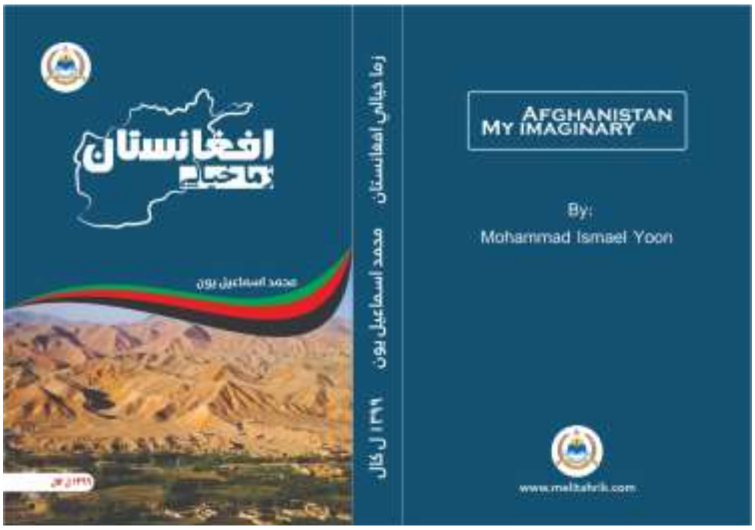

Ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

زما خيالي افغانستان

(د ۱۳۹۹ل کال په بهیر کې د بیلابیلو لیکنو ټولګه)

لیکوال

محمد اسمعیل یون

۱۳۹۹ ل کال

(c) ketabton.com: The Digital Library

بسم الله الرحمن الرحیم

کتاب پېژندنه

زما خيالي افغانستان

(د ۱۳۹۹ل کال په بهیر کې د بېلابېلو لیکنو ټولګه)

لیکوال: محمد اسمعیل یون

خپرندوی: د افغانستان ملي تحریک

چاپکال: ۱۳۹۹ل/ ۲۰۲۱م

چاپشمېر: ۱۰۰۰ ټوکه

کمپوز/ډیزاین: ضیاءالرحمن ضیاء

چاپځای: ستاره همت چاپخونه

چاپوار: لومړی

د خپرندوی د خپرونو لړ: (۱۵۷)

د لیکوال د خپرونو لړ: (۵۳)

برېښنايي پته:www.melitahrik.com

www.zhwandoon.tv

ددې کتاب د چاپي، کاپي، انلاین او د بل هر ډول خپراوي حقوق له خپرندوی سره خوندي دي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

ډالۍ

خپل مظلوم اکثریت ولس ته، چې په حاکمیت کې محکوم او په محکومیت کې لاپسې محکوم و مظلوم دي.

(یون)

(c) ketabton.com: The Digital Library

نيو ليک

سرليک **مخ**

زما خيالي افغانستان ۸
زما د سختې ورځې ياره چېرته لاړې؟ ۱۳
دا ټول شموله حکومت څه مانا؟ ۱۶
يوه بهترينه کورنۍ د وبا په ناورين کې ۲۱
د يو خوشال ملګري په ياد ۲۶
بېوزلو سره مرسته پټه وشي که ښکاره؟ ۲۸
نورستان د افغانستان ملي پارک ۳۳
د ثبات او همپالنې ټيم د طرحې پر وړاندې ځوابي طرحه ۳۸
د اتل وروستي ارمان ٤٥
طالبانو سره جګړه وشي که سوله؟ ۵۱
د لوی افغانستان داعيه به پالو ٦۳
حساسيت راپاروي !؟ ۷۳
د پرله پسې تېروتنو ترخې تجربې............................ ۸۰
زما خيالي افغانستان ۸۸
ايا هېوادکې جهادي داستان بيا تکرارېږي ؟ ۹٤
د پښتون اقليت! لپاره يو معاونيت! ۱۰۲
د اسقامت او غيرت سړی ۱۰٦
ولايتي ماسټرپلانونه ۱۱۰
تاريخ يو بل شرم هم ثبت کړ ۱۱۷

(c) ketabton.com: The Digital Library

د انسانیت لاررویان ۱۲۳
د یو ستر حقپالونکي ابدي سفر ۱۲۶
د حساب او کتاب یو سرړی ۱۳۰
یوې بلې درنې ستې هم خپل سفر پیل کړ ۱۳۵
د اسلام د اعتدالي لارې یو سر لاری........................ ۱۳۸
نومونه او شخصیتونه ۱۴۱
ایا د هېواد د اوبو د مهار امکان شته؟........................ ۱۴۴
په هېواد کې د تعلیمي رنسانس وروستۍ څېره ۱۴۸
یوه مننه او یوه بله هیله ۱۵۱
د راتلونکي نسل حق.. ۱۵۴
د جګړې پر کورنیو لوبغاړو یو غږ............................ ۱۵۶
د ملت ساه مې ډوبېږي....................................... ۱۶۰
د فساد او پردیپالنې پر ضد عمومي کمپاین...................... ۱۶۴
له قانون سره لوبې ۱۷۳
د قانونیت په سرچینه کې لاقانونیت ۱۷۵
د عصري دروغو نوې طریقه.................................... ۱۸۰
زموږ ټولنه، درې خصلتونه او درې ډوله خلک ۱۸۲
وروستي لیدل و نه شول....................................... ۱۸۴
شخصیتونه او دریځونه ۱۸۶
د دردونو فوران؛... ۱۸۹
څوک باید څه له لاسه ورکړي؟.................................. ۱۹۳
ښایسته کندهار ډېر ډېر یادوم ۱۹۷
(۱) ۱۹۷

(c) ketabton.com: The Digital Library

د فرهنګي انقلاب د يو سرلاري سفر.................... ۲۱۰
دا پر ژبه او قوم تجارت څه مانا؟؟.................... ۲۱۳
يو ځل بيا مشورتي لويه جرګه !؟ ۲۱۷
د تعصب او ځان شرمونې لړۍ.................... ۲۲٤
له موضوع څخه تېښته ۲۲٦
خبرې اسانه دي او کار سخت دی ۲۳۰
که سوله و نه شي څه به وشي؟ ۲۳۷
له ولسه لرې ولسمشر ۲٤۰
انسان د تعميم، تعمير او تغير وړ دی ۲٤٦
نظام او سوله لومړيتوب دی ۲٤۸
مخالفت به هم کوو او وروري به هم کوو.................... ۲٥۳
که مو په اوړو کې شګه نه وي!؟.................... ۲٥٦
تذکره د مور لپاره که مور د تذکرې لپاره؟؟ ۲٥۸
نوکيله مې ځکه وکړه !؟.................... ۲٦۳
يوازې يو توافق.................... ۲٦٦
برېښنايي تذکره او د ولسي جرګې د ځينو غړو نننۍ طرحه ۲۷۰
د دعاګانو مستحق.................... ۲۷٥
دوی سره يې اوس ګزکړه! ۲۷۸
په سياست کې ټولنيز اخلاق ۲۸۲
که نظام ړنګ شي!؟ ۲۸۷
معلوم مقتولين او نا معلوم قاتلين ۲۹۳
دا هوايي دهلېز بيا څه مانا؟؟ ۲۹٥
يرغمل شوی جمهوريت ۲۹۸

(c) ketabton.com: The Digital Library

دکابينې په غونډو کې څه تېرېږي؟؟ ۳۰۳
جمهوريت که بربريت ؟ ۳۰۸
کنځلماري او زورواکي ۳۱٤
فاطميون د ارګ تر څنډو ۳۲٤
له سمو عنوانونو ناسمه ګټه اخيستنه ۳۳۲
په نوبت نوبت روان دي کاروانونه ۳۳٦
و ناروغه ياره الله دې روغ کړه! ۳۳۸
د يو ژوندي مړي وصيت ۳٤۰
دکمال خان بند، يو ښه زېرى او راتلونکې هيلې ۳٤۲
فاطميون څنګه مهارېدلى شي؟ ۳٤۸
ملي پوځ : هم ملاتړ او هم سمون ۳٥۳
وايي بديل نه لري!؟ ۳٥۸
جګړه، انقطاع او که د نظام تداوم ؟؟؟ ۳٦۲
د يو ملت تر ټولو بدمرغه حالت ۳۷۰
سپين ستر ګي هم يو حد لري!! ۳۷٥
ايا د افشارو قاتل معلوم نه دى !؟ ۳۸۳
خبره ورو ورو سپينېږي ۳۸۹
د تاريخي حماقتونو تکرار ۳۹٦
چې دا خلک ولې وارخطا دي !؟ ٤۰۱
تر وخت وړاندې او تر وخت وروسته سياستوال ٤۰۸
د مضر مصلحت وروستى حد ٤۱٥
تر وخت شاته پاتې ولس ٤۲۰

(c) ketabton.com: The Digital Library

زما خيالي افغانستان

د ببلابېلو ليكنو دا ټولګه چې تاسو ګورئ (زما خيالي افغانستان) نومېږي. دا د (۱۳۹۹ ل) کال په بهير کې ليکل شوې مقالې دي، چې اکثره يې د همدې کال په اوږدو کې د ډله ييزو رسنيو له لارې خپرې شوې دي.
دا ليکنې په حقيقت کې د همدې کال په بهير کې پر هېواد د راغلو پېښو يو ډول انځورنه ده. د خندا او خوشالۍ خبرې په کې کمې دي، خو د غمونو انځورنه په کې زياته ده. علت يې دا دی چې (۱۳۹۹ ل) کال، چې د تېرې لمريزې پېړۍ وروستی کال و، په هېواد کې تر ټولو خونړی کال ګڼل کېږي. ما نه دي غوښتي چې دا ليکنې د چاپ پرمهال بيا له سره صفا او د ځينو نورو په شان يې د وخت له غوښتنو سره سمې برابرې کړم. دا مې عادت هم نه دی.
له هغې ورځې چې زما ليکنې په رسنيو کې د چاپ جوګه شوي، بيا تر (۱۳۹٦ ل) کال پورې نږدې (۳۰- ۳۵) کاله زماني واټن رانغاړي. په دې بهير کې چې زما هر څومره متفرقه ليکنې او چاپي اثار وو، چې راټولونې او ژباړې هم په کې شاملې وې، ټول پنځوس (۵۰) عنوانه شول، د محتوا له مخې مې ډلبندي کړل او

(c) ketabton.com: The Digital Library

د (نیمې پېړۍ یون) په نامه مې پر (۱۳۹۶ل) کال په (۱٤) بېلابېلو ټوکونو کې چاپ کړل.

دا مهال زه د تذکرې د رسمي سن له مخې پنځوس کلن شوم، یانې (نیمه پېړۍ) عمر مې په دې نړۍ کې تېر کړ، نو ځکه خو مې دې کلیاتو ته (نیمه پېړۍ یون) نوم ورکړ. تر هغه وروسته چې یو کال تېر شو، نو د همدې کال متفرقه لیکنې مې راټولې کړې، نوم یې شو: (محرومیتونه) او په همدې نامه مې دا اثر د همدې (۱۳۹۷ل) کال تر پایته رسېدو وروسته چاپ کړ.

د (۱۳۹۸ل) کال په بهیر کې راټولې شوې لیکنې مې په یوه بله ټولګه کې د همدې کال له پایته رسېدو سره سم چاپ کړې.نوم یې شو: (پاشلي ذهنونه).

دا اوسنۍ ټولګه چې ګورئ دا بیا د (۱۳۹۹ل) کال د لیکنو ټولګه ده، په دې ټول عمر کې چې ما کومې لیکنې کړې، د بیا چاپ پرمهال مې په هغو کې ګوتې نه دي وهلې، یوازې کوم ځای کې چې املایي، انشـایي او چاپي تېروتنې وې، هغه مې اصـلاح کړې دي او بس. له دې کار څخه زماهدف دا و چې دا خبره لوستونکو ته په ډاګه شي، چې پېښې لکه څنګه چې دي او څنګه ثبت شوي، باید هماغه شـان راتلونکي نسـل ته وړاندې شـي. تېرې لیکنې باید د وروستیو سیاسي او فکري تحولاتو تر اغېز لاندې خپل شکل او رنګ بدل نه کړي. یو شمېر لیکوال چې خپلې لیکنې پر وخت نه چاپوي، هغه د وخت له جبر څخه

(c) ketabton.com: The Digital Library

ډارېږي، هر څه د راتلونکي حالت ترحم ته ساتي. په همدې خاطر ځینې ډېر هغه واقعیتونه چې اوس یې بیان او تشریح ته ضرورت دی، همداسې ګونګ پاتې شي او د تاریخ د حافظې برخه نه شي. لیکوال په دې ډول خپل تاریخي مسوولیت او رسالت پسې تېر او هېر کړي. ځینې نور بیا د غوړه مالۍ په داسې څپو کې ډوب وي چې تر څو د خپلو چاپي او ناچاپه لیکنو اوډون او چاپ ته ځان تیاروي، د واک او مزو دا څپه پرې تېره شي، د قدرت په بله څپه کې بیا د تېرې څپې او حادثې لیکنې ځکه نه شي چاپولای، چې دی خپله په کې د یوه غوړه مال کرکټر په توګه څرګندېږي او اوسنۍ څپه بیا د تېرو څپو له کرکټرونو سره د تضاد له امله دې ډول اشخاصو ته متوجه کېږي، نو دا کټګورۍ لیکوال غوره ګڼي چې د خپلو تېرو لیکنو له منظم چاپ څخه ډه ډه وکړي.

ښه به دا وي، چې هر لیکوال وخت پر وخت خپلې لیکنې په منظم ډول چاپ او خپرې کړي او د ژوند په بېلابېلو پړاوونو یا د خپلې لیکوالۍ لس کلن، شل کلن او یا دېرش کلن بهیر کې یې له کوم تغیر پرته دکلیاتو په بڼه په ژوندوني چاپ کړي. دې سره به لوستونکو هم د لیکوال پر فکر او هم پر شخصیت عادلانه او منصفانه قضاوت وکړای شي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

ما خو د خدای په فضـــل له پیله تر دې دمه خپلې ټولې لیکنې له کوم مانیز او شکلي تغیر پرته چاپ کړي، لوستونکي کولای شي په دې باب خپل قضاوت وکړي!

(زما خیالي افغانستان) کې چې کومې لیکنې چاپ شوي، ځینې به یې ترخې وي، پر خاصو ډلو او اشخاصو به هم ښې ونه لګي، خو لیکوال قصـــداً دا پېښــې ترخې کړې نه دي، خپله پېښــې ترخې دي، لیکوال یوازې د پېښـــو انځورنه کړې ده، دا چې پېښـــې خپله ترخې دي او حقیقتونه هم ترخه دي، نو دې کې د لیکوال او قلموال څه قصـــور نه شــته، که لیکوال ترخې پېښــې خوږې او خواږه واقعیتونه ترخه انځور کړي، نو دې کې د لیکوال منافقت له ورایه ښـــکاري. په هر حال که اینده نسـل دا لیکنې ولولي، نو په خپل هېوادکې به له یو خونړي کال او په هغه کې د رامنځته شـــویو دردوونکو حوادثو له تصـــویر ســـره مخامخ شي او د دې حوادثو بېلابېل اړخونه او کرکټرونه به یې له نظره تېر شــي. د لوی خدای(ج) دربار ته د دعا لاســونه پورته کوو چې د راتلونکي لمریزې پېړۍ لومړی (۱٤۰۰) کـال د تېر کـال پـه شـــان بدمرغه تېر نه شـي او د نوې پېړۍ نوی کال له نویو هیلو او بریو سـره پیل شي.

د همدې ورځې په ارمان

محمد اسمعیل یون

۳۰/۱۲/۱۳۹۹

کابل– افغانستان

(c) ketabton.com: The Digital Library

زما د سختې ورځې یاره چېرته لاړې؟

دا لیکنه د ۲۰۲۰م کال د اپریل پر (٦) مه، چې د ۱۳۹۹ل کال د وري له (۱٦) مې نېټې سره سمون خوري، نشر شوې ده.

ای زما ژبوره او زړوره وروره! ای د افغانیت او اسلامیت د لارې سرغندویه مبارزه! ولې داسې غلی او چوپ ولاړې، ولې دې نه څوک خبر کړل او نه دې تر چا خپل غږ ورساوه ؟ولې دې د ژوند په معرکه کې پر ما غږ و نه کړ؟ ته پر ځان ډاډه وې، تا ویل چې هر بار ته په خپله اوږه ورکوم، تا ویل چې د مرګ پر وخت هم چا ته زحمت نه ورکوم. پر ما خو چې به سخته راغله، نو پر تا به مې غږ کړ چې وروره راوځه! لښکر تیار کړه! نو تا به ویل درته تیار یم، که زما به لس وو، نو ستا به سل وو، که زما به سل وو، نو ستا به زر وو، بیرغونه به وو، شعارونه به وو، د افغانیت او اسلامیت ناره به وه، ستا چغې به وې او زما د زړه تسکین به و. زه څومره بدمرغه یم؛ هغه وررور چې زه به یې پر اوږو ګرځولم، نن ما د هغه جنازې ته اوږه ور نه کړه. ما د هغه د

(c) ketabton.com: The Digital Library

جنازې کټ پورته نه کړ. ما د هغه وروستی دیدن و نه کړ. ډېر بد مرغـه یم وروره! ډېر درتـه ســـر ټیټی یم، ډېر دې پوروړی یم وروره! یاد خو به دې وي چې د خپل ملي او اعتقادي هویت په

مظاهروکې به دې ویل چې زه به درنه مخکې شـم او ته مې شـاته راځه، ته په وجود خوار یې او زه د خدای فضـــل دی ښـــه یم یوه مرمۍ او دوه مرمۍ رابـانـدې تـاثیر نـه کوي، کـه ګولۍ راځي نو پرېږده چې اول پر ما ولګي، خو چې ته رانه ژوبل نه شې، ته راته روغ پاتې شـې! ته به مې مخکې وې او زه به دې شـاته روان وم. ای زما پهلوانه وروره! ته بیا تر ما مخکې شـــوې، ته لاړې خپل پور دې پرې کړ، د خدای دربار ته به په هســـکه غاړه ولاړ یې.

(c) ketabton.com: The Digital Library

هســـکه غړی به ځکه یې چې د خدای د دین او پر هغه د یو بې حده معتقد ملت د لارې زړور مبارز وې.

زما مخکښـــه مبارزه وروره! موږ هم درپســـې یو، خو کله چې درغلم، پوره درته ملامت یم، خو ګوره یوه ژمنه راسره وکړه چې هلته به مخ راڅخه نه اړوې همغســـې چې دې دلته په مظاهرو او مبارزو کې غاړه غړی راکوله، همغســـې هلته هم راتر غاړې وځه! د زړه له اخلاصه مې غبږ کې ونیسه! دواړه به په ګډه د خدای ج دربار ته لاړ شـــو، په زوره زوره به ورته وژاړو او ورته وبه وایو چې نور زموږ پر مظلوم او پر تا مین ملت رحم وکړه او له دې اوږدې غمیزې یې په خپل رحم وکرم و ژغوره!

زما زړوره او ژبوره وروره پر مخه دې ژیړي ګلونه...

(c) ketabton.com: The Digital Library

دا ټول شموله حکومت څه مانا؟

دا ليکنه د ۲۰۲۰م کال د اپريل پر (۱۲) مه، چې د ۱۳۹۹ل کال د وري له (۲۲) مې نېټې سره سمون خوري، خپره شوې ده.

د ډاکتر صيب عبدالله او ډاکتر صيب غني تر منځ د ولسمشرۍ په تېرو دوو ټاکنو کې ناندريو او جنجالونو بې مثاله ريکارډ ټينګ کړ، هغه بل ځل عبدالله او ټيم يې جنجال وکړ، نو ځکه يې د بهرنيو په مرسته، منځګړيتوب او فشار لږ تر لږه د حکومت نيمايي برخه راخپله کړه؛ په حاکميت کې شريک شو، خو په مسوليت کې شريک نه و. هغه مهال ما او زما په شان ډېرو نورو افغانانو ډاکتر صيب غني ته چغې ووهلې چې ګډ حکومت مه جوړوه؛ دا به درته په پنځو کلونو کې د سر په کاسه کې اوبه در

(c) ketabton.com: The Digital Library

کړي. مور ووېل چې مور ته ددې ټلوالې اروا پوهنه معلومه ده چې دوی د ملاریا د ماشي په شان ډنډ شویو او ورستو اوبو کې ژوند کوي؛ دولتي حاکمیت د دوی د ژوند د بقا اصـــلي چاپېریال او

عامل دی؛ هر کله چې د دوی دا چاپېریال ختم شو، ژوند یې هم ختمېږي، خو هغه وخت زمونږ خبره چا وانهورېده او د ډاکتر صیب غني پر شاوخوا د راټول شویو غوړه مالانو سپېروني خپل تاثیر وښنده؛ ډاکتر عبدالله او ټیم یې په حکومت کې شریک شو. اوس نو د عوامو په اصـــطلاح د هغه خوله په مزه شـــوې ده؛ جنجال وکړه او امتیاز تر لاســـه کړه. دوی اوس له همدغه ناعادلانه فورمله کار اخلي، د هېواد نازکو حالاتو ته په پام ســـره جمهور رییس له خوږې کوټې نیســـي او یو ځل بیا د تېرو تجربو قصـــیده پخوي. د ټولشـــموله حکومت عنوان وړاندې کوي، په

(c) ketabton.com: The Digital Library

داســـې حال کې چې دا عنوان نه علمي دی او نه عملي. علمي په دې نه دی چې حکومت یو محدود چوکاټ دی؛ یوه خدماتي اداره ده چې په هغې کې محدود کارپوه کســـان کار کوي او عام

ولس ته خدمات وړاندې کوي. دا په دې مانا نه ده چې هم دې ټول ولس په حکومت کې وي او هم دې بېرته پر ټول ولس یا خپل ځان حکومت وکړي. که دا ټول ولس او یا ســـیاســـیون د حکومت بنه خپله کړي، نو رعیت به یې څوک وي؟ تاکنې خو وايي همدې ته چې یو یې له بل څخه په ډېر کم اکثریت هم وګټي بیا هم همغه ګټونکی اکثریت، حکومت جوړوي او دا بل یې د اپوزیشـن دریځ خپلوي. له عملي پلوه هم د ټولشـموله حکومت جوړېدل شوني نه دي. ډاکټر صیب عبدالله ته اوس تر ټولو ستره ننګونه همدا ده چې دا ټول شـموله کلمه یا شـعار به څنګه عملي

(c) ketabton.com: The Digital Library

کوي؟ تر کومه ځایه چې تجربو ثابته کړې، ډاکتر عبدالله لومړی د نظار شـــورا په لومه کې بند دی، بیا ترې د جمعیت دایره را تاوه ده، بیا د ستم او تر هغه وروسته د یو شمېر نورو اقلیت محوره افکارو انګېزه، کوم پښتانه سیاستوال چې اوس له ډاکتر غني څخه د خفګان په وجه د ده پر محور راټول دي، هغه ټول سولیدلي او تاریخ تېري اشخاص دي چې نه کوم نوی سیاسي تولید لري او نه په خپل ولس کې کوم ارزښت، نو په داسې یو حالت کې څنګه شونې ده چې څوک دې د یو ایډیال ټولشموله حکومت نظریه عملي کړي؟ که ډاکتر عبدالله د ده په اصطلاح د کابینې اعلان ته زړه وکړي، نو مجبور دی یو دوه مهم وزراتونه خو د پنجشېر درې عزیزانو ته ډالۍ کړي، بیا به ځې جمعیت ته؛ د صلاح الدین رباني او نورو جمعیتیانو زړونه به خوښ ساتي، د کریم خلیلي، دوستم، محقق، نادري کورنۍ او نورو زړونه به هم خوشالوي، نو پښتنو او نورو قومونو ته به کې څه شی پاتې کېږي نه، بیا به نو ښه ټول شموله حکومت شي!؟ بل له عملي پلوه دا حکومت به له چا څخه د باور رایه اخلي؟ د غړو وزیرانو وزارتونه به یې چېرته وي؟ معاشونه به یې له کومې خزانې حواله کېږي؟ قضا، څارنوالۍ او پوځ ته به اړتیا ولري او که نه؟ داسې په سلګونو ټولشموله پوښتنې دي چې دې ډول خیالي حکومت ته

(c) ketabton.com: The Digital Library

راجع کېدی شي. داسې فکر کېږي پر کومه ورځ چې ډاکتر عبدالله د دې ډول حکومت د اعلان هڅه وکړي پر همغه ورځ ده ته دا کار د ســـیاســـي انتحار مانا لري او جمهور رییس غني ته یو بل طلايي چانس ګڼل کېږي؛ غني به پر ځای ناســـت وي او د عبدالله دا متزلزل ټیم، چې اوس د عبـدالله پـه وجود کې د خپلو ګټو د خوندیتابه لپاره په تصـــنعي ډول پر ده راټول شـــوي، ټول ســـره وپاشـــل شـــي. دا ټیم ان اوس هم دومره متزلزل دی چې د ډاکتر غني حکومـت یې اکثره غړي پـه ډېرو عـادي څوکیو او ورو امتیازاتو هم راخپلولای شـــي. د دوی د هر یو نرخ معلوم دی، دوی د سیاسـت په سټاک مارکېټ کې څو ځله پلورل شـوي او پېردل شـــوي دي، غني په نړیوال ســـټاک مارکېټ کې له پخوا نه بلد، د هغو کارکوونکی او ونډه وال و، اوس د کورني مارکېټ پر نرخ او نوا هم ښـــه بلد شـــو، نو ځکه خو د هر چا وزن او مقدار ورته معلوم دی، نو څومره چې عبدالله ســـرتمبګي کوي، وخت ضـــایع کوي، خپل ارزښـــت له لاســـه ورکوي او خپل قیمت را ټیټوي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

یوه بهترینه کورنۍ د وبا په ناورین کې

دا لیکنه د ۲۰۲۰م کال د اپریل پر (۱۶) مه، چې د ۱۳۹۹ ل کال د وري له (۲۶) مې نېټې سره سمون خوري، نشر شوې ده.

کله کله سړي باندې غم دومره بار شي چې نه پوهېږي په کومه کلمه او په څه ډول جمله ورته غبرګون وښيي.

پوره لس کاله کېږي چې بهترین پکتیاوال مې د فکر او عمل ملګری دی، د یوه تحریک، د یو فکر او یو نظر د لارې لارویان یو. د تېرې لسیزې په بهیر کې به زموږ هېڅ داسې غونډه او لاریون نه وي تر سره شوي چې بهترین په کې خپله ونډه نه وي

(c) ketabton.com: The Digital Library

لرلې. بهترين نو بهترين پکتياوال دی، هر وخت به يې راته ويل چې استاده يوه ورځ به را سره کورکې مېلمه کېږې، ورونه مې دې هر وخت يادوي، ډېر پرې ګران يې؟ راته وايي چې استاد د ټولو پښتنو خدمت کوي او ته به د استاد خدمت کوې، نو استاده که ما خوشالوې او ورونه مو خوشالوې، نو ضرور به راسره يوه ورځ مېلمه کېږې، بهترين پکتياوال ډنډکی به درته تيارکړم، مجلس به هم وکړو، ورونه به مې هم ډېر خوشاله شي او زموږ دسيمې نور مشران به هم درته دعوت کړم .

ژمنه مو ور سره وکړه، نږدې درې کاله وړاندې يې کور ته لاړو. د تلوېزيون ملګري مو هم ځان سره بوتلل، موږ ويل پر ډنډکي او د پکتياوالو پر مېلمه پالنې او نورو ګټورو دودونو به ځانګړی پروګرام هم جوړ کړو. د کابل زمانخان کلاکې يې کور و، ښايسته هوجره يې وه، د ښاغلي (بيدار ځاځي) په ګډون يې ګڼ شمېر مخور شخصيتونه

(c) ketabton.com: The Digital Library

هم رابللي وو. ټول وروڼه سره راټول وو، بهترين له خوښۍ نه په جامو کې نه ځايېده، ګرد تاوېده، مشر ورور يې او ډاکتر صيب به شــېبه په شــېبه همدا خبره کوله چې اســتاده مورې درته ډېر کم يو، مور په نورو کارونو کې مصـروف يو، نو ځکه مو وخت پر وخت ســـتا پوښـــتنه نه ده کړې، خو بهترين څخه دې وخت پر وخت پوښتنه کوو، نور خو دې تلوېزيون څخه ټول پروګرامونه تعقيبوو، خبرې دې لکه ملهم پر مورې ښې لګي، مورې خو نور ستا لاسنيوى نه شــو کولاى. خو زمورې دا يو ورور (بهترين) مو ســتا د فکر او مبارزې لپاره قربانۍ ته ايستلاى، دا به تر مرګه در سره وي. هغه مجلس دومره خورې و او ډوډۍ هم دومره خوندوره وه چې حد مو ورته نه شو ټاکلى، د خداى پامانۍ پر وخت ما ورته وويل چې زه خو دا ارزونه نه شـــم کولاى چې ډوډۍ ډېره خوندوره وه که دا مجلس، دا دواړه دومره خونـدور وو او دومره اخلاص او صـــميميت په کې پروت و چې تر ډېره وخته به زمورې په ذهن کې خوندي وي .

نن چې مې په فيسبوک کې د خپل بهترين ملګري سوې ساندې واورېدې او د هغه د دوو شـــهيدو وروڼو او شـــهيدې خور د شهادت له ويرلړي داستانه پوره خبر شوم، نو نور خو مې هېڅ په وس پوره نه و، له سترګو مې سوې او تروې اوښکې راغلې، ژر

(c) ketabton.com: The Digital Library

مې ټلیفون را واخیســـــت، زړه مې درب درب کاوه چې زه به بهترین ســــره په کومه ژبه، په کومه لهجه خبرې کوم؟ څه ډول تسلیت به ور کوم؟ دا پوښتنه به کوم چې د غبرګو ورونو او خور بې بې جنازې تـه دې څنګـه اوږه ورکړه؟ دا خو ډېر بې رحمـه مرض دی، څومره بـه ترهوره وې، اخوا دې خوا بـه دې څومره کتلي وي، څومره به نهیلی شوې یې، څومره به دې اسماني ټکې تـه حیران دریـان ولاړ وې؟ څومره ملګري او خپلوان بـه دې سترګو ته ودرېدلي وي؟ پوهېږم ته خو ډېر زړور او ډېر ژبور یې، هر غم ته دې اوږه ور کولای شــــوه، خو هغه غم چې مدعي او طرف یې معلوم وي، نه داسې غم چې هېڅ ورسره نه شې کولای، و وایه ای زما بهترینه وروره، زه دې سترګو ته ودرېدلم او که نه؟ او دا ګیله خو به دې زړه کې نه وي ګرځېدلې چې ګوره زه د ده په هره مبارزه او هره ناره کې حاضــــر وم، خو چې نن زما پر کور ناورین دی او زما د نښــتر نښــترو ورونو او بي بي خور جنازې پرتې دي، نه مې یار شـــته، نه مې اســـتاد او نه مې د ګډې مبارزې انډیوالان، چې راشي او په ګډه زما د ورونو د جنازو بازو ته اوږه ورکړي. زه به چا ته غاړې وځم؟ ما به څوک پر شـــا وټپوي چې خیر دې مور، دې ورونه یو درسره یو؟

(c) ketabton.com: The Digital Library

ځو ځله مې تليفون ډايل کړ، خو د بهترين دواړه نومرې ګل وې، عيناً لکه د مړي، يا هم نيم ژواندي سړي تليفون او يا هم دداسې يو کس تليفون چې له خپل خوارِه ملګري ډېر ګيله من او ماڼيجن وي او د هغه تليفون ته هېڅ ځواب نه ورکوي، نو زما د بهترين ورور تليفون هم همداسې چوپ او بې ځوابه و.

هو وروره موږ درته خجالته يو، موږ خداى همدې ورځې ته ساتلي يو، چې هم مو ښه بې وسه کړي او هم ښه بې کسه، نه پوهېږو چې په دې کې به د خداى څه حکمت وي، خو خداى لوى حکيم او زيات مهربانه دى، تاسو ته به د دې ستر غم د زغم استقامت او عوض در کړي، خو غم نه به ګيله نه کړې، هغه شرم نه لري:

که غم له غمه شرمېدلى

پر ما به نه راتلل انبار انبار غمونه

نو بهترينه وروره ما و بښه! زه انسان يمه نيمګړى، هم بې وسه هم بې کسه.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د يو خوشال ملګري په یاد

دا لیکنه د ۲۰۲۰ م کال د اپریل پر (۲۰) مه، چې د ۱۳۹۹ل کال د وري له (۳۰) مې نېټې سره سمون خوري، نشر شوې ده.

عمر د الوتې مرغۍ په شان دی، چې دويم ځل دې بېرته لاس ته نه راځي.دا تصویر له نن څخه (۳۳) کاله وړاندې اخیستل شوی دی. په دې انځور کې

يو زه یم او بل زما د فکر او مبارزې د لارې يو مخکښ ملګری (اختر خوشال). اختر خوشال د پښتونخوا عوامي پارټۍ يو فعال او د پښتون سټوډنټس فدرېشن يو مخکښ غړی و، خوشال بابا لېسه کې مو ډېر خوږ وخت سره تېر کړی، ماته يې د مشر ورور حیثیت درلود، زه به يې هېڅکله

(c) ketabton.com: The Digital Library

پرېشـانۍ ته نه پرېښـودم، ډېر ژبور، زړور، مېلمه پال ،ازاد فکره او خراباتي انسان او د لوی افغانستان د جوړونې اورنی مینوال او مبارز و، ښکلې شعري طبع يې هم لرله. کله چې کابل کې تنظیمي جنګونه پیل شول، نو دی چکوسلواکیا ته د زده کړو لپاره لاړ او موږ له کورنیو مهاجرتونو ســـره مخ شـــولو. تر لس کلن غیابت وروســته مو یو ځل بیا پېښــور کې ســره وکتل، ســخت خوند يې وکړ! دوو ورکو ورونو یو بل سره پیداکړل، د زړه خواله مو سره وکړل او تېرې هېرې خاطرې او لوی ارمانونه مو ســره بیان کړل. څه موده په دې کې تېره شـــوه، یو وخت خبر شـــوم چې اختر خوشـال له دې نړۍ څخه خپل سـفر پیل کړی دی، سـخت يې و ځوربېدلم، هېڅوک نه و چې ور غاړې وتی وای او د خپل ملګري وير مې ور سره سپک کړی وای، یوازې ځان سره مې غلي غلي وژړل. نن چې مې پـه کور کې د خپـل تېر عمر ځینې انځورونـه کتل، نو پر دې تصویر مې سترګې ولګېدې، یو ځل بیا مې سترګو کې اوښـــکې تاوې شـــوې، خپل زړور او مبارز ورور مې را په یاد شـــو، کاشـــکې ژوندی وای چې اوس يې په لر او بر کې پښـــتانه ځوانان لیدلي وای چې همدا وايي : ((لر او بر یو افغان)). همدا د ده د زړه ارمان و.

(c) ketabton.com: The Digital Library

بېوزلو سره مرسته پټه وشي که ښکاره؟

دا ليکنه د ۲۰۲۰ م کال د اپريل پر (۲۳) مه، چې د ۱۳۹۹ ل کال د غويي له (۲) مې نېټې سره سمون خوري، نشر شوې ده.

دا یوه عمومي پوښتنه ده چې د ټولو په ذهن کې ګرځي را ګرځي، ډېرې تبصـــرې پرې شـــوي او ډېرې به پرې نورې هم کېږي.د اســـلامي لارښـــوونو له مخې بېوزلو ته مرســـتې بايد په دې ډول ورســـول شـــي چې یو لاس له بل څخه خبر نه شـــي. په دې

لارښـــوونه کې د بېوســـه کس پر ژوند ســـربېره د هغه د ټولنيز شخصيت دخوندیتابه اصل هم مطرح دی، خو که اوسنيو عملي شـرايطو ته راشـو، کله کله د اسـلام د دې سـتر اخلاقي ايډيال د دوارو برخو تطبيق د ځينو مرستندويانو له وسه بهر شي. په تېره بيا د ډله ييزو او بېړنيو مرستو په وېش کې. موږ له بېوسو سره د لاســـنيوي په برخه کې یو څه تجربه لرو: که چېرته د چا بېوزلي

(c) ketabton.com: The Digital Library

څرګنده نه شي، نو هغه ته به مرسته څنګه پیدا کوې؟ که بېوسي څرګندوې د بېکسه شخص انساني شخصیت په کې ټپي کېږي، که مرسته ښکاره کوې وایي تظاهر کېږي او که نه یې ښکاره کوې، نو مرستندوی به څنګه خبر شي چې مرسته یې مطلوب مستحق ته ورسېده؟ د دې تر څنګ نور مرستندویان به څنګه هڅوې چې د مرستو لاره تعقیب کړي؟ تر ټولو ستره ستونزه لا بله په کې دا ده چې د بې مسوولیته منتقدینو ځواب به څوک وایي؟ دوی نه

بېوسه دي، نه وسوال، دوی یوازې نیوکه کوي؛ که یو ملي پانګوال پر بېوسو مرسته ووېشله او خبر یې په رسنیو کې خپور شو، نو هم دوی نیوکه کوي چې ولې د تظاهر لپاره مرستې وېشي، ان سیاسي ملحوظات هم ور پورې غوټه کړي او که یو پانګوال له رسنیو پټ هر وخت له خلکو سره مرستې وکړي، خو څوک ترې خبر نه شي، نو نقاد بیا هم خوله وازه کړي چې وګوره کنه د دې مظلوم ملت په سر یې پانګه پیدا کړه، وپرسېده خو اوس چې ملت د ده مرستې ته اړتیا لري، ځان یې غلی کړی، خدای دې د دې پانګې سرته کېنوه !

(c) ketabton.com: The Digital Library

لنډه دا چې په هېڅ ډول د نیوکې فضـــا له منځه نه ځي. موږ چې په دې برخه کې یو څه تجربه لرو، نو له بېلابېلو لارو مو کار اخیستی دی: یوه هغه لاره ده چې بېوسه کس موږ تشخیص کړي او د امکاناتو خاوند ته مو ښـــودلی،هغه خپله ورغلی مرســـته یې ورســـره کړې، هېڅوک ان موږ یې هم پر څومره والي نه یو خبر

شوي، بله هغه ډول مرسته ده چې زموږ پر وړاندې یې خلکو ته ورکړې او خبر یې نشـــر شـــوی دی او بله بیا هغه مرســـته ده چې بهر مېشـــتو او کور مېشـــتو هېوادوالو له لرې ځایونو را لېږلې ده، کله مو ورته خبر نشـــر کړی او کله مو د هغوی په غوښـــتنه خبر نه دی خپور کړی، دا ډول مرســـتې هم شـــوي چې مرســـتوال ویلي مهمه نه ده چې خبر یې نشـــر شـــي، خو موږ د رڼاوي او د نورو مرســـتندویانو د هڅونې په خاطر د وېش د څرنګوالي خبر نشـــر کړی دی، ځینو وختونو کې خپلـه بېوزلو هېوادوالو ډېر ټینګـار کړی چې زموږ د بېوســـې حالت منعکس کړئ چې موږ ســـره دولت، خیریه ټولنې او پانګوال هېوادوال مرســـته وکړي. په هر ترتیب په دې باب ډېرې خبرې کېدی شـــي، خو اصـــلي هدف دا

(c) ketabton.com: The Digital Library

دی چې څرنګه بېوسو ته مرسته ورسول شي، که دا د اعلان له لارې وي، لکه څنګه چې همدا اوس ګڼ شمېر هېواد ونه یو بل سره د مرستې اعلان کوي او یا خیریه ټولنې خپلې مرستې اعلانوي، یا هم له کومې بلې لارې، لکه ځینې پانګوال هېوادوال او یا هم نور څوک چې په پټه د مظلومو لاسنیوی کوي. اوس زموږ هېوادوال مرستو ته اړتیا لري اوس باید د دې مرستو پر وړاندې خپل ذهني شرایط د یو خنډ اوځنډ په توګه مطرح نه کړو،څوک چې په پټه مرسته رسولای شي، په پټه دې ورسوي او څوک یې چې په ښکاره غواړي ښکاره دې ورسوي، چې نورو کې هم د مرستې ولوله پیاوړې شي.

نن به درته د مرستو په لړ کې د همدې ډول مرستو یادونه وکړم: مېرمن مې(ارین یون) راته د یکشنبې پر ورځ وویل چې د خپل خیرات او زکات پیسې مې را ټولې کړي، خو داکمې دي که ته دې خپلو ملګرو ته ووایې جې هغوی هم یو څه مرسته وکړي، خلک غربت او کرونا ځپلي، نو که تر روژې وړاندې ورته یو څه برابر کړم ښه به شي، ټول به په ثواب کې شریک شو، ما ویل حاجي صیب فضل الرحمن چې همېشه یې بېوسو سره مرسته کړې د هغه پنځه سوه ډالره راسره شته، دې وویل نورو دوستانو ته هم ووایه، وخت کم و یوه ورځ وخت و، ژر په کار شو، پنځه زره افغانۍ حوریې اعلم خور، پنځوس بوتله پنځه لیتره غوړي حاجي صیب خان محمد باز منګل، دوه نیم سوه کیلو چای

(c) ketabton.com: The Digital Library

حاجی صیب بریالي، څلورلکه افغانۍ زما یو بل ملګري چې ویل یې هېڅکله به زما نوم نه یادوې او اوه (۷) لکه افغانۍ زما د مېرمنې خپلې پیسې، دا ټولې یې سره را ټولې کړې، د دوشنبې پر ورځ یې ننګرهار ته حرکت وکړ، د سه شنبه ورځ پر سهار یې د کوزکونړ ولسوالۍ پر درې سوه بېوزلو کورنیو، د چهارشنبې پر سهار یې د اچین ولسوالۍ پر دوه نیم سوو بېوزلو کورنیو او د پنجشنبې پر ورځ یې د بټي کوټ ولسوالۍ پر دوه سوه او د جلال اباد ښار پر یو نیم سل بېوسو کورنیو لومړني اړتیا وړ خوراکي توکي ووېشل، نن پنجشنبه څه کم پنځه بجې یې د کابل پر لوري حرکت وکړ او دلته یې اولادونه ورته سترګې پر لار دي.
د یادونې وړ بولم دکومو دوستانو نومونه چې ما یاد کړل دوی او زموږ ګڼ شمېر نورو دوستانو تل له بېوزلو هېوادوالو سره ډېره زیاته مرسته کړې او هېڅکله یې د خپل نوم د یادونې غوښتنه نه ده کړې ،بلکې مخالفت یې هم کړی، خو ما کله کله د هغوی د نومونو یادونه کړې او زیاتې مرستې یې همداسې بې نومه وېشل شوې دي .
په هېوادکې د فقر د بېخي ختمېدو په هیله.

(c) ketabton.com: The Digital Library

نورستان د افغانستان ملي پارک

(جمهور رييس ته يو وړانديز)

دا ليکنه د ۲۰۲۰ م کال د اپريل پر (۲۹) مه، چې د ۱۳۹۹ل کال د غويي له (۸) مې نېټې سره سمون خوري، نشر شوې ده.

څلوېښت کلنې جګړې د افغانستان ځنګلونو او ښکلي طبيعي چاپېريال ته سخت زيانونه اړولي دي. د نورستان ولايت ځنګلونو ته هم ډېر زيان اووښتی، خو بيا هم غرونه لا هم پر خپل خدايي غرور ولاړ دي او زياته ځنګليزه برخه يې تر دې دمه روغه پاتې ده.

نورستان دومره طبيعي ښکلا لري چې د ځمکې پر مخ د جنت تمثيل او ننداره وړاندې کولای شي. اوس د ټول هېواد په کچه داسې لويه سيمه نه شته چې ټول هېوادوال دې هلته د تفريح

(c) ketabton.com: The Digital Library

لپاره لاړ شـــي، خو نورســـتان داســـې يوه ســـيمه ده چې د ټول افغانســـتان د يو تفريحي پارک حيثيت لري، که پر دې ســـيمه لږ کار هم وشي د افغانستان لپاره به د يو ستر ملي او تفريحي پارک بڼه خپله کړي.

ځکـه خو جمهور رييس تـه وړانـديز کوو، چې دې ســـيمې تـه ځانګړې او جدي پاملرنه وکړي.

د جمهور رييس ډاکتر محمد اشـــرف غنی ســـياســـي تګلوری او ټولنيز چلند به د چا خوښـــېږي او کنه؟ دا يو بېل بحث دی، خو لکه څنګه چې دی خپله وايي: ((هېواد سره لېونی ـ مينه لرم))، دا خبره له حقيقته لرې نه ده. د دارالامان، پغمان، جبل الســـراج، چهلســـتون، تاجبېګ ماڼيو، عيدګاه جومات او ګڼ شـــمېر نورو

(c) ketabton.com: The Digital Library

تاريخي ځايونو بيا رغونه يې د هېواد له ابادۍ ســـره د مينې ثرګندې ببېلګې دي.

جمهور رييس غني خو وايي چې زه له هېواد او په تېره بيا د هېواد له ابادۍ ســـره لېونۍ مينه لرم، خو زه بيا وايم چې زه د هېواد له ابادۍ او د ولس له سوکالۍ سره د عبادت تر سرحده مينه لرم، نو ځکه خو د همدغې شـــريکې مينې پر اســـاس جمهور رييس ته وړانديز کوم چې نورســـتان ته ځانګړې پاملرنه وکړي؛ د يو ځانګړي فرمان له لارې دې نورســـتان د افغانســـتان د يو ملي

پارک په توګه منظور کړي.ســـر له همدا اوســـه دې د دولت ټول اړوند ارګانونه راټول او دنده دې ورته وســـپاري چې ژر تر ژره دې د نورســـتان د ابادۍ او پرمختګ لپاره يو پراخ ماســـټر پلان جوړ کړي. په دې ماسټر پلان کې بايد د نورستان د لويو لارو او برېښـــنا بندونو جوړول، د ځنګلونو ســـاتنه، پالنه او پراختيا، د

(c) ketabton.com: The Digital Library

طبيعي چاپېريال خوندیتوب،د ورږو هوايي ډګرونو جوړول، د مالدارۍ وده، د لبنياتو توليدات او نور پرمختيايي پلانونه شامل وي.سر له اوسه بايد د نورستان ټولې لارې داسې کنټرول شي چې له نورستان څخه د ستر ګو صلاحي لپاره هم لرګی بهر نه شي.د ځنګلونو د غوڅولو په برخه کې بايد داسې سزا و ټاکل شي چې د هېواد د جزا په قانون کې تر هغې بله سخته سزا نه وي.جمهور رييس بايد تر ماسټر پلان ورروسته په نورستان کې د پانګونې او پراختيا لپاره څو کورني، سيمه ييز او نړيوال سيمينارونه جوړ کړي. نړيوال او بهرمېشتي افغانان بايد وهڅول شي چې نورستان کې ځانګړې پانګونه وکړي.نورستان کې بايد داسې کورونه او پارکونه جوړ شي چې يوازې تفريحي بڼه ولري او چاپېريال ته زيان پېښ نه کړي.د هر ولايت لپاره بايد د همغه ولايت په نامه د تفريحي پارک لپاره يوه ځانګړې ساحه بېله او د همغه اړوند ولايت په بودجه دې ودانه شي.د تفريح پر مهال به دا سيمه د همغه ولايت د خلکو لپاره د لومړي تمځي او استوګنځي بڼه خپله کړي.

هر بهرمېشتي او کورمېشتي افغان چې وس لري بايد دې ته وهڅول شي چې له سيمې او نړۍ څخه د تفريحي کورونو، هوټلونو او پارکونو لپاره ښکلې نقشې راوړي او نورستان کې دې

(c) ketabton.com: The Digital Library

پرې ځان ته ښـــکلي ځايونه جوړ کړي. بانکونه او هوټلونه بايد د خپلو ځانګو جوړولو ته وهڅول شـــي. نورســـتان د دې ظرفيت لري چې يوازې د منرالي اوبو د توليد لســـګونه فابريکې ولري. هر څوک چې په هره برخه کې پانګونه کوي بايد د حکومت له خوا ورته ځمکه په وړيا ډول ورکړل شـــي او تر يو ټاکلي وخته له هر ډول ماليې څخه معاف شي.نورستان کې بايد داسې فابريکو او کارونو ته اجازه ور نه کړای شي چې د سيمې ښکلي چاپېريال، هوا او فضــا ته زيان ورســوي. دولت بايد نورســتان د يونســکو سازمان د تاريخي او طبيعي ميراثونو په نوملړ کې شامل کړي.لنډه دا چې د نورستان لپاره دا او دېته ورته نور کارونه کولای شي دا سيمه د ځمکې پر مخ د يو ممثل جنت په توګه بدله کړي. زه خو د همدغســـې يو خيالي او بيا عملي جنت لپاره دعاګانې کوم، خدای(ج) دې داســـې وخت راولي چې زموږ دا دعاګانې قبولې شـــي او زه عملاً د خپل جنت وطن په غېږ کې خپل ځان او ټول هېوادوال ووينم. د همداسې يوې ورځې د ليدو په هيله.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د ثبات او همپالنې ټيم د طرحې پر وړاندې ځوابي طرحه

دا ليکنه د ۲۰۲۰م کال د مې پر (لومړۍ)، چې د ۱۳۹۹ل کال د غويي مياشتې له (۱۲) مې نېټې سره سمون خوري، نشر شوې ده.

د ډاکتر اشــرف غني غټه نيمګړتيا دا ده چې پر ځان بې ځايه غره دی، درباري غوړه مالان ترې راتاو دي، له هر چا څخه طرحه غواړي، خو خپله بيا د يوې جدي او خطرناکې سياسی موضوع پر وړانـدې عملي طرحـه نـه لري.د ټيم جوړونې ظرفيـت هم نـه

لري؛ يوازې دولتي امتياز د ده پر محور د نامتجانســـو افرادو د راټولېدو سـبب شـوی دی، د ملي افرادو برخه په کې ډېره خواره ده.

(c) ketabton.com: The Digital Library

همدا علت دی چې د ده حکومتي او سیاسي سیالان، دی وخت پر وخت له سختو ننګونو سره مخامخوي.
د ده د مقابل لوري د ټلوالې (نظار شورا) ماهیت او خصوصیت بیا دا دی چې د پرله پسې او لایتناهي امتیازاتو غوښتنه کوي او د قدرت غوښتنې غریزه یې هېڅکله د خړوب برید ته نه رسېږي.
دې ډلې د تېرکډوله حکومت په تعقیب دا دی یو ځل بیا له

جمهور رییس غني څخه د داسې ډول واک و ځواک د ورکړې غوښتنه کړې چې د نړۍ په هېڅ قانون کې یې ساری او مجوز نه

(c) ketabton.com: The Digital Library

شـته. یوازې د لومړۍ مېرمنې پوسـت یې ځان ته نه دی منسـوب کړی، نور یې نو جمهور رییس غني تـه څه نـه دي پرې ایښـــــي. ډاکتر عبدالله او ټیم یې داســې صــلاحیتونه غوښــتي چې نه په کې خدای ج ته، نه د هغه رســـول(ص) ته، نه جمهور رییس ته، نه اســـاســـي قانون ته، نه ملي شـــورا ته او نه هم عام ولس ته څه مسولیت ولري.

د دې ډول نامعیاره او لایتناهي غوښتنو یو علت دا دی چې دوی د کرزي صـــیب د واکمنۍ له پیله پر دې ډول امتیازونو روږدي شــوي دي.بل علت یې دا دی چې اوس د غني په مشــرۍ مقابل لوری له دوی څخه هېڅ ډول متضــاده غوښــتنه نه لري؛ یوازې د دوی پر غوښــتنې غور کوي، نو دوی ځکه د خپلو غوښــتنو کچه پورته کوي، چې ځه خو که په دې نیولیک کې هر څومره غوښتنې ومنـل شـــي بیـا هم دوی پـه ګټـه کې راځي.د دې ډول نـاقـانونـه غوښــتنو د مهار لپاره یوه لاره دا ده چې د دې ډول غوښــتنو پر وړاندې متضــادې، خو قانوني غوښــتنې کېښــودل شي. نو که غني او نا متجانس ټیم یې غواړي د دوی غوښــتنې کنټرول او دوی پر خپل ځای کېنوي، نو دغه لاندې او دې ته ورته نورې ولســـي او قانوني غوښتې دې ور وړاندې کړي:

(c) ketabton.com: The Digital Library

–عبدالله باید د خپلې پنځه کلنۍ کاري دورې راپور ولس ته وړاندې کړي: څومره لګښت او څومره خدمت؟

–عبدالله او ټیم یې باید د اضافي دولتي لګښتونو له امله څارنوالۍ ته ور وپېژندل شي.

–د جمیعت، وحدت، نظار شـــورا او د دوی په ټلواله کې ټول شامل جنګسالاران باید محاکمه شي.

–پنجشــېر، دایکندي او نور هغه اداري واحدونه چې د ســیاســي فشــار په نتیجه کې رامنځته شــوي، باید له قانون ســره ســم بېرته پخواني حالت ته لاړ شي.

–د محمد قسـیم فهیم د مارشـالۍ رتبه او نورې هغه ټولې پوځي رتبې چې په تېرو شلو کلونو کې د مقاومت په نامه په ناقانونه ډول د سیاسـي زور او فشـار له امله تنظیمي افرادو ته ور کړل شـوي، باید لغوه شي.

–د جهاد او مقاومت په نامه ناقانونه امتیازات باید ټول لغوه شــي، هېچاته باید د دې اجازه ور نه کړای شــي چې ځان ته خپله عناوین او القاب غوره کړي او پر هغو بیا نامشـــروع امتیازات تر لاسه کړي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

–د برهان الدين رباني د نيمواکه واکمنۍ پر مهال ټول رامنځته شــوي اداري واحدونه بايد بېرته خپل پخواني حالت ته وګرځول شي.

–د تنظيمي جنګســـــالارانو د قبرونو او تلينغونـډو لپاره چې د بيت المال له خزانې څخه کوم لګښت شوی، د هغو پوښتنه بايد وشـــــي، عاملين يې څارنوالۍ ته ور پېژندل شــــي او اينده کې په بشپړه توګه د دا ډول لګښتونو مخه ونيول شي.

–تنظيمي او کورنۍ جنګونـه اتلان نـه لري، ولس هغوی تـه د جنګســـالارانو په ســـترګه ګوري، د احمد شـــاه مســـعود او نورو ډلمشـــــرانو په باب دې قضـــــاوت د عام ولس نظر غوښـــــتنې ته پرېښودل شي.

–د مقاومت په نامه کوم زماني بهير چې تېرو شـــــلو کلونو کې د امتيـاز غوښـــــتلو لپـاره مطرح کېـده، دا د هېواد پـه تـاريخ کې يو بـدمرغـه دوران دی، بـايـد د همـدغـه بـدمرغـه دوران پـه توګـه يـاد شي.

–د ټولو تنظيمي مشرانو او د هغوی د اړوندو قومندانانو ناقانونه پانګه دې ضبط او د بيت المال برخه دې شي.

–د ټولو هغو جنګســـالارانو او حکومتي چارواکو هغه نامشـــروع پانګه دې بېرته د بيت المال برخه شـــي، چې په تېرو شـــلو کلونو

(c) ketabton.com: The Digital Library

کې يې د سياسي او دولتي زور په ناوړه کارونې سره تر لاسه کړې ده.

–د ټولو هغو اشخاصو سياسي پاسپورتونه دې لغوه شي، چې په تېرو دوو لسيزو کې يې په ناقانونه توګه تر لاسه کړي دي.

–هر چا چې په تېرو شلو کلونو کې له دولتي مقامونو څخه د سيمې، قوم او سمت لپاره ناوړه ګټه اخيستې، بايد تشخيص او څارنوالۍ ته ور وپېژندل شي.

–هغه ګوندونه چې قومي، ژبنۍ، مذهبي او سمتي اجنډا او محتوا لري بايد له قانون سره سم ژر تر ژره لغوه شي.

–په هېواد کې د ايران په پيسو جوړ د (خاتم النبين) مرکز، رسنۍ او نور تاسيسات دې د حکومت او بيت المال برخه شي.

–ټولې هغه رسنۍ او نور ارګانونه چې له بهرنيو سرچينو څخه په ناقانونه ډول خړوبېږي، بايد وتړل شي، وسايل او جايدادونه يې بايد د بيت المال برخه شي.

–د کابل ښار د ورانۍ ټول مسولين او عاملين بايد په ګوته او له سياسي فعاليتونو بې برخې شي.

–د ټولو جنګي مجرمينو، غټو غلو، اختطافګرو، قاچاق کوونکو او نورو ډول ډول جنايتکارانو لېست بايد ترتيب او د رسنيو له لارې خپور شي، ممنوع الخروج دې شي او له نړيوالو دې هم وغوښتل شي چې دې ډول اشخاصو ته د ورتګ اجازه ور نه کړي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

–له نړیوالو باید د ټولو هغو افغانانو نوملړ تر لاسه شي چې په ناقانونه ډول یې د بیت المال پانګه غلا کړې او بهر ته یې لیږدولې ده.

–ټولې امنیتي کمپنۍ باید وڅېړل شي او له هغوی څخه دې، له هغوی سره د شتو او پټو وسلو پوښتنه وشي.

–د سولې پروسه باید په بشپړ ډول د جنګسالارانو له منګولو را بهر شي او د تېرو ترخو تجربو د تکرار مخه باید ونیول شي.

–هر څوک چې د اساسي قانون خلاف حرکت کوي، باید د همدې اساسي قانون له محتوا سره سمه سزا پرې پلې شي.

دا او دېته ورته نورې غوښتنې کولای شي د ثبات او همپالنې (حقیقت کې نظار شورا) غوښتنې تر یوه بریده مهار کړي.

جمهور رییس ډاکتر صیب غني ته مو مشوره همدا ده چې پښې ټینګې کړه، د نظار شورا یوه غوښتنه هم قانوني نه ده، دا اوسنۍ غوښتنې یې دومره خطرناکې دي چې که دې ور سره ومنلې، نو نه تا ته څه حیثیت او قدرت پاتې کېږي او نه افغانستان ته. د ثبات او همپالنې ټیم دا طرحه د ګندمک تر معاهدې هم ډېره خطرناکه ده او ته به په کې تر امیر محمد یعقوب خانه هم زیات د تاریخ د تورې څېرې بڼه خپله کړې.مونږ خپله غاړه خلاصه کړه.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د اتل وروستی ارمان

دا لیکنه د ۲۰۲۰م کال د مې پر (۲) یمه، چې د ۱۳۹۹ل کال د غويي مياشتې له (۱۳) مې نېټې سره سمون خوري، نشر شوې ده.

يو ناڅاپه دفتر ته راننوت؛ او يون صيب! ستركې مې روښانه، د زړه له اخلاصه يې غاړه راكړه، لومړی ځل و چې عارف افغان مې

وليده، خو داسې نه ښكارېده چې دا اول ځل وي، لكه له كلونو

(c) ketabton.com: The Digital Library

چې ورســـره ورپېژنم، خوله یې له خندا ډکه وه، ما ورته وویل د علي وزیر مینه مې درباندې ماته شوه، په لاسونو یې زما لاسونه کېکارل، وینه یې ګرمه وه عیناً لکه د ده خپله ولوله. ښه بنډار مو وکړ، د پښتون ژغورنې غورځنګ د ملګرو احوال مې واخیست، د لر او بر افغان وطن پر نن او راتلونکي مو د زړه خواله ســـره وکړل، بیا مې ورته وویل چې کابل ته د پښتون ژغورنې غورځنګ ملګري را روان دي، څنګه دې خوښــه ده چې هغوی ته یو غټه ولسي غونډه ونیسو؟ تاسې به هم حضور ولرئ، ده ویل بېخي مې خوښــه ده، خو فکر نه کوم د پاکستان حکومت یې په اسانۍ پرېږدي، ما وویل زه هم دا فکر کوم. بیا مې ده ته وویل څه خو که د پي ټي ایم مشران ملګري راغلل، هغو ته به بله غونډه جوړه کړو اوس به موږ او تاسې خپل مجلس او د زړه خواله سره وکړو. ده وویل بېخي مې خوښــه ده، سبا نه بل سبا مې وخت وټاکه، دا مې هم ورتــه ویــل، دا غونــډه خو بــه وکړو، خو ګوره چې د پاکستان حکومت درته څه مشکل پیدا نه کړي؟ ده وویل، زه لس ورځې په کور کې یم او میاشتې میاشتې په زندان کې، زندان اوس زما لپاره داسې دی، لکه تبلیغانو ته د تبلیغ دوره؛ دوی چې تبلیغ ته لاړ نه شي زړه یې طاقت نه کوي، زموږ ټولې کورنۍ په همدې

(c) ketabton.com: The Digital Library

مبارزه کې ژوند تېر کړی، که زه لږ شان شاته ته شم، نو هغه تېرو مشرانو ته به څه وایم؟ اوس مې هم یوه ګرده نه شته، خو پنجابي ته ځان کمزوری نه ښـیم، اسـتاده ورځه پرېږ. مازیګر مهال مې ورته وویل چې غونډه سبا نه بل سبا ته نه کوو، سبا یې کوو، ما ویـل دلتـه هم حـالات داســې دي چې تر بـل ســبا کومه زړه بوږنوونکې حادثه و نه شي بیا به زموږ غونډه پاتې شي، ده وویل څه چې سـتا خوښــه وي، پر سـبا مو ژوندون ټلوېزیون کې ورته غونډه جوړه کړه، سړی داسې وغږېده، لکه یو پوخ مقرر، د خپل زړه ډېرې خبرې یې وکړې، هره خبره یې پر ناستو کسانو داسې لګېده لکه ملهم، د غونډې ګډونوالو عارف خان وزیر ډېر زیات وستایه، د عزت لونګۍ یې ور په سر کړه، کله چې غونډه خلاصه شوه بیا خپل دفتر کې کېناستو، ما ورته وویل چې خبرې خو ټولې ښې وې، خو که ستا اجازه وي د حالاتو تقاضا دا ده چې ستا یو څه خبرې سـانسـور کړو، ځکه دا خبرې کېدی شي سـتا ژوند ته خطر پېښ کړي، ده وویل نه یون صـــیب احتیاط کوه! زما خبرې کټ نه کړې؛ نر په یوه ورځ پیدا او فناه دی، داســې نه ده چې زه دا خبرې وکړم ما ته به خطر وي او که ویې نه کړم، نو خطر به نه وي.د (ای ایس ای) چې هر چېرته پر ما لاس بر شــي ما ژوندی

(c) ketabton.com: The Digital Library

نه پربېږدي، دا چې خبر شي افغانستان ته تللی یم، تا سره مې کتلي او عکس مې در سره اخیستی او نورو مشرانو سره مې کتلي، نو پر زړه به يې تښاکې وخېږي تښاکې. ما خو غیر له هغې هم ژوندی نه پرېږدي خو کوم لوی ارمان چې ما درلود هغه پوره شـــو؛ بې وېزې خپل کور تـه راغلم، کلـه چې دې خوا راتلم، نو هلتـه یو ملېشـه راته رابرګ شـو او را غږ يې کړ چې چېرې ځې؟ ما ویل ته څه پنجابی ســـپی يې، ځم د خپل پلار وطن ته، چې پرې ور منډه مې کړه، نو دی راڅخه وتښـتېد، محسـن داوړ او علي وزیر که په وېزه راځي هغوی خو څه ســـیاســـي مجبوریانې لري، زه خو یو قومي او ولســـي ســـړی یم. دا مې د پلار نیکه وطن دی په وېزه ولې راشـم؟ زما تخلص افغان دی، ما خلکو ته ویلي چې زه وزیر نه یم، زه افغان یم، ما ته به عارف افغان وایې، نه عارف وزیر، اوس چې دا څو ورځې خپل پلرني وطن کې خلاصـې تېې کړځم، نو د زړه ارمان مې پوره شو، دا زما د زړه ارمان و چې زه د خپل پلار نیکه وطن ته لاړ شم او داسې په کې ارتې تېې وګرځم، اوس نو که مړ هم شـــم، ارمان مې پوره شـــوی، د لوی افغانســـتان د جوړولو ارمان به نور راپســـې تعقیبوي کنه. دا اوس چې زه بېرته لاړ شم، نو کېدی شي راساً زندان ته لاړ شم او یا هم څو ورځې

(c) ketabton.com: The Digital Library

وروسته زندان ته لاړ شم، زه اوس زندان سره داسې عادت شوی یم، لکه یو تبلیغي چې پر تبلیغ روږدی شوی وي.

د عارف افغان ټولې وړاندوینې رښـــتیا شـــوې، هغه څه موده وړاندې یو ځل بیا زنداني شـــو، کله چې له زندانه را ووت، نو د ظالم دښمن په ګولیو وویشتل شو او د سختو ټپونو له امله د تل لپاره له موږه جلا شو، نور به نه هغه عارف وزیر وي، نه به د هغه جګه شـمله وي، نه د هغه شـخ برېتونه، نه هغه هسـک سـر او نه هغه مغرور پکول. عارف ورور مې لاړ، عارف ورور مې ســیند یوور، هغه خو دلته په غونډه کې زما لاسونه جګ کړل، ده به زړه کې ویل چې دا لاسـونه به یو وخت زما ژغورنې ته را ورسـېږي، خو کله چې پر هغه د مرمیو باران وو، زما لاســونه لنډ وو، زما لاســـونه مړاوي وو، کله چې د هغه له رګونو وینه روانه وه، زما وینه بېوسه وه، هغه ته و نه رسېدله، د هغه رګونه بې روحه شول .

ای زمـا متهوره، برېتوره او اندامـوره وروره! تـه خو د دردونو پـه مقابل کې کې ســخت مقاوم وې، خو دا ځل لکه چې دښـــمن د زهرو په ګولیو ویشــتلی وې، څومره به په وجود تاو راتاو شــوی یې؟ څوک به دې ســترګو ته ودرېدلي وي؟ خپل ورونه، عزیران، د مبـارزې ملګري؟ ای زمـا مبـارزه وروره! تـه خو د ګیلې او

(c) ketabton.com: The Digital Library

مایوسۍ سړی نه وې، د مایوسۍ دا خبره خو به دې زړه کې نه وي ګرځېدلي چې :

پرېږدئ چې خړ سېلاب مې یوسي

په لامبوزن جانان مې ډېره نازېدمه

وروره پر مخه دې ژېړي ګلونه، ګیله دې حق ده، خو ګوره چې هلته دې لیدو ته درغلم مخ راڅخه وانړوې، هماغسې غېږه به را کوې چې پر لومړي ځل دې راکړې وه، تندی دې ښــکلوم زما مبارزه وروره...

(c) ketabton.com: The Digital Library

طالبانو سره جګړه وشي که سوله؟

دا ليکنه د ۲۰۲۰م کال د مې پر (٦) مه چې د ۱۳۹۹ل کال د غويي مياشتې له (۱۷) مې نېټې سره سمون خوري، نشر شوې ده.

سـولې بحث چې کېږي بايد د افرادو، ګوندونو، ډلو ټپلو تر تعريفونو، ليدلوريو او ګټو پورته مطالعه او وڅېړل شي. سوله زموږ پرون ضرورت هم و، د نن هم دی او د سبا به هم وي، خو داسې ډلې شته چې نه يې پرون سوله غوښتله، نه يې نن

غوارې او نه به يې هم سبا ته وغواړي، نو ځکه خو د سولې په باب د عام ولس او جګړه مارو ډلو تر منځ د نظر او عمل اختلاف موجود دی.

(c) ketabton.com: The Digital Library

اوس راځو په افغانســـتان کې د جګړې د ګڼې څرنګوالي ته :چا، چېرې او څنګه جګړه ګټلې ده؟

د افغانســـتان په تاریخ کې د جګړې عمومي قاعده او فورمول دا دی چې تقریبـا" ټولې هغـه جګړې افغانـانو ګټلې چې د دین او مذهب په نامه یې کړي دي .د مرهټه وو، انګرېزانو، شـوروي او اوس د امریکې خلاف یې جنګونه غوره مثالونه دي او نړدې ټول هغه جنګونه یې بایلولي چې دوی له هممذهبو مسـلمانانو سـره کړي دي. څرګندې بېلګې یې د روښـان، خوشـال، ایمل خان او نور تحریکونه دي چې د همدینه مغلو پر وړاندې جنګېدل .

اوس طالبان د مذهبي جنګ پر دریځ ولاړ دي، دا چې دوی په

دې حالت کې په حقه دي او کنه دي، هېواد ته ګټه لري او که نه؟ دا یو بېل سـوال دی چې جلا بحث غواړي، خو دوی اوس د یو مـذهبي تلقین او انګېزې لـه مخې جګړه کوي، چې دوی ورتـه جهاد وایي. په مقابل کې یې جنګېدونکي سـرتېري یو څه ملي او

(c) ketabton.com: The Digital Library

يو څه د ولسـواکۍ شـعاري روحيه لري، چې دا حالت د مذهبي روحيې پر وړاندې، زموږ په شـان په يوه مذهبي ټولنه کې د جنګ توان نه لري. دولتي عســـکر مجبور دي د څو تنو نامتجانســـو واکمنو د قدرت د ابقا لپاره قرباني شـي او له يو ټاکلي معاش پرته نورکوم غټ امتياز ورته نه تر ســـترګو کېږي. البته ګڼ شـــمېر سرتېرو کې د وطنپالنې روحيه هم په څپو ده، خو دا روحيه هم په حـکـومـت کـې د واکمن فسـاد له امله تر ســـخـت رواني فشـــارلاندې ده، په مقابل کې طالب که دلتـه څـه لري کنـه

خو د حورو او غلمانو په مينه مســت او د جنت د لايتناهي امتياز په لټه کې دی. د دولت اردو د يو منظم او با مســوليته لښــکر په توګه چې هم بايد عامه نظم وسـاتي او هم ټولګټي تاسـيسـات، په يو خورا مشــــکل دريځ کې ده. په مقابل کې طالبان د يوې بې مســـوليته او ناثابتې چريکې ډلې په توګه د دې وس لري چې په کمو تلفاتو او کم لګښــت هر ډول تخريبي عمل تر سـره کړي. د ساري په توګه د کابل ـــ جلال اباد د لارې د امنيت د تامين لپاره

(c) ketabton.com: The Digital Library

په زرګونو دولتي ځواکونو ته اړتیا ده، خو د ناامنۍ او اخلال لپاره یې یوازې پنځه تنه طالبان بس دي. دغه راز پر همدې لاره د یو پول د جوړېدو لپاره ملیونونو ډالرو او کلونو وخت ته اړتیا ده، خو مخربین بیا خپل کار یوازې په سلو ډالرو په لسو دقیقو کې تر سره کولای شي .د اوسنۍ جګړې په ترڅ کې پر اقتصادي زیانونو سربېره هره ورځ د جګړې د انساني قربانیو کچه لږ تر لږه پنځه سوه کسانو ته رسېږي. دا چې دې جګړه کې څوک ملامت دی که څوک سلامت؟ دا پوښتنه یو بې طرفه هر اړخیز بحث ته اړتیا لري، خو اوس مو ږ په داسې یو حالت کې یو مخکې تر دې چې د تور او سپین د معلومولو حد ته ورسېږو، اول باید د جګړې د بندولو پر لارو چارو غور وکړو. د یو بامسولیته دردېدلي افغان په توګه مې خپل افغاني مسولیت وګاڼه چې د سولې لپاره لارې ګودرې وګورو. لومړی مې د حکومت په استازۍ د ملي امنیت شورا سلاکار ښاغلي (ډاکتر حمدالله محب) او ځینو نورو دولتي چارواکو سره خبرې وکړې او ورته ومې ویل چې کېدی شي له څو تنو نورو افغانانو سره یو ځای قطر کې طالبانو سره وګورو او د سولې په باب د هغوی پر نظریاتو پوه شو، د هغوی نظربات تاسو او د تاسو بیا هغوی ته ورسوو، که خدای وکړي ورو ورو د دواړو خواوو په نظریاتو کې نرمښت

(c) ketabton.com: The Digital Library

راشــي او یوه افغاني حل لاره راووځي، خو مشــوره مې درســره ځکه وکړه چې که ستاسې خوښه نه وي، نو زه دې غونډې ته نه ځم، خو پر بل چا هم

د تــګ او نــه تــګ ټینګار نه کوم، داسـې نه وي چې هلته زه د سولې او وطن د خیر لپاره لاړ شـــم او بیا دلته ســـتاســـې اومغلن خیاطان کنځلو ته کش ورکړي. د دې خیاطانو سابه خو زه په مالګه کولای شم، خو دلته بیا مشکل دا دی چې د دې ډول جنجالونو ګټه بیا تاسو سره په حکومت کې شــاملو جنګســـالارانو ته ځي. زه نه غواړم چې له دې ناندریو هغوی ګټه پورته کړي.

ډاکتر صیب محب ما ته په ډېره سړه سینه وویل، چې لاړ شه د جمهور رییس په استازۍ هم درته وایم چې لاړ شه، دولت د دې خبرو ملاتړ کوي او دا یو ښه کار دی، هیله ده چې دا خبرې نورو خبرو ته لاره اواره کړي .

موږ له نورو ملګرو سره چې هر یو د خپل ځان استازولي کوله، په قطر کې له طالبانو سره وکتل، ښې تفصیلي خبرې مو ورسره

(c) ketabton.com: The Digital Library

وکړې، خوږې او ترخې ټولې خبرې په کې تبادله شـــوې .طالبان که څه هم له لرې یوازې جنګي او مذهبي ډله ښـــکاري، خو سخت د جرګو او مرکو او د دوی په اصطلاح د انډیوالی خلک دي، زموږ ترخې خبرې یې هم وزغملې او پـه اتو مـادو کې مو ترې یو لیکلی ژمنلیک تر لاســه کړ. له طالبانو ســره د خبرو تر ټولو مرکزي ټکې دا وو چې د امریکـایـانو تر احتمـالي وتلو وروسته د ډاکتر نجیب د وخت په شان باید یو ځل بیا حکومت او پوځ و نه پاشل شي، بیا

خپلمنځي جنـګ او دغـه راز د ایران او پـاکســـتـان نیابتي جګړه پیل نه شي .د پوځ او حکومت اساسات باید جوړ پاتې شـــي او تېر حالات باید په هېڅ ډول تکرار نه شي. دې اصل سره طالبان هم موافق وو، خو ویې ویل چې دا ټول مســـایل به په بین الافغاني خبرو کې څېړو، خو په هېڅ وجه د دې اجازه نـه ورکوو چې د نویمو کلونو پېښـــې بیا تکرار شـــي. د طالبانو ډېرې نورې خبرې هم وې چې د افغان حکومت او په هغه کې د راټاله شـــویو ډلو له نظریاتو سره یې جوت توپیر او اختلاف درلود، خو موږ ته له دې

(c) ketabton.com: The Digital Library

مجلســـونو دا پته ولګېده چې که افغانان د زړه له کومې خبرو ته کېني، نو که هر څومره سخته غوټه وي دوی ورته یوه حل لاره را ایســـتلای شـــي. همدې هیلو ســـره کابل ته راغلو، د یو خبري کنفرانس لـه لارې مو د دې خبرو جزیـات لـه هېوادوالو ســـره شـــریک کړل او د دې تر څنګ مو خپل یو تحلیل هم ور ســـره ملګری کړ، له ښـاغلي محب سـره مې یو ځل بیا وکتل، دا تحلیل او د خبرو اترو جزیات مې ورسر شریک کړل، ځینو نورو دولتي چارواکو، پخواني ولســـمشـــرحامدکرزي، محمد حنیف اتمر او ځینو نورو ســـیاســـیونو ته، چې لېوالتیا یې لرله، ټولو ته مې ورته جزیات ور کړل. خو کابل ته زموږ له راتګ ســره ســم د بېلابېلو کنځلامارانو د کنځلو باران پیل شــو او بیا تر ننه پورې دوام لري، ولې؟ دا جرم مو کړی چې طالبانو ســـره مو کتلي دي. هغه هم د سولې لپاره. که طالبانو سره کتنه هغه هم د سولې لپاره کوم جرم وي، نو دا جرم خو تر ټولو دمخه احمدشـــاه مســـعود کړی چې میدانشــهر کې یې طالبانو ســره وکتل، بیا اشــرف غني ورســره پر (۲۰۱٤ م) کال پټ په دوبۍ کې وکتل او هغوی ســـره یې پخې ژمنې وکړې، خو هېڅکله یې عملي نه کړې.معصــوم ســتانیکزي، اکرم خپلواک او نورو دولتي مامورینو څو څو ځله پټ له طالبانو سره کتلي، خو نه یې ولس، نه یې د ولس استازي او نه یې رسنۍ

(c) ketabton.com: The Digital Library

له جزياتو خبر کړي دي، د نظار شــورا او د ټلوالې نورو غړو هم له طالبانو پټې ليدنې کتنې لرلې دي، خو چې موږ ورســـره وکتل، هغه هم د سولې په خاطر، نو د کنځلو باران شروع شو. پټه دې پاتې نه وي چې ما او ډاکتر صـــيب غني پر (۲۰۱٤ م) کال د ده په کور کې د ولســـمشــــرۍ تر ټاکنو وړانـدې د ده د احتمالي بريالیتوب په حالت کې له طالبانو ســـره د خبرو پر میکانيزم هر اړخيزې خبرې کړې وې او هغه مهال ده زما ټول نظريات پـه ورين تندي ومنل او ويې ويل چې دا ډېر دقيق دي او عملي جنبه لري.خو اوس له طالبانو سره يوازې د سولې په خبرو موږ سوچه طالبان شــولو؟ بله ورځ به وايې چې تاســې شــورای نظار کې هم ياســتئ، ځکه چې عبدالله ســره مو د ملي هويت د تذکرو په باب کتلي وو. خو دوی چې ور ســره شــپږ کاله د ګډوله حکومت تر برستنې لاندې تېر کړل، هغه عيب نه دی.

موږ ته د طالبانو د ترخه نظام وخت هم ښــه ياد دی، خو که دا نظام هر څومره تريخ و، بيا هم د جمعيت تر شــر او فســاده ډېر ښــه و .په شــلو کلونو کې مو د ورستې او کرېږ وږې وارد شــوې ديموکراســۍ تر چتر لاندې د بېلابېلو لندغرو واکمني هم وليدله، ان چې د دوو منتخبو جمهور رييســـانو عکســـونه يې د دوی د ستر ګو پر وړاندې په ګوليو و ويشتل، خو دوی پورته ورته نه شو

(c) ketabton.com: The Digital Library

کتلای، خو مورِ په تش لاس او د خپل ولس په همت د لنډغرو مخ ته ودرېدلو او د دې ښــاغلو ملاتړ مو هم وکړ .تاریخ دا ټول هر څه ښاري. مورِ طالبانو سره ځکه وکتل چې د نظام د اډانې او پاشنې مخه ونیسو، که د سولې خبرې بریالۍ نه شي او طالبان د جنګ له لارې واک ته ورســـي، نو یو ځل بیا به د نویمو میلادي کلونو کیسه تکرار شي، بیا به جګړه وي او بیا به مهاجرتونه، خو که طالب د ســولې له لارې راشــي او ټول په ګډه داســې یو نظام جوړ کړي چې نه په کې دا ورسته او چینجه دیموکراسي وي او نه د طالبانو داســې اســـلامي امارت چې له طالب پرته په کې نور په نوم مســـلمان ته ځای نه وي؛ میم زر ما ټوله د ملا. نو که یو منځنی حد وي داسې یو حالت به د ولس په ګټه وي.

ځینې کرایي لیکوال او اومغلن غربپلوي لا پـه کې دا خبره هم تاووي چې څنګه کېدی شـــي یون دې پر یو وخت هم د طالبانو پلوی وي او هم د پښــتون ژغورنې غورځنګ؟؟ دا خو دواړه متضاد حرکتونه دي، اول تاسو ته چا ویلي چې زه د طالبانو پلوی یم، زه نه طالب یم او نه د طالبانو پلوی، خو په زغرده وایم چې زه د پښــتون ژغورنې غورځنګ کلک ملاتړی یم، طالبانو ســره مې په دې خاطر وکتل چې دغه ګډوله او وروســـت حکومت د بهرنیانو له مرستې پرته خپله بقا نه شـي سـاتلی، که طالبان یې په

(c) ketabton.com: The Digital Library

زور ونیسي هر څه به ګډوډ وشي. د دې حکومت حالت ته چې سـرې ګوري دا ګومان يې پر پاخه باور بدلېږي چې که بهرنيان ووتل او خبره جګړې ته لاړه، نو داسې يو حالت د طالبانو په ګټه تمامېدی شي، خو د ولس په ګټه نه. دا پوځ فکر نه کوم چې بيا د امرالله ،عبـدالله ،ډاکتر غني، محقق ،خليلي ،عطـا او څو نور غربځپلو د مستيو د تامين لپاره قرباني ورکړي .زما له زړه نه وينه څاڅي چې د خپل پوځ د ښـــتر ښـــتر او ګلاب ګلاب ځوانانو جنازې ووينم، پر تنکيو تنکيو طالبانو مې هم زړه ســـوزي چې ولې بې ځايه قرباني شي .

يوه ورځ راته يو پخواني طالب پټ پـه غوږ کې وويـل، کلـه چې موږ پـه پاکستان کې سبقان ويل، نو د هغوی پوځ چې بـه دې ليـدی پـاکې پـاکې دريشـيانې به يې اغوسـتې وې، ما ته به ارمان راغی چې کاشـــکې موږ هم يو وخت داســې ښــکلی پوځ ولرو، هغه وخت کابل کې تنظيمي جنګونه وو، زموږ پوځ پاشــل شــوی و، اوس چې کابل کې دا ښـــکلي او لوکس پوځيان ګورم مينه مې پرې ماتېږي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

زه دغسې يو افغانستان غواړم چې طالب مشران دې هم لکه دا نور تنظيمي مشـــران په حکومت کې ونډوال وي او واړه طالبان دې بالا خپل سبقان پوره کړي او زموږ پوځ دې لاپسې اصلاح او غښتلی شي .که چېرته زموږ پوځ په کورنۍ جګړه کې راګير نه وای او يوازې پاکســـتان ته اوزګار وای، نو بيا پاکســـتان راڅخه اويازره بېګناه پښتانه شهيدانولای شول؟؟که رابطو او پېغورونو ته دوام ورکړو، نو دلته هېڅ داسې مميز نه شته چې ببخ کې ډکی و نه لري. پر طالبانو تر ډېره حده د پاکســـتان د ملاتړ تور دی او پر دې نورو واکمنو بيا د څلوېښــتو نورو هېوادونو. که يوه شــېبه فکر وکړو، دا څلوېښـــــت هېوادونـه د طـالبـانو پلوی وکړي او پاکســـتان د دې حکومتي چارواکو، نو د دې حکومتي چارواکو بســـترې به جبرته پرتې وي؟ دلته بايد دا واقعيت ومنو چې دلته ضــرور څه داســې نقيصــې شــته چې دوی له دې دومره نړيوال ملاتړ سره سره بيا هم د پاکستان يو جاسوسي سازمان ته غاښ ماتوونکی ځواب ور نه کړای شـــو. په محقق،عبدالله ،خليلي، رباني او نورو دا ځواب ورکوئ؟ عجيبه خبره دا ده چې د جنګ او ســـولې ،ابادۍ او بربادۍ، خپلواکۍ او بلواکۍ د توراوي او سپيناوي کيلياني له همدغو ښاغلو سره دي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

هغه څوک چې د جنګ د ګرمولو خبرې کوي هغوی یو هم د جګړې لومړۍ کرښــه نه ده لیدلې، له طالبانو یې د ځان لپاره یوه عـایـداتي پروژه جوړه کړې، لـه امریکـا څخـه چغې وهي ورځئ پرې، که تاسې رښتیا هم د جنګ دومره شوقیان او مېړني یاست نو راشئ د جنګ لومړۍ کرښې ته لاړ شئ، بیا مو پر فیسبوک د خپلې بهادرۍ اصــلي تصــویر هم واچوئ، د جنګ خبرې خوږې وي، خو ډګر او عمـل یې ډېر تریخ وي.کلـه چې درجن درجن جنګســـالاران د حکومـت پر مهمو څوکیو واکمن وي، نو بیـا طالبـانو ته ولې قانون او ولســـواکي پلمه شـــي؟ ایا ملا عمر او قومندان دادالله تر رباني، مســـعود، دوســـتم ،ســـیاف، مزاري ،حـکـمـتـیـار او نـورو ډېـرو زیـات دا وطـن وران کـړی، ایـا (ای،ایس،ای) ســـره یې تر دوی زیات روابط درلودل؟ اصـــلي انصــاف خو به دا وای چې دوی او دوی ته ورته نور جنګیالي یو هم په حکومت کې نه وای، خو چې تر ټولو ســـتر خاینین تر ټولو زیات په درانه نامه یادېږي، نو دلته بیا د حقیقت بیان ته ډېره اړتیا پېښېــږي. بیا هم تر ټولو لومړی افغانســتان، بیا ســوله او بیا لوی افغانستان.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د لوی افغانستان داعیه به پالو

(ملي مبارزینو ته یو ډاډ)

دا لیکنه د ۲۰۲۰ م کال د مې پر (۶) مه، چې د ۱۳۹۹ ل کال د غويي مياشتې له (۱۷) مې نېټې سره سمون خوري، نشر شوې ده.

که څه هم ما هېڅکله نه دي غوښتي چې د ځينو مغرضو اشخاصو وړو او غټو غرضي نيوکو ته ځوابونه ورکړم، خو بيا هم د دې لپاره چې د ځينو حشراتو پر مکروبونو د ذهني روښانتيا دوا پاشي وشي او د هغو ځينې څرګند او ناڅرګند مکروب له منځه ولاړ شي، ښه ده چې څو ټکي روښانه کړم:

څو موده وړاندې شهيد عارف او څو نور ملګري کابل ته راغلي وو. ما د پښتونولۍ او افغانيت د دود له مخې دوی ته مېلمستيا وکړه او هم مې ورته په ژوندون تلوېزيون کې د نظرياتو د اظهار په خاطر غونډه جوړه کړه. دا ډول غونډه يوازې د عارف وزير لپاره نه وه جوړه شوې، بلکې تر دې دمخه هم چې له پښتونخوا

(c) ketabton.com: The Digital Library

څخه هر یو ملي او فرهنګي شـــخصـــیت راغلی، هر یو ته مو مېلمستیا کړې او د هغو یادونه او نمانځنه مو کړې ده، د حسـینه ګل تنها، اباسـین یوسـفزي، د پاچاخان، حمزه بابا، غني خان او

نورو ګڼو شـخصـیتونو قدرداني، یادونه او نمانځنه مو کړې ده. د یوازیني رسـنیز مرکز په توګه مو د پښـتنو او بلوڅو د پیوسـتون ورځ هېڅکله له یاده نه ده ویسـتلې او همدارنګه په کوزه پښـتونخوا کې چې هر ډول پېښـه، پخوانۍ او یا حال کې پېښـه شـوې، موږ د هغو اړوند پروګرامونه جوړ کړي دي. هغه وخت چې د پښـتون ژغورنې غورځنګ لومړنۍ مظاهرې پیل شـوې، دلته یې لا چا په اړه فکر هم نه شـو کولای او دا مهال یې ان د (پښـتون تحفظ مومنټ) نوم هم نه وه غوره کړی چې موږ یې په ژوندون ټلوېزیون کې د تائید په ملاتړ درنه غونډه جوړه کړه، د

(c) ketabton.com: The Digital Library

ولســي جرګې زړور او ژبور وکيل؛ عبيدالله بارکزي او د وردګو د ټولنيزې ســرتاســري شــورا رييس؛ ډاکتر ضــياءالدين کمال په کې اورنۍ ويناوې وکړې. ورپســې متصــل مو په ننګرهار کې بله لويه غونډه وکړه. کله چې د پښتون ژغورنې غورځنګ ورو ورو خپله بڼه څرګنده کړه، نو بيا مو له نورو ملګرو ســـره يو ځای، په کندهار، لغمان، کونړ او نورو ولايتونو کې غونډې جوړې کړې، کله چې غورځنګ عام شو، بيا مو هم د شهيد ارمان لوڼي او خړ کمر د شـــهيدانو په باب درنې غونډې وکړې، دغه راز د پښـــتون ژغورنې غورځنګ اکثره غونډې مو په مستقيم او نا مستقيم ډول خپرې کړې او هم مو د دوی د نورو پلويانو تائيدي او ملاتړ غونډې تر خبري پوښښ لاندې راوستې او هم مو د دوی په باب مستقل راپورتاژونه خپاره کړل، لنډه دا چې هيڅ رسنۍ، ګوند او ډلې د پښـــتون ژغورنې غورځنګ په تائيد کې دومره منظمې او متواترې غونډې نه دي جوړې کړي، لکه موږ او زموږ ملګرو چې جوړې کړې دي. په همدې خاطر خو يې ان د پاکســـتان د پوځ وياند (اصف غفور) حساسيت هم راوپاروه. په همدې بهير کې مشـــال خان ټکر هم کابل ته راغی، د هغه د نظريانو د اظهار لپاره مو يوه درنه غونډه جوړه کړه او ددې ترڅنګ مو د نږدې (٦ زره) مخونو په شـــمېر دکوزې پښـــتونخوا د نوموتو ليکوالو

(c) ketabton.com: The Digital Library

اثار چاپ کړل. زموږ مبارزه يو اوږد تسلسل لري چې يوازې پښتون ژغورنې غورځنګ سره اړه نه لري، تر هغه وړاندې هم وه، اوس هم شته او که ژوند و سبا به هم وي. په مجموعي ډول د ټولو هغو لويو وړو غونډو، يادونو، نمانځنو او خپرونو شمېر چې موږ د خپل محکوم افغانستان د ولسونو لپاره ترسره کړي، شمېر يې تر (۵۰۰) بېلابېلو کارونو اوړي. دا هغه کار دی چې چا کړی وي زور يې ورته معلومېږي. څلوېښت کاله وروسته مو په پښتونستان واټ کې د پښتونستان لوحه ولګوله چې د پښتنو او ناپښتنو ستميانو له خوا په ګڼ شمېر کنځلو بدرګه شوم. په داسې حال کې چې د اطلاعاتو او کلتور او قبايلو وزارتونو وزيران پښتانه وو، خو دا جرئت يې نه شو کولای چې دې قانوني کار او حق ته وړاندې شي. موږ دا کارونه د دې لپاره نه کوو چې چاته ځان وښيو او يا له خپل قام څخه شاباسی واخلم. ځکه زما قوم دومره مظلوم شوی چې د شاباسي وس هم په کې پاتې نه دی. خو دا به هم بې انصافي وي چې نظار شورا او د دوی کدو کربلې تاليخېو ته هر څه په ډاګ پرېږدو چې دوی پرې خاورې واړوي او حقيقتونو ته بل رنګ ورکړي. موږ چې د خپل فکر او قلم په زور دلته د پښتنو اصلي دښمنانو ته ماتې ورکړې، نو د هغو پاتې شوني او پرکتيان بيا د چا زامن دي؟

(c) ketabton.com: The Digital Library

خبره عارف شهید ته رالنډوم، کله چې په ژوندون کې ورته غونډه جوړه شـوه، عارف وزیر، ایاز وزیر او نورو ملګرو په‌کې ښـې په زغرده خبرې وکړې، تر غونډې وروسـته ما عارف وزیر ته وویل چې خبرې ښـــې وې، خو که دې زړه وي یو څه برخه به یې ترې وباسم، ځکه چې خطرناکې راته ښکاره شوې، هغه وویل، خبرې مې کټ نه‌کړې، زه چې د خپل پلار او نیکه په وطن‌کې په زغرده ونه غږېږم، نو بیا به چېرته وغږېږم؟ خو دې سره سره مې بیا هم د یو څو کلمو یادښت ایډیټ ته ورکړ چې دا ترې لرې کړئ. هغه مسـتقیماً پر ځینو هغو اشـخاصـو نیوکه وه چې دده دوسـتان هم وو.

عارف وزیر ماته وویل چې دا خبرې خو زه هلته هم‌کوم، مخامخ یې ورته‌کوم، کله یې چې لاس راباندې بر شـــي وژني مې، دې خبرو پسې نه‌ګرځي. خبره تېره شوه، غونډه هم نشر شوه، بیا د جمهور رییس د لوړې مراســـم وو، هلته هم ده‌ګډون‌کړی و، د غونډې په وروســـتیو شـــېبوکې څو توغندي راغلل، د غونډې شـاوخوا سـاحوکې ولګېدل، سـخت بد اوازونه یې وکړل، عارف وزیر د غونـډې په اول‌کتارکې نـاســـت و او زه د غونـډې په وروستي‌کتارکې ناست وم، خلک داسې وترهېدل، لکه په مرغیو چې ډز وشـــي، هغو خلکو تر ټولو زیاتې منډې ووهلې چې په

(c) ketabton.com: The Digital Library

رسنيو کې همېشه د جنګ د ګرمولو ترانې غږوي. دې وخت کې عارف افغان پورته شـــو، خلکو ته يې وويل کېنئ کېنئ پر خپل ځای کېنئ، هېڅ خبره نه ده، پنجاب مور په دې ډزو نه شـــي ډارولی، دې ډزو ســـره مور بلد يو، هره ورځ مور دا ډزې اورو. دې اواز سره خلک بېرته راټول شول، ورو ورو فضا ارامه شوه، جمهور رييس خپلې وينا ته دوام ورکړ.

پر سـبا مو سـرينا هوټل کې د سـوداګرۍ د اتاقونو له ملګرو سـره يوځای د پښـــتون ژغورنې غورځنګ مشـــرتابه غړو او له کوزې پښـــتونخوا څخه نورو راغلو دوســـتانو ته په ســـرينا هوټل کې يوه درنه او پرتمينه غونډه جوړه کړه؛ له ملي ولولو او وينا ډکه يوه غونډه، هغه غونډه هم په بشپړ ډول له ژوندون څخه نشر شوه، ملګري ټول خپلو ســـيمو تـه ورســـېدل، د هر يو احوال مو واخيســـت. لکه څنګه چې عارف افغان وړاندوينه کړې وه، څو ورځې وروســـته د پوليســـو له خوا ونيول شـــو، بيا جېل ته يوړل شو. بيا بېرته ايله شو او تر هغه وروسته دغه ناوړه پېښه رامنځته شــوه. کله چې دا پېښـــه رامنځته شـــوه نو زه او زما کورنۍ پرې دومره ځورېدلي يو چې تر علي وزير که زيات نه يو دردېدلي، نو کم خو هم نه يو دردېدلي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

خو اوس ګورم چې د نظار شــورا یو شــمېر پخواني تالیخټي چې نوې نوې یې د پښــتو او پښــتونولۍ ســریندې شــروع کړي او یو شــمېر نور کم معلوماته اشــخاص هم ورســره یو ځای شــوي او غواړي چې دې مسئلې ته داسې رنګ ورکړي چې ګنې که عارف افغان ژوندون تلویزیون ته نه وای راغلی، نو دی به نه شــهیدېده، دوی د هغه پر شــهادت خفه نه دي، خو اوس غواړي چې د هغه له ســپېڅلي شــهادت څخه د پښــتنو د یو بل شــعوري مرکز د بدنامولو لپاره یو ډول ناوړه ګټه پورته کړي، دا هغه ارمان دی چې د دې مرکز پر وړاندې یې د (ای ایس ای) سازمان او د نظار شــورا ډله لري. د تېرو لســو کلونو په بهیر کې زما ټوله انرژي د دې پرځای چې د ټلوېزیون پر خپرونو ولګي، پر دې مصــــرف شــوې، چې څنګه پر دې مرکز د نظار شــورا او (ای ایس ای) د بریدونو مخه ونیســـم. د همدې مرکز او د هوتخېلو د درانه قوم او یو شـــمېر نورو شـــعوري مبارزینو د مبارزو برکت دی چې ښــاغلی غني اوس د قدرت پر ګدۍ ناســت دی. یو وخت داســې هم و چې د ډاکتر غني پر کور د لنډغرو د برید خطر نه و، خو ژوندون تلویزیون ته دا خطر هر وخت محسوس و. پښتانه او په ټوله کې لر او بر افغانان اوس دوه اساسي دښمنان لري؛ تر کرښې

(c) ketabton.com: The Digital Library

اخوا د پاکستان (ای ایس ای) او تر کربښې دې خوا نظار شورا او د شـــمالټلوالې لنډغر دي. نور فرعي قوتونه او اشـــخاص بيا د همدې دوو عناصـــرو پر محور راڅرخي. دوی افغانســـتان کې هېڅکلـه قوي مرکزي نظـام نـه غواړي، ځکـه کـه دلتـه يو قوي مرکزي نظام جوړ شـي، بيا د محکوم افغانسـتان د ازادېدو داعيه په اسـانۍ سـره تعقيبېدلای شـي. د پنجاب اداره د دې ګواښ له امله دلته يو سسـت او بې ثباته حکومت غواړي او د نظار شـورا، جمعيـت، ســتم او نورې ډلې بيـا وايي کـه چېرې دلتـه يو قوي مرکزي نظام جوړ شـو، نو بيا خو موږ اوسـنی شـان او شـوکت نه شـو ترلاسـه کولای او بيا خو که لر او بر افغان سـره يوځای شـي، نو موږ خو په درياب کې يو څاڅکی يو. نو ځکه خو دوی په هره برخه کې کرايي او اجرتي کسـان ګومارلي چې د ملتپالو افغانانو پر وړاندې ذهنونه ګډوډ کړي. عجيبه پوښتنه خو دا ده چې د عارف وزير د شـــهادت لپاره ژوندون ټلوېزيون ته راتګ او خبرې پلمه کېږي او دا ورته خطر ګڼل کېږي، خو ارګ ته تګ او هلته خبرې بيا ورتـه د خطر زنـګ نـه وي؟ له دې څخه معلومېږي چې (ای ايس ای) او نظار شورا ژوندون ټلوېزيون خپل اصلي دښمن ګڼي، نه ارګ او يا يې له ارګ څخه هېڅ حيا نه کېږي .

(c) ketabton.com: The Digital Library

ښــــاغلي عبيدالله بارکزي او ډاکتر کمال هم دلته د کوزو پښـــتنو ملاتړ غونډه کې توندې ويناوې کړې وې، هغوی هم په بېلابېلو پېښو کې شهيدان شول، ياني که هغه هم دلته نه وای راغلي، نو نه به شـهيدانېدل؟ په کوزه پښـتونخوا کې د پاکسـتان د پوځ له خوا (۷۵ زره) پښتانه شهيدان شول، هغه ټول دلته ژوندون ته راغلي وو؟ ارمان لونی، طاهر داوړ او د خړ کمر پښـــتانه چې شــــهيدان شـــول، هغوی هم ژوندون ته راغلي وو؟ که ژوندون ته راتګ او دلته خبرې (ای ايس ای) ته دومره غټ خطر وي چې د هغوی کســـانو د مرګ په بيه تمامېږي چې دلته راغلي دي. نو بيا خو همدا د پښـــتنو د يو ســـتر ملي مرکز په توګه ومنئ، تخريبوئ يې ولې او ټاپې پرې ولې لګوئ .

بله خبره داده چې موږ دلته د کوم بل پښـــتون مخه نيولې چې له کوزې پښـتونخوا څخه پښـتانه مه رابولئ او دلته ورته غونډې مه جوړوئ؟ خو چې خپله درکې متره نه شـته، د نورو د کار مخې ته ولې خنډونه جوړوئ؟

حقيقت دا دی، چې زموږ شعوري مبارزه د (ای ايس ای) او نظار شورا د ګډو جاسوسانو پر زړه نه اوارېږي، له دغه مرکزه د پښتنو د مظلوميت غږ اوچتېږي، اوس غواړي په څه ډول د دې مبارزو

(c) ketabton.com: The Digital Library

رنګ پیکه کړي. نو ځکه مې دغه وضـاحت ضـرور وګاڼه. زموږ مبارزه دلته د دغو دوو وینو ځښوونکو او افغان ضد سازمانونو پر وړاندې روانه ده، واړه چنې یې موږ ته کوم ارزښـــت نه لري، خو اوس او راتلونکي نســـل ته ددې وضـــاحت په کار و چې موږ په ډېرو کمو امکاناتو د دغســـې کړیو پر وړاندې خپلې مبارزې ته دوام ورکړی دی، نو تاسې باید خپل دښـمن ته په ډېر دقت سـره متوجه اوسئ.

(c) ketabton.com: The Digital Library

حساسیت راپاروي !؟

دا لیکنه د ۲۰۲۰ م کال د مې پر (۷) مه، چې د ۱۳۹۹ ل کال د غویي میاشتې له (۱۸) مې نېټې سره سمون خوري، نشر شوې ده.

په پښتنو کې یو شمېر داسې اشخاص شته، چې تر سقاویانو، ستمیانو، پنجابیانو، ګل خانانو او د پښتنو تر بل هر مخالف هم زیات پښتنو ته په ډېر زیان تمام شوي او ډېر زیات خطرناک تمامېږي. دا خلک مضر احتیاط کاري او مصلحتي پښتانه دي. دوی د پښتنو هر انساني حق د مصلحت تر عنوان لاندې دفن کړی او هر روا غږ یې د مصلحت په چاړه وژلی دی. دوی شعوري پښتانه په همدې نامه کار او فعالیت ته نه دي پرې ایښي، چې ستاسې کار حساسیت را پاروي او مور ته دښمنۍ زیاتوئ. د دوی احساس تر دې حده د بې غیرتۍ کچې ته ور رسېدلی، چې

(c) ketabton.com: The Digital Library

هېڅکله د هغو پښتنو ضد لنډغرو پر ضد نه راپورته کېږي چې تل د پښتنو پر حقه حقوقو تېری کوي، خو په دې وخت کې که کوم با احساسه پښتون افغان ګردنۍ پر غاړه کړه،قلم يې تر ګوتو کړ او د پښتنو د مظلوميت غږ يې اوچت کړ، نو دوی يو دم را

ويښ شي، خولې وازې کړي او دا خبره غبرګه کړي چې دا کار حساسيت را پاروي، دا خو دې قوم ته دښمني زېږوي، دا خو دا نور حساسوي. دوه سوه تورونه به پر هغه مبارز پورې کړي او هغه نه يوازې په خپل کار کې ټکنی کړي، بلکې په کمسواده او نالوستې افغاني ټولنه کې يې شخصيت هم ورته متنارع او د فعاليت مخه يې هم ورته ډب کړي، دوی تر هغه حده پورې په بې غيرتۍ کې ډوب دي چې يو څوک يې پر عزت تېری کوي او ده تومانچه د ځان ښودنې لپاره تر ملا تړلې وي، خو هغې ته لاس نه کوي، وايي دا مې سختې ورځې ته ساتلې ده. دا چې

(c) ketabton.com: The Digital Library

پښتانه د تاریخ په بهیر کې شاته ساتل شوي، د دغسې بې غیرته پښتنو له لاسه دي. دا ډول پښتانه د دغسې کرونا ناروغۍ مکروب ته ورته دي چې په سترګو نه ښکاري، خو تنفسي سستم

دې بندوي. دوی هم ظاهراً پښتانه دي، خو د تشخیص لپاره یې مورې تر اوسه داسې واکسیین نه لرو چې دا له اصلي پښتنو څخه را جلا او درملنه یې وکړو. خبره نه اوږدوم، په یو مثال کې به دا ډول خلک یو څه څرګند کړم:

د پاکستان تر جوړېدو وروسته پر (۱۹۵۵م) کال په افغانستان کې یوه لویه جرګه جوړه شــوه، دې جرګې پرېکړه وکړه چې د ډیورنـد تړون ملغی دی او افغان ولس تـه د منلو وړ نه دی. تر هغې وروسته په جنترۍ کې له پښتنو او بلوڅو سره د پیوستون

(c) ketabton.com: The Digital Library

ورځ لیکل کېده، د کابل ښـار په زړه کې؛ ارک ته مخامخ یو لوی مرکزي واټ (د پښـتونسـتان واټ) په نامه و نومول شـو او هر کال به د پښـتونسـتان جشـن همدلته په پرتمینو مراسـمو سـره نمانځل کېده. تر (۱۳۷۱ل) کال پورې دې لړۍ دوام پیدا کړ،

تر هغه وروسـته بیا د دې ځای د نوم بدلولو هڅه وشـوه؛ خیابان فردوسـي او پر نورو عربي او عجمي نومونو باندې غور وشـو، لوحه یې هم ورته ورکه کړه، نو ځکه خو ورو ورو په شـعوري ډول هڅه وشوه چې ((د فواره اب))په نوم مشهوره شي.ما چې د دې تاریخي ځای د نوم بدلونې قصـدي اومتواتره هڅه ولیده،

(c) ketabton.com: The Digital Library

نو د پښتنو له اکثرو مطرح شمله ورو، ریورو، بریتورو او ان قلموالو سره مې خصوصي مشوره وکړه، چا وویل دا وخت د دې خبرو نه دی، موږ او تاسو باید اول جګړه پایته ورسوو، چا ویل داکار اوسمهال ملي وحدت ته زیان رسوي، چا ویل زموږ دا نور ورونه به پر دې سخت حساس شي، هغوی به هم بیا داسې څلورې غواړي، چا وویل دا ډول کارونه د امن د وخت خبرې دي، چا وویل اول د طالب غم وخوره چې هغه جنګ بند کړي، چې دې کار ته زموږ پلمه برابره شي. لنډه دا چې د دنیا ټولې لانجمنې او نه عملي کېدونکې مسلې یې د پښتونستان واټ لوحې پورې وتړلې. ما که هر څومره ورته وویل چې دا نور کارونه دې لوحې پورې هېڅ اړه نه لري، دا خو یوازې یوه لوحه ده چې موږ غواړو پر خپل ځای ولګول شي. دې ځای ته خو نوی نوم نه ورکوو، خو همدا یې نوم دی؛ پر همدې نامه باید ښاروالي او اطلاعاتو کلتور وزرات ورته لوحه جوړه کړي. عیناً لکه سالنګ واټ او پنجشېر واټ ته چې لوحه ولګوو. نو که دا واټونه موږ د هغو په خپل نامه یادو کړو، مانا تعصب مو کړی؟ خو چا ته یې وایې؟ له مشورې څخه مشوره جوړه شوه چې غوټې پسې بله غوټه زیاتېدله. په دې کې مې یوازې په خپل سر کار پیل کړ؛ لوحه لیکونکي او فلزکار سره مې خبره خلاصه کړه،

(c) ketabton.com: The Digital Library

د هغوی د خوښـــې مطابق مې ورته اجوره ور کړه او په رڼا ورځ مې له نورو مبارزو ملګرو ســـره لوحې ولګولې. ځينو ســـتميانو کنځلې وکړې او پښـــې يې ودربولې، خو نورې اکثره کنځلې د پښتنو ستميانو او همدغسې مضرو مصلحتي پښتنو او بيا پښتنو ليکوالو له خوا را حواله شـوې. همدا به يې ويل چې دا د دولت، ښاروالۍ او کلتور وزارت کار دی، دی څه کاره دی، نه حکومتی مامور او مسول دی او نه کوم چارواکی، چې دی اوس د حکومت کارونه هم تر سره کوي؟ په داسې حال کې چې موږ يادو ارګانونو ســـره هم مشـــوره کړې وه، خو ورته پلمې يې وکړې. بيا ما دې خلکو ته وويل چې زه(افغان بېسيم) يم. هغوی هم چې هر چېرته د کوم ځای له نامه ســـره ســـمه لوحه لګوي، خپله لوګو هم پرې لګوي، ځئ لاس مو خلاص چې څه کولای شئ!

اوس راځم بېرته خپلې موضوع ته : تر (٢٠١٤ م)کال پورې دا لوحې جوړې او پر خپل ځای وې. کله چې پر ياد کال د امرالله صـــالح په ګډون ډاکتر عبدالله او د هغه نورو ملګرو دلته د ډاکتر غني د بريا پر ضـــد مظاهره وکړه، دا لوحې يې زيانمنې کړې، بيا وروســـته له دې ځايه ټولې شـــوې. تر ننه شـــپږ کاله ووتل، خو پښـتونستان واټ بېرته د لوحې خاوند نه شو، په داسې حال کې چې پـه دې موده کې د کلتور او قبـايلو وزارتونو ټول وزيران

(c) ketabton.com: The Digital Library

پښتانه وو او ګڼ شمېر نور ژبور، مخور او شمله ور پښتانه هم د واک پر ګډۍ ناست وو، د جمهور رییس شپږ نیم شلي مشاورین هم پښتانه فرهنګیان دي. ما پر اکثرو غاړه خلاصه کړې، خو یو هم د رسمي مکلفیت او ملي احساس له مخې د دې زړه نه دی کړی چې یاد واټ ته لوحه جوړه کړي. ما ځکه بیا دې کار ته نه دي دانګلي چې بیا دربانډې دوه زره تورونه پورې کوي، ما ویل چې زموږ هر کار پسې د تعصب ټاپه غوټه کېږي، دا ځل به تر شپږکلن ځنډ وروسته داکار دغو بې تعصبه پښتنو ته حواله کړو، چې دوی یې له حساسیت پرته حل کړي. اوس نو ډېر ښه چانس دی؛ په داسې حال کې چې پاکستان هم تیار ښه منزوی شوی، ښه فرصت دی، چې د قبایلو وزیر دې هم یو ستر جهادي شخصیت (ګل اغا شېرزی) وي، یانې دا چې هم دې (ګل) وي هم (اغا) او هم دې شېرزی(د زمري زوی) وي، د کلتور وزیره دې هم (حسینه ساپۍ) وي، یانې هم دې (حسینه) وي او هم دې (ساپۍ) وي، مرستیال یې هم پوهاند وي، هم رسول او هم باوري وي.، (پوهاند رسول باوري)، څو کنځلمارې بې کلتوره کلتورې اتشې دې هم ولري ،ښاروال دې هم (داود سلطان زوی)وي، یانې هم دې خپله (داود) وي او هم (شاه زاده)، د جمهور رییس، شپږ نیم شلي مشاورین چې هغو کې دې هم

(c) ketabton.com: The Digital Library

اورپکي، زړور! او ژبور! پښـــتانه فرهنګیان شـــامل وي او خپله جمهور رییس دې هم (اشـــرف غني) وي، چې خپلـه دې هم (اشرف المخلوقات) وي او هم (عثمان غني)، پاکستان يې هم د نړۍ په کچه څنډې ته کړی وي او لکه (امیر کروړ) په یو تن له سلو جنګاورانو سـره جنګېږي، نو بیا غمه څه ده؟ په داسې حال کې نو مـا یون حقیر فقیر احقرالعبـاد تـه څـه اړتیـا ده چې بیـا حســـاســـیت راوپاروم؟ بیا د کنځلو څپو ته ځان مخامخ کړم؟ وګورم چې په راتلونکو لسو ورځو کې زموږ په نامه ناست دا بې تعصـــبه زمریان، دا یوه لوحه لګولی شـــي کنه؟ او کنه دا هم له عبدالله، طالبانو، او پاکستان سره د مذاکراتو یو جز ګڼي؟

ورونو! دا زموږ د واقعي ژونـد د کـارونو یو انځور و، نور ټول کـارونـه د همـدې یوې بېلګې پـه تلـه وتلئ، تر څو چې لـه دې مصـــلحتي کرونا څخه ځان ونه ژغورئ، همداســـې به په خپل وجود کې د ناڅرګند دښـمن له رنځه کړېږئ او حال به مو تر دې هم بدترېږي. نوره مو خپله خوښه.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د پرله پسې تېروتنو ترخې تجربې

دا ليکنه د ۲۰۲۰م کال د مې پر (۹) مه، چې د ۱۳۹۹ل کال د غويي مياشتې له (۲۰) مې نېټې سره سمون خوري، نشر شوې ده.

اشـتباه يا تېروتنه د يو کس هغه عمل دی چې ضـرر په کې حتمي متصـــور وي، ياني تر خيانته يې د خطر کچه کمه ده، خو ضـــرر دی. تېروتنه کله کله بېرته جبرانېږي، خو خيانت بيا د جبران قابليت نه لري .اشتباه چې خپل وروستي حد ته ورسي او يا څو

ځله تکرار شي، نو بيا دخيانت حد ته رسېږي. سياستوال که وړه اشـــتباه هم وکړي، نو د خطر ګراف يې ډېر ژر د خيانت بريد ته پورته کېږي. کله کله دا تېروتنه دومره ګرمه وي چې نه يوازې د

(c) ketabton.com: The Digital Library

ملت د ســـوځېدو په قېمت تمامه شـــي، بلکې د هغه شـــخص د بربادۍ او مرګ سبب هم شي.
د ډاکټر نجیب الله غټه تېروتنه دا وه چې د خپل منظم دوه ســـوه کلن پوځ تر څنګ یې نا باوره سیمه ییزې ملېشې جوړې کړې او هم یې خاص ګارد او اســـتخباراتي ارګان له ملت ضـــد او پښـــتون ضد عناصرو ډک کړ او خپل طبیعي متحدین یې له سیاسي او پوځي پلوه حاشـــیې ته کړل. داکار د ده د کورنیو او بهرنیو مخالفینو له خوا د دې سبب شو چې لومړی د (شـــهنواز تني) په نامه یوې کودتا تـه لاره اواره کړي او بیا نور پلانونـه عملي کړي. تر دې کودتا وروســـته د ډاکټر نجیب ټوله شـــاو خوا د چپي ســـتمي افکارو واکمنو محاصـــره کړه، عبدالحمید محتاط چې د پنجشـــېر اوسېدونکی او د مسعود خاص ارتباطي و، د ده مرستیال و، نبي عظیمي ،سید کیان، دوستم او د ستم او پرچم نورې پښتون ضد او هېواد ضـــد ډلې په پوره واک کې وې، په پای کې ډاکټر نجیب

(c) ketabton.com: The Digital Library

په خپل حاکمیت کې له خپلو طبیعي متحدینو څخه دومره لرې شـو چې همدې افغان ضـد ډلو په اسـانۍ سـره له هوایي ډګره را وګرځاوه او بیا له هغه دردوونکي برخلیک سره مخامخ شو، چې نه یوازې دی او ورور یې قرباني شـول، بلکې ټول افغانسـتان ور سـره تباه شـو. ډاکتر نجیب خپلې دې تېروتنې ته هغه وخت متوجه شو چې د ملګرو ملتو په دفتر کې یې د بندي په توګه شپې ورځې تېرولې، دی که دا مهال ډېر خواشـینی هم و ،خو اوبه له ورخه تېرې وې.

د کرزي صیب تر مشرۍ لاندې د ده د حاکمیت په ټوله موده کې بیا هم اصـلي واک د نظار شـورا پر محور راڅرخېده، په پیل کې(اته سـوه دوه دېرش)مهم ریاسـتونه یوازې د پنجشـر درې د

(c) ketabton.com: The Digital Library

نظار شورا په لاس کې وو، احمدضیا مسعود، قسیم فهیم، قانوني، امرالله صالح او نورو په کې د واک ژرنده چلوله.

کله چې ډاکتر اشــرف غني د (۲۰۱٤ م)کال ټاکنو ته ځان نوماند کړ، نو د ټولو هیله دا وه چې تر بریا وروســـته باید ژر تر ژره د نظار شـــورا او بیا د ځینو نورو جنګســـالارانو لمنه ټوله کړي. که څه هم دا مهال د غني په ټاکنیز ټکټ کې جنرال دوســـتم د غني لومړی مرستیال و، خو ملت د غني دا ناعادلانه مجبوریت درک کـړ او ده تـه یې رایـه ورکړه، غني د خپل شعار او ژمنې خلاف له عبدالله ســره ګډه حکومت جوړ کړ او پر دې سـربېره یې احمد ضـیا مسـعود هم خپل فوق العاده استازی وټاکه. ما او زما ملګرو چې غني ته یې تر هر چا زیات کمپاین کړی و، د

غني پر دې عمل، که د هر مجبوریت له مخې و، اعتراض وکړ او دا کار مو خپله غني او بیا ټول افغانســـتان ته په زیان وباله، مور

(c) ketabton.com: The Digital Library

غني ته په تېنګه وويل چې دا ډله به د پنځو کلونو په بهیر کې د سر په کاسه کې اوبه درکړي، دوی به له دولتي امکاناتو ناوړه ګټه پورته کړي او راتلونکې ټاکنې به بیا له ننګونو ســـره مخ کړي. دا مهال نو د جمهور رییس غني په دربار کې غوړه مالان دومره لوړې کچې ته رســـېدلي وو، چې غني یې په تصـــنعي ډول جامع الکمالات ګاڼه او د ټولو هغو هېوادوالو مخه یې ډب کړې وه چې د غني خواخوږي او پر ملي ګټو مین وو. غني له خپل ولســه ښــه پوره منزوی شـــو ،خو ده ته لا هم هماغســـې تلقین ورکول کېده چې ته د ټول هېواد بې بدیله محبوب ولســـمشـــر یې. په همدې معلوماتي خلا کې یې ټاکنو ته مخه کړه، موږ که هرڅومره چغې ووهلې چې عادلانه ټاکنو ته زمینه برابره نه ده، لومړی ســـوله او بیا ټاکنې غوره کړه، تر هغه چې ســـوله راځي ته غیر له هغې هم ولســـمشـــر یې او که بیا هم، ټاکنې ســـل په ســـلو کې حتمي او ضروري ګڼل کېږي، نو بیا داسې تیاری ورته ونیسه چې لږ تر لږه اویا سلنه رایې وګټې، چې هېڅوک در سره بیا په حاکمیت کې د شراکت جرات و نه کړي. په دې برخه کې مو مشخصه طرحه هم ورکړه، خو دوی د دې پر ځای چې مننه وکړي عصبانیت یې نور هم زیات شو .

(c) ketabton.com: The Digital Library

اوس نو دا دی یو ځل بیا دی او ملت ټول په یو رنځوونکي حالت کې دي. بیا بېلابېل مجبوریتونه پلمه کېږي، د ګډوله حکومت او ان تر هغه هم خطرناکه تجربه تکرارېږي، عجیبه تصادف دی، ډاکتر نجیب به هم مسعود او دوستم ته همغه خلک د جرګې لپاره لېږل چې ده او ټول هېواد ته یې کنده ابېستله؛ محتاط او جنرال عظیمي به یې ورلېږل، د کرزي صیب مذاکراتي ټیمونه به هم د احمدضیا مسعود او فهیم له خوا غوره کېدل، اوس نو د غني په استازۍ هم سرور دانش او امرالله صالح د غني د پلویانو، پښتنو او ټولو افغانانو په استازۍ د عبدالله له ټیم سره د واک د وېش پر سر چنې وهي!؟ مانا دا چې امرالله صالح د عبدالله او سروردانش د خلیلي سرسخت مخالفین دي!؟ ځینې سیاسي احمقان لا اوس هم په دې تلقین خپل زړه ګرموي. که همدا چنې په همدې ډول رواني وې، نو پنځوس سلنه خو د عبدالله د ټیم برخه شوه، شل په سلو کې د امرالله صالح، شل سلنه د دانش او لس سلنه هم د غضنفر او نورو نازولو، نو غني او پښتنو ته په کې څه پاتې شول چې بیا هم دا لوی او مظلوم قوم ورته د یوه ډاډ او ارمان په سترګه وګوري؟ سربېره پر پورته امتیازاتو به ډاکتر عبدالله د سولې یا پوخلاینې شورا مشري هم اخلي، پرېکړې به یې هم الزامي وي، نو دا خو یو څرګند حقیقت

(c) ketabton.com: The Digital Library

دی چې نه عبدالله او نه امرالله له طالبانو سره سوله غواړي، دوی وايي چې طالبانو ســـره ســـوله د دوی ((د جهاد او مقاومت د ارزښتونو مخالف کار دی))، نو جګړه به دوام پیداکوي، پښتانه به په حکومت کې د فوق العاده محرومیت له کبله په جبري ډول د طالبانو د ملاتړ لمنه نیسـي، امریکایان به د روسـانو په شـان له جګړې ستړي کېږي، طالبان به لوی ښارونه او بیا کابل نیسي، یو ځل بیا به د شـــلو کلونو په بهیر کې دا ټول رامنځته شـــوي پرمختګونه له خاورو ســـره برابرېږي، افغانســـتان به بیا د اوږدې کورنۍ او نیابتي جګړې غېږې ته لوېږي، نو مخکې تر دې چې هېواد بیا دغســـې یو حالت ته لاړ شـــي ښـــه به وي، چې جمهو رییس غني ټینګ مقاومت وکړي؛ عبدالله او د هغه متزلزل ټیم ته دې په حکومت کې یوه ســلنه ونډه هم نه ورکوي، دوی هېڅ هم نه شـــي کولای دا هســـې بازاري غوروپش دی، نور هېڅ هم نه شته. زما په ګډون ګڼ شمېر ټول هېواد پال او ملتپال افغانان غني ته ډاډ ورکوي چې که دوی د ځپېږې ګوزار کوي ،د ځپېړې پرې کوو، که مظاهره یې کوله، مظاهره کوو، که منطق یې ویلې په منطق یې ځواب وایو، هر زور ته یې په ورته زور ځواب وایو. خو ته یو داســـې مشـــارکتي حکومت جوړ کړه چې د اســـتخدام اصـــل یې لیاقت وي، د هېواد له هرې ســـیمې او هر قوم څخه د هغوی د

(c) ketabton.com: The Digital Library

کمیت په تناسب استازولي تضمین کړه، نه د تنظیمونو په خوښه مشارکتي حکومت! که بیا هم دربانديې ډېر فشار وي، نو نور خو دې عمر خوړلی دی؛ څه شـــی پاتې نه دي، ته خپله هم وایې چې ان د بلې ښـــځې توان هم نه لرې، نو راځه ځان پرې شـــهید کړه چې هم دې هغه دنیا خوندي شـــي، هم دې ګناهونه تویې شـــي او هم دې په تاریخ کې نوم په زرینو کرښـو ولیکل شـي، په دې عمر کې شهادت هم عجیب کیف لري. د خدای په خاطر ددې مظلوم ملت برخلیک بیا د لنډغرو منګولو ته مه سپاره...

(c) ketabton.com: The Digital Library

زما خيالي افغانستان

دا ليکنه د ۲۰۲۰ م کال د مې مياشتې پر (۱۱) مه، چې د ۱۳۹۹ ل کال د غويي مياشتې له (۲۲) مې نېټې سره سمون خوري، نشر شوې ده.

زه داسې افغانستان غواړم، چې نه په کې جنګ وي، نه په کې عداوت، نه په کې فقر وي نه په کې غربت، نه په کې بدمرغي وي نه په کې جهالت، نه په کې رزالت وي نه په کې شيطانت، نه په

کې ظالم وي نه په کې مظلوم، نه په کې تعصب وي او نه هم د تعصب په نوم د چا توهين، نه په کې کينه وي نه په کې قهر او غوصه، نه په کې له منبره د تکفير اوازې پورته کېږي او نه د ښار

(c) ketabton.com: The Digital Library

له واټونو د منکراتو انګازې. ملا له ښوونکي سره پوخلا وي او طالب له زده کوونکي سره، مسجد د دين د تبليغ روزنځی وي او هوجره د کلتور، خان خپله خاني کوي او ملا خپله ملايي، ښار د کلي مخالف نه وي او کلی د ښار. هر افغان له بل افغان سره بشپړ برابر حقوق ولري، د قوم، ژبې، مذهب، جنس او سمت توپير حرام وي، د ګومارنې معيار يوازې او يوازې سړيتوب او لياقت وي. غرونه مې بېرته په شنو ونو پوښلي وي او سيندونه مې د تل لپاره له اوبو ډک وي، نه مې چا ته لاس ورغځېږي او نه رانه مظلوم بېنوا لاړ شي، حيوانات او مرغان مې په خپل وطن کې

له انسانانو څخه و نه ډار شي؛ ټول خوښ او خوشاله وي او څاروي مې په شنو ورشوګانو کې سوکاله، د دايمي ثبات لپاره مې ولس د خپلو طبيعي حدودو او سرحدونو خاوند وي؛ امو مې له

(c) ketabton.com: The Digital Library

اباسـینه سـره وصـل وي، یو دنګ ډبرین دېوال مې له خپل وطنه راتاو وي، نه پر چا تېری وکړم او نه څوک تېري ته پرېږدم، دين مې د پرمختګ خنډ نه شـــي او دنیا مې د دین د تقدس مخالفه؛ دواړه ســـره غاړه غړۍ وي، ورونه او خویندې مې ســـره برابر حقوق ولري؛ پر یو مهال ډوډۍ وخوري او ښځينه د نارينه وو د لاس پاتې شونو ته کېنني، سیاستوال او ولس مې دواړه د سواد له نعمتـه برخمن وي، پوځ مې پر خپلو متو ډاډمن وي، د هېواد د

بشـــپړ امنیت د خوندیتابه او په نړۍ کې د مظلومانو د ډاډ جوګه وي، پر ټول هېواد مې د قـانون د واکمنۍ لمن خوره وي، ملي کرنســـۍ مې په نړۍ کې د ارزښـــت وړ او د چارواکو خبره مې له وزن څخه برخمنه وي، درې رنګه ملي بيرغ مې مو په هېواد او

(c) ketabton.com: The Digital Library

نړۍ کې رپانده او ملي هویت مو ځلانده وي، لنډه دا چې هېوادوال مو دومره سوکاله وي چې د نړۍ په هر ګوټ کې، چې کوم ملا وعظ کوي او خپل ذهن کې د جنت ذهني انځورنه کوي، نو زما افغانستان دې ورته د عیني انځور په توګه د مثال په ډول ور یادوي .

زه دې په ټول وطن کې یوه کوډله و نه لرم، یو ملنګ دې یم، زه

به د وطن پر هر کلي او بانډو ګرځم، سندرغاړی به را سره وي، پر خبرو او سندرو به بندیز نه وي، شاعر او هنرمند ته به په سپکه سترګه نه کتل کېږي، زه به ورته د سوي بلبل په شان شعرونه لیکم، هنرمند به ترې سندرې جوړوي، د و طن پر ګوټ ګوټ به

(c) ketabton.com: The Digital Library

ګرځو، سندرې به وېشو، خبرې به وېشو، مينې او شکرې به وېشو .

د خيالو همدا لړۍ مې ځان سره زمزمه کوله، چې يو دم يوه درنه چاودنه وشوه، له درانه خوبه را ويښ شوم، په خپلو خولو کې خيشت پيشت وم، پر ځان مې کلمه تېره کړه، يو ځل بيا په خيال کې ډوب شوم او دا لنډۍ را په ياد شوه:

په تصور مې ځان باچا کړ

چې سر مې پورته کړ ملنګ د دنيا ومه...

(c) ketabton.com: The Digital Library

ايا هېواد کې جهادي داستان بيا تکرارېږي ؟

دا ليکنه د ۲۰۲۰ م کال د مې مياشتې پر (۱۲) مه، چې د ۱۳۹۹ ل کال د غويي مياشتې له (۲۳) مې نېټې سره سمون خوري، نشر شوې ده.

کله‌کله سـرى دومره ودردېږي، چې مجبور شـي قلم ته پناه يوسـي، په لغمان‌کې د ملي اردو د سـرتېرو قرباني د ټول هېواد لپاره يوه غميزه ده، دا تراژيدي د نظام او هېواد د بقا لپاره د خطر يو زنګ هم دی، که چېرې سر له همدا اوسه پرې ژور فکر و نه شي، نو هېواد به د ګړنګ غاړې ته نږدې کړي. اصلي خبره دا ده چې په افغانسـتان‌کې د جګړې لپاره د چا له خوا کومه تيوري او سـتراتيژي جوړه شـوې وه، هغه يو ځل پلې شـوه او دا

(c) ketabton.com: The Digital Library

دی اوس یو ځل بیا یې د تطبیق احتمال شــته. د پاکســـتان د استخباراتو مسول (جنرال اختر) به جنرال ضیالحق ته ویل چې افغانستان کې د جګړې لپاره مورږ ته تر ټولو ښه جنګ ګوریلایي یا چریکي جنګ دی. دې ســره کلي او ښــارونه لاس په لاس کېږي، څو ځله دا کار تکرارېږي او دې ســره دومره ورانی رامنځته کېږي چې که بیا هر څوک پر افغانستان حکومت وکړي، د خپل هېواد د ابادۍ وس به و نه لري او کابل کې به د تل لپاره یو کمزوری حکومت وي. جنرال اختر عبدالرحمن به ویل چې

کابل باید وسوزي چې لاهور یا پاکستان په امن کې پاتې شي. د جنرال ضیا او حنرال اختر ارمان د هغوی تر مرګ وروسته کابل ته د مختلفو جهادي ډلو په راتګ ســره پوره شــو. دا چې ټولو جهادي ډلو غوښتل که نه چې دا کار وشـي، خو فورمل داسـې

(c) ketabton.com: The Digital Library

جوړ شــوی و چې همداســې کېدل. طالبان اوس هم د هماغې قاعدې په مســیر کې روان دي، چې پروني مجاهدین واقع وو؛ شــعارونـه، عملونـه، رېږې، لونګۍ، پکولونـه او جغرافیـایي موقعیتونه او د جنګ انګېزې یې ټولې ســره ورته دي. په دې بله خوا کې هم ښېخي ورتـه موقعیتونـه دي؛ د شــورویـانو ځـای امریکایانو او د ډاکتر نجیب احمدزي د حکومت ځای د ډاکتر اشــرف غني احمــدزي حکومــت نیولی دی. د ډاکتر نجیــب حکومت هم یو بشــپړ متضــاد ایتلافي حکومت و؛ خلک، پرچم، ستم او نورو چپي عناصرو په کې ونډه لرله او د غني په حکومت کې هم، جمعیت، ســتم، غربپلوي او نورې متضـــادې ډلې پوره ونډه لري، د ډاکتر نجیب پر ضـــد هم همغو ډلو کودتا وکړه چې ده ډېر نازولي وو او د غني پر حکومت هم؛ کله چې امریکایان و وځي د دې ډول کودتا اټکل کېدلی شـي، ډاکتر نجیب هم د ټولو قواوو اعلی سر قومندان و، خو د پرچم ډلې او دوستم ملېشو له هوایي ډګره ببرته را وګرځاوه، ډاکتر غني هم اوس د وســلوالو قواوو اعلی ســـر قومندان دی، خو چې کله هم دی وغواړي د ډاکتر نجیب په شـــان هڅه وکړي د خپلو مرســـتیالانو او نورو نازولو له خوا به را وګرځول شي. دلته تاریخ کټ مټ تکرارېږي، خو څوک ترې عبرت نه اخلي. ډاکتر نجیب د ملي روغې جوړې

(c) ketabton.com: The Digital Library

بهیر پیل کړ، خو د سولې بهیر تر نظامي تحولاتو شاته پاتې شو، نو ځکه خو کودتا ته لاره اواره شوه. نو اوس باید ډاکتر غني تېر

تاریخ او اوسنیو حالاتو ته ډېر متوجه شي، په هر ډول چې وي له وخت څخه سمه ګټه واخلي او ژر تر ژره طالبانو سره سوله وکړي، دلته شعارونه هسې هم د خلکو د وخت ضایع کول دي؛ هېڅوک خپل شعار ته ژمن نه دی، هغوی چې د خلکو د

(c) ketabton.com: The Digital Library

خواخوږی شعار يې ورکاوه، خلک يې تباه کړل، چې د کمونيزم شـــعار يې ورکـاوه، هغوی کمونيزم د نـابودی تر کنـدې پورې وشـرماوه او بيا وروســته چې د دين پتنګان راغلل، اســلام ته يې

دومره ضـــربه وکړه چې په صـــليبي جګړو کې هم مســـلمـانـان دومره نـه وو متضـرر شــوي او کله چې د دې وارد شـوې ديموکراسـی غرب‌پلوي تکنوکراتان راغلل، نـو دوی د غـلا، فســـاد، ګډوډی، بې تفاوتی او لوټ او تـالان يو نړيوال ريکـارډ ټينک کړ، اوس يو ځل بيا د دين د پتنګانو وار دی : طالبان چې د دين کوم تعبير او تفسير وړاندې کوي، دې سره د سيمې او نړۍ ډېر جيد عالمان توافق نه لري، خو څرنګه چې دوی د ټوپک په ژبه خبرې کوي، بحث ور سره کومه نتيجه نه ورکوي، نو کله چې عيني واقعيتونه دغســـې وي، هلته د مذهبي دلايلو په مقابل کې ســـاينســـي منطق ويل د ژوند د اختتام او تکفير په بيه تماميږي. دلته اوس د ملامت او سـلامت تر تثبيت وړاندې موږ ته دا په کار

(c) ketabton.com: The Digital Library

ده چې هېواد ته سوله راولو، سوله چې راولو، نو دلایل ورته نه تراشو او وخت نه ضایع کوو، غازي امان الله خان تر وخت وړاندې خپل ریفورمونه پیل کړل، نو له سقاوي اړو دوړ سره مخ او حکومت یې سقوط شو، د هغه د حکومت په ړنګېدو سره ټول هېواد زیان ولید، ان تر ننه هم ټول هېوادوال له همغې غمیزې کړېږي، ډاکتر نجیب تر وخت شاته پاتې شو، هم دی

قرباني شو، هم نظام او هم زموږ دوه سوه کلن پوځ متلاشي شو، اوس که موږ د هغه وخت سقاوي او جهادي عناصر هر څومره پړه وګڼو، بیا هم هېواد ته رسېدلی زیان نه شو جبرانولای. اوس باید غني د خپل انفرادي تفکر او د ارګ د غوړه مال چاپېریال له دایرې څخه را ووځي، ژر تر ژره طالبانو سره خبرو اترو ته حاضر شي، وخت له لاسه ور نه کړي، که طالبان د لغمان د

(c) ketabton.com: The Digital Library

الیشنګ ولسوالۍ په شان څو نور بریدونه وکړي او یا هم کوم ولایت ونیسي، بیا به د هغوی تقاضا ډېره پورته شي او د سولې بهیر به شاته پاتې شي، په دې تمه مه کېنه چې زه به درې څلور کاله د سولې بهیر په دې او هغه پلمه وځنډوم. بیا به په پای کېووایم چې راځه اوس نو سوله کوم، تر هغه وخته خو په زرګونو سرتېري له لاسه ورکوو. ایا د دې افغانانو ژوند د همدې لپاره دی چې ستا او د عبدالله د ګډوله حکومت ساتنه وکړي؟ افغان ولس حکومت او نظام غواړي، نه غني او عبدالله، دلته نظام د یو څو تنو افرادو له خوا یرغمل شوی. د ولسواکۍ او نظام پر مفاهیو خو ټول زړه کې پوهېږو چې چاته څومره ارزښت لري؟ یو ځل بیا یادونه کوم چې طالبان، نورې جهادي ډلې او ګوریلایي ګروپونه د منظمو لښکرو په مقابل کې د سرطان ناروغي ده، د دې ناروغۍ یوازنی درمل دا دی چې په ډېر مهارت او تکتیک یې د سولې دایرې ته داخل کړې، د امریکا پر نیت هم باید پوره شک ولرې، لکه څنګه چې روسانو په وروستیو کې د ډاکتر نجیب پر وړاندې کودتا او سازشونه وکړل، دغسې امریکایانو کې هم شک نه شته چې له شمال ټلوالې، طالبانو او پاکستان سره ستا پر ضد معامله وکړي، که طالبان د جهادي ډلو په خېر د کودتا او یا هم د زور له لارې کابل ته را ننوتل، نو د ملي پوځ او نظام

(c) ketabton.com: The Digital Library

په ګډون ټولې لاسته راوړنې او شتمنۍ به له منځه لاړې شي، دې کار کې به د جهادي ډلو په څېر طالب هم ګټه و نه کړي؛ طالبانو ته به یوه تاریخي مختوري او وران وطن پاتې شـــي، د پاکســـتان (ای، ایس، ای) به یو ځل بیا نړۍ ته ټېر ووهي چې وګورئ دا خو مونږ وو چې لومړۍ مو د روس امپراتورۍ او بیـا مو دا دی د امریکا امپراتورۍ ته ماته ورکړه، طالبان که هر څومره د جهادي ډلو په څېر و وایي چې دا توره خو مونږ کړې، نو هغوی به ورته ووایي چې تاســې خو د جګړې د ســون توکي وئ، تاســې کې که چېرته عقل وای د دین په نامه به مو خپل وطن نه وراناوه. هغه وخت که مونږ هر څومره ارمان وکړو، لاســونه ومروړو، څه به تر لاســـه نه کړو، نو راځئ چې له هرې ممکنې لارې وې، د تېرې جهادي تجربې د بیا تکرار مخه ونیسو.د نظام بقا او سولې ته تر ټولو لومړیتوب ورکړو.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د پښتون اقلیت! لپاره یو معاونیت!

(د مظلوم او محکوم اقلیت لپاره د عدالت غوښتنې غږ)

دا لیکنه د ۲۰۲۰ م کال د مې میاشتې پر (۱۲) مه، چې د ۱۳۹۹ ل کال د غویي میاشتې له (۲۳) مې نېټې سره سمون خوري، نشر شوې ده.

شف شف به سره نه کوو، سم شفتالو به وایو، څومره چې پښتون د یو قوم په توګه په افغانســتان کې ځپل شــوی، بل هېڅ قوم او اتنیکي ټبر دومره نه دی ځپل شــوی، دې کار کې که د یو دریو

اقلیتونو ســپین ســترګو مشــرانو او ســیاســتوالو خپل رول لوبولی دی، د پښتنو په نامه راغلي مشران او سیاستوال هم ورسره پوره

(c) ketabton.com: The Digital Library

ونډوال دي. د همدغو دوه رګه او درې رګه پښــــتنو په وجه اکثریت پښـــتانه له عملي پلوه د یو واړه اقلیت کچې ته را ټیټ شوي دي، هغه ارګ چې د پښتنو د واکمنۍ په نوم نومول شوی، نه پخوا او نه هم اوس په کې د پښتو څرک لیدل کېږي. که کرزی صیب پښتون نه وای، نو په دې مدیریت به یې په خیال کې هم دا څوکۍ نه وه لیدلې، که اشـرف غني هم ذاتاً پښـتون نه وای، نو په دې ټولنیزو اخلاقو به یې دا پاچاهي په خوب کې هم نه وه لیدلې، خو کله چې به دې کرزي صـــیب ته وویل؛ دې قوم او ژبې ته د هغوی له خپل استحقاق سره سمه توجه وکړه، نو درباري غوړه مالانو به یې یو دم در باندې را ودانګل؛ او رییس صـــیب خو د ټول افغانســتان ولســمشــر دی، یوازې د پښــتنو خو نه دی، په ((ټول)) کې نور ټول راتلل، خو یوازې پښـــتون په کې نه راته، د اشـــرف المخلوقات ډاکتر صـــیب غني په پاچاهۍ کې هم خبره همدا ډول ده، دی د ټولو دی، خو یوازې د ټاکنو پر مهال بیا د پښـتنو هم شـي. د ده په دربار کې هم پښـتو د تبرک لپاره نه پیدا کېږي، دی د درباریانو په اصـطلاح یو ملي او نړیوال شـخصـیت دی چې د قوم او قبیلې په دایره کې باید راګیر نه شي او نه دومره وړوکی دی چې پر دې مســـایلو خپل وخت ولګوي!! ځکه خو پښتون د یو واړه اقلیت کچې ته راټیټ شوی دی، نو څرنګه چې

(c) ketabton.com: The Digital Library

جمهور رییس غني پر ځینو اقلیتونو ډېر مهربانــه دی، نو موږ پښــتون اقلیت! هم غواړو چې د ده له لورېنې برخمن شــو؛ پښــتون اقلیت! ته دې هم یو معاونیت منظور کړي، دی خو غیر له دې نه هم پښــتنو ته وخت نه لري، نو ښــه ده چې همغه مرستیال یې د پښتنو ورځني مشکلات او غوښتنې واوري، خو یو شی باید په کې ضروري وي چې پښتو یې سمه زده وي؛ لیکل او لوستل پرې وکړای شي، دوه رګه او درې رګه نه وي او داسې هم و نه شــي چې مصــلحتیان او مضـر احتیاطکاري داســې پلمه وکړي؛ د دې په خاطر چې ملي وحدت! تامین شــي، دې پوســت ته به یو دري ژبی ورور راولو چې بیا د هغوی په زړه کې څه و نه ګرځي او ملي وحدت هم تضــمین شــي!!، نو بیا به هغه ته هم ترجمان نیســو. نو ټولو پښــتنو: پکتیاوالو، ختیځوالو، د لوی کندهار شــمله ورو، کوچیانو د شــمال پښــتنو او د هېواد د نورو سیمو مخورو! که غواړئ چې په ارګ کې مو استازولي وشي، نو د ځان لپاره یو معاونیت تثبیت کړئ او داسې یو ژبور سړی ورته غوره کړئ، لکه د تاجکو ورونولپاره چې امرالله صالح او د هزاره وو ورونو لپاره چې سرور دانش دی، د دې لپاره چې چاته ناوړه تبســم پیدا نه شــي، زه په حکومت کې د هېڅ ډول منصــب غوښــتونکی نه یم، خو د پښــتنو په ګډون د هر افغان د حق

(c) ketabton.com: The Digital Library

غوښـتونکی او پالونکی يم، نو راځئ چې د پښـتون د تش په نامه حاکميت تر چتر لاندې د خپل واقعي محکوميت او مظلومت غږ پورته کړو، د همدې يوې مرسـتيالۍ له لارې د نورو حقونو د تر لاسه کولو لپاره زمينه برابره کړو، نو که د عدالت غوښتنې له دې غږ سـره همغږي ياسـت، راځئ چې پر غني مفکر صـيب ولسـي فشار راوړو او خپل حق ترې تر لاسه کړو.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د اسقامت او غیرت سړی

دا لیکنه د ۲۰۲۰ م کال د مې میاشتې پر (۱٤)مه، چې د ۱۳۹۹ ل کال د غویي میاشتې له (۲۵) مې نېټې سره سمون خوري، نشر شوې ده.

د غم بار ډېر درونـد وي، ډېرې ځواکمنې ملاوې مـاتوي،ډېرې قوې متې اوبه کوي او هغه هم داســـې غم چې یوه کورنۍ په کې تړوله لولپه شي. د ښـېوې پېښـه کې په لسگونو هېوادوال شـهیدان

شــول او لســگونه نور ټپیان، خو د حاجي صـیب نوراغا ملکزي

(c) ketabton.com: The Digital Library

کورنۍ په کې ډېره وکړېدله. پوره شـــل کاله کېږي چې حاجي صـیب نوراغا ملکزی مې ملګری دی، په ډېرو سـختو مبارزو او تاوجنو شـــېبو کې يې لاس راکړی، د څرګند ملي دريځ خاوند دی، کله چې د هغه پر کورنۍ او نورو هېوادوالو د غم او وير دا ټکه را پرېوته، نو ډېر خواشينی شوم، حاجي صيب ته مې تليفون و نه کړ، ما ویل چې هغه به وايي پر تا چې به کله هم د غم عادي ځپه راغله، ما به ځان در ورساوه، خو اوس چې پر ماکوم ناورين راغلی، دوســـتـان د انتحـاري او کرونـا لـه وېرې یوازې پـه

تلېفون زما احوال اخلي. سـهار وختي مې له کابله حرکت وکړ، جلال اباد ته لاړم، د حاجي صـيب هوجره له فاتحه ګرو ډکه وه، د غم فضـــا خوره وه، څو شـــېبې له فاتحه ګرو جلا ور ســـره کېناستم، هغه درد چې يو پلار يې د خپل شهيد زوی او تېي زامنو

(c) ketabton.com: The Digital Library

په باب له خولې راباســـي، قلم يې له انځورنې عاجز دی، حاجي صـــيب ويلې ما خو د دې لپاره وكالت كاوه چې د خپلو مظلومو خلكو غږ حكومت ته ورسوم، مظلوم له ظالمه وژغورم، زه اوس خپله دومره مظلوم شوم چې د خپلو اولادونو د شهادت پوښتنه نه شـم كولای؟ يا خدايه زه چا نه پوښـتنه وكړم؟ د حاجي صـيب ساندې دومره دردونكې وې چې سړي ته يې د هېڅ ډول تسلي وركولو مجال نه وركاوه. لږ يې چې درد غلی شو، ما ته يې وويل چې يون صـــيب يوازې مې د خپلو اولادونو وير نه دی، زه خپلو

هغو ګاردانو ته لا ډېر غمجن يم چې ما ســـره به زما تر شـــا ولاړ وو، هر لمانځه كې به مې دعا ورته كوله چې يا ربه كه پر ما څه كېږي، خو چې دوی ته زيان و نه رسېږي، د دوی اولادونه به څه كړي؟هغو ته ډېر خفه يم، د ښـــېوې ټول ولس ته ډېر خفه يم، ما خو د هغوی د ساتنې او پالنې لپاره هغوی سره ژمنه كړې وه، زه

(c) ketabton.com: The Digital Library

څه وکړم؟ ټول ولس مې تباه شـــو! حاجي صـــيب د دې خونړۍ پېښې د پېچلتيا او څرنګوالي په باب هم دردونکې خبرې وکړې، خو هره خبره کې به يې همدا ويل چې زه يوازې نه يم تباه، ټول ولس مې تباه شـــو. کله چې ډله ييزې فاتحې ته راغلو، له ټولو

خلکو يې د هغوی د غمرازۍ له امله مننه وکړه، ان تر انګړه بهر مېلمنو ســره ووت، د حاجي صــيب ملکزي غږ د پښتو په شــان لوړ و، خو غږ کې يې د پښتوانۍ جـذبې پر ځـای يو دردوونکی ســوز ښــکارېده، اخوا دېخوا يې کتل، لکه چې څه شــی يې ورک کړي وي، لکه خپل ســـاتونکي يې چې تر شـــا نه وي، لکه خپل ګران زوی (لالاخان) يې چې ورک کړی وي، د هغه په لټه يې اخوا دېخوا کتل، هو، لالا خان يادوم چې هم يې زوی و، هم يې مټ او بازو او هم يې د مبارزې ملګری.

(c) ketabton.com: The Digital Library

ولایتي ماسټرپلانونه

دا لیکنه د ۲۰۲۰ م کال د مې میاشتې پر (۱۷) چې د ۱۳۹۹ ل کال د غويي میاشتې له (۲۸) مې نېټې سره سمون خوري، نشر شوې ده.

کله چې په یو هېواد کې جګړه روانه وي او سیاستوال یې هم پر لویو ستونزو او خپلمنځي لانجو اخته وي، پر داسې یو مهال په هېواد کې دسترو پرمختیایي او پراختیایي پروژو تر سره کول عملي نه برېښي، خو دا په دې مانا نه ده چې موږ هر څه ته لاس تر زنې کېنو او هېڅ کار شوني و نه ګڼو. یو له هغه کارونو څخه چې هم مهم دی او هم د حالاتو له ترینګلتیا سره سره عملي برېښي او سیاسی هم نه دی، هغه د هر ولایت د پرمختګ لپاره

(c) ketabton.com: The Digital Library

د یو جامع ماسټر پلان جوړول دي. ماسټر پلان باید لږ تر لږه د دیرشو کلونو زماني بهیر اړتیاوې راونغاړي. د هر ولایت

سکتوري ریاستونه کولای شي د مرکز په همغږۍ خپل پرمختیایي ماسټرپلان جوړ کړي. په دې ماسټر پلان کې باید د یو ولایت د نفوسو د ودې اټکل، چاپیریال ساتنه، د ځنګلونو پراختیا، د ښوونځیو او تحصیلي موسساتو، جامع جوماتو، صنعتي او تفریحي پارکونو، کرنیزو او حیواني فارمونو جوړول او نور ټول اړتیا وړ تاسیسات شامل وي. طبیعي خبره ده چې د دې ډول کارونو د سرته رسولو لپاره نه اوس امکانات شته او نه هم دا د یوې ورځې کار دی. کله کله بیا داسې هم پیښ شي چې د یو کار لپاره امکانات هم پیدا شي، خو چې پلان نه وي هغه کار له امکاناتو سره سره پر خپل ځای پاتې شي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

کرزي صـــیب یو وخت د خپلې واکمنۍ په پیل کې عربي متحده اماراتو ته ســـفر وکړ، هغه وخت د نړۍ زیات شـــمېر هېوادونه

افغانســتان ســره مرســتې نه ډېر لېواله وو، د اماراتو شـیخ، کرزي صـــیب ته وویل، ووایه څه خدمت درته وکړم؟ راکړه هر ډول پروفوزل چې لرې درته منظور یې کړم، خو افغاني هیات ســـره هېڅ ډول لیکلی پلان او پروفوزل نه و، چې د اماراتو شیخ ته یې وړاندې کړی وای. دوی ورته وویل بل ځل. هغه بل ځل بیا لاړ پر خپله مخه. هدف دا دی چې کله کله دغســـې وړیا او طلایي مرستې هم تر لاسه کېدلای شي، خو که دلته پلان وای او د ملک لومړۍ درجه چارواکي هر هېواد ته له پلان او پروفوزل ســـره تللای، نو هېواد ته راغلی طلایي فرصت به مو له لاسه نه ورکاوه. هغه کومې بې دریغه مرســـتې چې دلته راغلې، هغه هم د یو منظم

(c) ketabton.com: The Digital Library

پلان د نشـــتوالي له امله پنځه ســـلنه هم پر خپل ځای و نه لګېدلې.کله چې نړيوالې مرستې دلته را ماتې شوې، نو هر ولايت او ولســـوالۍ کې په بيړه کارونه پيل شـــول، ســـړکونه او ودانۍ

جوړې شـوې، ځينې ودانۍ د ښـاري پلان د نشـتوالي او يا هم له هغه ســره د ټکر له امله دوه درې ځله جوړې، بيا ويجاړې او بيا و رغول شوې، اکثره سړکونه د پلان مطابق جوړ نه شـول، ځينې يې ډېر لنډ او تنګ جوړ شـــول. خلکو يې تر څنګ کورونه او مارکېټونه جوړ کړل، اوس چې غواړې سړکونه لوی او پراخ کړې، مجبور يې شـاوخوا ټولې ودانې يې ونړوې، چې دا خپله يوه لويه ســتونزه او مالي زيان دی. ښـارونو منظم انکشـاف ونه کړ، اکثره واړه ښـــارګوټي په خپل ســـر او په نامنظم ډول جوړ شـــول، د کورونو تقاضـا پورته شـوه، ځمکې خپل قيمت لوړ کړ، دې کار د ځمکې مافيا او زورواکان دې ته وهڅول چې د ځمکو پر غصب لاس پورې کړي؛ لږ تر لږه (څلور نيم مليونـه جريبـه) دولتي

(c) ketabton.com: The Digital Library

ځمکه غصب شوه، نا منظم ښارګوټي په کې جوړ شول او خپل سرې ابادۍ په کې وشوې، د ټولې غصب شوې ځمکې مجموعي قېمت تر (اتیا ملیاردو ډالرو) اوړي، اوس نو که دولت دا ځمکه بېرته راګرځوي، هم سخت او ناشونی کار برېښي، هم له زورواکو سره مخامخېږي او هم د سرپناه له خاوندانو سره، که دولت بېرته دا ځمکه خپل اصلي حالت ته ګرځوي، نو لږ تر لږه

همدومره لګښت به زغمي چې پورته مو یادونه وکړه. خو که دولت له پخوا څخه دې ځمکو ته ماستر پلان درلودلای، نو هم به یې (اتیا ملیارده ډالر) تر لاسه کړي وو، هم به یې (اتلس ملیونه) افغانان د کور خاوندان کړي وو او هم به هېواد اوس د

(c) ketabton.com: The Digital Library

منظمو ښارګوټو څښتن وای. اوس د دې لپاره چې پر پاتې دولتي ځمکو دا تېره ترخه تجربه تکرار نه شـــي، نو په کار ده چې ژر تر ژره (د یو کال په بهیر کې) هر ولایت خپل ولایتي ماســـټر پلان جوړ کړي، ځینو ولایتونو لا وار دمخه خپل دا ډول پلان تر یوه حده جوړ کړی هم دی، خو نور هم باید پراخه شـــي. پر دې هم ټول پوهېږو چې د ماسټرپلان پلي کول د یوې ورځې کار نه دی؛ ګام پر ګام به تطبیقېږي، خو د هغه د هندسي شکل د تثبیت لپاره د یو ولایت خپل امکانات هم تر یو حده بســـنه کوي او کنه له

مرکزي بودجې څخه هم مرسته غوښتلای شي، د ساري په توګه په یو ولایت کې د (٤٠) متره، (٣٠) متره او یا هم (٢٠) متره په ســـور یو ســـړک په پلان کې دی، د ولایت اړوند چارواکي کولای شي، د یو لښتي او یا نورو نښو په واسطه د سړک حریم

(c) ketabton.com: The Digital Library

معلوم کړي، شا وخوا ته یې نیالګي هم کېنوي، په داسې یو حالت کې تر ډېره حده څوک د دې جرات نه کوي چې د سړک حریم ته داخل شي، هلته غصب وکړي او یا ابادي وکړي، همدا ورته عملیه د ماسټرپلان پر نورو ساحو هم د تطبیق وړ ده. په دې ډول مخکې تر دې چې موږ د ماسټر پلان د تطبیق مرحلې ته ورسېږو، لومړی باید د تثبیت پړاو بشپړ کړو. نوی ماسټرپلان باید نه یوازې داچې نوې ساحې تر خپل پوښښ لاندې راولي، بلکې ټولو زړو ودانیو او نامنظمو ښارګوټو ته هم د سمون لاره پیدا کړي او ټول د دې نوي ماسټر پلان برخه کړي، که د هر ولایت لپاره یو ښه ماسټرپلان ولرو، خدای ج مهربان دی، یو وخت به راته امکانات هم برابر شي او ګران افغانستان به د راتلونکو دریو لسیزو په بهیر کې د پرمختګ او سوکالۍ لوړو پوړیو ته ورسېږي. د همداسې یوې ورځې په ارمان

(c) ketabton.com: The Digital Library

تاریخ یو بل شرم هم ثبت کړ

دا لیکنه د ۲۰۲۰ م کال د مې میاشـــتې پر (۱۷) مه، چې د ۱۳۹۹ ل کال د غويي میاشتې له (۲۸) مې نېټې سره سمون خوري، نشر شوې ده.

سـياسـتوال خپل مجبوريتونه او تکليفونه لري، ځينې يې يوازې حال ته ګوري، له ماضـي څخه عبرت نه اخلي او راتلونکي تاريخي قضـاوت ته يې هم پام نه وي. د تاريخ قضـاوت ډېر بې رحمه دی، هلته پر نتيجو بحث کېږي، نه د چا پر ورځنيو نفسـي غوښتنو او مجبوريتونو. ځواکمن او مدبر سياستوال هماغه دی، چې دمجبوريتونو پر وړاندې مقاومت وکړي.

کرزي صـيب د خپلې واکمنۍ په بهير کې د ګڼو تېروتنو تر څنګ يوه تاريخي تېروتنه دا وکړه چې د لنډغرو ملېشـو د يوې ډلې

(c) ketabton.com: The Digital Library

قومندان ته يې د ((مارشــالۍ)) رتبه ډالۍ کړه. له دې رتبې څخه د نظار شــورا د دې مشــر هدف دا و چې له (مارشــال شــاه ولي خان) ســره ځان په تله کې واچوي او په دې ډول د بچه ســقاو د ماتې غچ تداعي کړي. د هغې رتبې له نامه څخه فهیم خان هره میاشــت د((١٤٠٠) سـرتېرو امتیازات اخیسـتل، د خپل ژوند تر

پایه یې دومره لوټ او تالان وکړ، چې تاریخ کې یې ســـاری نه و لیدل شـــوی. کله چې فهیم خان مړ شـــو، په مړینه یې هم غصـــب وکړ، کرزي صـــیب وویل چې دلته په کابل کې یې د (بادام باغ) د غونډۍ پر ســـر ښـــخ کړئ ځکه چې دی خو د ټول افغانســـتان مارشـــــال (!؟) و .ما د یو افغان په توګه د محمد قســـیم فهیم د ناقانونه مارشالۍ پر وړاندې پر خپل وخت خپل غبرګون ښودلی؛ (مارشال په کابل او کابل په مارشال پلان کې)، (مارشـال او بیت

(c) ketabton.com: The Digital Library

المال) او ځینې نورې لیکنې مې هماغه مهال خپرې کړې دي، خو له ښـــاغلي غني څخه مو دا هیله نه وه چې دی دې هم د کرزي صـــیب پر پل، پل کېږدي او یا دې ان تر هغه هم وړاندې لاړ شي !

ښاغلي غني سره به په سړه سینه منطقي بحث وکړو؛ د کوم علت

له مخې د عبدالرشـــید دوســـتم د خپل لومړي مرســـتیال په توګه میاشـــتې او کلونه خپل دفتر ته پرېښـــود؟ کومه ګناه او خطاه يې وه؟ ایا هغه جرم تزکیه شـــو؟ محکمې برات ورکړ؟ له دې پرته ایا دوستم د دې رتبې لپاره ټول شرایط پوره کړي دي؟ لوړې پوځي زده کړې او ارکانحربي لري؟ ایا اوس هم په ترتیب ســـره له بریدمن څخه تر همدې مارشـــالۍ پورې د ټولو پوځي پوړیو یا رتبو یوازې نومونه اخیستلای شـي؟ ایا بشـري جرمونه يې نه دي کړي؟ په زرګونو افغانان يې نه دي وژلي؟ د کابل په ورانۍ او د هېواد د نورو سیمو په ویجاړۍ کې يې لاس نه درلود؟ ایا ته خپله

(c) ketabton.com: The Digital Library

ور ســـره په تکلیف نه وې؟ کله چې دې تر اوســـه ملي پوځ د پوخوالي بشپړې پوړۍ ته نه وي رسېدلی، مخالفین دې د ارګ په شل متري کې درته ګواښ پېښولای شي، نو په داسې یو ترینګلي امنیتي حالت کې چا ته د مارشـــالۍ رتبې ورکړه څه مانا؟ د مارشـالۍ رتبه خو هغه چا ته ورکول کېږي چې خپل هېواد کې یې داخلي بغاوتونه ارام کړي وي، بشـپړ امنیت یې ټینګ کړی وي او په څو نورو هېوادونو کې یې هم عســـکر پراته وي او دی له دې ځایه خپلو عسکرو ته د امر او نهې قومنده ورکوي، خو نه داسې شخص چې په خپله وخت پر وخت د بغاوت سبب شوی وي او ملک یې له کورنۍ جګړې او تاو تریخوالي سره مخ کړی وي.

ښـاغلی غني! کله چې د شـپې په خپله خونه کې یوازې شـوې، تر خوب وړاندې له خپل ضـمیر سره یوه غلې مشوره وکړه، چې دا کار دې سـم کړی که ناسـم؟ پوره باور لرم چې خپل ضـمیر ته به خجالته وې، نو کله چې ســـتا خپل ضـــمیر داســـې یوه ظالمانه پرېکړه نه مني، نو دا ستر ملت یې ولې ومنی؟

څو ورځې وړاندې دوســتم ته د همدې مارشـالۍ رتبې د ورکړې په باب پژواک خبري اژانس یوه دقیقه سروې او نظر پوښتنه کړې وه، (۹۱) ســـلنه خلکو ویلي وو چې دوســـتم ته د دې رتبې له ورکړې سـره مخالف یو. کله چې له طالبانو سـره د سولې خبرې

(c) ketabton.com: The Digital Library

مطرح کېږي، نو بیا د وخت د ضـــایع کولو په خاطر جرګه جوړه شي، مشـوره وشـي، جهادي او الحادي رهبران را وړاندې شـي، شـورا شـي، سـتراتېژي شـي، طرحې مطرح شـي، د پنځو کلونو مسیر او بهیر وڅېړل شي، دوه سوه پلمې جوړې شي او د سولې له خبرو د پندانۍ کیســـه جوړه شـــي، خو کله چې له عبدالله، جمعیت او نورو جګړه مارو ســـره د ټول نظام او بیت المال د وېش معامله کېږي، هغه وخت بیا نه ولس وي، نه یې مشـــوره وي، نه طرحه وي، نه کومه ستراتېژي !؟ ان ټاکنيز شریکباني دې هم خبر نه وي. عمر او پاچاهي دې تېرېږي، خو تاریخي پېغورونه به پاتې کېږي، د هغه نسل پر حال خواشیني په کار ده چې د خپلو مشـرانو د دې ډول تېروتنو کفاره به ورکوي : کرزی صـیب لاړ، خو د لاس د تېروتنو نښـې یې د تاریخ پر دېوال پاتې شـوې. غني صـیب به هم لاړ شـي، خو د تاریخ پر مخ به یې د تېروتنو دا تور داغونه پاتې شـي. تر سـیاسـتوالو را وروسـته لا بل بې ضـمیره مخلوق هغـه دی چې د هغوی هرې تېروتنې او جنـایـت تـه د مصـــلحت پرتوګ ګنډي، دوی داســـې ماهرانه بخیې وهي چې اصـــلي واکمن یې هم د خپلې تېروتنې د پټونې لپـاره دومره سپینسترګي نه کوي، دا نو د ټولنې تر ټولو خطرناک مکروب دی چې ولس ته ستونزې پیدا کوي او سیاستوالو ته د نورو خیانتونو

(c) ketabton.com: The Digital Library

جواز او جرات ورکوي. په دې ډله کې یو شمېر پښتانه کنځلمار فیسبوکیان هم شامل دي؛ هر کله چې مور پر ډاکتر صیب غني د هغه د کارونو د ښه والي په نیت سمونپاله نیوکه کړې، نو دوی د کنځلو خولې خلاصـــې کړي دي، د صـــالح، دانش، علیپور، قیصاري او نورو سره یې د غني په معامله کې هغوی حق په جانب ګڼلي، فیسبوکي ملاتړ ته یې ور دانګلي او مور ته یې کنځلې کړي دي، اوس به نو یو ځل بیا له عبدالله سره د ګډوله حکومت د جوړونې او دوستم ته د مارشالۍ رتبې د ورکړې لپاره هم سپېرونی برابروي، دلایل به تراشي او د دې ناقانونه کارونو مخالفینو او منتقدینو ته به کنځلې حواله کوي، په تاریخ کې باید دا بې ضمیره طبقه هم په تورو کرښو ولیکل شي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د انسانیت لارویان

دا لیکنه د ۲۰۲۰ م کال د مي میاشـــتې پر (۲۰) مه، چې د ۱۳۹۹ ل کال د غویي میاشتې له (۳۱) مې نېټې سره سمون خوري، نشر شوې ده.

لـه هغـه ورځې چې هېواد تـه د کرونـا وبـا راغلې، نو د ډېرو هېوادوالو ژوند یې له ستونزو او خطر سـره مخ کړی دی. د دې وبـا د رفعې او دفعې لپـاره هر چـا تر خپلې وســـې کـار کړی، حکومت که څه هم ځینې نیوکې پرې شـــوي، خو بیا هم ځینو چارواکو تر خپله وســه هلې ځلې کړي دي.مدني ټولنو او رسـنیو هم خپل مثبت رول لوبولی دی. خو په دې برخه کې چې کوم کار د زیاتې سـتاینې وړ دی، هغه د ملي پانګوالو، خیریه بنســټونو او

(c) ketabton.com: The Digital Library

ځینو انساندوستو افغانانو هغه مرستې دي چې د تېرې یوې دوو میاشــتو په بهیر کې یې زموږ د هېواد پر لســګونو زرو بېوزله کورنیو وېشل شوي دي. د مرستندویانو په دې لړ کې د الکوزي شرکت، ګلبهار خیریه بنسټ، د جي پي کمپنۍ او نورو ګڼو خیریه

بنسټونو هغه مرستې د ځانګړې مننې او یادونې وړ دي چې زموږ زرګونو هېوادوالو ته یې د تېرو دوو میاشــتو په بهیر کې رســولي دي. په دې مرســتو کې اکثره خوراکي توکي شــامل وو. خو زموږ یو بل هېواپال او زړه ســواند افغان (حاجي صــدیق الله هوتک) بیا پر یو بل اســـاســـي او ګټور کار لاس پورې کړی دی؛ ده د خپل خیریه بنسټ(د الحاج صدیق الله هوتک خیریه بنسټ) له لارې دکرونا د امحا لپاره عفوني ضد درملو پر پاشلو لاس پورې کړی دی.

دې بنســـټ د عامې روغتیا وزرات پر ودانۍ ســـربېره ګڼو نورو دولتي ودانیو کې هم عفوني ضـــد درمل پاشـــلي او دا لړۍ یې د

(c) ketabton.com: The Digital Library

کابل ښار نورو سیمو او نادولني ودانیو ته هم غځولې ده .نن یې د ژوندون ټلوېزیون ودانۍ، انګړ او شاوخوا سیمې هم دواپاشي کړې. دوی پلان کې لري چې د کابل ښار نورو سیمو کې هم عفوني ضد درمل وپاشي. موږ په داسې حال کې چې د یاد بنسټ

دا کار ستایو، له دوی، د هېواد د روغتیایي بنسټونو له ټولو کارکوونکو، چې د کرونا پر ضد د مبارزې په لومړۍ کرښه کې ولاړ دي او نورو خیریه بنسټونو څخه مننه کوو او د دې ترڅنګ ورڅخه دا هیله هم کوو، چې دې ډول انساني خدمتونو ته لاپسې ادامه ورکړي او د خپلو بېوزله هېوادوالو د لا زیات خدمت جوګه شي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د يو ستر حقپالونكي ابدي سفر

دا ليکنه د ۲۰۲۰ م کال د مې مياشتې پر (۲٤) مه، چې د ۱۳۹۹ ل کال د غبرګولي مياشتې له (٤) مې نېټې سره سمون خوري، نشر شوې ده.

دلغمان ولايت د الينګار ولسوالۍ په ښکلې او ښېرازه سيمه کې يې دې نړۍ ته سترګې وغړولې. له ماشوتوبه يې خدای(ج) د خپل کتاب مينه په زړه کې ور ټوکولې وه، همدا مينه يې د خدای(ج) د کتاب په پاڼو کې وميندله، پسې تعقيب يې کړه؛ کابل دارالعلوم يې ولوست، دولتي دندې ته يې مخه کړه، له ماموريته، تر مديريته، رياسته او وزراته ټولې دولتي پوړۍ يې يوه په بلې پسې تر لاسه کړې، مهاجرت ته اړ شو، هلته يې هم خلکو ته د دين اصلي جوهر (د سړيتوب پيغام) و رساوه، ماشې ته يې ګوته ور نه وړه، ټول عمر له کتاب او قلم سره پاتې شو، د خلکو د پوهاوي راپوهاوي لپاره يې ((تفهيم القران)) په روانه او بليغه پښتو وژباړه، ((خوږې کيسې)) يې وليکلې، د اسلام د اقتصادي سستم او اصولو په باب يې اثار وليکل، د حق د لارې د لارويانو

(c) ketabton.com: The Digital Library

په باب یې ((حقپالونکي)) ولیکل. او ګڼ شـــمېر نور اثاریې و پنځول. (اویا کاله) یې د یو ســـتر قلموال په توکه د خدای(ج) د دین د مســـتقیمې لارې خدمت وکړ، د کینې، بغض، ســـمتپالنې او توکمپالنې دېوالونه یې ونړول او د زړه په وینو یې د اســـلام بله ډیوه روښـــانه وســـاتله.هم د قلم خاوند و ، هم د فصـــاحت او

بلاغت، هم د جرګې ســـړی و او هم د مرکې، هم د قانون ســـړی و، هم د قضـــا، هم قانونپوه و او هم قضـــاوتپوه، هم ژبور و هم زړور.

څو ورځې وړاندې یې ځوان زوی شهید شو، فاتحې ته ورغلم، د اولاد او هغه هم د ځوان زوی د ناڅاپي شهادت زغمل اسانه کار نه دی، غم یې دروند، خو استقامت یې پر ځای و. راته یې وویل

(c) ketabton.com: The Digital Library

ژوندون ټلوېزيون کې دې په روژې مبارکې مياشـــت کې اســـلامي خپرونې ښـــې ډېرې کړې دي، هغه شـــپه مې کاته، زړه مې درته دعاوې وکړې. ياد خو به دې وي چې يو وخت مې درته ويلي وو، چې د ملتپالنې برخه دې ډېره درنه ده، د اســـلامپالنې برخې ته دې هم توجه زياته کړه، چې توازن برابر شي، تا راته وويل چې اندېښـــنه مه کوه؛ اســـلام به هم يو وخت موږ ته پاتې وي او دې نورو به نور کارونه شـــروع کړي وي، اوس چې دې نشـــراتو ته ګورم او په الکترونيکي تذکرو کې د اســـلاميت او افغانيت د کلمو د درج لپاره ستا بې درېغه او زړورې مبارزې ته، نو ما ته هغه ستا خبرې را په ياد شي. رښتيا هم دا نور خو پر نورو لارو سر شول. فاتحه کې د غم فضـا خوره وه، ما نه غوښـتل چې ده سـره خبرې وغځوم ،خو دومره مې ورتـه وويـل چې که ياد دې وي؛ يو ځل مې مخکې هم درته ويلي وو، چې پر ژوند هېڅ اعتبار نه شـــته، ستا ټول متفرق اثار (کليات) بايد راټول او چاپ شي، څو موده وړاندې مې قاضـــي صـــيب (نســـيم کشـــاف) ته هم وويل چې د کشـاف صـيب ټول اثار (کليات) بايد راټول شي او دی يې خپله يو ځل له نظره تېر کړي، ژوند ډېر بې باوره شـــی دی، نو که بيا خدای مه کړه کشـــاف صـــيب زموږ په منځ کې نه وي هم، نو دا ټول اثار به يې ســـباني نســـل ته خوندي وي، نو که لږ دې هم

(c) ketabton.com: The Digital Library

صحت ښه شي، دا ځل به دې کار ته ملا تړو .تر چاپ وروسته به ستاسو د ژوند او دې اثارو په باب ژوندون تلويزيون کې يوه درنه غونډه هم جوړوو. ده ووېل کور دې ودان همېشه دې غټو او مهمو کارونو ته پام کړی دی. دې سره ترې مو خدای پاماني واخيسته، خو نن سهار لس بجې خبر شوم چې د حق د لارې دې ستر حقپالونکي قلموال د تل لپاره له دې نيمګړې نړۍ څخه خدای پاماني واخيسته او د حق د لارې د ابدي سفر لمن يې ونيوه، لاره يې روښانه، پر مخه يې ژېړي ګلونه او ځای يې جنت شه!

(c) ketabton.com: The Digital Library

د حساب او کتاب یو سړی

دا لیکنه د ۲۰۲۰ م کال د مې میاشتې پر (۲٦) مه، چې د ۱۳۹۹ ل کال د غبرګولې میاشتې له (٦) مې نېټې سره سمون خوري، نشر شوې ده.

زموږ په ټولنه کې چې کومه نامتو څېره تر خاورو لاندې شي، نو موږ فکر کوو، چې ټولنه تباه شوه او هر څه متزلزل او متضرر شول، خو پر هغو خلکو مو کم ژړلي، چې په ټولنه کې ډېر مشهور نه دي، خو ډېر ګټور، موثر او ډېر د حساب او کتاب خلک دي. نن مو همداسې یوه څېره له لاسه ورکړه. تېمور منګل یادوم، د مرحوم باز محمدخان د مشهورې کورنۍ یوه ځوانه څېره. تېمور لا د خاپوړو ماشوم و، چې پلار او تره یې د پیل شوي ناورین لومړني قربانیان شول، دی د خپل مشر ورور؛ حاجي خان محمد باز منګل او نورو ترونو د مینې په سیوري کې را لوی شو. حاجي خان محمد باز زما د پوهنتون د دورې ټولګیوال او انډیوال دی،(۳۳)کاله کېږي، لکه د یو ورور په شان ور سره کورني اړیکي لرم. د حاجي صیب خان محمد په ګډون

(c) ketabton.com: The Digital Library

د مرحوم بازمحمد خان د کورنۍ ټولو پتمنو غړو؛ قاسم باز منګل، ډاکتر صیب کریم باز، حاجي صیب عمر، حاجي صیب اکرم، حاجي صیب خان وزیر او نورو هریو په تېرو ډېرشو کلونو کې زما د کلتوري او ملي مبارزو دومره ملاتړ کړی او شخصاً یې زما دومره لاسنیوی کړی، چې زه یې د ښېګڼو پور هېڅکله نه شم اداکولای. نږدې لس کاله متواتر مې د اختر لومړۍ او یا دویمه ورځ غرمه د

دوی کورته رسوله، د اختر مبارکي به هم وه او د غرمې بنډار به هم و. تېمور نو اوس د کور منځنی غړی و، هغه په دردونو کې را ستر شو، خو ورو ورو یې له پلار او نیکه څخه د ور پاتې خانۍ خویونه خپل کړل، هغه نه یوازې کاروباري مسایل زده کړل، بلکې د پلار او نیکه دسترخوان یې هم غوړېدلی وساته، کله چې به زموږ پیسې په کار شوې، نو تېمور ورور ته به مو وویلې؛ تېموره وروره غم خوره، یوه چاره کوه، ده

(c) ketabton.com: The Digital Library

به ویلې ته بې غمه شـه، بیا به په میاشـتو او کلونو د ده حسـابونه پاتې وو، څو چې به مور په خپله ورته مراجعه نه وه کړې، نو ده به له حیا نه غږ نه کاوه. کور ته چې به ورغلو، نو لاس په نامه به ولاړ و، تر هغه پورې به دی ولاړ و، چې ټولو مېلمنو ډوډۍ ته لاس نه و ور وړی، د ټولې کورنۍ په تېره بیا د حاجي صیب خان محمد ښي مټ و، تر روژې وړاندې کور ته ورغلو، ډېر عزت یې زموږ وکړ، تېمور نو دا مهال د سـرېتوب او انسـانیت داسـې یو پړاو ته رسېدلی و، چې نه یوازې یوه لویه قومي او سیاسي کورنۍ پرې ودانه وه، بلکې په لسګونو نورې کورنۍ هم ور سره ښېرازه وې. سـږ کال چې اختر د کرونا وبا تر اغېز لاندې ډېر مړاوی و، نو د اختر پر لومړۍ ورځ مې چېرته د تګ اراده و نه کړه، ټولو دوسـتانو ته مې په ټلېفون مبارکي ورکړه. د اختر دویمه ورځ ماسپښین دوه نیمې بجې مې حاجي صیب خان محمد ته تلیفون وکړ، نو زړه مې و چې ورته ووایم سږ کال د کرونا له وجې کېدی شـي تاسـو کره زموږ اختریز بنډار و نه شـي، نو ځکه مې اوس یوازې همدا تلیفوني مبارکي ومنه، تلیفون درې څلورځله زنګ تېر کړ، وروسـته غلی ځواب راغی، ځواب نا اشـنا و، غږ غلی و، ما ویل حاجي صیب خان محمد مې په کار دی، ده وویل زه خپله یم، ما ویل غږ دې ولې، خو ځواب یې سـم را نه کړ، بیا ما و ویل

(c) ketabton.com: The Digital Library

چې اختر دی ځکه مې درته زنګ وواهه، د اختر کلمې سره نو له اخوا د ژړا او ســـلګيو غږ راغی. اختر خو پر موږه غم.. تېمور تېمور په حق، حق .... جمله تکمیله نه شوه، خو پوه شوم چې د غم ټکه را پرېوتې، عاجل مې ډرېور را وغوښــت، لارې هم بندې وې، د ډاکتر صيب کريم باز کور ته مې ځان و رساوه، هلته د غم خاموشي خپره وه، يو تن وويل چې جنازه يې همدا اوس د ((باغ داود)) ځنـګ تـه يوړه، چټـک هلتـه لاړو، د جنـازې لمونځ تېر شوی و، خو د تدفين مراسم پاتې وو، خلک پر قبر راټول وو، يو ګلاب ځوان په سـپين کفن کې را تاو و، ما ته خلکو لاره راکړه، د حاجي عمر او حاجي خان وزير چې پر ما سترګې ولګېدې، نو را غږ يې کړ، يون صــيب راشـــه د ورور او ملګري وروســتی ديدن دې وکړه، له مخه يې ورته کفن لرې کړ، يوه ګلاب ځواني په کې پر خوب ويده وه، ســـلام مې ورته وکړ، ســـلام وروره ســـلام، د خبرو مجال نه و، ژر تورې اوږدې تختې پر قبر را تېرې شـــوې، هلته لرې شپږ اوه متره وړاندې حاجي صيب خان محمد په خړو خاورو کې ناســت دی، د حاجي صــيب تېمور ځوان زوی يې هم تر څنګ ناست دی، زه يې هم تر څنګ کېناستم، په خاورو ککړ، ژړا يې الوتې، حاجي خان محمد ورو ورو ســـلګۍ وهي او خپل وراره ته په سلګو سلګو کې وايي؛ بچيه ژاړه مه! ته نور زما وراره

(c) ketabton.com: The Digital Library

نه يې، ته نور تېمور يې تېمور، تاته زه نور تېمور وايم تېمور، بيا يې په ژړغوني غږ ورته وويل : ستا نوم څه شی دی؟ وراره يې په سلګو سلګو کې وويل تېمور دی تېمور، دې سره نو د ژړا او سلګيو يو دردوونکې څپه راپورته شوه، د تره او وراره د سلګيو څپې لا غلې نه وې، چې پر قبر خاورې انبار شوې، تره او وراره دومره سلګيو نيولي وو، چې د قبر خواته يې له ډېره درده نه شول کتلای، په همدې سلګو سلګو کې پر قبر ډبرې هم ودرېدلې او تېمور هم د ابد لپاره له مورږه جلا او فنا شو او د خپل دايمي سفر لمن يې ونيوله. پر مخه يې ژېړي ګلونه.

(c) ketabton.com: The Digital Library

یوې بلې درنې ستهې هم خپل سفر پیل کړ

دا لیکنه د ۲۰۲۰ م کال د مې میاشـــتې پر (۳۱) مه، چې د ۱۳۹۹ ل کال د غبرګولي میاشـتې له (۱۱) مې نېټې سـره سـمون خوري، نشر شوې ده.

هم د قران قاري و، هم د خپل ولس وکیل، هم د تورې سـړی و، هم د ننګ، هم د مقاومت ســـړی و او هم د اســـتقامت، د قوم سړی هم و د ملت هم، ژبور هم و او جرګه مار هم .

یو وخت یو شـــمېر لنډغرو د کابل ښـــار اوســـېدونکي تر پوزې

(c) ketabton.com: The Digital Library

راوســـتي وو، د هوتخېلو پر لوري يې هم مارش وکړ، خو وکيل صــيب ســيد عمر هوتک او نورو ځوانانو يې ســابه ښــه په مالګه کړل. يوه ورځ ژونـدون ټلوېزيون تـه راغی، يوه تومـانچـه يې لـه جيبه راوويســـته، پر مېز يې کېښـــوده، ماته يې ويل يون صـــيب پوهېږې دا تومانچه د چا ده؟ ما ويل نه پوهېږم، ده ويل دا مې له لنډغرو څخه اخيســـتې، چې څومره چغې يې ووهلې پرې مې نه ښـودل، کله چې يې توبې ووېستې او غوږونه يې خپل ونيول، بيا مې پرېښودل، وکيل قاري سيدعمر هوتک په سيمه کې د افغانيت او اســلاميت د داعيې يو ســرســختی ملاتړی او پلوی و. په دې لاره کې يې زموږ د مبارزو ټينګ ملاتړ کړی، موږ ټول يې د مينې او ملاتړ پوروړي يو. کلـه چې پر (۲۰۱٤ م) کـال د جمهوري رياست او ولايتي شورا ټاکنې وې، موږ ټولو ډاکتر صيب غني ته اورنی کمپاين کاوه، خو قاري صيب سيدعمر هوتک ولايتي شورا تـه هم نومـانـد و، دا مهـال ځينې نور هوتخېل عزيزان، چې ټول زموږ ملګري وو، هم يادې شورا ته نوماندان وو، زما لپاره سخته وه چې په دوی کې يو انتخاب کړم، د ولســمشــرۍ په لېســت کې خو مو کانديد معلوم و، ژر مو ډاکټر صـــيب غني په نښــه کړ. له وجدان ســره مې تر مشــورې وروســته په ولايتي شــورا کې قاري صيب سيدعمر هوتک ته رايه ورکړه، خو تر ننه مې هغه پر ځان خبر نه کړ، نن چې هغه له دې نړۍ څخه خپل ســفر پيل کړ، نو په زړه کې مې د هغه د ګرانښـــت له امله د دې خبرې يادونه وکړه.

(c) ketabton.com: The Digital Library

قاري صـيب ډېر مقاوم انسـان و، کله چې يې ځوان زوی شـهيد شـو، نو عاجل جنازې ته ورغلم، ده خپل اسـتقامت نه و بايلولی، د ځوانيمرګ زوی پر قبر يې خپلـه خـاورې انبـار کړې، دا ډېره سـخته ورځ وې، کله چې مې غېږه ورکړه، نو د زړه درد او لمبې مې ورته احساس کړې، کله چې مې پر شا وټپاوه، نو ده راته وويل يون صـيب د الله رضـا وه، زمونږ قبوله ده، کور دې ودان چې د وراره جنازې ته دې راغلې، زمونږ د غم بار دې راسره اوچت کړ. له قاري صيب څخه ډېرې خوږې خاطرې لرم، خو دا درې څلور کاله ورسـره ډېر په تماس کې نه وم. د کوچني اختر پر لومړۍ ورځ يې راته زنګ وواهه، ويې ويل قاري سيد عمر هوتک يم، ما ويل ومې پېژندلې وکيل صيب نمبر دې راسره ثبت دی. ده وويل د اختر مبارکي مې درکوله، ما ويل ژوندون ټلوېزيون ته به درشـم له نږدې به دې وګورم، ډېر ځنډ مې نه وې ليدلې، لږ درپسـې خفه شـوی وم، ما ويل کيسـې به هم وکړو، خو داکرونايي حالت دی، هسې نه چې بل څه مشکل ترې پيدا شي، نو ځکه مې درته تليفون وکړ، اوس مې همـدا تليفوني مبـارکي قبولـه کړه، بيـا چې حالات ښه شول له نږدې به درشو. ما ويل وکيل صيب ډېره مننه کور دې ودان. وکيل صـيب ډېر ځنډه وروسـته تليفون کړی و، خبرې يې ډېرې منظمې، ورو او غلې وې، د نورو وختونو خلاف، ما ترې د کور حال او احوال پوښـتنه وکړه، ده وويل د خدای فضل دی خير او خيريت دی.

(c) ketabton.com: The Digital Library

څو شـېبې وړاندې خبر شـوم چې قارې صـيب نور د ابد لپاره له مورډ ځخه خدای پاماني واخيسـته. اوس مې زړه ته داسـې لوېږي چې په دې اختر کې چې ده ماته تليفون کړی و او د اختر مبارکي يې راکوله دا په دې مانا وه چې ده خپل سـفر ته تياری نيوه، نورو نږدې دوسـتانو تـه بـه هم يې زنګونـه وهلي وي او د هغوی پـه ناخبرۍ کې به يې ترې خدای پاماني اخيسـتي وي، ځکه کله چې څوک پر يوه اوږده او نامعلوم سفر وځي، نو له نږدې دوستانو او خپلوانو خـدای پـامـاني اخلي. وروره پر مخـه دې ژېړي ګلونـه. ژوند ډېر پيکه شوی، پر کينې او دښمنۍ نه ارزي، ياران مې يو يو پر سـفر روان دي، زه نه پوهېږم چې زما نوبت به کله وي، خو کېدی شـي زه خدای دېته سـانلی يم چې د خپلو ملګرو پر مرګ سـاندې او ويرنې وليکم او د هغوی يادونه خوندي کړم، که نه نو نور خو په مورډ کې د ژونديو انسانانو د کيفيت کوم ځواک پاتې نه دی. پر دې هم نه پوهېږو چې چېرته يو او چېرته به ځو؟ يا ربه زما پر ولس، وطن او يارانو رحم...

(c) ketabton.com: The Digital Library

د اسلام د اعتدالي لارې يو سر لاری

دا ليکنه د ۲۰۲۰ م کال د جون مياشــتې پر (۲) يمه، چې د ۱۳۹۹ ل کال د غبرګولي مياشتې له (۱۳) مې نېټې سره سمون خوري، نشر شوې ده.

دوکتور محمد اياز نيازی د هېواد يو ســتر ديني عالم و، هغه په

تېرو دوو لسيزو کې په پوره مېړانه، فصاحت او بلاغت، ديني او

(c) ketabton.com: The Digital Library

علمي منطق د اسلام د سپېڅلي دين اصلي جوهر (سرېتوب) هېوادوالو ته تشريح کړ، هغه د اسلام له ارزښتونو سره سم؛ نه له افراط څخه کار واخيست او نه يې د تفريط لمن ونيوه؛ يوه معتدله لاره يې غوره کړه. نن د اسلاميت او افغانيت دښمنانو د هېواد دا ستر عالم، چې هم د دنيا له چارو خبر و او هم د دين له لارو، د خدای په کور کې شهيد کړ. له دې او دې ډول نورو ورته دردوونکو پېښو څخه دا حقيقت لاپسې په ډاګه څرګندېږي، چې د انسانيت او هېواد دښمنان غواړي تر وروستي افغانه دا جګړه وغځوي؛ نه مو د دين سرې خوندي دی، نه د دنيا، نه مو مشر خوندي دی، نه مو کشر، نه مو ماشوم خوندي دی، نه مو سپينږيری، نه مو پوهنتون خوندي دی، نه مو روغتون، نه مو زېږنتون په امن کې دی او نه مو روزنتون او نه مو هم عبادتځی خوندي دی او نه هم درملځی، بس په تمامه مانا يوه ولسوژنه ده او يوه ټولوژنه. خدای ج دې شهيد دوکتور محمداياز نيازي ته جنتونه نصيب کړي او نور دې په دې سوي لوي وطن کې د امن او سولې هيلې وغوړوي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

نومونه او شخصیتونه

دا لیکنه د ۲۰۲۰ م کال د جون میاشتې پر (٤) مه، چې د ۱۳۹۹ ل کال د غبرګولي میاشتې له (۱۵) مې نېټې سره سمون خوري، نشر شوې ده.

هېواد له بحراني شرایطو سره مخ دی، هره ورځ یو مخور شخصیت او یو نامتو افغان د ژوند له نعمته محرومېږي. دا حالت ډېر دردوونکی دی. باید د حل یوه اساسي لاره ورته پیدا

شي. سوله یې ښه درملنه ده، خو تر سولې وړاندې چې څومره قرباني زغمو او څومره هېوادوال مو قرباني کېږي، د هغو درناوی، عزت او یادونه هم ضروري ده، خو کله کله داسې هم پیښېږي چې د یوه نوي قرباني شوي مخور شخصیت درناوی او

(c) ketabton.com: The Digital Library

یادونه هم دې ملت ته د یوه بل تاریخي شخصیت د حذف په بیه پرېوزي؛ هم په قربانۍ کې تاوان ګالو او هم په یادونې او نمانځنې کې. اوس چې کوم مشهور شخصیت قرباني شي، نو په کار نه ده، د هغه د یادونې او درناوي لپاره بیا د یو بل پخواني شخصیت، اتل، په یاد نومول شوې سیمه او تاریخي ځایونه د ده په نامه ونومول شي. دا په داسې حال کې ده چې د پخوانیو اتلانو یادونه او نمانځنه په خپله یو ضرورت دی. هغوی پر خپل وخت قرباني

ورکړې چې یو ځای، ځایګی یې په نوم شوی او وروسته یې تاریخي ارزښت هم پیدا کړی دی. نو که اوسني مخور شخصیتونه د پخوانیو مخورو شخصیتونو ځای ځایګی نیسي، نو بیا خو به سباني د ننیو ځای نیسي، په دې ډول به موږ د شخصیتونو د تاریخي تسلسل له انقطاع سره مخامخ شو. نو د دې لپاره چې د قربانیو دغه تاریخي انقطاع له منځه لاړه شي او نوې قرباني د

(c) ketabton.com: The Digital Library

پخوانۍ اتلولۍ پر ضـــد و نه‌کارول شـــي، ښـــه لاره دا ده چې جمهور رييس عاجل يو فرمان صادر کړي او په هغه‌کې دا مسئله قيدکړي، چې د نويو مخورو شـخصـيتونو د قربانۍ په حالت‌کې دې، که لازمه وي، د يوه قانوني معيار له مخې نوې سـيمې، ځايونه، علمي او کلتوري مرکزونه د هغو په نامه ونومول شـي، نه هغـه ځـايونـه او مرکزونـه چې د دوی تر قربـانۍ وړانـدې د

نورو اتلانو په نومونو نومول شـوي او په ټولنه‌کې مشـهور شـوي دي. په دې ډول به د يو شمېر سياسي کړيو د غرضونو مخه هم ونيول شـي، د پخوانيو او اوسـنيو ټولو شـخصـيتونو حق به هم خوندي شي او د شخصيتونو تقاطع به هم له منځه لاړه شي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

ايا د هېواد د اوبو د مهار امکان شته؟

دا ليکنه د ۲۰۲۰ م کال د جون مياشـــتې پر (۷) مه، چې د ۱۳۹۹ ل کال د غبرګولي مياشتې له (۱۸) مې نېټې سره سمون خوري، نشر شوې ده.

هر څه ته بايد په منفي نظر و نه ګورو، نه دا ملت دومره توهين کړو، چې د هېڅ شـــي ظرفيت نه لري. دا يو مقاوم او ډيناميک ملت دی چې که مشـرانو يې له تدبير څخه کار اخيسـتی وای، نو

د نړۍ په کچه به يو سـوکاله ملت وای. راځو د اوبو کنټرول ته :

(c) ketabton.com: The Digital Library

اوس د ټکنالوژۍ زمانه ده، تر هغه چې موږ لوی او منځني بریښنابندونه جوړوو، پوره وخت او پیسو ته اړتیا ده، اوس لنډه لاره دا ده چې له لمریزې بریښنا څخه ګټه واخلو.، یو میګاواټ سولري بریښنا د نږدې زرجریبو ځمکې د خړوب ظرفیت لري. د هلمند، کونړ او د هېواد د نورو سیندونو په لمنو کې په لکونو هکتاره شاړې ځمکې پرتې دي، که له سولري بریښنا څخه کار واخیستل شي، د زیاتو ځمکو د خړوب امکان شته.

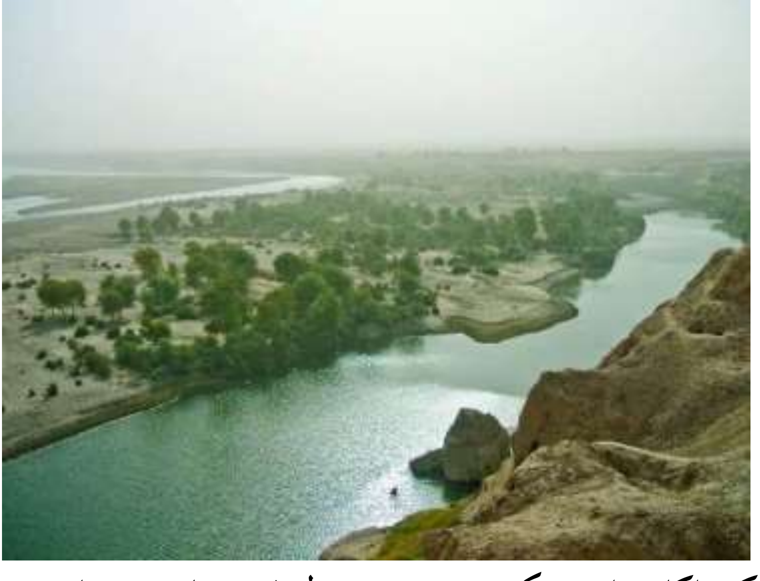

که داکار یوازې حکومت ته پرېښودل شي بیا به هم د اوس په شان ناشونی شي، خوکه حکومت د دې کار لپاره یو عادلانه فورمول جوړ کړي، نو هم به اوبه کنټرول شي، هم به کرنه وغوړېږي، هم به خلکو ته کار پیدا شي او هم به حکومت یو لړ

(c) ketabton.com: The Digital Library

عايدات تر لاسه کړي. دا فورمول کېدی شي دا او دېته ورته کومه بله بڼه ولري: هر افغان چې په خپلې لمريزې او يا هم د اوبو په برېښنـــا د ســـيندونو له روانو اوبو څخه هر څومره شـــاړه دولتي ځمکه اباده کړه، د هغو د عايداتو لس ســـلنه دې د حکومت او نوي ســـلنه دې د هغه شـــخص وي. په دې ډول به دولت هغو شـــاړو ځمکو ته د ابادۍ لاره پيداکړي چې له بابا ادم څخه تر دې دمه بې حاصـله پاتې دي، دا قانون دې تر هغه دوام پيداکړي چې دولت ورتـه لوی او واړه بنـدونـه جوړ کړي. دولـت کولای شـــي د برېښـــنـــا د توليـد لپـاره هـم ورتـه فـورمـل جـوړ

کړي؛ د برېښـــنا بندونو جوړونه دې هم کورنيو خصـــوصـــي شـــرکتونو ته ورکړي، نوره نړۍ کې هم د برېښـــنا د توليد اکثره شـرکتونه تر لسـو کلونو پورې هېڅ ډول ماليه نه ورکوي، تر هغه

(c) ketabton.com: The Digital Library

وروســـته بیا د مالیې پر ورکړه مکلف دي. اوس لنډه لاره همدا سـولري برېښـنا ده، چې هم ارزانه او سـاده ده او هم په چټکۍ ســره نوره هم ارزانه کېږي. د دې تر څنګ حکومت بایـد تر ځمکې لاندې اوبو پر را ایستلو هم کلک بندیز ولګوي او خلک مجبور او تشـــویق کړي چې له روانو اوبو څخه ګټه پورته کړي. عجیب حالت دی؛ روانې اوبه مو په وړیا ډول ګاونډیو ته روانې دي او موږ تر خپلو ځمکو لانـدې اوبو څخـه د معین قېمت پـه بدل کې کار اخلو، .نو که غواړو هم خپل ځان سـوکاله کړو، هم خپل وطن زرغون کړو، هم د ګاونډیو له شرارته ځان خلاص کړو او هم هغوی یو عادلانه تعامل او ښــه ګاونډیتوب ته اړ کړو، باید خپلې اوبه کنټرول کړو. اوبه مو خپلې، لمر مو خپل، ځمکـه مو خپله، یوازې یوې لمریزې وسیلې ته اړتیا لرو او بس.

(c) ketabton.com: The Digital Library

په هېواد کې د تعلیمي رنسانس وروستۍ څېره

دا لیکنه د ۲۰۲۰ م کال د جون میاشتې پر (۹) مه، چې د ۱۳۹۹ ل کال د غبرګولي میاشتې له (۲۰) مې نېټې سره سمون خوري، نشر شوې ده.

کله چې به ورسره مخ شوې، نو د کتاب او قلم خبرې به وې، د ښوونځي او روزنځي خبرې به وې، که د دنیا غمونه به هر څومره بار وو، خو ده به د فرهنګ او تعلیم له مسایلو اخوا نورو خبرو سره ډېره لېوالتیا نه درلودله، له هر نوي کتابه به خبر و، کتاب به یې چې ګوتو ته ورغی، نو بیا چې به یې تر پایه لوستی نه و، پرېښوده یې نه، ما ته تر حده زیات ګران و او زه هم پرې ډېر زیات ګران وم. کله چې مې جلال اباد کې نوی کور جوړ کړ، نو دی په

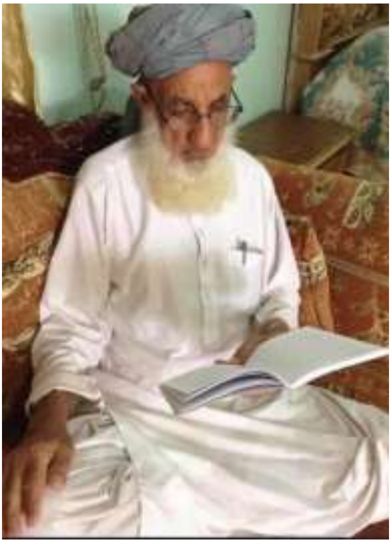

زهیر ځان مبارکۍ ته راغی، لاسنیولی مې پر هرې خونې وګرځاوه، کله چې یې لړه دمه وکړه، نو راته یې وویلې : ته یقین وکړه که دا کور د (زرین انځور) وای، نو هم دومره به پرې نه

(c) ketabton.com: The Digital Library

وم خوشاله شوی، لکه اوس چې پر تا خوشاله شوی یم، ته د کار سـرې يې، هر څه ته دې پام دی، زړور يې، دې ویده قوم او ځوانانو کې دې روحیه وغوړوله، دواړه زړور یاسـتئ، هغه بچی مې هم (هدف يې زما مېرمن ارین یون وه) تر تا کمه نه ده، زه خو هغې ته هم افرین وایم چې د دومره لېوانو منځ کې دا د خپل ولس غږ اوچتوي، نو ځکه نن‌کور ته د مبارکۍ له خاطره راغلم .
کله چې به مې د نویو کتابونو پکېج برابر کړ، نو د حاجي صـيب عبداللطیف ګردیوال برخه به مې جلا ساتلې وه، هغه ته د کتابونو ډالۍ تر هر څه زیاته ارزښـتمنه وه، هغه په داسې حال کې په ټول ختيځ، په تېره بیا په ننګرهار کې د عصـري معارف ډیوه بله کړه، چې د معارف او بل هر ډول نوي پرمختګ پر وړاندې بې شمېره خنډونه موجو وو. ګردیوال صـيب د خپلې ټولنې د یو ټولنیز متخصـص په توګه له داسې ټولنیزو تجربو او ځیرکتیا څخه کار واخیست، چې هم ټولنه را و نه پارېږي او هم تعلیم عام شي، د ده او د ده د نورو ملګرو د څلور لسـیزو دقیق او متواتر کار نتیجه وه، چې په ټول ختيځ کې عصـري تعلیم عام او ټولنیز سمون پراخ شو. ده تعلیمي ریفورم له خپلې کورنۍ پیل کړ، ټول اولادونه يې د لوړو زده کړو خاوندان کړل، ان د ټول هېواد په کچه يې ترې لوړ کادرونه جوړ کړل. همدا خپله کورنۍ يې د ټول ختيځ د هغو رسېدلو کورنیو یوه بېلګه ده چې ده او د ده د مهال نورو مخورو يې په روزنه او پالنه کې په مستقیم او نامستقیم ډول

(c) ketabton.com: The Digital Library

ونډه لرلې ده. حاجي صـيب عبداللطيف ګرديوال د ژوند تر پايه له قلم، کتاب او علم سـره خپله مينه خوندي وسـاتله، ان د ژوند تر وروســتيو وختونو پورې يې هم نوي اثار مطالعه کول. اوس چې د شپې يوه نيمه بجه ده او سبا سهار اته بجې د هغه په خپل پلرني کلي کې د هغـه د جنـازې او تـدفين مراســم دي، زه ډېر بدمرغه يم چې د داسې يو سـتر او ډېر خوږ انسـان په جنازه کې ګډون نه شــم کولای. ګرديوال صــيب د هغه نســل وروســتی استازی و، چې په ډېرو کمو ابتدايي امکاناتو يې دې ملک ته لويه معنوي پـانګـه؛ تعليم، تجـدد، ټولنيز ســمون، کلتوري زغم او انســانيت په ميراث پرېښــودل، خو موږ اوس زمانې داســې له ستوني رانيولي يو او داسې يې له پښو او لاسو تړلي يو، چې نه د حق چغه پورته کولای شو او نه د خپلو خدمتګارانو د جنازو بازو ته اوږه ورکولای شــو. مشــره په مخه دې ژېړي ګلونه! د خدای (ج) حضــور ته دې د خپلو ســوو لوو اولادونو احوال ورســوه، ځای دې جنت شـــه! د علم پلاره، زموږ معنوي پلاره، د انځور پلاره، د عزيز پلاره، د حنيف پلاره او د هر افغان او هر انســـان معنوي پلاره...

(c) ketabton.com: The Digital Library

یوه مننه او یوه بله هیله

دا لیکنه د ۲۰۲۰ م کال د جون میاشــتې پر (۹) مه، چې د ۱۳۹۹ ل کال د غبرګولي میاشـتې د (۲۰) مې نېټې سره سـمون خوري، نشر شوې ده.

څو موده وړاندې ما جمهور رییس ډوکتور محمد اشـرف غني ته یو وړاندیز کړی و، چې نورســـتان باید د هېواد د ملي پارک په توګه ونومول شي. د دولتي چارواکو له جملې څخه د ټرانسپورټ پخواني وزیر ښــاغلي (یما یاري) دا وړانـدیز لوســـتی

و، نو وړاندیز یې خوښ شوی و، نو په نا مستقیم ډول یې مننه هم کړې وه او د دې تر څنګ یې دا ژمنه هم کړې وه، چې دا وړاندیز

(c) ketabton.com: The Digital Library

به جمهور رییس ته رســـوي او کار به پرېکوي، دا وړاندیز د جمهوري ریاســـت د چارو د ادارې د مشـــرتابه په ګډون نورو چارواکو ته هم رسېدلی و، ټولو خوښ کړی و، کېدی شي تر دې

پخوا هم ځینو دولتي چارواکو سره د نورستان ولایت په اړه دې ته ورته نظر موجود و، خو ما ته چې د قضـــیې کوم ظاهري اړخ معلوم دی، هغه همدا دی چې لنډیز مې دلته ولیکه. نو اوس زه پر ځان لازمه ګڼم چې په دولتولی او سـیاسـي چارو کې دجمهور رییس د یو شمېر کړنو په باب له ځینو اختلافونو سره سره د ملي پارک په توګه د نورســـتان د منظورولو له امله له هغه څخه مننه وکړم او د دې تر څنګ د قدرمن ورور یما یاري ځانګړې مننه او کورودانی پر ځان د هغه انســـاني حق ګڼم، چې په دې کار کې یې

(c) ketabton.com: The Digital Library

ژمنــه او عمــل دواړه ســــره غــاړه غړې کړل. خو اوس د دې پرمختګ تر څنګ له ښــاغلي (ياري صـــيب)، د چارو د ادارې

لوی رييس(فضـلي صيب) او د نورســتان له قدرمن والي (حافظ عبدالقيوم) څخه هيله کوم، چې ډېر ژر د همدې موضـوع لپاره د ماســټر پلان د جوړولو کارپيل کړي، ماســټر پلان له کابينې پاس او په عادي او انکشــــافي بودجه کې يې شـــامل او د دې تر څنګ د مرســـتندويو هېوادونو او ملي پانګوالو پانګونه راجلب کړي. د سوکاله افغانستان په هيله.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د راتلونکي نسل حق

دا ليکنه د ۲۰۲۰ م کال د جون مياشـــتې پر (۱۵) مه، چې د ۱۳۹۹ ل کال د غبرګولي مياشتې له (۲٦) مې نېټې سره سمون خوري، نشر شوې ده.

له کرونا سره د مبارزې په نامه له نړيوال وجهي صندوق (IMF) څخه د(۲۲۹) ميليونه ډالرو پور اخيســتل له دې ملت ســره يو لوی خيانت دی. ځکه چې د دولت ملي بنســټونه لا تر اوســه پورې پوره پياوړي شـوي نه دي، نو دا ډول پيسـې به هم د نورو ډېرو پيسـو په شـان د اقتصـادي مافيا او فسـادګرو خولې ته تويې شـــي، اوس خو هســـې هم اکثريت افغانان کرونا نيولي؛ افغانان ورسره د خدای په توکل او خپل همت مبارزه کوي، خو دا به ډېر

(c) ketabton.com: The Digital Library

بد پيغام او کلتور وي چې مور خپل راتلونکي نسل ته، چې لا هم دې نړۍ ته يې سترګې نه دي غړولي، د دې پر ځاى چې د سوکالۍ پانګه پرېږدو، هم تر غوړونو پورې په پور کې ډوب کړو. زموږ پلرونو تر دې څخه په سختو شرايطو کې موږ ته پور نه دى پرې ايښى، نو موږ هم حق نه لرو چې د خپلې ناروغۍ پور د راتلونکي نسل پر اوږو بار کړو. د راتلونکي پښت حق بايد خوندي وګڼل شي.نسل په نسل فساد، مافيا او له ولس سره غدر او دوکه د منلو او زغملو وړ نه دي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د جګړې پر کورنیو لوبغاړو یو غږ

دا لیکنه د ۲۰۲۰ م کال د جون میاشتې پر (۲۰) مه، چې د ۱۳۹۹ ل کال د غبرګولي میاشتې له (۳۱) نېټې سره سمون خوري، نشر شوې ده.

زه هم د نورو ګڼ شمېر افغانانو په شان له پخوا څخه په دې نظر وم او یم چې په هېواد کې روانه دوه څلوېښت کلنه جګړه پردۍ جګړه ده، خو زموږ خاوره

یې لابراتوار دی او افغانان یې سونتوکي. د جګړې وسایل بهرني دي او دلایل یې کورني. تېر څلوېښت کلونه نه څېرو، خو له هغو څلوېښتکلنو ترخو تجربو څخه باید پوره پوره عبرت واخیستل شي، چې د ملیونونو افغانانو د قربانۍ او د کینې او بنسټي ایډیالوژیو د افراط او تفریط او همدارنګه د هغو د مشرانو د رسوایۍ په نتیجه کې رامنځته شوي دي. اوس خبره ډېره نږدې شوې : یوه خوا محمد اشرف غني دی او بله خوا عبدالغني برادر،(غنی) او (برادري) یې مشترکات دي، دې خوا

(c) ketabton.com: The Digital Library

کې بیا عبدالله او امرالله دی، هغه خوا بیا ملا هیبت الله دی، څوک د الله امر دی، څوک یې ډالۍ ده او څوک یې بنده دی، تر الله وړاندې ټول پر بېلابېلو لارو سر دي، خوکله چې الله ته رانږدې کېږی نو دلته ټول سره مشترکات پیداکوي، دې خوا بیا معصوم ستانیکزی دی او هلته بیا عباس ستانېکزی دی، ویل کېږي نږدې خپلوان هم دي، که خپل هم نه وي، نو ستانیکزي خو دي، دا چې پخوا یې ایډیالوژیک اختلاف

درلودکنه؟ ایډیالوژیو خو هسې هم سر خوړلی دی، (ستانیکزیتوب) خو یې یو مشترک ټکی دی، تر قبیلې پورته فکر خو ځینو ته هسې هم د تعصب او نشنلیزم په مانا تعبیرېږي او د هغه مانا خو راساً کفر ته رسي. زړګري اختلافات، لوړې ژورې به خوکله کله د ملارسول او ملا هیبت الله، امرالله او عبدالله، غني او اتمر، عطا او عبدالله او نورو ترمنځ هم پېښېږي، دا نومونه مې چې دلته یادکړل، څلوېښت کاله د جګړې افغاني کرکټرونه همداسې وو،، دا په حقیقت کې پر بېلابېلو ذهنتونو د افغاني ټولنې د وېش د یوې برخې تمثیل کوي، نو ځکه د مفهوم د جبري افادې لپاره دلته یاد شول. بېلابېلې پلمې، سلیقې، پر یو

(c) ketabton.com: The Digital Library

بل تورونه، ځان ته حق. بل ته باطل ویل، ټول وخت پر همدې خبرو تېر شــو او په دې بهیر کې د ملت د وینو رود روان و، خو

داســـې وخـت بـه یو بـل ســره کېناســـتل، چې نورو نیابتي جګړه مارو به یې ځای نیولی وو، اوس نو د څلوېښـــت کلنې جګړې د وروســـتۍ برخې پر ټولو کورنیو کرکټرونو غږ کوو، چې که تاسې رښـتیا هم خپلواک یاسـت، نو خپلو کې کېنئ، یو لوری دې د قدرت له انحصـــاره او بل لوری دې د جګړې له تداومه لاس په سر شي، واک دې د یو دودیز او قانوني میکانیزم له لارې د ملت نورو نسبي ممثلو ادارو ته انتقال شي، بیا دې سر تاسري ټاکنې وشي، هر چا چې رنې او سراسري ټاکنې و ګټلې همغوی د ملک د رسمي سیاسي مشرتابه حق لري. که خبره داســـې وي چې اصـــلي واک و ځواک د هر لوري له بهرنیو ملاتړو ســـره وي او داخلي کرکټرونـه یوازې پیغام وړي راوړي، نو راځئ همدا خبره هم په پوره امانت ملت سره شریکه کړئ، غاړه به مو په دین او دنیا دې ملت ته خلاصـــه وي، دا خو هم د وجدان ســـخت مخالف حرکت دی، چې تـه خپلـه هم پوهېږې چې خپلواک نـه یې او ملـت هم دربـانـدې پوهېږي چې

(c) ketabton.com: The Digital Library

خپلواک نه يې، خو بيا هم په ډېره سپين سترګۍ هم ځان خپلواک

تمثيلوې او هم د ملت د استازولۍ دعوه کوې!؟ نو لـه توپير پرتـه د جګړې پر ټولو کورنيو کرکټرونو غږ کوو؛ مخکې تر دې چې د هېواد بهرني دښمنان تاسې يو ځل بيا بې ځايه وکاروي، هم مو ملت ته وشرموي او هم مو د تېر په څېر ځای پر نورو ناهلو ډک کړي، تاســې خپله د عمل نوبــــت وکړئ ،روغه جوړه وکړئ، (عبدالله)دې هم په کې وي، (غني)دې هم

پـه کې وي (برادر) دې هم پـه کې وي، ((د عـبـدالـغـنـي بـرادر)) حکومـت بـه ترې جوړ شـــي، افغـانســـتـان لوی هېواد دی، د پراخنظرۍ په حالت کې ټول په کې ځاييدلای شي او د تنګنظرۍ په حالت کې هېڅوک په کې شيې نه شي تېرولی، نوره مو خوښه د دين پتنګانو او د اومغلنې ولسواکې مخکښانو!

(c) ketabton.com: The Digital Library

د ملت ساه مې ډوبېږي

دا ليکنه د ۲۰۲۰ م کال د جون مياشـــتې پر (۲۲) مه، چې د ۱۳۹۹ ل کال د چنگاښ مياشـتې له (۲) يمې، نېټې سـره سـمون خوري، نشر شوې ده.

له خوښۍ محروم، له سوکالۍ محروم او د ژوند له نورو نعمتونو محروم ولس، يوازې پـه دې هيله ژوندی پاتې و، چې ځـه کـه حکومـت او لاربنود نه لرو، د خدای په پنځول شــوي طبيعت کې خو له شـته اکسـيجن څخـه گټـه پورتـه کوو.

اکسيجن ته يې هم قوانين وضـــع کړل، يوازې هغه شـــرکتونه حق لري چې له دولت ســـره

(c) ketabton.com: The Digital Library

تړون ولري او د کار او فعالیت اجازه. یو شـمېر هېوادوال مې د دې قوانینو تر انفاذ لاندې سـاه ډوبې شـول، بیا بله پلمه جوړه شـوه، چې هېواد کې د اکسـیجن تولید کم دی، نو ځکه خو حکومت ټولو ناروغانو ته اکسیجن نه شي رسولی، بیا یو شمېر انسانپالو پانګوالو افغانانو اعلان وکړو، چې موږ حاضر یو په وړیا ډول هېوادوالو ته اکسیجن تهیه کړو .

بیا نوې پلمې جوړې شوې چې صبر داکار باید د یو تخنیکي او مسـلکي ټیم له خوا وارزول شـي. دا څنګه تخنیکي او مسـلکي ټیم دی چې خپله هېڅ شـی نه شـي جوړولی او یوازې د نورو د تولید ارزونې ته ناست دی؟ بیا د ژمنو لړۍ پسې و غځېدله، هله نن داکار وشو، سبا دا طرحه وړاندې کېږي او بل سبا هغه بله، په همدې همدې کې (۹۰۰) میلیونه ډالر لادرک شـول، خو (۹۰۰) ناروغان پرې و نه رغېدل، ملت په قصدي ډول له کرونا سـره لاس و ګرېوان کړای شـو. حقیقت دا دی چې نږدې شـل میلیونه افغانان د کرونا پر ناروغۍ اخته شـوي دي، خو حکومتي شـمېرې بیا تر (۴۰) زرو نه دي پورته شـوي. دا یو مقاوم ملت دی، له کرونا سـره یې خپل مقاومت پیل کړ، ضـایعات او وافیات وو، خو د ناروغانو د شـمېر په اندول لا ان په سـلنه کې هم نه راتلل، د ملت روحیه ورځې تر بلې ښـه کېدله او دا یې د یوې

(c) ketabton.com: The Digital Library

عادي ناروغۍ په توګه انګېرله، دا مهال يو بل بد خبر راغی، چې حکومت دومره فعال دی، چې له (IMF) څخه د کرونا د مقابلې لپاره (۲۲۸) مليونه ډالرو پور غواړي، دا خبره نو د ملت پر ټپونو د مالګې د پاشلو په مانا وه، چې دا چارواکي خو به سبا يو هم نه وي دا پور به بيا څنګه خلاصوې، چې نه يې د اخيستو، نه يې د لګښت او نه يې هم د بېرته ورکړې لپاره هېڅ ډول واضح پروګرام شته؟ له دې رنځ او اندېښنې لا خلاص نه وو، چې بله ټکه راپرېوته؛ ويل کېږي چې افغانستان سره د مرسته شويو اکسيجن وېنټيلاټورونو يو پامور شمېره پر ايران او پاکستان پلورل شوې ده. دا په داسې حال کې ده چې دا دواړه هېوادونه، په تېره بيا پاکستان، د ملک د اول شخص د تفکر پر اساس ډېر منزوي شوی !؟که منزوي شوی نه وای، حالات به کوم حد کې وای؟ پر پاکستان او ايران باندې د دې ډول دستګاه وو خرڅول خو دا مانا ورکوي چې دې ډول اشخاصو؛ دولتي دي که نا دولتي، طبي پرسونل دی، که ناطبي، سياستوال دي که پانګوال او نور هر ډول ګډونوال يې، دوی د خپلو ميندو، خويندو، ورونو او پلرونو پر تنفس تجارت کړی، دا ډول اشخاص دې ته منتظر دي چې د ټول ملت پر تنفس هم معامله وکړي، نو راځئ مخکې تر دې چې کرونا جدي وګڼئ دا ډول مافيا جدي وګڼئ، څوک دې ځان د

(c) ketabton.com: The Digital Library

نظام د وارث په نامه تریو تریو نه کوي او بیا دې نه دې ډول بې شـرمو اشـخاصـو ته د توجیهاتو پرتوګ ګنډي، تر دوی نو بیا د ځمکې پر مخ نور د نه سرې زامن نه شي پیدا کولای، اصـلي او اکبر جهاد د دغسې بې ضـمیره پر ضـد روا دی، د جمهور رییس په ګډون په ترتیب سـره لاندې ورو چارواکو پورې ټول په دې مسـولیت کې د خپل مقام او موقف په اندول مسـولیت لري. چې مشـر بې قمبر وي، اختر به یې مازیګر وي. خدای دې ټول هغه چارواکي چې په مسـتقیم او نا مسـتقیم په دې ډول جرمونو کې لاس لري، په شـرمونو و شـرموي چې دا غیور ملت یې له دې سخت مظلومیت سره مخ کړ.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د فساد او پردیپالنې پر ضد عمومي کمپاین

دا ليکنه د ۲۰۲۰ م کال د جون مياشـــتې پر (۲۷) مه، چې د ۱۳۹۹ ل کال د چنګاښ مياشــتې له (۷) مې نېټې ســره ســمون خوري، نشر شوې ده.

تر اوســـه مې هېڅکله هڅه نه ده کړې، چې اشـــخاص د ليکنې محور کړم او غټې هېوادني مســـايل څنډې ته کړم. خو دا لومړی ځل دی چې د يو مبهم شـــخص د هويت څېړنې ته اړکېږم او بيا ملي بحث ته داخلېږم. پر دې شـــخص ځکه دلته بحث کوم چې دا د يوې هغې پراخې کتلې اســـتازولي کوي چې په دې تېرو څو

کلونو کې د متخصـــص، تکنوکرات او په نورو ډول ډول نومونو زمورږ پر ملت تحميل شـــوي دي. دلته د دوه تابعيته موضـــوع ته

(c) ketabton.com: The Digital Library

هم نه داخلېږم، ځکه هغه موضـــوع هم په قانون کې واضـــح ده. عجیبه خبره دا ده چې مسله تر دې هم ترخه شوې؛ یو تابیعته او هغه هم د بل هېواد یو تابیعته پر موږ تحملېږي او هغه هم د یو داسې ملي اداري په راس کې چې هم ټول اقتصـادي تعاملات ور سره تړلي او هم زموږ پولي او ملي هویت.

دلته غواړم د دغه ښــاغلي (اجمل احمدي) پر وړاندې څو پوښــتنې کېږدم، چې ټول هېوادوال یې باید پســې تعقیب او له اړوندو ادارو یې ځواب تر لاسه کړي :

۱–اجمل احمدي د چا زوی او د چا لمســـی دی؟ د هغوی د هویت تذکرې چېرته دي؟

–۲ اجمـل احمـدي د هېواد د کوم ولایـت او کومې ســیمې اوسېدونکی دی؟

۳ –کله چې لومړی ځل افغاستان ته راغلی، له کوم ځایه او د کوم هېواد په پاسپورت راغلی دی؟

۵ –د افغانستان د تابیعت تذکره او پاسپورت لري او کنه؟

٦ –که د تابیعت تذکره او پاسـپورت لري، کله یې اخیســتي او له کومې ادارې یې اخیستي دي؟

۷–أیا په تېرو دوو دورو ټاکنو کې یې ګډون کړی کنه؟

۸–ایا په افغاني پاسپورت یې د افغانستان په استازی کوم رسمي سفر کړی او کنه؟

۹ –ایا د افغانستان په رسمي ژبو پښتو او دري پوهېږي که نه؟

(c) ketabton.com: The Digital Library

۱۰ –ایا جمهور رییس حاضر دی د مطرحو هېوادوالو پر وړاندې خپل دا نازولی پاڅوي او ورته و وايي چې د خپل ځان د سپیناوي ځوابونه و وایه !

دا خبره هم باید واضح شي چې زموږ هغه هېوادوال، چې د غلو، مفسدینو، لندغرو او تنګنظرو دزورزیاتي له امله په بېلابېلو هېوادونو کې مهاجرت او بیا دویم یا درییم تابیعت اخیستو ته اړ شوي او اوس بېرته د هېواد پر ابادۍ بوخت دي، هغوی د دې هېواد نه جلاکېدونکې برخه ده، خو دلته خبره د اجمل احمدي په شان د هغو مبهمو په اصطلاح افغانانو په باب ده چې نه یوازې هویت یې مبهم دی، بلکې د افغانستان کلتور او ملي ګټو پر ضد واقع دي. دا ډول خلک ان که یو تابیعت هم ولري او له هېواده بهر یې یوه ورځ هم نه وي تېره کړې، پر داسې مقاومونو یې پرېښودل، له دې ملت سره یو لوی خیانت دی. نو راځئ لومړی د دې ډول مبهمو پردیپالو پر وړاندې رسنیزه مبارزه وکړو او که دې کار نتیجه ور نه کړه، بیا مظاهرې وکړو او د قانون ټولې دروازې ور وټکوو. راځئ د سمون دا لړۍ له همدې اجمل احمدي پیل کړو او په هره مهمه اداره کې دا لړۍ پسې تعقیب کړو.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د چا په حاکمیت کې ؟؟

دا لیکنه د ۲۰۲۰ م کال د جون میاشــتې پر (۳۰) مه، چې د ۱۳۹۹ ل کال د چنګاښ میاشـتې له (۱۰) مې نېټې سـره سـمون خوري، نشر شوې ده.

دلته نه چنګېز حاکم دی، نــه هلاکو، نــه اســمعیـل ســاماني حاکم دی، نه ګوډ تېمور، نه د ســقاو واکمني ده، نــه د برهــان الــدیـن ربـاني، نــه د احمـدشـــاه مسعود غړ پورته کېږي، نه د عبدالعلي مزاري او نه د نورو لنډغرمشــرانو، خو بـاج او راج یې چلیږي. دلتـه د دې شـــنډلي جهموریت؟ په بهیر کې څوارلس کاله حامد کرزی د احمدشـاه بابا د میراثخور په توګه د واک پر ګدۍ ناسـت و او بیا

(c) ketabton.com: The Digital Library

د همدې نومیالي بابا بل میراثخور اشرف غني احمدزي ته نوبت ورسېد. حقیقت دا دی چې د دې دوارو ښاغلو د واکمنۍ په بهیر کې پښتون د یو قوم په توګه دومره وځپل شو او دومره توهین شو، چې نه د چنګېز په وخت کې دومره توهین شوی، نه د هلاکو او نه هم په لومړۍ او دویمه سقاوۍ کې، د کرزي په حاکمیت کې د دوو جنګي ډلو مشرانو ته د ((ملي اتل)) او د

((د ملي وحدت شهید)) القاب ډالۍ شول او د غني په حاکمیت کې بیا د ده ښاغلي له خوا د ((مسعود پېژنندنې او مزاري پېژندنې)) د ((ملي بحثونو)) موضوع مطرح شوه، دا خبره د غني د مرستیالانو له خوا بار بار یاده شوه چې غني، احمدشاه مسعود او مزاري د یوه فکر او یوې نظریې پلویان وو. غني هم د مزاري مصلی او د مسعود تلین غونډو ته د بیت المال د لګښت په منظورۍ او په حکومت کې د دغو غتو جګړه مارانو پلویانو ته د غوښنې برخې په ورکړې سره دا خبره

(c) ketabton.com: The Digital Library

تر یوه حده ثابته کړه، چې رښتیا هم یادو دوو جنګسالارانو سره مشترک افکار لري. د کرزي او غني په واکمنۍ کې پښتون پر یو عکس العملي، شکایتي او مظلوم قوم بدل شو، د دې قوم سیاسي مخالفین له حکومتي امکاناتو ګټه اخلي او د پښتنو پر ضد ډول ډول ناوړه عملونه تر سره کوي، خو کله چې یې پښتون پر وړاندې د مظلومیت غبرګون وښیي، نو بیا دا غبرګون هم هغوی ته د ملي وحدت

د زیانمنولو د ضربتي تورونو او ملامتیا په بیه تمام شي. پښتون لا د یو ظلم او توهین په مقابل کې له غبرګونه خلاص نه وي، چې د ظلم او غم بله ټکه پرې راپرېوزي؛ د لنډغرو ان یو وړوکی مامور، ملېشه، وکیل، سیاستوال او نور پلویان دومره یو غټ ضرر پېښ کړي، چې ټول ملت له ستونزو سره مخ کړي، د دې علت دا دی چې د پښتون

(c) ketabton.com: The Digital Library

په وندې او نامه راغلي پښتون ضد چاروا کي خپله پښتنون ضد حرکتونو کې شریک دي، که مخالفین پر دې پوه شي چې د خپل

د افغانستان اسلامي جمهوري دولت
د سیمه ایزو ارګانونو خپلواکه اداره

دولت جمهوری اسلامی افغانستان
ادارهٔ مستقل ارگان‌های محلی

Islamic Republic of Afghanistan

به وزارت محترم اطلاعات و فرهنگ
باتقدیم احترامات فایقه!

بااحترام

اداره مستقل ارگانهای محلی

0745292757

هر ناوړه عمل په مقابل کې د سـزا معقول غبرګون ویني، نو هېڅکله يې دومره سـپين سترګی ته زړه نه ښـه کاوه. خبره را لنډوم، د ستر امپراتور احمدشاه بابا په باب په افغان دولت کې د

(c) ketabton.com: The Digital Library

يو ايرانپالي دولتي چارواکي (سرور جوادي) وروستي ناوړه چلند ته راګرځم. دا کار له دولتي مقام څخه د ناوړه کارونې له امله را منځته شـــوى دى، نو بايد په دولتي کچه ســـزا ورکړاى شـــي، په حکومت کې خو ماته ډېر د تورې سـرې نه تر سـترګو کېږي، خو د ســيمه ييزو ارګانونو د ادارې له ځوان رييس (شـــميم کټواري) څخه جدي غوښـــتنه کوم، چې دې فاشـــيســـت ايرانپالي (ســـرور جوادي) ته تر سبا دولسو بجو پورې خپله سزا ورکړي؛ له غوږه يې ونيسي او له دفتره يې د غوږ په تاوولو په داسې ډول وباسي؛ لکه څنګه چې احمدشـــاه بابا د دوى د بادارانو غوږونه تاو کړي وو، دا خبره دې د جمهور رييس اجازې او معاملې ته نه پرېږدي. ســرور جوادي هم کېدى شــي له خپلو مشــرانو ســره د دې ناوړه کار لپاره مشــوره نه وي کړې، نو شــميم کټوازى هم ضــرورت نه لري، چې د جوادي د شړلو لپاره چا سره مشوره وکړي، تر ټولو خبرو دمخه بايد دى ژر تر ژره له دندې منفک او د نورې ســـزا لپاره دې عدلي او قضــايي ارګانونو ته ور وپېژني. شــميم کټوازي بــانــدې مې ځکــه ځــانګړى غږ وکړ، چې دا نــاوړه کــار د ده د مسوليت په اداره او دايره کې تر سره شوى دى، تر ټولو وړاندې د دې ناوړه کار مســـوليت ده ته راجع کېږي، بله خبره دا ده چې شميم زما مستقيم شاګرد پاتې شوى، د استاد درس شاګرد ته د

(c) ketabton.com: The Digital Library

مور د شيدو حيثيت لري، نو که شميم اجرااات ونه کړي، نو فکر وکړئ هغه درس مې چې د مور د شيدو په شان ورکړی، هغه مې ور ته نه دی ببښلی. نو شميم بايد خپل ملي، تاريخي او وظيفوي مکلفيت په غوڅه توګه اداکړي او تر سبا دولسو بجو پورې ستر افغان ولس ته د خپلو اجراااتو خبر ورکړي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

له قانون سره لوبې

دا لیکنه د ۲۰۲۰ م کال د جولای میاشـــتې پر (۲) یمه، چې د ۱۳۹۹ ل کال د چنګاښ میاشـتې له (۱۲) مې نېټې سـره سـمون خوري، نشر شوې ده.

چا چې د خپلې واکمنۍ په بهیر کې څو څو واره د اسـاسـي قانون پر سـر معامله کړې وي او په زرګونو ځله یې تر پښـو لاندې کړی وي، هغه راپاڅي، خپلو سـیالانو او مخالفانو ته بار بار وایي چې اسـاسـي قانون زما سـرې کرښـې دي؛ له دې څخه تېرېدونکی نه یم، دا به منئ او دا به دربانـدې تطبیقوم. دا داســې مثال لري،

لکه یو هندو چې مسـلمان ته و وایي چې اسـلامي شـریعت زما سـرې کرښـې دي، دا به دربانـدې تطبیقوم او کنه جنګ ته به ادامه

(c) ketabton.com: The Digital Library

ورکوو. له بلې خوا بیا د مسـلمان په سـر کې دومره منطق نه وي چې هنـدو تـه ووایي لالا مې شـــې اول خو تـه کلمـه تېره کړه، مسـلمان شـه بیا به دواړه په ګډه پر یو بل شـریعت تطبیقوو. اوس نو د ډاکټر غني او ډاکټر عبدالله په سـیاســي سـیالانو، طالبانو او نورو مخالفانو، یو لوري کې هم داسې سیاسي منطق نه شته، چې دې دوو ډاکټرصاحبانو ته و وایي چې راځئ اول به همدا اساسي قانون پر تاسـې دواړو ښـاغلو تطبیق کړو، د سـولې خبرې او نور مسـایل به بیا وروسـته څېړو. که اساسي قانون په اساسي مانا پر دې دواړو قانون ماتوونکو ښـاغلو او نورو چارواکو تطبیق شـې، نو دوی به لاس تړلي زندان ته ځي، حقیقت دا دی چې د اساسي قانون تطبیق غني، عبدالله او ځینو نورو چارواکو ته په دومره لوړ قیمت تمامېږي، لکه هندو ته او یا یو شـمېر جهادي ډلو ته چې د اسـلام له نامه څخه یې ناوړه ګټه پورته کړې، هغوی ته د شـریعت تطبیق په ډېره لوړه بیه پرېوزي. دا نو اوس زموږ په وطن کې یو دود دی چې اکثره سـیاســیخېل عملاً د خپل شـعار په مقابل کې ولاړ دي، دومره سپین سترګي دي چې له دې ټولو دروغو سـره سره د ولس په سترګو کې ورننوزي. های های قانونه نو...

(c) ketabton.com: The Digital Library

د قانونیت په سرچینه کې لاقانونیت

دا لیکنه د ۲۰۲۰ م کال د جولای میاشـــتې پر (۱۷) مه، چې د ۱۳۹۹ ل کال د چنګاښ میاشـتې له (۲۷) مې نېټې سـره سـمون خوري، نشر شوې ده.

د غزني پـه اصـــطلاح وکیلان یـادوم، چې نـه انتخـابي دي، نـه انـتصـــــابي، خـو تـر دوارو ډلـبـنـدیـو معـتبـر دي، دوی پـر ۱۳۸۹ل/۲۰۱۰م کال، د نظار شورا او وحدت حزب د ایتلاف له امله د انتخاباتو په نامه د غزني د ولس د استازو په توګه ولسي جرګې ته ور وپېژندل شول، هغه وخت، که د غزني اکثریت پښتنو هر څومره فریاد وکړ، خو د ایران سپاه پاسداران، د هغوی روزل شوې ډلې او د ټاکنو په کمېسیون کې فضل احمد معنوي دومره د

(c) ketabton.com: The Digital Library

زور او ځواک خاوندان وو، چې د وخت ځانســـاتي جمهور رییس؛ ښـــاغلي کرزي يې پر وړاندې هېڅ قانوني چلند و نه کړ. زه خپله جمهور رییس کرزي ته دوه ځله ورغلم، ورته ومې ویل چې د غزني لـه ولس ســـره ظلـم مـه کوئ، دا خلـک

نه یوازې د غزني د اکثریت ولس اســتازي نه شـــي کولای، بلکې اکثریت يې د ایران له اســتخباراتو ســره اړیکې لري او له اکثریت پښــتنو ســره ځرګنده دښــمني هم پالي. فضـل احمد معنوي ته مې هم وویل، چې تر دې انتخاباتو مو چې انتصـابات هم کړي وای د ولس یو څه نسـبي اســتازولي خو به شــوې وه. انتخابات خو پر ځای پرېږده چې دې ته خو موږ انتصــابات هم نه شــو ویلای. د خوار ملا پـه اذان څوک روژه نـه مـاتوي، زموږ خبره چـا وا نـه ورېدله، خو د هېواد له بېلابېلو سیمو هزاره ګان سره راټول شول او ((جامعه هزاره افغانستان)) په نامه يې غونډې او احتېجاجونه

(c) ketabton.com: The Digital Library

وکړل او دا یوولس تنه یې د غزني د استازو په نوم، ولسي جرګې ته داخل کړل. کله چې پر۱۳۹۳ / ۲۰۱٤ م کال د جمهوري ریاســـت ټاکنې وشـــوې، نو اکثرو فکر کاوه چې د ډاکتر غني په حاکمیت کې به قانون تر پخوا یو څه ښه تطبیق شي.

د ولســـي جرګې ټاکنې نږدې دوه کاله وځنډېدې، خو کله چې د تلې پر میاشـــت ټاکنې وشـــوې، د غزني ټاکنې د وري میاشـــتې ته محول شوې. نوې ولسي جرګې ته نوي وکیلان راغلل، خو غزني کې د دې پرځای چې یا نوې ټاکنې وکړي، یا د دې وکیلانو دنده تعلیق کړي، یو ځل بیا غني هم لکه د کرزي په شان دې نازولو ته د غزني د استازو او د پوره وکیلانو په توګه داسې ډول امتیاز ور کړ چې نه یوازې د افغانستان په ټول انتخاباتي بهیر ان په نړۍ کې یې هم سارې نه دی لیدلی شوی. دوی د غني تر واکمنۍ وړاندې په اصـطلاح منتخب وکیلان وو، د غني پنځه کلنه دوره یې هم په کې وخوړه، بیـا هم وکیلان دي، د غني د دویمې دورې نږدې پنځه ویشت سلنه زمانه تېره شوه، بیا هم وکیلان دي، د غني ټوله دوره به هم تېره شـــي، خو دوی به بیا هم وکیلان وي. د ټاکنو کمېسیون له خوا د دې ښاغلو د باورلیک لومړی پنځه کلن معیاد هم پای ته رسېدلی، نوی باور لیک هم نه لري، نه انتخابي اسناد لري، نه انتصابي، نه کوم ځانګړی فرمان او نه هم کوم بل حقوقي

(c) ketabton.com: The Digital Library

ســـند.، یوازې همدا خبره یې ټینګه کړې چې تر هغه وخته موږ وکیلان یو چې غزني کې نوې ټاکنې نه وي شـــوې، و ښـــاغلو د ولســـي جرګې وخت چې یو څه وغځېده، هلنه خو د هغوی د نشـتوالي په حالت کې د بشـپړې مقننې قوې خلا رامنځته کېدله، ســـره له دې چې دا دلیل هم قانوني نه و، پر وخت باید ټاکنې شوې وای، خو دا د هغوی د پاتې کېدو لپاره یو دلیل کېدی شو. اوس ســـړی حیران شـــي چې د دې مدام العمره وکیلانو درجه تر کومه حده و ټاکي؟ دوی صـــحابه کرام دي؟ اولیای کرام دي ،؟ کرام الکاتبین دي؟ او که د بلې کومې لوړې مرتبې خاوندان؟ اوس سړی چاته شکایت وکړي؟ د ټاکنو کمېسیون ته، سترې محکمې او لویې څارنوالۍ ته؟ پر اساسـي قانون د تطبیق د څار کمېسیون او که خپله د قانون د تطبیقولو لومړۍ درجه مســـول؛ اعلی ســـر قومندان جلالتماب زرکلن دوکتو محمد اشـرف غني احمدزي او که کومې بلې مرجعې ته؟ اوس چې دې دا خبره وخوځوله د دې پر ځای چې څوک د دې معضـــلې قانوني حل وښېري، هر یو به در باندې د تعصب زرګونه ټاپې و وهې او د جمهور رییس روزل شـــوي او کرايي کنځلماران به هم د ایراني فاشـــیزم د توجیه لپاره کنځلو ته اړم شي. زما په نظر خو تر ټولو غټ تعصب او فاشیزم همدا دی چې څوک د اتیا ســـلنې مظلومو خلکو حق په څو تنو

(c) ketabton.com: The Digital Library

مزدورو او پردیپالو اشـــخاصـــو وخوري. اوس په لنډیز ســـره وړاندیز کوم چې د دې په اصـــطلاح وکیلانو د کار د ناعادلانه دوام د مخنیوي لپاره لنـډه لاره دا ده چې جمهور رییس ژر تر ژره د ټاکنو کمېســـیون تـه امر وکړي چې په معین وخـت کې د عادلانه استازیتوب د تضمین له لارې د غزني ټاکنې تر سره کړي، تر هغـه پورې چې نوې ټـاکنې کېږي هېڅوک د غزني د ولس اســـتازیتوب نه شـــي کولای، د پخوانیو وکیلانو دنده ختمه ده او کولای شي خپلو کمپاینې مبارزو او یا نورو کارونو ته لاړ شي. دا خبره د یادولو وړ ده چې که دا ناقانونه وکیلان هزاره نه وای، نو نه به جمهور رییس، نه د ټاکنو کمېســـیون او نه به کوم بل قانوني ارګان دومره ناز او عشرت ته پرې ایښي وای! دېته وایي د قومي تعصب او نوي فاشیزم څرګندې بېلګې.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د عصري دروغو نوې طريقه

دا ليکنه د ۲۰۲۰ م کال د جولای میاشـــتې پر (٤) مه، چې د ۱۳۹۹ ل کال د چنګاښ میاشـــتې له (۱٤) نېټې ســـره ســـمون خوري، نشر شوې ده.

کوم عکس چې تاسې ګورئ دا فوټوشـاپ شـوی دی، نه ښـاغلي عطامحمد نور له ما څخه د ملاقات غوښـتنه کړې او نه ما له هغه څخه د ملاقات تقاضـا کړې ده، نه زه کوم دولتي موقف لرم او نه له سياسي پلوه په داسې يو قوي دريځ کې يم چې چا ته د معاملې

له لارې يو څه ورکړم او يا ترې يو څه تر لاسه کړم. د هېواد عيني

(c) ketabton.com: The Digital Library

واقعیتونو ته په پام سره ښاغلی نور له اقتصادي، پوځي او سیاسي پلوه تر ما ډېر په قوي دریځ کې دی، نو ما سره د ملاقات بحث ورسره نه مطرح دی او نه ورته په ګټه دی. نور که دا ډول ملاقاتونه کوي، نو کېدې شي خپله جمهور رییس او یا د حکومت نورو لوړپوړو چارواکو، چې له دوی سره د معاملو اندولیزه تجربه لري، له هغو سره دا ډول ملاقاتونه تر سره کړي او یا یې

تر سره کړي وي، خو زه د یوه افغان په توګه ملي ارزښتونه او ملي ګټې پالم او د هغو پر سر هېڅ شخص او ډلې سره معاملې ته حاضر نه یم. زه ډېر خوښ یم چې په خپله پنځه دېرش کلنه فکري، فرهنګي او ملي مبارزه کې د ناوړه معاملې کومه بېلګه او تاریخ نه لرم.

(c) ketabton.com: The Digital Library

ښاغلی نور هم خپل مخالفین او موافقین لري او زه هم، خو زه د یوه ثابت دریځه افغان په توګه خپلو ټولو هېوادوالو ته ډاډ ورکوم چې د خپل ژوند په پاتې بهیر کې به هم هېڅکله د بدې سیاسي معاملې تاریخ پرېنږدم. له رسنیو او د فیسبوک له ټولو چلونکو څخه هم هیله کوم چې د یو چا د شخصیت د رد او تایید لپاره د جعلي انځورونو او دروغو له خپرولو ډډه وکړي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

زموږ ټولنه، درې خصلتونه او درې ډوله خلک

دا لیکنه د ۲۰۲۰ م کال د جولای میاشـــتې پر (۸)مه، چې د ۱۳۹۹ ل کال د چنګاښ میاشـــتې له (۸) مې نېټې ســـره ســـمون خوري، نشر شوې ده.

موږ باید نورو ته نظریات او وړاندیزونه هم ولرو، کار باید هم وکړو او ثمر باید هم ولرو. داســـې نه چې، لکه د غنې خصـــلت ولرو؛ هر څه له ګېډې او خولې راباسو او بهر ته یې وړاندې کوو او له بهره هېڅ هم نه رااخلو او بیا داســـې وخت راشـــي چې

د غنې په شـان په خپلو لاړوکې بند پاتې یو. یا داسې هم نه شـو، لکه د مېږي په شـــان چې ټولو عمر له بهره راټولونه کوو، خپل

(c) ketabton.com: The Digital Library

کور ډکوو، خو بهر ته خپل هېڅ ډول تولید نه لرو. موږ باید د شاتو د مچیو خصلت خپل کړو، د پاچاهۍ یا واکمنۍ پر ړنګولو خپله انرژي و نه لګوو، خپله واکمني او مرکزیت جوړ وساتو او خپل ټول ځواک کار او ثمر ته متوجه کړو؛ پر ګلانو وګرځو، له هغو څخه شیره راټوله کړو، هغه پر شاتو بدله کړو او په دې ډول ټولنې ته د خپل کار او زیار یوه ګټوره او مثمره نتیجه وړاندې کړو. زموږ په ټولنه کې اوس د دې دوو ځانګړتیاوو لرونکي انسانان شته، خو یه خواشینۍ سره باید ووایم، چې د درېیمې ګټګورۍ خلک ډېر کم دي، ان دا چې د ټولنې یوه سلنه برخه هم نه جوړوي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

وروستي ليدل و نه شول

دا ليکنه د ۲۰۲۰ م کال د جولای مياشـــتې پر (۱۰) مه، چې د ۱۳۹۹ ل کال د چنګاښ مياشـتې له (۲۰) مې نېټې سره سـمون خوري، نشر شوې ده.

نه يې د حاکميت يا ولايت پر مهال چا پسـې سـپکې سـپورې و ويلې او نه يې د محکوميت يا کورناســتۍ پر مهال، يو دروند او سيال سړی و، ځان يې دروند وساته. خدای ج حاضر او ناظر دی د همدې درونداوالي له امله را بـانـدې ډېر ګران و. کله چې دې د کرونـا وبـا لـه املـه پـه روغتون کې بســتر و، زه هم د همدې ناروغۍ له امله په کور کې بســتر وم، مېرمن مې هم همدې ناروغۍ رنځوله، يوازې

کشــره لور مې (ســوله) وه چې زموږ دواړو خدمت يې کاوه، له ډېرو نږدې ملګرو پرته مې هېڅوک خبر نه کړل، ما ويل چې د دوستانو تشويش زيات نه شي، په دې منځ کې چې به د کندوزي صــيب تصــويرونه پر فيسـبوک خپاره شـول، نو سـخت به يې وځورولم، ټينګ هوډ مې و، چې کله ښــه شــوم، نو د کندوزي

(c) ketabton.com: The Digital Library

صیب پوښتنې ته به ورځم. زه او کورنۍ مې د خدای ج په فضل ښه شول. یوه ورځ سهار مې ملګرو ته وویل چې ځو د کندوزي صیب پوښتنې ته، هغوی وویل ماسپښین به لاړ شو، ماسپښین یوه حادثه پیدا شوه، پرون هم په کارونو کې ډوب شوم، نن هم یو ناڅاپي کارونه او حوادث پیدا شول، ما ویل څه د جمعې ورځ به حتمي ورځم. د پنجشنبې ماښام ناوخته خبر شوم چې کندوزی صیب له ټولو ملګرو ناهیلی شو او په یوازې ځان یې خپل ابدي سفر پیل کړ. هغه ته به ضرور د خپلې ناروغی پر مهال خپل هغه یاران او دوستان سترګو ته ودرېدلي وي چې د خپل حاکمیت، معینیت او ولایت پر مهال ترې راتاو وو، خو کله چې د مرګ پر بستر پروت و، یوازې خال خال ملګري یې سر ته ولاړ وو، د ده وروستی دیدن زما پر زړه یو ارمان پاتې شو.. پر مخه دې ژېړې ګلونه وروره! دا دنیا همداسې ده او همدا یې خصلت دی.

(c) ketabton.com: The Digital Library

شخصیتونه او دریځونه

دا لیکنه د (۲۰۲۰) م کال د جولای میاشـــتې پر (۱٤) چې د ۱۳۹۹ ل کال د چنګاښ میاشـــتې د (۲٤) نېټې ســـره ســـمون خوري، نشر شوې ده.

هر ټولنيز او ســياســي شــخصــيت چې ارزوئ، نو د حاکميت او محکوميت پر وخت يې تجربه کړئ. عبدالرشيد دوستم ښه دی که خراب؟ په تېرو دېرشــو کلونو کې يې څه کړي؟ دا ټولو خلکو

تـه معلوم دي، د هغـه پر جنـايتونو پرده غوړول دا پـه خپلـه تر جنايت پورته حالت دی. خو دوسـتم له ټولو بدرنګيو سـره سـره يوه ځانګړنه لري؛ هغه دا چې د يو معلوم دريځ خاوند دی، که

(c) ketabton.com: The Digital Library

څه هم د ده دا دریځ د ده پر خپلو ځاني، ســـمتي او قومي ګټو راڅرخي، خو بیا هم تر نورو، په تېره بیا تر پښتنو سیاسـتوالو یې دریځ څرګند دی. زه د نړۍ پر دویم تصـنعي مفکر افسـوس کوم چې د خپلې واکمنۍ دوام یې د داســـې ســـترو شـــرمونو په بیه واخیســـت، چې ده یې د خپل محکومیت پر مهال تصـــور هم نه شو کولای. د غني پاچاهي به څلور کاله وروسته یا وړاندې ختمه شـي. خو د دوسـتم مارشـالي به د هغه تر مرګه وروسـته هم دوام وکړي. د کرزي پاچاهي ختمه شـــوه، خو دا ملت لا هم د فهیم د مارشالۍ کفاره ورکوي. غني به نه وي، خو د دوستم مارشالي به دړېږي. عجیبه خو لا دا ده چې دا مارشـالي هم په سیاسـي چارو او د سیاسـي بنبسـتونو د حلولو په برخه کې !؟ سړی حیران شـي چې هغـه کړکېچونـه زېږولي او کـه حـل کړي یې دي ؟؟ کـه د اخلاقیاتو برخه یې هم ور ســـره یو ځای کړې وای، نو بیا به یې مارشــــالۍ ته تر دې هم ښــــه توجیه پیدا شــــوې وای!؟ کله چې ښاغلي غني دا فرمان لاسلیکاوه، نو ځان سره به یې ښه په خوند خندلي وي، چې همدا ملت، همدا یې جمهور رییس او همدا یې مارشــــال!؟ دا ملت دومره کمزوری شــــوی، چې زه یې قاتل ته مـارشــــالي ورکوم، خو دې ملـت کې غوړه مـالان دومره زیـات شوي، چې بیا هم په رسنیو کې همدا چغې وهي چې « بابا زرکلن

(c) ketabton.com: The Digital Library

شيې». له قدرت او ځان سره د غني د لېونۍ مینې ځانګړنه د هغه نورو مامورینو او مامورګیو ته هم لېږدېدلې ده؛ زموږ یو اندېوال و، د غني د حاکمیت په لومړیو کې له دولتي ځوکیو څخه لرې وساتل شو، نو په خصوصي غونډو کې به یې د غني او په علني غونډو کې به یې د دوستم داسې غیبتونه کول، چې تا فکر کاوه له دې دواړو سره په عمر کې پوخلا نه شي، خو کله چې غني په یو وړوکي وزارت ونازاوه اوس یې نو د غني په صفتونو خوله نه مړېږي او د دوستم پر جنایتونو او مارشالۍ داسې غلی دی، چې ته به وایې د سري د لادرکۍ اعلان دې کړی وای. نو دې ته وایي د اومغلنو سیاستوالو شخصیت، چې هره شیبه د متضاد تغیر په حالت کی دی، کله چې دې حالت ته ګورم، نور پر ځان هم بې باوره شم.، نو ځکه خو مې له ځوان نسل څخه هیله ده، چې زما په ګډون د هېچا پر خبرو باور مه کوئ، زموږ عمل ته وګورئ، ښه عمل د ښه شخصیت لپاره غوره معیار دی، نه غوړې خبرې او هوایي ژمنې.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د دردونو فوران؛

دا ليکنه د ۲۰۲۰ م کال د جولای مياشـــتې پر (۲۳)مه، چې د ۱۳۹۹ ل کال د زمري مياشـــتې له (۲) يمې نېټې ســـره ســـمون خوري، نشر شوې ده.

په يوه حسـاب پنځه دېرش او په بل حسـاب شـل کاله کېږي چغې وهم، چې پښـتون ځورول کېږي، پښـتون وژل کېږي، پښـتون تباه

دی او پښـــتون لا پســـې تباه کېږي، خو يو زيات شـــمېر پښـــتنو او اکثرو ناپښـــتنو د نشـــنليســـت، متعصـــب او فاشـــيســـت په نوم تورن کړم، خو ما د خپل وس تر وروســـتي بريده د پښـــتنو د مظلوميت

(c) ketabton.com: The Digital Library

چغه پورته کړه او د داسې ظلم انځور مې تر خپله وسه وکاږه چې د غوړه مال او ځانساتي پښتون ضد واکمن پښتون او د پښتنو د شـــعوري مخالفینو د ګډه نا مشـــروع تعامل په نتیجه کې رامنځته شــوی و. که کرزی او غني له عقله نه، بلکې له نســله پښــتانه نه وای، نو په ټول عمر کې به په دې سیاسي ظرفیت، دې څوکۍ ته نه وای رســـېدلي، خو د کوم قوم په برکت چې دوی واک او ځواک ته ورســـېدل، تر ټولو زیات یې هماغه قام په کې خوار او زبون کړ، ان د چنګېزخان پر وخت هم پښتانه دومره نه وو کړول شـــوي، لکه د دوی په واکمنۍ کې. تر ټولو دردوونکی حالت بیا دا دی چې د دې بدمرغیو پړه هم د همدې چارواکو او د هغو د اړوندو غوړه مالانو له خوا پر همدې پښتون قوم اچول کېږي .

نن چې په بغلان کې یو پښـتون مشـر او سـپینږیري په عامه غونډه کې خپلې جامې وویستلې، دا په واقعیت کې د ټول پښـتون قوم د دردونو او نه بیانېدوونکو غمونو یو رښتینی انځور دی .

پښتنو مشرانو اوکشرانو، چارواکو او بېواکو! ځان به نه تېرباسو، د ټولنې دردوونکی واقعیت همدا دی چې نن په بغلان کې حسـن خان څرګندکړ. زما په ګډون به ډېر نور پښـــتانه هم له داســـې دردوونکي حالت ســره مخامخ شــوي وي، خو څرنګه چې موږ سره خپل قلم کله کله ملګرتیا کوي او رسنیو ته لاسرسی لرو، نو

(c) ketabton.com: The Digital Library

ځکه خو د خپلو غمونو په بیان کې داســې یو دردوونکي فوراني حالت نه یو رسېدلي .

د ډېر درد او غم خبره دا ده چې د پښــتنو او د ټول افغانســتان د ســالمیت لومړۍ درجه شــعوري مخالفین د دولت پر لومړیو او اساسي څوکیو ناست دي او د نا شعوره پښتون پاچا له خوا ورته د پښــتون وژنې او هېواد ورانونې په پار مکافات ورکول کېږي او که پښــتون بیا د دې بې عدالتۍ په مقابل کې غږ پورته کړ، نو هغه بیا د نشــنلیســت، متعصــب او د ملي وحدت د مخالف په نوم په شلو تورونو تورن شي. درباري غوړه مالان د دې پر ځای چې د ولس ننګه وکړي، یو دم خولې وازې کړې چې ولسمشره زر کلن شې او هېڅ بدیل نه لرې...

(c) ketabton.com: The Digital Library

څوک باید څه له لاسه ورکړي؟

دا لیکنه د (۲۰۲۰) م کال د جولای میاشــتې پر (۲۸) چې د ۱۳۹۹ ل کال د زمری میاشـتې د (۷) نېټې سـره سـمون خوري، نشر شوې ده.

که سـرېتوب او انســانیت معیار وای، نو بیا خو به نه دا بحران او ناورین رامنځته کېده او نه به دا جګړه او غمیزه. څرنګه چې سیاسـتوالو سـره ځان غوښـتنه او واک غوښـــتنه مطرح ده، نو ځکه خو دا غمیزه ورځ تر بلې غځېږي.

د روانې غمیزې وروســـتي علني لوبغاړي او سـمهال د ډاکتر اشـرف غني په مشرۍ اسلامي جمهوریت او د ملاهیبت الله په مشـرۍ اسـلامي امارت دي. دواړه لوري پر یو بل د پردیپالنې تورونه پورې کوي، یو لوری د ولسـواکۍ او بل لوری د اسلامواکۍ توغونه توغوي. حقیقت خو دا دی چې د هر لوري په اوږو کې ښې ډېرې شکې شته، خو اوس د تور او سپین

(c) ketabton.com: The Digital Library

معلومول ډېر وخت غواړي او اسـانه کار هم نه دی. دلته د دوی پر بهرنیو ملاتړو بحث خبره اوږدوي، خو دا دوه غټ لوري باید د اوســـمهال د ترخو او ناعادلانه واقعیتونو په توګه ومنل شــــي. همـدې لورو د ولس ژونـد تریخ کړی او د غمیزې د غځونې سبب شویدي. اوس د حکومت لوری وایي چې طالب لوری دې لومړی اوربند وکړي او بیا وروسته ورسره د سولې خبرې کوو. له دې کار څخه د غني هدف دا دی چې طالب اوربند وکړي، نو د ده تر مشرۍ لاندې همدا حکومت به په همدې شکل او ان تر دې هم په زیـاتې ســــرتمبګۍ دوام کوي او بـل چې طـالبـان ان لنډمهالی اوربند هم وکړي، نو کېدی شي د هغوی د لیکو، جذبې او جبهې د کمزورۍ سبب شي، نو طالب مشران هېڅکله داسې بایلونکي حالت ته حاضر نه دي او نه یې بهرني ملاتړي داسې یو حالت غواړي. اوس حکومت د دفاع او طالب د تعرض په حالت کې دی، که طالب تعرض و نه کړي، دا کار حکومتي چارواکو ته یو غټ امتیاز دی، خو په مقابل کې بیا حکومتي چارواکي طالبانو ته څه ډول انډولیز امتیاز ورکوي؟ له بلې خوا که طالب همداسې جګړې او د غني حکومت همداسې د خپل واک غځولو ته دوام ورکړي، نـه یوازې دا چې دا حـالـت زموږ د زرګونو هېوادوالو د شـــهادت او د هېواد د ورانۍ ســبب ګرځي، بلکې دا احتمال هم

(c) ketabton.com: The Digital Library

شته چې دا حالت د ټول نظام د پاشنې تر بریده هم ورسېږي او یو ځل بیا د اویایمو کلونو سناریو تکرار شي. زموږ شریر ګاونډیان تیار همداسې یو حالت ته منتظر دي، چې طالبان د مجاهدینو او هېواد د هغوی د رقابتونو د وخت په شان، پر یو برخلیک اخته کړي،

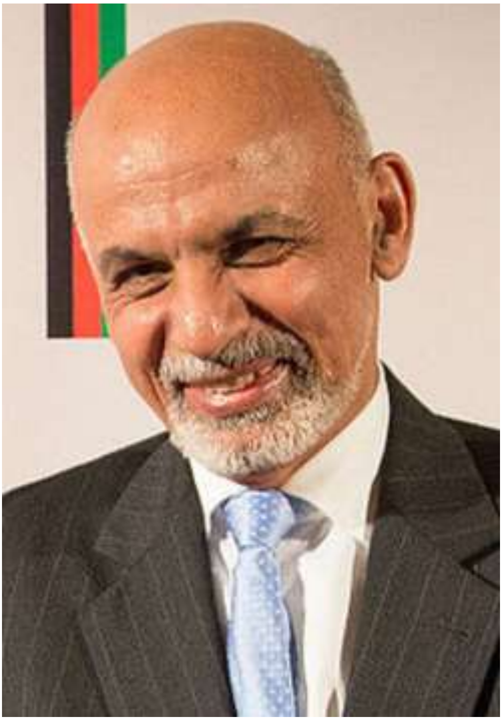

نو ایا کومه داسې منځنۍ حللاره هم شته او کنه چې هم د نظام اداره روغه پاتې شي او هم سوله ټینګه شي؟ د هېواد د ژغورنې اساسي لاره همدا ده چې هم نظام خوندي شي او هم سوله راشي، دا داسې هیلې او ضرورتونه دي چې د یو بل متمم دي، نه د یو بل مخالف او هېڅکله باید د یو بل پر ضد و نه کارول شي. نو اوس ښه لاره همدا ده چې له یوې خوا پر طالبانو فشار راوړل شي، چې د نظام

(c) ketabton.com: The Digital Library

د فزيکي اډانې د بقا تضـــمين وکړي، چې داکار تر ټولو دمخه د سـراسـري اوربند په ټينګښـت سـره تر سـره کېدلای شـي.له بلې خوا غني او ټامي ټيم يې او ورسـره راټاله لنډغر او نور مفسـدين، چې اوس د حکومت په اډانه کې د حکومت په نامه مطرح دي، د ولسي فشار له امله دېته اړ کړای شي، چې د چارو واګې پرېږدي، دواړه لوري دې د يو ټاکلي وخت لپاره د چارو واګې ناپييلو او ثالثو افغانانو ته وســـپاري، هغوی دې د عادلانه ټاکنو لپاره لاره اواره کړي، راتلونکو هېڅ ډول ټاکنوکې دې ځان نه کانديدوي، بيا به وګورو چې ټامي مفکرات ټاکنې ګټي او که د جنت په مينه مســـت طالبان حضـــرات او يا هم ملتپال او هېوادپال افغانان؟ د دې درېيمې لارې په تعقيب او تحقق ســره به حکومت له غلو او مفســدينو او نظام به له پاشــلو وژغورل شــي او د دايمي ســولې ټينګښت ته به هم لاره اواره شي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

ښایسته کندهار ډېر ډېر یادوم

(۱)

دا لیکنې مې د هغه سـفر انځورنـه ده چې د ۲۰۲۰ م کـال د جولای میاشـــتې پر (۲۸) مې نېټې چې د ۱۳۹۹ ل کال د زمري میاشتې له (۷) مې نېټې سره سمون خوري، کندهار ولایت ته کړی دی.

یو خو حکومت او طالبانو ډېر ښـه او د سـړیتوب کار وکړ چې د لوی اختر په مناسـبت یې اوربند وکړ او بله خبره دا چې مورږ د ښاغلي محمود کرزي په بلنه له ښاغلو فریدون خان مومند، حیدر

ځاځي او بیدار ځاځي سره په یو نارسمي سفر کندهار ته راغلو، په کندهار کې به د خپل سفر پر مهال تاسو ته د ښکلي کندهار د

(c) ketabton.com: The Digital Library

ابادۍ تصویرونه وړاندې کړو. اوس د اختر په مبارکۍ کې مساپرو هېوادوالو ته د عینو مېنې د پرمختګ څو ښکلې تصویرونه.

(۲)

په ماښـــام کې د عینو مېنې ترکتنې وروســـته د ښـــاغلي محمود کرزي مېلمســـتون ته لاړو، هلته مو د ډوډۍ پرمهال د کندهار له یو شمېر مخورو سره وکتل.

په کندهار کې مو د ژوندون تلوېزیون څانګه وکتله، داکوچنی چې تاســـو په تصـــویر کې ګورئ روهید نومېږي، د ژوندون تلوېزیون د کندهار څانګې د ماشـومانو خپرونه پرمخ وړي. ښـه ایینده لري. جاوید اغا ته دې خدای خیر او برکت ورکړي چې په

(c) ketabton.com: The Digital Library

ډېر زحمت يې په کندهار کې د ژوندون څانګه په ښــه ډول فعاله ساتلې ده.

(۳)

نن مو په کندهار کې د خرقې مبارکې زيارت وکړ. خرقه مبارکه د

نړۍ له مقدسـو زيارتونو څخه ګڼل کېږي او تاريخي کندهار ته يې زياته معنوي ښـکلا ورکړې ده.د خرقې مطهرې له متوليانو څخه ډېره مننه چې موږ ته يې نن د خرقې مبارکې د زيارت زمينه برابره کړه.

(c) ketabton.com: The Digital Library

(٤)

د ستر ملي مشر میرویس نیکه زیارت ته لاړو، د نیکه اروا ته مو

د دعا لاســـونه لپه کړل، هیله مو څرګنده کړه چې د دې ســـتر انســان او افغان د سـپڅلي روح په برکت لوی خدای ج په هېواد کې ســوله او ســوکالي راولي او افغانان د نېکمرغه ژوند خاوندان کړي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

(۵)

کندهار په مېړنيو ښـايسـته و او ښـايسـته دی. نن په کندهار کې د

هېواد د يو زړور بچي شــــهيد جنرال عبدالرازق مزار ته لاړو، د هغه روح ته مو دعا وکړه، د لوی خدای ج له درباره مو هغه ته د فردوس جنت او دې مظلوم ملت ته د ســـولې او ســـوکالۍ هيله وکړه.

(٦)

د چهارشــــنبې پر ورځ د بېلابېلو مهمو تاريخي ځايونو تر ليدنې کتنې وروســـته کندهار پوهنتون ته لاړو، د پوهنتون قدرمن رييس ښاغلي (پوهاند دوکتور عبدالواحد وثيق) د اوسمهال د کارونو او د راتلونکو پلانونو په باب هر اړخيز معلومات راکړل، بيا مو د باچاخان څېړنيز مرکز وکوت، د دې مرکز له فعاليتونو خبر شـــو، بيا د قدرمن اســـتاد (قانع) په ملتيا د پوهنتون مرکزي کتابتون ته

(c) ketabton.com: The Digital Library

لاړو، دا کتابتون د یو میلیون امریکایي ډالرو په لګښت په څلورو پوړونو کې په عصري ډول جوړ شوی دی او لسګونه زره ټوکه کتابونه په کې اوسمهال خوندي دي. د کتابتون مسول ښاغلي (قرانمل صیب) موږ ته د کتابتون په باب پوره معلومات راکړل، قرانمل صیب دې خیر یوسي د خپلې فرهنګي مینې له امله یې د

کتابتون بډاینې ته ډېره پاملرنه کړې ده. بیا مو د استاد قانع په ملتیا د پوهنتون مرکزي تالار وکوت خورا ښکلی جوړ شوی دی،تر دې وروسته مو د بېلابېلو پوهنځیو ودانۍ او نور ناسیسات وکتل .

کندهار پوهنتون سره له دې چې یه کم وخت کې ډېر پرمختګ کړی، خو د سیمې د عمومي ضرورت او ظرفیت په اندول لا هم نور ډېر کار او پرمختګ ته اړتیا لري.

(c) ketabton.com: The Digital Library

(۷)

د چهارشنبې ورځ ماسپښین مهال په ارغنداب ولسوالۍ کې د حاجي صیب (غلام حیدرخان) او د هغه د ورونو بڼ ته لاړو. دا باغ تر (بابا ولي) زیارت لاندې سیمه کې موقعیت لري او ټول ارغنداب ولسوالي ورڅخه ښکاري. ارغنداب دومره زرغون دی چې ته فکر کوې پر ځمکه دې شین بخمل غوړولی دی او که

سړی ووایي د ځمکې پر مخ د جنت یوه ټوټه ده، نو ډېره مبالغه به یې نه وي کړې. حاجي صیب حیدرخان نه یوازې زموږ مېلمه پالنه وکړه، بلکې پر ښکلي څلوېښت جریبه باغ یې هم وګرځولو. دې باغ کې د انګورو، منو ،انارو او نورو مېوو په

(c) ketabton.com: The Digital Library

زرګونې ونې ثمر ته رسېدلي دي. حاجي صيب د دې باغ د جوړولو داستان بيان کړ، ويې ويل چې دا يې په ډېر زحمت جوړ کړی؛ دلته مخکې لوخې او نلان وو،خو د ده په زيات کار، زحمت او ولسي تجربې اوس پر داسې يو زرغون بڼ بدل شوی دی. ده زياته کړه چې ماته که څوک ټوله دنيا راکړي خپل کور، کلی او دا ژوند به پرېنږدم.

حاجي صيب حيدر وويل موږ بايد داسې کار وکړو چې هم خپل ځان ته ګټه ورسوو او هم نورو ته. رښتيا هم ارغنداب د همداسې ولسي کاري وګړو او مشرانو په کار، زيار او تجربو اباد شوی دی. څوک چې دښکلي کندهار سفر کوي او ارغنداب ونه ګوري، نو سفر به يې نيمګړی وي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

(۸)

د چهارشـــنبې پر ورځ مو د کندهار د اطلاعاتوکلتور ریاســـت وکوت، رییس صـیب ښـاغلي (افغان) راته د یاد ریاسـت د تېر یو

کال فعالیتونو په باب معلومات راکړل او هم يې د خپلو راتلونکو پلانونو په باب رڼا واچوله. بیا مو د یاد ریاســـت اړوند موزیم، کتابتون او نندارتون وکتل، د خدای ج په فضـل او د دې ریاست د کـارکوونکو د هڅو پـه برکـت پـه هره برخـه کې پـام وړ مثبـت بدلونونه او پرمختګونه رامنځته شوي دي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

(۹)

د چهارشـــنبې ماښـــام مې د ژوندون تلوېزیون د همکارانو او ملګرو په غونډه کې ګډون وکړ. په دې تصـویرونو کې چې تاسـې کوم ملګري ګورئ د دوی اکثره لـه کوم مـادي امتیـاز پرتـه لـه ژوندون سره رسنیزه ملګرتیا پالي. له دوی ټولو څخه مننه کوو .

په کندهار کې د ژوندون د څانګې مشر ښـاغلي جاوېد اغا څخه ځانګړې مننه چې نه یوازې په کندهار کې یې د ژوندون څانګه ښه فعاله ساتلې، بلکې نورو ملګرو او د رسنیزو چارو مینوالو ته یې هم ښـــه کاري چاپېریال برابر کړی دی. ما هم د دې فرهنګي او رسنیز کاروان د ملګرو د قدروني په غونډه کې برخه واخیسته او کاري وړتیا، زړورتیا او ملګرتیا مې ورته وستایله.

(c) ketabton.com: The Digital Library

(۱۰)

دکندهار قدرمن والي صــیب (حیات الله حیات) د پنجشــنبې پر ورځ سهار موږ ټولو؛ فریدون خان مومند، بیدارځاځي، حیدرخان ځاځي او ما یون ته بلنه راکړې وه، چې ســـهار چای به له والي

صـیب سـره څښـو. والي صـیب خوندور چای برابر کړی و، خو دلته د ورتګ خوندوره برخه دا وه چې والي صــــیب پر موږ د نړۍ د ســـتر امپراتور او د ټولو افغانانو بابا (احمدشـــــاه بابا) د ټولواکۍ ماڼۍ او کارځای وکوت. دا ماڼۍ چې نږدې دوه نیم سوه کاله عمر لري، د خپل وخت د معمارۍ یوه ښه بېلګه ګڼل کېږي. دا ودانۍ څوګاله وړاندې په یوه قوي انفجار کې ســـخته زیانمنه شوې وه، خو اوس یې په اساسي ډول د بیا رغونې چارې بشپړې

(c) ketabton.com: The Digital Library

شــوې دي. د مانۍ د ښلابښلو برخو کتنه د هر افغان د زړه جرات او پر ځان باور زياتوي او د ســـړي په ذهن کې د تېرې زمانې برم او عظمت تازه کوي. والي صـــيب د افســـوس په توګه وويل: د خواشينۍ خبره ده ؛موږ دوه نيم سوه کاله وړاندې څه وو؟ له دې ځايه نيمه نړۍ کنترولېدله، خو اوس...

(۱۱)

خوښنه، ښښنه او مننه

کندهـار تـه مې لنډ خو مثمر ســـفر درلود، په څوارلســـو کاري ساعتونو کې مې نږدې لس مهم تاريخي ځايونه وليدل او يو شمېر فرهنګي ملګرو ســـره مې هم وکتل، د کندهار له نويو پرمختياوو او ودانيزو چارو هم تر يوه بريده خبر شوم، ستونزې هم کمې نه وې، خو پر ستونزو سربېره د ژوند لپاره مبارزه هم روانه وه. زما لپاره د خوښـــۍ خبره دا وه چې هر ځل کندهار ته راځم، نو په ودانيزه برخه کې نوي پرمختګونه ګورم، داکار موږ ته د دې پيغام راکوي چې که د دې قوم په چارو کې مداخله و نه شـــي او ســـوله ټينګه شي، نو دا ولس پر ځان دومره باوري دی چې د خپل ژوند

(c) ketabton.com: The Digital Library

د پرمختګ او سوکالۍ لپار اوچت ګامونه اخیستلای شي. ښښنه په دې غواړم چې د وخت د کمښت له امله مې په کندهار کې ډېر خواږه فرهنګي ملګري او قومي مشران، چې باید لیدلي مې وای، ومې نه شــو کړای چې ویې ګورم، لوی اختر و او بېرته باید کابل ته راغلی وای، هیله ده چې ټول دوســتان مې له ښښــنې برخمن کړي، له ټولو هغو دوستانو، په تېره ښاغلي محمود کرزي، جاوېد اغا او نورو څخه ځانګړې مننه کوم چې زما په دې لنډ او تنګ ســفر کې یې زموږ مېلمه پالنه وکړه او د ګڼو تاریخي ځایونو او علمي مرکزونو د لیدو زمینه یې راته مســاعده کړه. یو ځل بیا خوښنه، ښښنه او مننه.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د فرهنګي انقلاب د یو سرلاري سفر

دا لیکنه د ۲۰۲۰ م کال د جولای میاشـــتې پر (۳۱) یمه، چې د ۱۳۹۹ل کال د زمري میاشـــتې له (۱۰) مې نېټې ســـره ســـمون خوري، نشر شوې ده.

نږدې یو کال او یوه میاشـــت وړاندې همدا وخت (د ۲۰۱۹ م کـال د جون پر ۲۳مـه) مې پـه علومو اکـاډمۍ کې ور ســـره وکتل.هغه وخت یې هم له خپلې روغتیا څخه شـــکایت کاوه، ما ورته وویل خدای دې راته صـــحتمند لره، درې دمو کې درپیم

منزل ته ساه نیولی پورته شو.زما د کتابونو پر لیدلو ډېر خوشـاله شـو، ویې ویل زه حیران یم چې ته په دې دومره سیاسـي ناندریو او جنجـالونو کې بیـا دې فرهنګي کـار تـه څنګـه اوزګـارېږې؟ مـا

(c) ketabton.com: The Digital Library

ورته وويل زه سیاست د فرهنګ لپاره کوم، نه فرهنګ د سیاست لپاره. دی په خندا شـــو، ویې ویل پوه دې کړم. بیا یې راته وویل صــــحت مې ښــــه نه دی، لکه چې خدای مې خپل حضـــور ته غواړي؛ اوس څلور میاشـــتې کم نوي کلن یم، ما ورتـه وویـل، خدای دې موږ ته صـــحتمند لره، موږ هیله لرو چې ســـلیزه راته پوره کړې او بل زموږ هیله ده چې ســـتاســـو ټول اثار راټول او د کلیاتو په بڼه چاپ شي، هغه وویل غرزی(زوی یې) راځي، کار به پرې وکړو. تر هغه وروســته بیا لایق صــیب په شــش درک کې د یوه شـــدید انتحار او انفجار له امله ژور ټپونه واخیســـتل، یو کال دې ژورو ټپونو وځوراوه او نن یې نو د تل لپاره له هغه وطن او ولس څخـه د ابـد لپـاره خـدای پـامـاني واخیســـتـه، چې ده

ورته اویا کاله ترانې ویلې وې، لایق نور نه چونغر ته ترانې وایي، نه د پښتنو کوچیانو د سرګردانه ژوند سپېرو کیږدیو ته، نه به ملا ســره په جنګ وي، نه له ارتجاع ســره، نه به ویده دهقان راویښ

(c) ketabton.com: The Digital Library

کړي او نه ویده روښــنفکر، هعه اویا کاله د دې وطن غرو رغو ته سـوې لوې ترانې وويلې، سـتړی نه شـو، نهیلی نه شـو، خو تېر یو کال کې داسې وځورول شو، چې د وطن هر بوټی او هر انسان به يې سـترګو ته سـترګو ته ودرېدلی وي، همغه وطن او همغه افغان چې ده ورته سندرې ویلې وې، خو هېڅا يې د دردونو په تسکین کې مرسـته و نه کړای شـوه،څومره به نهیلی شـوی وي، څومره به مايېجن شــوی وي، مورِ وبښــه ای د زمانې د ادب ســرداره او ســالاره، دلته د دې وطن د هر يو بلبل او خدمتګار وروســتی برخلیک همداســې دی، لکه د تا چې و، په درد دې مبارزه پیل کړه او په درد دې پای ته ورسـوله، مورِ هم په نوبت درپسـې یو، ګوره د جنت یوه باغچه راخپله کړه، هلته به بیا د دې وطن لپاره ترانې وایو د چونغر ترانې او دسپینغر ترانې....

(c) ketabton.com: The Digital Library

دا پر ژبه او قوم تجارت څه مانا؟؟

دا لیکنه د ۲۰۲۰ م کال د اګست میاشتې پر (۲) یمه، چې د ۱۳۹۹ ل کال د وږي میاشتې له (۱۲) مې نېټې سره سمون خوري، نشر شوې ده.

زریزې او پېړۍ کېږي چې د پښتو ژبې پر وړاندې توطیې روانې دي. سوونه کلونه وړاندې کله چې سلطان بهلول لودي په هند کې واکمن شو، نو د جمعې لمانځه ته لاړ، (ملاکادن) تر لمانځه وړاندې په خپلو وعظیه خبرو کې وویل : ((نمی فهم قوم به قدرت رسیده است که از ذات دجال است یا چی که مادر را مور ګویند، خواهر را خور ګویند، بیادر را ورور ګویند و دیګر را نور ګویند...)) پر دې وخت سلطان بهلول لودي ور غبرګ کړ : ((ملا صاحب احتیاط کو که ما هم بندګان خدا یم)).

څو پېړۍ بیا پر دې شوخند ووهل شو چې د اسلام له نظره پښتو د دوزخ ژبه ده!؟

حمزه بابا جرات وکړ او دا وهم یې مات کړ:

وایي اغیار چې د دوزخ ژبه ده

زه به جنت ته له پښتو سره ځم

(c) ketabton.com: The Digital Library

په تېره نیمه پېړۍ کې، نو چې چا هم د پښـــتو د مظلومیت غږ پورته کړی، د نشـنلېسـت او فاشـیسـت په تور توهین شـوی او له صـحنې څخه ایستل شوی دی، په تېرو شـلو دېرشو کلونو کې نو بیا د متعصــب ټاپې زور اخیسـتی، هر پښـتون چې د خپل قوم او ژبې د محکومیت نوم اخیســتی، پر هغه نو د متعصــب تور پورې شـوی دی. دا پورته ټاپې اکثره د پښـتو ضـد نا پښـتنو عناصـرو له خوا پر پښتوپالو پښتنو لیکوالو لګېدلي دي او یو شمېر مړ غوړو او ځانپلورو پښتنو غوړه مالانو هم ورسره په دې کار کې ملګرتیا کړې ده. په دې تېرو څو کلونو کې بیا یو څو نورې اصطلاحګانې دود شـــوي دي؛ پر ژبــه، قوم او افغـانیـت ،((تجـارت او دکانداري)). دا نومونې اکثره د هغو ضـــمیر پلورو پښـــتنو له خوا کارول کېږي چې له معنوي او مادي فقر ســـره مخ دي. نه خپله کار کوي، نه بل کار ته پرېږدي. څرنګه چې دوی پښـت پر پښـت وږي پاتې شوي، انکه اوس پر خزانو هم ناست وي، د لوږې او فقر حس یې د خصـــلت یوه برخه ګرځېدلې ده. دوی نو هر ملي او فرهنګي کار ته د اقتصـادي ګټې او تجارت په سترګه ګوري، د دوی تر شا بیا د هغو عناصـرو انګېزه هم پرته ده چې په شعوري او فکري ډول غوارې پښتو او پښتانه په همدې متواتر مظلومیت او محکومیت کې وسـاتي. نو هر کله چې کوم شـعوري او فکري

(c) ketabton.com: The Digital Library

پښتون د خپلې ژبې او قوم د سوکالۍ او پرمختګ غږ اوچت کړی، نو د دې یوې ډلې له خوا پرې د تعصب او د بلې کتګورۍ له خوا پرې د قومي سوداګر تور پرې پورې شوی دی .
ای د زماني بدمرغه تنګنظرو! که چېرې پښتو ته خدمت د تجارت او ګټې وسیله وای، نو دا تجارت به تاسې بل چاته پرې ایښی وای؟ اول خو به مو خپله پرې سرونه مات کړي وای، ځکه چې په روح او روان کې مو د تجارت انګېزه او غریزه نغښتې ده، چې هر علمي او فرهنګي کار ته د سوداګرۍ په سترګه ګورئ. که خپلې ژبې او قوم ته د غونډو او سیمینارونو جوړول، د رسنیو فعالول، د ښوونځیو او پوهنتونو جوړول، د کتابونو چاپول، د علمي کدرونو روزل او داسې نور ګټور کارونه رښتیا هم تجارت او د ګټې وسیله وي، نو دا ګټه تاسې وکړئ! ولې یې بل چا ته پرېږدئ؟ کاشکې داسې وخت راشي چې دا ډول کارونه د ګټې وټې وسیله شي او ټول دې ډول ګټې ته را ودانګي. زړه کې خو هر سړی پر دې پوهېږي چې د کار خلک کارونه کوي، کینه ګر او ناکاره پرزې بیا تورونه پورې کوي. اوس خو خوند دا کوي چې د پښتو او پښتنو له مخالفینو څخه وار او پار دومره خطا دی چې له تورونو لګولو او ځانځورنې پرته یې نور هېڅ له لاسه نه کېږي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د خپلې پنځه دېرش کلنۍ کاري او فرهنګي تجربې لـه مخې د پښتنو ځوان او خدمتګار نسل ته زېری ورکوم چې د وهمونو ډېر برجونـه مو نړولي، يو فرهنګي، ملي او فکري انقلاب پر راختو دی، د پښتنو شعوري مخالفين او د هغوی په ټلواله کې شامل بې ضـــميره پښـــتانه ځان پلوري، ورځچاري او مضــر احتياط کاري ټول وارخطا دي، له تعرضـي حالته دفاعي حالت ته راتيت شـوي او نـامعقولـه دفـاع يې هم پـه نړېـدو ده، نو لږې نورې فکري مبارزې ته اړتيا ده، کابل چې به پخوا د پښـتو او پښـتنو ګورسـتان ګڼل کيده، اوس ورو ورو پر يو ستر پښتو ژبي ښار بدلېږي. اکثره پخواني وهمونه مات شــوي او نور هم پســې ماتېږي، نو ځومره چې مخالفينو ټاپې لګولې مور او تاســـې به خپل کار ته کش ور کوو، ځومره خوند کوي چې ته کار کوې او مخالفين دې له رخې او کينې ځخه ځورېږي او يوازې تورونو لګولو ته ناســـت وي، همداسې دې ناست او ملاست اوسي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

يو ځل بيا مشورتي لويه جرګه !؟

دا ليکنه د ۲۰۲۰ م کال د اګســـت مياشـــتې پر (۱۰)مه، چې د ۱۳۹۹ل کال د زمري مياشـــتې له (۲۰) مې نېټې ســـره ســـمون خوري، نشر شوې ده.

جرګه او مشوره هم يو اسلامي اصل دی او هم زموږ ملي دود. جرګه د بحران د حل او د غوټې د خلاصـــون لپاره جوړېږي. جرګه لويه وي که وړه، معمولاً داســـې پرېکړې کوي، چې له

دواړو مخالفو لورو يو څه کموي او هم دواړو لورو ته يو څه ورکوي، نو ځکه خو د جرګې د پرېکړې له امله هېڅوک ځان

(c) ketabton.com: The Digital Library

بایلونکی نه احساسوي، خو دا حالت هغه وخت رامنځته کېږي چې دواړه لوري جرګې ته واک ورکړي او جرګه خپلې پرېکړې د همدې صلاحیت له امله تعمیل کړي. مشورتي جرګه یا لویه جرګه بیا دا ځانګړنه نه لري، د پرېکړې صلاحیت نه لري او مشوره یې هم د واکمن په مزاج پورې تړلې، چې مني یې او کنه او یا یې کومې برخې عملي کوي. څرنګه چې په افغانستان کې پر ټولو ملي او ان دیني ارزښتونو سیاسي معاملې شوي او ملنډې پرې وهل شوي، نو اوس د جرګو نوبت دی چې دا ارزښت هم پیکه، تکراري او کلیشه یي شي. د کرزي صیب د واکمنۍ پر مهال د سولې لویه جرګه جوړه شوه، نچوړ یې دا شو چې یو جنګسالار د سولې د عالي شورا رییس شي. بیا له امریکا سره د امنیتي تړون لپاره بله لویه جرګه جوړه شوه، کرزي صیب د هغې جرګې نظر او پرېکړې ته هم ارزښت ور نه کړ. بیا ډاکتر صیب غني له طالبانو سره د سولې په باب مشورتي لویه جرګه جوړه کړه، د هغې وړاندیزونه هم لس سلنه عملي نه شول. اوس دا دی یو ځل بیا په ډېر لږ تغیر هماغه لویه جرګه رابلل کېږي او هغه هم د څلور سوه طالب زندانیانو په باب یوازې د مشورې غوښتلو لپاره، نه دا چې د پرېکړې لپاره، ځکه چې حکومتي چارواکو لا

(c) ketabton.com: The Digital Library

وار دمخه ويلي چې دا جرګه له قانوني پلوه د يادو زندانيانو د خلاصون په باب د پرېکړې صلاحيت نه لري.

د ليکوال دې ژبه ګونګه شـي چې حقيقت نه وايي او د پاچا دې ورمېږ مات شـي چې خپل ملت سـره ټګي کوي او هغه ته دروغ وايي. حقيقت خو دا دی چې نه خپله ډاکتر غني او نـه د هغه د حکومت ټامي برخه جرګې او مشـورې سـره لېوالتيا لري، نه پر دې دود خبر دي او نه هم د چا مشـورې ته غوږ ږدي. د ډاکتر غني په مشـرۍ د ملي وحدت په حکومت کې غني او عبدالله دواړو تر (١٠٥٠) زيات مشـاورين درلودل. ښـاغلي غني ته قسم ور کړئ چې کوم مشاور سره يې مشوره کړې ده؟ او مشاور ته يې هم سوګند ورکړئ چې کله دې هم جمهور رييس ته مشوره ورکړې ده؟ داسې مشاورين هم شته چې په تېرو شپږو کلونو کې يې يو ځل هم مخامخ جمهور رييس نه دی ليدلی. خپله جمهور رييس ته قسم ورکړه چې ته خپل ټول مشاورين پېژنې او کله دې هم له هغوی سـره په تېرو شـپږو کلونو کې کوم ډله ييز مجلس کړی دی؟ خو معاشونه حواله کېږي او بيت المال خالي کېږي، په تېرو شپږو کلونو کې نږدې (پنځه سوه مليونه ډالره) د همدې بې مشـورې لوړ پوړو مشـاورانو جېبونو ته لوېدلي دي، خو مشـوره صـفر، ان فرهنګي مشـاورانو يې د خپل محبوب ولسـمشـر د

(c) ketabton.com: The Digital Library

لسکونو لفظي تېروتنو سمون ته هم لاسرسی او جراات پیدا نه کړ. نو یو څوک چې له خپل رسمي مشاور څخه مشوره نه اخلي هغه بیا پر دې مظلوم ولس دومره مهربانه شو چې دهغه اصلي او تصنعي استازي را وغواړي او د هغو مشورو ته ارزښت ورکړي؟ دا هسې د وخت او ملي پانګې ضایع کول او د عامه اذهانو مصروف ساتل دي او بس.

پر تېرې مشورتي لویې جرګې په مستقیم او نامستقیم ډول نږدې (پنځوس ملیونه ډالر ه) لګښت راغلی و، پر دې جرګې ظاهراً (۳۳۰) ملیونه افغانۍ، خو که نور اړوند نا مستقیم لګښت یې محاسبه شي نږدې (لس ملیونه ډالره)لګښت پرې راځي. یانې د هر بندي د خلاصون په باب د مشورې لپاره موږ(۲۵۰۰۰ډالره = ۱۹۵۰۰۰۰ افغانۍ زیان زغمو) او د هر بندي لپاره لږ تر لږه له(۱۰) تنو جرګه مارو څخه مشوره اخلو. دېته وایي پر جرګو مرکو او پر و طن او بیت المال مین چارواکي!!؟ څوک به ورته ووایي چې کله هم د جرګې او مشورې اساسي ضرورت وي هلته ولې پر دې ملت غږ نه کوې؟ کله چې دې پر اساسي قانون معامله کوله هلته د ملت مشوره چېرته وه؟ کله چې دې له (ای ایس ای) سره د استخباراتي معلوماتو او د ګډو همکاریو پټ تفاهم کاوه، دا ملت ولې و نه پوښتل شو؟ کله چې پر ډیورند معامله

(c) ketabton.com: The Digital Library

کېدله او اغزن تار تېرېده د ملت غږ ولې وا نه ورېدل شو؟ شپږو کلونو کې کابینه تکمیل نه شـــوه، پر علت او معلول یې ولې له ملت او د هغه له استازو سره مشوره و نه شوه،؟ د فسـادګرو، لنډغرو او جنګسالارانو د زور زیاتي د مهارولو په باب ولې ولس سره یوه ناسته تر سره نه شوه؟ او داسې نورې په سلګونو ولې ولې؟ اوس خو ډاکتر غني غواړي که نه، دا څلور ســـوه طالب بندیان پرې امریکایان په زوره خوشـې کوي، لکه په هغه نورو کې چې یې ورته سـرې، شـنې او نورې کرښــې ماتې کړې. دی اوس غواړي خپله پړه د ملت په نامه پر داســې راټولو شـویو اســتازو واچوي، چې د هغوی پر اکثریت په خپله د ملت شک دی چې دا لا د چا اسـتازي دي ؟؟ خو بیا هم که دوی یو فکري او ژور نظر وړاندې کړي، ځان به له ملامتی وژغوري. یانې دا چې ښـــه به دا وي چې دوی ټول واک خپله ښاغلي غني ته ورکړي چې ته خپله د اســاســي قانون او د ملت د ګټو په رڼا کې فیصــله وکړه. په دې ډول به جرګه له ملامتیا وژغورل شــــي او غیر له دې هم جمهور رییس د جرګې هغه خبرې مني چې د ده پر مزاج برابرې وي. د جرګې وړاندیزونه هم د حکومت په نظر نهایي او قانوني نه دي او دا به هغه وخت قانوني ګڼل کېږي، چې ولسي جرګه یې د یوې قانوني مصــوبې په توګه تایید کړي او د ولســي جرګې پرېکړه بیا

(c) ketabton.com: The Digital Library

هغه وخت قانوني ده چې مشـــرانو جرګه يې تاييد کړي او دا پرېکړه بيا هغه مهال قانوني ده چې جمهور رييس يې لاسليک او توشـــبح کړي او کله چې بيا په رســـمي جريده کې دا قانون خپور شو، نو بيا د اجرا وړ دی.د سولې د هيت مساله هم دې ته ورته ده؛ هغه هم کوم اجرايي صـــلاحيت نه لري، يوازې پيغام به وړي او راوړي، نور کوم واک نه لري، په دې ډول به د غني د حکومت پنځه کاله پوره شـــي او د حاکميت په پای کې به بيا چغې پورته کړي چې په هر زمان او مکان کې له کوم قيد او شـــرط پرته هر ډول قرباني ته حاضـر يم راشـئ سـوله وکړئ، خو هغه وخت به ډېر نا وخته وي او په دې بهير کې که دا حکومت د امريکايانو په مرسته همداسې تداوم ومومي، نو ډېرې وينې به تويې شي او ډېر سرونه به تولې شي.

له دې اوږده داســـتانه مې هدف دا و چې که د لومړۍ درجه چارواکو اصـــلي نيت ته دقيق شـــو، نو کيســـه خرابه ده، خو که امريکا رښتيا هم سوله غواړي، نو لومړی دې پر پاکستان اصلي او تهديدي فشار راوړي او بيا دې طالبانو ته سره کرښه راکاږي چې سـوله غواړئ که جنګ؟ او بيا دې دلته په حکومت کې خپلو لومړۍ درجه مامورينو ته ووايي چې غلي کېنئ؛ زما پيشـــو ما ته ميو؟ نو دوی چې کله دا اخطارونه احســـاس کړي، هر څوک به

(c) ketabton.com: The Digital Library

خپل حد و پېژني، عيناً لکه شوروي مشر (ګرباچف) چې کارمل ته وويل وخت دې پای ته رســـېدلی، نو بيا يې پر ځای داکتر نجيب راغی، نو که دا ډول جديت و ښـــودل شـــي د امريکا تر روانو ټاکنو وړاندې به افغانستان له يو نسبي ټيکاو او سولې څخه برخمن شي. له دې پرته به همدا د شيخچلي کيسه روانه وي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د تعصب او ځان شرمونې لړۍ

دا لیکنه د ۲۰۲۰م کال د اګســـت میاشـــتې پر (۲٤) مه، چې د ۱۳۹۹ ل کال د وږي میاشـــتې له (۳) یمې نېټې ســـره ســـمون خوري، نشر شوې ده.

کله چې د یو قوم په مشرانو او چارواکو کې ملي احساس له منځه لاړ شي او له خپل ولس سره یې واټن رامنځته شي، نو بیا د خپل واک د بقا په خاطر هر ډول بې شـــرمۍ ته لاس اچوي. یو زیات شـــمېر اوســـني پښـــتانه چـارواکي د دې خبرې ځرګند مثالونه دي. دوی د دې په خاطر چې څوک پرې د نشـــنلیســـت او متعصـب ټاپه و نه لګوي، له داســـې مضـــر احتیاط څخـه کـار اخلي چې تر کټې یې ضـــرر څو ځلـه زیـات وي. اوس نـو دا

جمهوری اسلامی افغانستان
د افغانستان اسلامی جمهوریت
Islamic Republic of Afghanistan
Independent Directorate of Local Governance
Chief of Staff Office
۱۳۹۷
پیشنهاد
به مقام محترم ریاست جمهوری اسلامی افغانستان!
محمد اشرف غنی
رییس جمهوری اسلامی افغانستان

ســاري مرض دومره عام شـوی چې ان هغو پښـتنو ته یې هم لاره کړې، چې عامو پښـتنو هغوی ته یو څه هیلې لرلې. شـمیم کټوازې

(c) ketabton.com: The Digital Library

ښوونځی په پښتو لوستی، لسانس یې هم په پښتو کې اخیستی، ماستري یې هم په پښتو کې اخیستې، په خټه هم سوچه سلېمانخېل دی، جمهور رییس غني هم پخوا سوچه احمدزی و، ان تخلص یې هم احمدزی و، شېرزاد صیب هم سوچه پښتون دی، د یو اکثریت پښتون مېشتي ولایت د والي په توګه ټاکل کېږي، نو په دې منځ کې بیا کومه وېره ده چې دا مفکرین یې د خپلې ژبې پرېښېدو او هېرېدو ته اړ کړي دي؟ که دې ډول هڅو ته څوک د((ملیتوب)) نوم ورکوي، ځان تېر باسي، دا سوچه لېونتوب او د تعصب یو نوی ډول دی چې خپله د پښتنو چارواکو له خوا پښتو او پښتنو سره کېږي. پرون یې ننګرهار ته دا ډول مکتوب ور ولېږه، نن ارزګان ته او دا لړۍ به همداسې روانه وي،

ایا ښاغلی صالح به ښاغلي بسم الله خان ته او یا هم سرور دانش به د دایکندي والي ته کله هم په پښتو مکتوب ولیکي؟ نو پښتو ضد پښتنو چارواکو! که له ولسه نه شرمېږئ، نو لږ تر لږه خو له خپلو سیالو چارواکو وشرمېږئ !

پښتنو ځوانانو راځئ چې دا وهم مات کړو او دې ډول څرګند تعصب ته نور د پای ټکی کېږدو.

څوک چې د پښتو په نوم ښاغلي دي
هغه د پښتو په مرۍ غلي دي

(c) ketabton.com: The Digital Library

له موضوع څخه تېښته

دا ليکنه د ۲۰۲۰ م کال د اګسـت مياشـتې پر (۲۵) مه،چې د ۱۳۹۹ ل کال د وږي مياشتې له (٤) مې نېټې سره سمون خوري، نشر شوې ده.

په ليکوالۍ کې له موضوع څخه تېښته دې ته وايي چې يو څوک پر يوه موضوع نه پوهېږي، نو دی د هغې موضوع پر ځای دويمه يا درېيمه موضوع تشريح کوي، يا قرينه جوړوي؛ اصلي موضوع له يوې بلې موضوع سره تړي، د هغې پر توضيح او تشريح پيل کوي، غواړي په دې ډول تا ته بې ربطه او بې ضرورته معلومات وړاندې کړي، د وخت د ضايع سبب شي او له اصلي موضوع څخه د خلکو پام بلې خوا ته واړوي.

دا ډول خلک او کرايي ليکوال اوس زموږ په ټولنه کې کم نه دي، هره حقوقي، ټولنيزه او قانوني موضوع به په يوې بلې موضوع

(c) ketabton.com: The Digital Library

پورې ترړي او په يو نه يو ډول به غواړي اصــــلي موضـــوع کړه کړي. د ساري په توګه: په ښار کې به يو سړی په داسې شکل ولاړ وي، چې له اخلاقي پلوه به سم نه برېښـي، نو چې ته ورته ووايې دلته ودرېدل دې مناسب نه دي، نو د کاږه منطق خاوندان به درته ووايي چې نه ته د ده ودرېدل څه کوې؟ ته که دومره تکړه يې لاړ شـه د ښار سړکونه جوړ کړه، نرخونه کنټرول کړه، انفجار او انتحار ختم کړه، دا وکړه او دا وکړه. په دې ډول به موضوع بلې خوا ته بوځي.

د پښتو ژبې د قانوني حقوقو په باب هم د يو شمېر لامنطقه کرايي ليکوالو نظر همدا ډول دی؛ کله چې ته پر پښـتو ژبې د کېدونکې ظلم خبره مطرح کړې، نو دوی به يو دم دا خبره په نورو خبرو پورې وترړي : او بابا هېواد په څه حالت کې دی؛ دلته انفجار دی، هلته انتحار دی، لوږه ده، قحطي ده، قېمتي ده، د وينو سـيلاب بهېږي، اول د هغو غم وخورئ بيا راځئ د پښـتو ژبې غم ته. په لسـګونو نورې سـختې او لانجمنې موضـوعګانې، چې حل يې لندمهال کې ناشـونی برېښــي، هغه به ټولې د پښـتو ژبې په حقه حقوقو پورې وترړي. د دې لپاره چې ځان ډېر ملي او د ملي وحدت خواخوږی وښيي، نو پر نورو پښـتو پالو به بيا د ژبې د دکانداری تورونه پورې کړي، تر دې حده دا کلمې تکرار کړي

(c) ketabton.com: The Digital Library

چې فکر کوې کلو نه کلو نه یې خپله هر ډول دکانداري کړې وي او په هټیوالۍ کې پخه تجربه لري.د دوی منطق دا دی چې که په پښتـــتو ژبه مکتوب ولیکل شـــو، هغه هم د ننګرهار او ارزګان په شـان پښتـون مېشـتو ولایتونو ته، نو دنیا ورانه شـوه، ملي وحدت تباه شـو، انفجار او انتحار زیات شـو، قحطي او قېمتي اسـمان ته پورته شوه.

او د لامنطقه دلیل لارویانو! دا اوس چې له ارګه را نیولې بیا تر واړه ملازمته پورې یو مکتوب هم په پښتـــتو ژبه نه لیکل کېږي اوس ولې له وطن څخه نه چمن جوړ شو او نه ګلشن؟ دې ښاغلو ته باید دا هم وویل شـي چې هر سـړی پیدا دی خپل خپل کار لره کنه. د ټولو مسایل حل او په هېوادکې د هر اړخیز ثبات او سمون راوسـتل د لیکوالو، په تېره بیا د پښتـو پالو لیکوالو کار نه دی او نه یې په وس پوره دی، دا د دولتي چارواکو او سـیاســتوالو کار دی.که داکار هم لیکوالو ته محول کړو، نو بیا خو داکار د پښتو ژبې د قانوني حق او پرمختګ مخالفینو او نورو پلمه جوړوونکو کرایي لیکوالو ته هم راجع کېږي، چې تاســې هم مهرباني وکړئ اول لاړ شــئ هېوادکې سـوله، امن او سـوکالي راولئ او تر هغه وروســته راځئ بیا پر ژبنیو مسـایلو بحث ته سـره کښنو. دلته خو پښتو هم د جنګ په شرایطو کې له خپل حقه محرومه ده او هم د

(c) ketabton.com: The Digital Library

امن په حالاتو کې او هر کله چې چا د دې مظلومیت چغه پورته کړه، نو بیا یې د مخنیوي لپاره دوه ســوه پلمې او نـامعقول توجیهات رامنځته شــي. هغه هم په خپله د پښــتنو چارواکو او د هغو د مارواکو اجیرانو له خوا .

نو د هېواد ځوان او شــعوري نســله! که غواړې خپله ژبه دې تر دې زیاته محرومه او مظلومه نه شي، د دې ډول حالاتو او د هغو د عاملینو پر وړاندې ټینګه او هوډمنه مبارزه په کار ده. تر څو چې ځانساتي، مضراحتیاط کاري او پښتو ضد پښتانه او د هغوی د ناقانونه عملونو توجیه کوونکي کرایي غوړه مالان د واک پر ګدۍ ناست وي، نو دا حالات به همداسې روان وي او که لږ مو له اخلاقي او ملي جرات څخه کار واخیســـت، نو بیا به نه دا ځانساتي چارواکي وي او نه دا ځانساتي غوړه مالان. د ا د هېچا زامن نه دي دا یوازې د وخت زامن دي او بس.

(c) ketabton.com: The Digital Library

خبرې اسانه دي او کار سخت دی

دا لیکنه د ۲۰۲۰ م کال د اګسټ میاشتې پر (۲۶) مه نېټه چې د ۱۳۹۹ ل کال د وږي میاشتې له (۵) مې نېټې سره سمون خوري، نشر شوې ده.

یو شـــمېر خلک چې خوله یې پر غیبت عادت شـــوې، د هغوی اصـــلاح کول اســـانه کار نه دی، خپله کوم خاص فکري تولید نه لري بس د نورو غیبت ته یې کار ویلی وي، نه خپله کار کوي او نه بل څوک کار ته پرېږدي.

کله چې مورږ د ژوندون تلویزیون د جوړونې تکل وکړ، هغه وخت یوازې شـــمشـــاد تلویزیون پښـــتو نشـــرات درلودل، هغه هم له خطرونو او ګواښـــونو ســـره مخ و. مورږ وویل داســـې رســـنۍ باید

فعاله شـــي چې هم د ملتپالو افغانانو پر ذهن د ســـتمي لندغرو او

(c) ketabton.com: The Digital Library

نظار شورا راخور وهم مات کړي، هم ملي هويت وځلوي، هم د جنګسالارۍ او فساد په مقابل کې ودرېږي، هم نوي کدرونه وروزي، هم ملي ورځې ونمانځي، هم د ټولنې ناخوالې منعکس کړي، هم په پښتنو کې اجتماعي جرات پياوړی کړي، هم پښتو ادب، هنر او د ټولنې نورو برخو ته تر خپله وسه وده ورکړي او هم د ژوندانه په نورو برخو کې تر خپله وسه کار وکړي .ژوندون ټلوېزيون په دې برخه کې خپلې وروستۍ هڅې کړي، د حنګسالاريزم وهم يې مات کړ، د ملي شعور انعکاس ته يې لاره اواره کړه، ملي فکر يې وغوړاوه، د ځوان نسل د جرات په پياوړتيا کې يې اساسي ونډه واخيسته، ملي او تاريخي ورځې يې ونمانځلې، په ټول کابل کې چا جرات نه کاوه چې څوک ان د خپلواکۍ ورځ ونمانځي، د لومړي ځل لپاره ژوندون دا لړۍ پيل کړه او بيا د هېواد په کچه عامه شوه. ژوندون د لومړي ځل لپاره هغه پروګرامونه او موضوعګانې نشر کړې، چې هېڅ رسنۍ يې د نشر جرات نه کاوه. کله چې د ملي هويت او برېښنايي تذکرو موضوع راغله، نو اکثريت سينه دربي په غارو ننوتل، همدا ژوندون و چې په نره يې د سختې دښمنۍ د قبلولو تر بريده دې مبارزې ته ودانګل او د بريا تر بريده يې دا موضوع پسې تعقيب کړه. طبيعي خبره چې مخالفين هم ارام ناست نه وو، ټول هغه

(c) ketabton.com: The Digital Library

امکانات يې وکارول چې په لاس کې يې وو؛ پر تلوېزيون يې بريد وکړ، بنـدېزونـه يې پرې ولګول، ډول ډول جريمې يې پرې ولګولې، لـه حکومتي امکـانـاتو يې نـاوړه ګټـه پورتـه کړه او د تلوېزيون د پرمختګ پر وړاندې يې خنډونه جوړ کړل، دوی دا وګڼله چې که دا رسنۍ قوي شي، نو د برېښنايي تذکرو په شان به د ژوند په هر ډګر کې خلک مبارزې ته تشويقوي.

ژوندون د ژوند له دغسې سختو پړاوونو تېر شوی او تېرېږي ژوندون سـره چې هر افغان څومره مرسـته کړې هغه موږ پر خپل وخت ياده کړې او مرستندويانو ته مو د هغو د لګښت څرنګوالی په ګوته کړی، خو ځينې خلک چې له پيسـو سـره يې ډېره سـودا وي هغه تر هر څه وړاندې له همدې موضـوع سره لېوالتيا ښـيي. د دې پر ځـای چې مرســـتدويـان اعتراض وکړي، دې نورو تـه وسوسه پيدا شي. وايي مړي فکر کوي چې دا ژوندي به تل حلوا خوري. زه د خدای په فضـل ښـه او منظم ژوند لرم، د شـخصـي ژوند له پلوه چاته محتاج نه يم. زه او مېرمن مې ښه معاشونه لرو او د کور پرچارو ښـــه حاکم يو، د همدې انتظام وجه ده چې موږ ټولنيزو او فرهنګي چارو ته ښـه فرصـت لرو.، هرکله چې مو پر چا د مرسـتې غږ کړی هغه يوازې او يوازې د ټولنيزو او فرهنګي کارونو لپاره دي، چې په حقيقت کې يو ګډ ملي مسـوليت دی. د

(c) ketabton.com: The Digital Library

تلوېزیون تر څنګ موږ په تېرو څو کلونو کې د بېلابېلو لیکوالو نږدې دوه سوه عنوانه کتابونه هم چاپ کړي او په سوونو لویې غونډې مو هم جوړې کړي دي. زموږ له خوا د چاپ شویو کتابونو او فرهنګي غونډو شمېر په ورته برخه کې د اشرف غني د حکومت د اطلاعاتو کلتور وزارت تر کړي کاره څو ځله زیات دی.

اوس راځم دې خبرې ته چې زه کوم حکومت یم؟ زه کوم وزارت یم او یا کوم بل داسې ارګان چې د ځینو خلکو له خوا داسې یو انتخابي مقام ته رسېدلی یم چې بیا د هغو هرې غوښتنې ته باید زه د ځواب متضمن وم. زه یو عادي معلم یم او ماغوندې پنځه سوه زره نور ښوونکي په دې وطن کې ژوند کوي، عصمت قانع صیب او د نورو لیکوالو مرتبه خو ډېره لوړه ده، زما خو دومره وس و، دغه کارونه مې وکړل، اوس چې دا کارونه دوی نیمګړي ګڼي، دوی دې تر دې ښه تر سره کړي.قانع صیب او نور لیکوال دې په انفرادي او یا چا سره په ګډه یا یوه رسنۍ فعاله کړي، یا یو فرهنګي مرکز او یا دې هم یو پوهنتون جوړ کړي. که چېرې دا کارونه د ګټې وسیله وي، نو ګټه به وکړي او که د تاوان تصور په کې و، نو دې منتقدینو خو هر وخت د تاوان زغملو تېر وهلی

(c) ketabton.com: The Digital Library

دی، تاوان به وکړي څه پروا کوي؟ .ژوندون، شمشاد، کابل نیوز او نور مو خوښ نه وي، تر دې ښایسته او قوي رسنۍ جوړې کړئ.دا خو څه کوم حکومتي ریاست او وزارت نه دی چې ما ونیو او بل څوک پر دې پوست نه شي مقررېدلی. ټولو ته لاره خلاصه ده چې هر څه وکړي. هو که بل کار نه شي کولای هر څوک چې غواړي ماته دې یو لیکلی سند راکړي چې همدا رسنۍ تر دې ښه کولای شي دا هم ور پرېږدم، خو یو څوک چې نه خپله کارکولای شي او نه بل کار ته پرېږدي او بیا انتقادونه کوي چې ترکي سریالونه داسې دي او هندي داسې او عربي داسې دي. وه وروره ته په دې اوسنۍ زمانه کې په کومه برخه کې له دنیا سره برابر یې چې په دې برخه کې به ورسره برابر شې؟ تلویزیون او تصویري رسنۍ تولیدي مواد خپروي، دا ښاغلي منتقدین دې ونیسي یوازې یو معیاري پروډکشن دې جوړ کړي چې زور یې ورته معلوم شي. په ټولو پښتنو کې یوه ښځینه ممثله نه پیداکېږي خبرې بیا له ترکي سریالونو سره د سیالۍ کوو.!؟

دا دومره اوږد داستان له دې وجې را وغځېده چې ما پر ځینو پښتنو دولتي چارواکو نیوکه کړې وه، چې ولې خپلمنځي پښتو مکاتبه نه کوي، دا خبره نو پر بې ځایه انتقادوروږدو ښه نه وه

(c) ketabton.com: The Digital Library

لګېدلې، خبره يې بيا ژوندون تلويزيون او زما کورني ژوند پورې رسولې وه. دا چې ژوندون ښه روان دی که ښه نه؟ دا په دې څه اړه لري چې دفتر کې دې پښـــتو ژبې تـه خپل حق ور نـه کړای شي؟ما خو ويلي چې ځينې کسان قرينه جوړوي؟ يوه موضوع له بلې بې ربطې موضـــوع ســـره تړي؛ د خپل ذهد ننداره وړاندې کوي او غواړي اصلي موضوع له ابهام سره سره مخ کړي. اوس په پښـــتو ژبه مکاتبه دې نورو خبرو پورې څه اړه لري زه په اول منزل کې اوسېږم او دی په دويم پوړ کې؟

په دې پای کې د پښـــتو ژبې او ادب خدمتګارانو ته يو وړانديز او خبرلوڅو او نورو غيبـت کوونکو تـه يوه ننګونـه لرم : يو څو مصلح پښتانه او ملتپال افغان ليکوال دې يوه داسې طرحه وليکي چې په هغې کې تر سـلو زيات داسـې ګټور کارونه په نښـه شـوي وي، چې هغه پښـتو، پښـتنو او افغانسـتان ته ډېر ضـروري وي.د دې کارونو د انحام لپاره دې شل داسې ليکوال چې ټول عمر يې نيوکې کړې وي او هغه يې هم له بې ځايه نيوکې پرته بل کار نه وي کړی او هم دې په دې شـــمېر کې خدمتګار ليکوال شـــامل کړي، زه به هم په کې يم، له حکومتي امکـانـاتو پرته بـه کـار پيـل

(c) ketabton.com: The Digital Library

کړو. بیا به وګورو چې څوک کار کولای شـــي او څوک دوړې بادوي او د بل پر کار باندې يې نيوکو ته کار ويلی دی؟

د عـمل د خـاوندانـو په حضور کې

د وينا خاوند ولاړ لاس په سلام دی.

(استاد الفت)

کار په خپله ســخت کار دی، لکښــت غواړي او زحمت غواړي، خبرې ډېرې اسانه دي، نه لګښت غواړي نه زحمت.

(c) ketabton.com: The Digital Library

که سوله و نه شي څه به وشي؟

دا لیکنه د ۲۰۲۰ م کال د اګست میاشتې پر (۲۶) مه، چې د ۱۳۹۹ ل کال د وږي میاشتې له (۵) مې نېټې سره سمون خوري، نشر شوې ده.

د امریکا د جمهوري ریاست ټاکنو ته نږدې دوه میاشتې زماني واټن پاتې دی. یاده موده کې جمهوریيس ټرمپ په افغانستان کې د سولې له موضوع او د خپلو عسکرو له خوندي وتلو سره خاصه لېوالتیا لري، چې هلته خپلو خلکو ته د سولې یو ځرګند تصویر او د خپلو عسکرو د مسولانه وتلو یوه لاسته راوړنه

وړاندې او په دې ډول په ټاکنو کې خپلې بریا ته لاره اواره کړي.

اوس نو اسلامي جمهوریت او اسلامي امارت دوو مخالفو

(c) ketabton.com: The Digital Library

جوړښــــتونو ته په کار دي چې په همدې موده کې داســـې یو جوړجاړي ته سره ورسېږي چې هم د دوی عزت او غوښتنې په کې تر یوه بریده خوندي شـي او هم دا ډول جوړجاړی له نړیوال تضـــمین او د اقتصـــادي مرســـتو له ملاتړ څخه برخمن شـــي. په امریکا کې تر ټاکنو وروســـــته د ټرمپ د بریالیتوب او ناکامۍ په دواړو حالاتو کې د هغه او هم د هغه د مخالفینو د لېوالتیا کچه تر اوســــني حالته څو ځله راټیټېږي او ان د بې تفاوتۍ کچې ته ځي. که امریکـایـان دلته د هر عـامـل له وجې د داخلي ســـولې او د

یو پراخبنسـټه حکومت تر جوړېدو وړاندې ووځي، نو افغانسـتان به یو ځل بیا د نوییمو کلونو جګړو ته ســـتون شـــي. امریکا به د پخواني شـوروي دریځ خپل کړي، ډاکټر غني احمدزی به د ډاکټر نجیب احمدزي پر برخیلک اخته شــي، طالبان به به تر ډېره حده د اسـلامي حزب په رول کې واقع شـي، پر حکومت به یو ځل بیا د اسـلامي جمعیت او د هغو د موتلیفو ډلو له خواکودتاه وشــي،

(c) ketabton.com: The Digital Library

امرالله صالح به د عبدالحمید محتاط او فرید مزدک رول ترسره کړي. اسداله خالد به د جنرال رفیع او پکتین په رول کې واقع شي او هېواد به یو ځل بیا کورنیو او نیابتي جګړو ته راکاږل شي، دګاونډیانو په تېره بیا د ایران، پاکستان، روسیې او نورو لرې او نږدې هېوادونو نیابتي جنګیالي به یو ځل بیا سره پر جګړو اخته شي. په دې ډول به په تېرو شلو کلونو کې چې کومې پرمختیاوې رامنځته شوي، هغه به یو ځل بیا له خاورو سره برابرې شي او خلک به بیا هم ان د اوسني نیمګړي حکومت په ارمان شي.د اوسنی وضعې دوام چې هره ورځ موږ څخه د سوونو ځوانانو قرباني اخلي، هم د زغم وړ نه دی او د حکومت انقلابي سقوط بیا بله غمیزه ده چې موږ یو ځل مخکې هم تجربه کړې ده او دا ځل یې بیا جوړونه د اوسنیو سیاستوالوافغانانو په وس هم پوره نه ښکاري.نو ټولو تېرو ترخو تجربو ته په کتو سره هر لوري ته په کار دي چې خپلې غوښتنې ټیټې او یا لږ تر لږه منځني حد ته را ټیټې کړي. د سولې بهیر داسې نه وي چې د یو لوري ټولې غوښتنې دې ومنل شي، یو څه به له لاسه ورکوې او یو څه به ترلاسه کوې. هیله ده چې مختلف او مخالف افغاني لوري د سولې او جرګې مرکې دغه عیني واقعیت او اصل په پام کې ونیسي، سوله وکړي او تر دې زیات د ملت د ځورونې او کړونې سبب نه شي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

له ولسه لرې ولسمشر

دا لیکنه د ۲۰۲۰ م کال د سپتمبر میاشتې پر (۱) چې د ۱۳۹۹ ل کال د وږي میاشتې له (۱۱) نېټې سره سمون خوري، نشر شوې ده.

هغه څوک چې ځلوېښت کاله له خپل ولسه لرې پاتې شوی وي او بیا د یو تصادف، چانس او د ولس د ناچارۍ له وجې دولتمشر شي او د ولسمشر خطاب ورته وشي، هغه نو بیا په ځان کې ورک شي، ترې راټول غوره مالان يې نو اسمان ته

داسې پورته کړي، چې لاندې ولس ورته هډو د ادم زامن نه ښکاري. ځان ورته جامع الکمالات معلوم شي او هر ډول ګلشالي

(c) ketabton.com: The Digital Library

يې چې له خولې و دوړول، نو فکر کوي چې همدا د کانې کربښې دي .

د يو سياسي مشر لپاره له خپلې ټولنې سره کلتوري تفاوتونه، نه يوازې دا چې ده ته ډېر مضر دي، بلکې ټولنې ته هم ډېر خطرناک تماميږي دولتمشر غني هم له خپلې ټولنې سره نه يوازې دا چې واضح کلتوري تفاوتونه لري، بلکې کله کله يې عملونه هم ان د ټولنې له دوديزو واقعيتونو سره په تضاد کې واقع شوي دي. په تېرو ټاکنو کې د ښځو د عکس جبري کول يې له ټولنې سره د کلتوري تضاد يو څرګند مثال و، چې تر ټولو زيات زيان يې خپله همده ته واوښت. هغه وخت هم يو شمېر

غوړه مالانو او د ده شعوري مخالفانو، دی دې عمل ته وهڅاوه

(c) ketabton.com: The Digital Library

او اوس دا دی په تذکره کې د مور نوم د لیکلو له لارې غواړي غني او زمور مذهبي او دودیز پال ولس لـه یوې بلې کلتوري ستونزې سره مخ کړي.

یو سـړی چې لنډی ته متل وایي، متل ته لنډی، عادي شـعر له مخې نه شـي لوستلای، نظم په نثر او نثر په مسـجع نثر اړوي، د ټوکې زمان او مکان نه پېژني، د خپل اواز تون نه شي کنټرولولای، د عاشـورا او ماتم په ورځو کې هم خلکو څخه د چکچکو هیله کوي، پـه کمپایني غونـډو کې حیوانات پر ونو خېژوي، د خپلې ژبې او لاسـونو د کنټرول او مهارولو واک وځواک نه لري او په سلګونو نور ناکنټروله رواني مشکلات لري، اسلامي بحثونه یې خو یې پر ځای پرېږده، نو په داسې یو حالت کې بیا د ملک نورو چارواکو ته په کار دي، چې د ټولواک د عمل او وینا د مهارولو تار په لاس کې ولري چې حالات تر دې نور هم خراب نه کړي.

اوس نو چې جمهور رییس غني هره خبره وکړي غوړه مالان هغو ته د تاییـدي مرغلرو اب ورکړي او هغه نور هم وهڅېږي چې ورځه پرې خبرې دې تر شاتو هم خوږې دي!؟

د غني لفظي او محتوایي تېروتنې ډېرې دي، خو اوس راځم دې یوې نوې کړی ته چې هغه هم د ښـځو او نرښـځو د حقوقو مدیانو له خوا مطرح شـوې ده، دوی یو ځل بیا همدې غني او

(c) ketabton.com: The Digital Library

عام ولس ته داسې دام ایښی دی؛ چې زیان یې هم غني او ولس ته متوجه دی .؛ په تذکرو کې د مور نوم لیکنه .

۱–د نړۍ په اکثرو اسلامي او نااسلامي هېوادونو کې دا خبره دود نه ده چې حتمي دې په تذکروکې د مور نوم ولیکل شي.

۲–په افغانستان کې به داکار د دې سبب شي چې یو شمېر نالوستي اوکملوستي خلک د تذکرې له اخیستلو ډډه وکړي.

۳–د تذکرې د نه اخیستلو په حالت کې به هغه ډلې او سیاسیون ډېره ګټه وکړي چې د اکثریت افغانانو له مذهبي او دودیز جوړښت څخه ناوړه ګټه پورته کوي.

٤ –دا موضوع یه په ولسي او مشرانو جرګه کې د برېښنایي تذکرو پر سر، تېر حل شوي جنجالي بحثونه یو ځل بیا را تازه کړي.

٥ –د افغانستان کورنیو او بهرنیو دښمنانو ته به یو ځل بیا چانس برابرکړي چې د (مور)ستون د زیاتولو په حالت کې د (ملت) ستون حذف هم مطرح کړي.

٦ –د مور سپېڅلی نوم چې په نړۍ کې هېڅ بدیل او انډول نه لري، دا به هم پر یو متازع بحث بدل کړي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

۷ –په پاسپورټ کې چې د پلار نوم ضرور و، پاسپورټ بې پلاره شو، خو دلته چې کومه مشخصه اړتيا نه محسوسېږي، دلته بيا د مور نوم پر ليکلو ناضروي ټينګار کېږي.

۸ –اوس به نو په تذکره کې هر څوک د تظاهر لپاره د خپلې مور تر نوم وړاندې ضـــرور د (بي بي) مختاړی او پيوند هم زياتوي؛ ټولې تذکرې به له بيبيانو ډکې شـــي، خو د غني په شـــمول به هېڅ کاذب ســـياســـتوال د کومې بي بي مور اوښـــکې وچې نه کړي او هغې ته به دا زېری ور نه کړي چې نور ســـتا کلاب ګلاب زامن په جنګ کې نه مري .

۹ –اوس نو نور په افغانســـتان کې ټول مشـــکلات حل شـــول، يوازې د ميندو همدا مشـــکل پاتې و چې په تذکره کې دې د نړۍ د اکثرو هېوادونو د عرف خلاف د دوی نوم وليکل شي.

۱۰ –هغو خلکو چې تر اوســـه د مور نوم له ليکلو پرته تذکرې اخيســـتي، هغوی به خپلې تذکرې بېرته بدلوي؟ د دې احتمالي بدلون او په ډېټا بېس کې تغير راوستل به څومره وخت او لګښت غواړي؟

۱۱ –افغانســـتان کې يو مشـــکل دا دی چې څوک د مور دعزت جوګـه نـه وي هغـه بـه د مور د حقوقو دعوه کوي، طلاقي بـه د کورني ژوند د ښـــه والي چغې وهي، دکتاتوران به د جمهوريت

(c) ketabton.com: The Digital Library

شـــعار پورته کوي، زورواکي به د ولســـواکۍ ناري وهي، هر څه سرچپه روان دي.

ما باندې مې خپله مور ګرانه ده، زه د خپلې مور نوم د زړه په پاڼو کې لیکم، که څوک یې په تذکره کې هم په خپله خوښـــه لیکي مخالفت یې نه کوم، خو جبري کول یې خپله جبر ته لاره برابرول دي. زه د خپل وطن پر کلتور هم ښه پوهېږم. زه دا د ښـځې حق ګڼم چې له نارینه سـره مسـاوي حقوق ولري، خو بېوخته اذانونه کول د چرګ پر مرګ تمامېږي او تر ګټې یې زیان زیات وي، نوره دې خوښه مفکره او عقل کله!

(c) ketabton.com: The Digital Library

انسان د تعمیم، تعمیر او تغیر وړ دی

دا لیکنه د ۲۰۲۰ م کال د سپتمبر میاشتې پر (۳) یمه،چې د ۱۳۹۹ ل کال د وږي میاشتې له (۱۳) مې نیټې سره سمون خوري، نشر شوې ده.

د طالبانو نظام نوی ړنګ شوی و، زه په ختیزو ولایتونو کې د بېړنۍ لویې جرګې د ټاکنو لپاره د دارالانشا مسول وم، جمعیت تنظیم هغه مهال په ډېر زورکې و، هلته یې په ټاکنیزو چارو کې سخته مداخله کوله او ما دې مداخلې ته اجازه نه ورکوله، سید احمد ساپي صیب له یاد تنظیم سره ټینګه رابطه او خواخوږي درلودله، زما او د دوی تر منځ سخته خوابدي رامنځته شوه، خبره وه تېره شوه، یو وخت بیا ساپی صیب له جمعیته هم خوابدی شوی و، یو ځل چېرته سره مخامخ شو، ښښنه یې وغوښته، راته یې وویل چې ما د جمعیت لپاره کارکاوه او تا د ټول افغانستان لپاره، نو ځکه زه درڅخه ښښنه غواړم. سره له دې چې هغه مهال له ده سره په چلندکې موږ هم له یو څه تېزۍ کار اخیستی و، خو دی په ښښنه کې تر ما دمخه شو، یو وخت بیا په زابل کې ښاروال شو، دوه ځله ژوندون تلوېزیون ته راغی، د زړه خواله یې راسره وکړل، په فکر، نظر او ټولنیز چلندکې یې بشپړ

(c) ketabton.com: The Digital Library

تغیر راغلی و؛ یو ملي کرکټر ورڅخه جوړ شوی و، هغه وخت ما ته د سقراط دا خبره رایاده شوه چې: ((انسان د تعمیم او تغیر وړ

دی باید و نه وژل شي.)) هدف دا دی چې د یو چا د سیاسي نظریاتو او افکارو له امله باید هغه له فزیکي امحا سره مخ نه شي. زموږ ټولنه بدمرغه ده؛ دلته اکثره هغه کسان چې له ټولنیزو او سیاسي کړلېچونو څخه تېر شي، فکري بلوغ ته ورسي او د ټولنې د خدمت جوګه شي، نو بیا ورته مرګ مخامخ په لاره کې ولاړ وي. همدا شېبه خبر شوم چې خوږ وړور سید احمد ساپی هم نور د ابد لپاره له موږه جلا شو، لاره یې روښانه او ځای یې جنتونه.

(c) ketabton.com: The Digital Library

نظام او سوله لومړیتوب دی

دا لیکنه د ۲۰۲۰ م کال د سپتمبر میاشتې پر (۷) مه، چې د ۱۳۹۹ ل کال د وږي میاشتې له (۱۷) مې نېټې سره سمون خوري، نشر شوې ده.

اوس چې په دوحه کې د طالبانو او حکومت تر منځ خبرو ته تیاری روان دی، نو د جمهوریت تر چتر لاندې د ځانخوښو لومړۍ درجه واکمنو له خوا (اوربند) د اساسي شرط په توګه مطرح کېږي او دا خپله سره کرښه ګڼي، خو دا نه وایي چې د اوربند په مقابل کې څه شی له لاسه ورکوي؟ او د څه شي معوضې ته تیار دي؟

له بلې خوا بیا طالبانو تر دې دمه کوم څرګند شرط نه دی وړاندې کړی، خو داسې اوازې دي چې کېدی شي هغوی د اوربند په مقابل کې د موقت،

(c) ketabton.com: The Digital Library

سـرپرسـت او يا هم انتقالي حکومت شـرط وړاندې کړي!؟ که شـرطونه يوازې همدا وي او تر شـا يې بله اجندا او محتوا نه وي، نو دا خو دواړه دومره سـخت شـرطونه نه دي؛ ناپيېلي جرګه مار کولای شي د دواړو لورو دا شرطونه ومني او عملي يې کړي، خو پر يو بل شـرط چې د غني، صـالح او دانش په مشـرۍ اوسـني حکومت ته ووايي چې ستاسې له خوا د اوربند شـرط ومنل شـو، تاسـې يې بايد په مقابل له حکومت څخه مسـتعفي شـئ، ځکه چې دې کار سـره اوربند ټينګېږي او سوله رامنځته کېږي، که ستاسې هدف د خپل قدرت دوام نه وي، نو اسـاسـي شـرط مو ومنل شـو. که دوی وايي چې موږ په هېڅ ډول موقت، سرپرست او انتقالي حکومت نه غواړو، نو دې ښاغلو ته بايد وويل شي چې غني خو د بن له کنفرانسه را نيولې بيا تر دې دمه په پرله پسـې ډول په مسـتقيم او نامسـقيم ډول د موقت، انتقالي او سـرپرسـت حکومت برخه وال و، ان د ده خپل حکومت چې له عبدالله سـره يې جوړ کړ، د دوو کلونو لپاره و او موقته بڼه يې لرله، بيا جرګه جوړېدله چې جوړه نه شوه او بيا هغه ګډ حکومت پنځو کلو ته وغځېد. دا اوسـنی حکومت

(c) ketabton.com: The Digital Library

يې هم چې د مصالحې په نامه جوړ شوی، مشارکتي بڼه لري. دا اوس هم له څو کلونو راهيسې حکومت سرپرست نه دی؟ ايا غني په شپږو کلونو کې د داسې منتخبې او بشپړې کابينې بېلګه وړاندې کولای شي چې هغې دې له قانون او معياد سره سمه له ولسي جرګې څخه د باور رايې اخيستې وي؟ نو يو سړي چې د خپل واک اکثره موده په موقت، انتقالي او نا انتخابي ډول تېره کړې وي، پر ضمير، وينا او عمل، ټولو يې پوره پوره شک کېدلای شي. هغه نو بيا څنګه د موقت حکومت له اصطلاح څخه د نورو پر ضد تېره توره جوړه کړې وي؟ بله پوښتنه دا ده چې که طالبان له کوم قيد او شرط پرته اوربند وکړي، نو دا مانا ورکوي چې غني به له ډز او ډوز پرته خپل واک ته دوام ورکوي.، نو طالب ته په کې څه پاتې شول؟ او غني او صالح په کې څه شی له لاسه ورکړل؟ په داسې حال کې چې د غني مرستيال طالبانو ته بار بار همدا وايي چې که طالبان اوربند وکړي نو همغه مهال ختمېږي.

دريېمګړی کولای شي چې طالبانو ته هم ورته دليل وړاندې کړي، چې وررورجانه، طالبجانه اوربند به منې، خو د موقت حکومت شرط به په دې مانا نه وي چې ملت له دغه مړژواندي حکومته هم بې برخې کړې او دلته د شلو کلونو په بهير کې جوړ

(c) ketabton.com: The Digital Library

شـــوي حکومتي، پوځي، مدني او ملي بنســـتونه رنګ کړي، د اويايمو کلونو پېښــې تکرار او هېواد يو ځل بيا د ايران، پاکســتان او عربو او عجمو د نيابتي جګړو ډګر کړي! نو طالبجانه ته به اوربند مني او په ملي او نړيواله کچه به دا تضـــمين ورکوي چې دلته که تر اوربند وروسته موقت،سرپرست او يا ناپيېلې حکومت رامنځه کېږي، بيا به پرې څوک ډز نه شي کولای .

ناپيېلی، توافقي يا انتقالي حکومت که د هر څومره مودې لپاره وي بايد په بې طرفۍ ســره خپلې چارې ســنبال کړي، د اوســني حکومت له خوا ټول قانوني کارونه او پرمختيايي پروژې پســـې تعقيب کړي، د اساسي قانون د تعديل طرحه تياره کړي، د نظام د ډول په باب له ټول ولس څخه نظر پوښـــتنه وکړي، که خلکو امارت غوښـــته د امير د ټاکلو لارې چارې دې عملي کړي او که خلکو جمهوريت غوښـــته، نو د عادلانه ټاکنو لپاره دې ترتيبات ونيســـي. ناپيېلی حکومت دې ملت او ټولو مطرحو خواوو ته دا ليکلې ژمنه هم ورکړي، چې غړي يې د راتلونکې منتخب او يا نيمه منتخب حکومت هيڅ انتخابي او ناانتخابي څوکيو ته د نوماندۍ حق نه لري، نو په دې ډول به د واک د ســـالم انتخابي انتقال لپاره لاره اواره شـــي. د نظام فزيکي اډانه به هم خوندي شي او سوله به هم ټينګه شي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د دې خبرې واضــح کول هم په کار دي چې جمهوريت څه د غني، امرالله او دانش د پلار ميراث نه دی چې دوی يې تر شــا ځان پټ کړي، غني خپله يو ځانخوښی او متکبر شخص دی چې اکثره ټولنيز اخلاق يې د جمهوريـت خلاف دي او دواړه مرستيالان يې د دوو داسې جګړه مارو تنظيمونو غړي دي چې د لندغرۍ له کلتور پرته نور هېڅ نه لري، دلته جمهوريت هم خپل طبيعي پلويان او هم خپل وارثين لري چې تر غني او نورو کاذبينو په ســوونو ځله جمهوريت ته ډېر ژمن دي. په دې بله خواکې بيا طالب هم يوازې د اســلامي نظام او امارت وارث نه دی، خدای پاک دا ملت په طبيعي ډول مســلمان پيداکړی دی، که طالب نه و هم دا ملت ملســـمان و او که طالب وي هم د دې ملت په اســـلاميت کې کوم کمی او زياتی نه راځي، دا ملت نه هغه ډول تريخ امـارت غواړي چې طـالبـان يې تمثيلوي او نـه هغـه ډول شرمېدلی جمهوريت غواړي چې غني، صالح او نور مفکرات يې ډنډوره غږوي، نو د خدای پـه خـاطر نور دا ملـت د امـارت او جمهوريت پـه لمبوکې مه ســوزوئ، ملت ته حق ورکړئ چې امارت غواړي که جمهوريت او يا هم ژوند او انسانيت؟؟

(c) ketabton.com: The Digital Library

مخالفت به هم کوو او وروري به هم کوو

دا ليکنه د ۲۰۲۰ م کال د سپتمبر مياشتې پر (۹) مه، چې د ۱۳۹۹ ل کال د وږي مياشتې له (۱۹) مې نېټې سره سمون خوري، نشر شوې ده.

ښاغلي امرالله صالح سره مې د نظر او فکر اختلاف درلود او لا يې هم لرم، خو دا د افغانيت او نارينتوب اصل نه دی چې پر هغه دې د مرميو باران وي او زه دې خوښي څرګنده کړم، موږ

به اختلافات هم کوو، خو د يو بل پر درد به هم دردېږو، موږ که اختلافات لرو، نو داسې ډېر مشترکات هم لرو چې تر اختلافاتو څو ځله خواره او ځواکمن دي؛ د پاکستان د پټو او ښکاره

(c) ketabton.com: The Digital Library

توطیو، د ډیورند د تحمیلي کرښې او د پنجابي ښکېلاک له لوري زمونږ د نیول شـوې خاورې په باب د ښـاغلي صـالح څرګند او غوڅ ملي دریځ هغه ستر مشترک ټکي دي چې هېڅ اختلاف یې اندول نه شـي ګنډل کېدی. البته که کله یې دا نظر بدل شـو زمونږ ارزونه به هم بدلېږي. دا دویم ځل دی چې پر ده مرګوني بریدونه کېږي، هر څومره چې د دې بریدونو پلټنه وشـي ریښـه یې بهر ته رسـي او زیان یې افغان ولس ته. زه دا نه وایم چې د امرالله خان صالح له لاس او خولې به د تنظیمي جګړو او د خپل حاکمیت پر مهال څوک نه وي ازار شوي، دا به ضرور شوي وي، خو د دې په مقابل کې مې پرې مرګ هېڅکله نه لورېږي، صـالح باید ژوندی وي چې بیا داسې یو وخت راشي چې مونږ له ده څخه د خپل ځورول شـوي ولس په باب ګیله هم وکړو او د جبران لپاره یې ترې د معوضې غوښتنه هم وکړو، صالح باید ژوندی وي چې زمونږ نوي نسـل ته له یو جګړه ییز تنظیمي بهیر څخه یو مدني، سیاسي او فرهنګي بهیر ته د اوښتون تجربه بیان کړي، صـالح باید ژوندی وي چې د جګړې او سـولې د نسـل داستان څرګند کړي، صـالح باید ژوندی وي چې د حاکمیت پر مهال د منطق په دایره کې خپل مخالف وزغمي، صـالح باید ژوندی وي چې په ګډه تنظیمي لندغرو او ملایي تنګنظرانو ته معقوله اعتدالي لاره

(c) ketabton.com: The Digital Library

پیدا کړو او صـالح باید ژوندی وي چې په ګډه او یووالي سـره د پنجاب د سـتراتېژیک عمق د توطییو مخه ونیسـو. زه چې کله (صـالح)او نورو (صـالحانو)ته د روغتیا او ژوندانه هیله لرم، ورته هیله د هغه مخالفینو (طالبانو) ته هم لرم، دا دعا هم کوم چې نـه دې نور د هغوی لـه لوري پـه انتحـار او انفجـار کې کوم افغان وژل کېږي او نه دې له دې خوا په بمبار کې کوم هېوادوال لـه منځـه وړل کېږي؛ نـه دې انتحـار او انفجـار وي او نـه دې چادونې او بمبار. خدای(ج) دې داسـې وخت راولي چې (غني)او (برادر)سره یو ځای شي، د مېز یوې خواته (متقي) ولاړ وي بلې خوا ته (صـالح)، نو بیا به رښـتیا هم یو (عبدالغني برادر) رامنځته کړي، نو چې په نظام کې هم (صـالح) وي هم (تقوا)، هم په کې (اشـرف) وي، هم په کې (غني) او هم په کې (برادري)، نو موږ ولس نور څه غواړو؟حکومت دې همدوی ته مبارک وي او موږ تـه دې سـوله او امن را ډالۍ کړي. د همـدې ورځې پـه ارمان.

(c) ketabton.com: The Digital Library

که مو په اوړو کې شګه نه وي!؟

دا لیکنه د ۲۰۲۰ م کال د سـپتمبر میاشـتې پر (۱۱) مه، چې د ۱۳۹۹ ل کال د وږي میاشـتې له (۲۱) مې نېټې سـره سـمون خوري، نشر شوې ده.

دروغ ویلی شئ، رشوت اخیستلی شئ، فسادکولی شئ، دوړې ویشتلی شئ، خلک تېر ایستلی شئ، پل الوزولی شئ، ښوونځی سوزولی شئ، انتحارکولی شـئ، انفجارکولی شـئ، بمبارکولی شـئ، ځان الوزولی شـئ، بل الوزولی شـئ، په داخل او خارج کې سوداګري کولی شئ، ځان پلورلی شئ، بل خرڅولی شئ، ضمیر پلورلی شئ، بندونه جوړولی شئ، بندونه الوزولی شئ، په هوایي دهلېزو کې ګرځېدلی شـــئ، ټاکنو کې درغلي کولی شـــئ، ځان شـرمولی شـئ، تر ځمکې لاندې د ګناه او عذاب کچه معلومولی شـئ، د جنت باغچې او د دوزخ لمبې بیانولی شـئ، یو دوه درې ښـــکاره او نهه لس پټې مېرمنې کولی او پاللی شـــئ، خپل جېب ډکولی او د بل تشـولی شـئ، کونډې او رنډې، یتیمان او بېوزلي

(c) ketabton.com: The Digital Library

ډېرولی شي، څه روا او ناروا نه دي چې تاسې يې نه شئ کولی؟ هر څه کولی شئ، خو يوازې سړيتوب او سوله نه شئ کولای؟ ايا سوله تر دې ټولو نورو کارونو سخت کار دی؟ او زيات لګښت غواړي؟ نه هېڅکله نه، که ستاسو په اوږو کې شګه نه وي، نو ژر دې خونړي جنګ ته د پای ټکی ايښودلی شئ، جګړه تر سولې زرځله سخته ده، نو چې جګړه کولی شئ، سوله هم کولی شئ، خو کله چې خپل ضمير سره مشوره وکړئ! دا ځل د ضمير او ايمان خبره ده، راشئ د دې مظلوم ولس په خاطر خپل ګرېوان ته سر ټيټ کړئ، خپل ضمير سره مشوره وکړئ، د خپل قدرت او کاذب شهرت په خاطر نور جنګ ته دوام مه ورکوئ، خپل منځ کې سوله وکړئ، دا ملت دومره صبور ملت دی چې ستاسو له تېرو جنايتونو به هم در تېر شي او د راتلونکي واک و ځواک لپاره به هم درته مشکل پيښ نه کړي. نو د سولې له دې وروستي فرصته ټول اعظمي ګټه پورته کړئ. کنه نو د ملت سوي اوسېلي به مو يو وخت د نابودی کندې ته ورټېلوهي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

تذکره د مور لپاره که مور د تذکرې لپاره؟؟

دا لیکنه د ۲۰۲۰ م کال د سپتمبر میاشتې پر (۱۸) مه، چې د ۱۳۹۹ ل کال د وږي میاشتې له (۲۸) مې نېټې سره سمون خوري، نشر شوې ده.

په تذکره کې د مور نوم د لیکلو موضوع ډېره وشاربل شوه. اصلاً که دا موضوع حساسه نه وای دومره جنجالي بحثونه نه

رامنځته کېدل. دلته ډېر بحثونه له ناسم پوهاوي څخه رامنځته شوي دي. ځینې خلک چې د تذکرې پر مخ د مور نوم دلیکلو اورپکي پلویان دي او د جمهور رئیس هره پرېکړه د تعقل زېږنده

(c) ketabton.com: The Digital Library

ګڼي، هغوی دا موضـوع داسـې تعبیروي چې ګڼې څوک په تذکره کې د مور نوم د لیکلو مخالفت کوي، هغه ګڼي مور او ښـــځینه قشر ته د تذکرو د ورکړې مخالف دي!؟ خبره داسې نه ده؛ دلته له نومونو او اصطلاحاتو څخه ناسمه سیاسي ګټه پورته کېږي. دا ډول مقصدونه او تعبیرونه باید سپین شي. د تذکرې پرمخ د مور نوم لیکل مور ته د درناوي او هغې ته د تذکرې د ورکړې مانا نه ورکوي، بلکې دا مانا ورکوي چې د یو شـخص په خپله تذکره کې دې د هغه د مور نوم ثبت شـــي. له دې کار څخه د ځینو خلکو سـیاسـي موخه دا ده چې په ټولنه کې یو شـمېر کلتوري او مذهبي حساسیتونه شته او یا له دین څخه مختلف تعبیرونه، نو یو شـمېر خلک به په اسانۍ سره د تذکرو اخیستو ته حاضر نه شي او دوی به له دې کار څخه بیا خپله سیاسي ګټه پورته کړي. ښـه خو دا وه چې حکومت پر ټولو خویندو او میندو، په ټوله کې پر ټولو ښـځو او نرو د برېښـــنایي تذکرو اخیســتل جبري کړي وای، نه د بل چا په تذکره کې د مور نوم. یوې مور ته خپله تذکره ډېره ضروري ده که د هغې د لور او زوی په تذکره کې د هغې نوم لیکل؟؟ یوه مور په خپله تذکره ووټ ورکولای شي، پاسپورټ اخیستلای شي او یا نور ضــروري خدماتو ته لاسـرســی لرلای شـي که د اولاد په

(c) ketabton.com: The Digital Library

تذکره؟؟؟ دلته د خاصـــو کړیو هدف دا نه دی چې مور ته دې درناوی وشـــي او یا دې د هویت او تذکرې خاونده شـــي، بلکې هدف یې دا دی چې د مور له مقدس او عاطفي نوم څخه سیاسي ګټه پورته شـــي او د نورو د تذکرو مخه ډب کړي. جمهور رییس غني لا هم په هغه فکري دریځ کې نه دی چې پر حکومت د یو شـمېر واکمنو متعصـبو سـتراتیژیکو کړیو، ملت ضـد پلانونه شـنډ کړي، هغوی ان په دې دریځ کې دي چې خپله د جمهور رییس د احسـاسـاتي چلند په لاس د هغه خپلې پښـې غوڅې کړي. د دې لپاره چې دا بحث نور هم بحران ته لاړ نه شـي، د مور سـپېڅلي مقام ته هم درناوی وشـــي، له هغه څخه ناوړه ســـیاســـي ګټه هم پورته نه شي او د برېښنایي تذکرو د وېش ملي بهیر هم له ځنډ او خنډ سره مخ نه شي، نو دلته دغه څو وړاندیزونه کوو:

۱-لومړی باید د حکومت اوســـنۍ طرحه او د جهمور رییس فرمان قانوني پړاوونه بشپړ کړي : تر هغه مخکې دې په دې برخه کې هېڅ ډول اقدام نه کېږي .

۲ -ملي شـــورا باید د حکومت له خوا له وړاندیز شـــوي تعدیل پرته د تذکرو پر نور تېر بهیر د بحث حق و نه لري.

(c) ketabton.com: The Digital Library

۳ –که په یو نه یو ډول همدا تعدیل د تطبیق پړاو ته رسـي، نو بیا دې اختیاري شـي، چې هر شـخص په خپله خوښـه په خپله تذکره کې د مور نوم لیکي او کنه؟

٤ –جمهور رییس بایـد د یو ځانګړي او یا هم د همدا ډول یو فرمان له لارې پر ټولو افغانانو (ښـځو او نرو) د برېښـنایي تذکرو اخیستل جبري او حتمي کړي. په دې ډول به هره مور او خور په خپله د تذکرې خاونده شـي، نه دا چې د بل چا په تذکره کې یې د نوملیکنې له لارې سمبولیک او تصنعي درناوی وشي.

٥–د مور او خور، په ټوله کې د ښـځینه قشـر لپاره دې د تذکرو فیس معاف شي، حکومت که رښتیا هم د ښځو د حقوقو رښتینی پلوی وي، نو دا اقتصـــادي بوج دې وزغمي.په دې ډول به د میندو او ښـځو د حقوقو د اصـلي او سـیاسـي مدعیانو نیتونه او عملونه ولس ته څرګند شي او د ټولو ناوړه سیاسي غرضونو مخه به هم ونیول شي.

یادښـــت: زه د هغو لومړنیو افغانانو له جملې څخه وم چې خپلې مېرمن، لوڼو او زامنو ته مې په ډېر ویاړ ســـره برېښـــنایي تذکرې واخیستې، مور مې وفات وه، کنه هغې ته مې هم پر همدې وخت تـذکره اخیســـتـه او کـاغـذي تـذکره مې لا ډېر کلونـه پخوا ورتـه

(c) ketabton.com: The Digital Library

اخیســـتې وه. نو راځئ ټول پر دې ټینګـار وکړو چې خوینـدو، میندو او لوڼو ته تذکرې واخلو، نه دا چې پر بل چا باندې د مور نوم د لیکلو له امله دومره فشـار راړو چې له تذکرې اخیسـتلو ډه ډه وکړي، هم تذکره لاړه شـي او هم د مور نوم.نور راشـئ چې د تذکرې اخیســتل پر هر افغان (ښــځه او نر) جبري کړو او د مور نوم لیکـل او نـه لیکـل اختیـاري. همـدا د عـدالـت لاره ده او د سیاسي توطیو مخه هم په دې ډول نیول کېدی شي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

نو ګیله مې څکه وکړه !؟

دا لیکنه د ۲۰۲۰ م کال د اکتوبر میاشـــتې پر (۱۷) مه، چې د ۱۳۹۹ ل کال د تلې میاشتې له (۲۶) مې نېټې سره سمون خوري، نشر شوې ده.

معنوي صیب متعصب نه دی، خو زه متعصب یم.

اخلاقي صیب متعصب نه دی، خو زه متعصب یم.

احمد ضـــیا مســـعود، احمدولي مســـعود او صـــلاح الدین رباني متعصبین نه دي، خو زه متعصب یم.

مجیب الرحمن رحیمي متعصب نه دی، خو زه متعصب یم.

فوزیه کوفۍ او حفیظ منصـــور متعصـــبین نه دي، خو زه متعصـــب یم.

عبدالله عبدالله او امرالله خان صالح د تعصب په کندولي کې نه دي رالوی شوي، خو زه متعصب یم.

(c) ketabton.com: The Digital Library

محقق او خليلي متعصبين نه دي، خو زه بيا متعصب يم.
عليپور او قيصاري متعصبين نه دي، خو زه بيا متعصب يم.
دوستم هېڅکله هم تعصب ته لمن نه ده وهلې، خو زه بيا متعصب يم.
جنرال مالک يو بشرپال! انسان دی، خو زه متعصب يم.
سرور دانش او حکيم شجاعي هېڅ تعصب نه لري، خو زه متعصب يم.
عطامحمد نور او فرهاد عظيمي متعصبين نه دي، خو زه متعصب يم.
د حکومت ټول رګونه همدې ډول تعصب او تعصبګرو نيولي، خو هېچا هم ورته د انتقاد ګوته ونه نيوله، خو زه پر نه ګناه د خپلو او پرديو له خوا د تعصب پر تور تورن شوم. تر پرديو خپلو ډېر وکړولم، ډېر تورونه يې رابانديې پورې کړل، ډېر بنديزونه، ګواښونه، خطرونه او اخطارونه مې و زغمل او دا هم د هغه چا په واکمنۍ کې چې د لومړي ځل په بريا کې يې ما اغېزناک رول لوبولی و؛ ځان مو خوار کړ، خو (اشرف) مو (غني)کړ. ما د هغه لپاره د هغه له دښمنانو سره ښه په نره دښمني وکړه، خو ده بيا د خپل واک د نشې د خړوب لپاره د هېواد له دښمنانو سره هم ټينګه دوستي وکړه، اوس نو د هغوی په اشاره مورږ ته د سزا

(c) ketabton.com: The Digital Library

حد هم ټاکي، زما د ویده قوم غوره مالان بیا ورته د تایید سـر هم خوځوي، نو ((ګیله مې ځکه وکړه)).

هو زه ځکه متعصب یم چې ما د هېواد د سالمیت او مالکیت غږ پورتـه کړ، مـا پـه واقعي مـانـا د ملي وحـدت غږ اوچت کړ، مـا د انســـانیت، اســـلامیت او افغانیت ناره پورته کړه، ما د هر افغان د تساوي او د واحد ملت د سوکالۍ چغه پورته کړه، خو هر څومره چې د دې وطن پر غم او درد باندې ستي یمه، ((بیا هم دوزخمي یمه)) نو ((ګیله مې ځکه وکړه و زما یاره شېرینه، زه ستا...)).

(c) ketabton.com: The Digital Library

يوازې يو توافق

دا ليکنه د ۲۰۲۰ م کال د اکتوبر مياشـــتې پر (۱۸) مه، چې د ۱۳۹۹ ل کال د تلې مياشتې له (۲۷) مې نېټې سره سمون خوري، نشر شوې ده.

دا منو چې د نظر، فکر او عقيدې اختلاف به وي، که دا اختلافات نه وای، نو بيا خو دا دومره اوږده فاصله

او دا دومره بېرحمه جګړه نه رامنځته کېدله. امريکايان دلته راغلل رنګارنګ وســلې يې دلته راوړې او ټولې يې وکارولې. له ورې ماشينګنې خبره د مور تر بمه ورسېدله. اوس چې د روسانو په شان بېرته پر وتو دي، نو دا وسلې چېرته وړي؟ دا وسلې خو همدلته ډزېدلي، همدلته يې کلي او کورونه وران کړي، نو ولې بيا

(c) ketabton.com: The Digital Library

روغې او جوړې بل چېرته لاړې شي؟ پروسږکال همدا وخت مو له څو تنو ملګرو ســـره په قطر کې د طالبانو د ســـیاســـي دفتر مشرتابه سره وکتل، د کټو خبرو ترڅنګ هغوی موږ ته وویل چې موږ به ان شاالله له امریکایانو سره داسې یو توافق ته رسېږو، چې د وتلو پر مهال به خپل ټول جنګي وسایل افغانستان ته پرېږدي، دوی به یوازې د سر د خوندیتوب په تضمین له افغانستانه وځي. خو اوس چې ورته ګورو ټامیان او طالبان، چې دواړه اوسمهال د واک مدعیان دي رنې ورته ګوري، د هغوی وسایل له هېواده

وځي، د امریکایانو هم ســـر خوندي دی او هم مال. د اندېښـــنې خبره دا ده چې دا وســـایل ټول د پنجاب او د پاکســـتان د پوځي اســـتخباراتو لاس ته ورځي او هغوی به دا وســـله یو ځل بیا یو وخت افغانســـتان کې دزوي. افغانانو ته یوه لویه جګړه په مخ کې پرته ده او دا جګړه د پنجاب د نېت، هدف او عمل پر وړاندې جګړه ده. له نامسلمان یرغلګر سره افغانانو ته جګړه ډېره اسانه

(c) ketabton.com: The Digital Library

ده، انګريز، شوروي او امريکا يې څرګند مثالونه دي، خو شيطان صفته مسلمان، لکه پنجاب سره ورته جګړه اسانه نه ده.د پروني

مجاهد د جهاد ثمر هم دې پنجاب لوټ کړ او د طالب د تورې د نتيجې ګټې ته هم همدا پنجاب سترګې پر لار دی. اوس نو بايد طالبان او ټاميان دواړه له ډېره هوشه کار واخلي، يو لوری د وطن د ازادۍ شـــعار ورکوي او بل لوری د هېواد د ســـاتنې، نو په هر ډول دواړو ته وســـله په‌کار ده، نو دا تياره لاســـته راغلې غنيمت وسـله مو ولې له لاسه ووځي؟ په‌کار خو دا ده چې د امريکا دې دواړو مخالفو او خواخوږو لورو لا وار دمخه امريکايان پر دې قانع کړي واى چې کاکا ته خو ځې، خو دا وســله زموږ په‌کار ده. د مفکر ټاميانو ورته ويلي واى؛ تاسـو چې دا عصـري وسـله موږ ته پرېږدئ، نو طالبان خو مو په يوه ورځ کې له سـتوني تېروي!؟ او طالبانو ورته ويلي واى چې کاکا مې سې، زه دې د سر تضمين

(c) ketabton.com: The Digital Library

کوم، نه ستا د وسلو، ځکه دې وسلو خو زه وژلی یم. نور ډېر درباندې نه کوم خو وسله به دې همدلته پرېږدې !

په شا چې کله ګورې نو په موسکو شونډو ګوره

اشنا! پښتانه نه کړي پښېمانه سره جنګ

خو په خواشینۍ سره باید ووایو، چې زموږ متخاصمو سیاستوالو کې لا د ملي شعور دې عنصر ډېره وده نه ده کړې. اوس که څه هم ډېر وخت ضایع شوی، خو بیا هم که دواړه لوري لږ تر لږه پر دې یوې موضـــوع هم توافق وکړي چې امریکایان دې ته اړ کړي چې خپلې پوځي اډې رنګې نـه کړي او روغې جوړې یې افغان لوري ته وسپاري او بل خپل پاتې پوځي وسایل دلته دولت ته پرېږدي او د دې تر څنګ هغه وسـایل چې تر دې دمخه یې له افغانستانه ایستلي، هغه پاکستان ته پرې نه ږدي؛ یا یې ځان سره یوســي او یا یې ویجاړ کړي. نو که دا دوه مخالف افغان لوري اوســمهال لږ تر لږه پر دې یوې موضـــوع هم خپلمنځي توافق وکړي بیا به یې هم د خپلو تېروتنو او ګناه وو بار یو څه کم کړی وي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

برېښنايي تذکره او د ولسي جرګې د ځينو غړو ننني طرحه

دا ليکنه د ۲۰۲۰ م کال د اکتوبر مياشتې پر (۲۸) مه، چې د ۱۳۹۹ل کال د لړم مياشتې له (۷) مې نېټې سره سمون خوري، نشر شوې ده.

په تېرو څلوېښتو کلونو او په تېره بيا د بن تر کنفرانس وروسته

په تېرو دوو لسيزو کې افغاني هويت ته سخت ګواښونه متوجه

(c) ketabton.com: The Digital Library

شـــوي او لاهم دا خطرونه دوام لري. په بربښـــنايي تذکره کې د ملي هويت يادونه هم د يو شـــمېر پرديپالو پر زړه نه اوارېدله، نو ځکه خو يې په دې برخه کې ګڼ شـــمېر جنجالونه جوړ کړل، خو د دې ملت د ويښو بچيانو په دقيقې مبارزې له منځه لاړل .

څو موده وړاندې په حکومت کې د يو شمېر ايرانپالو کړيو له خوا بيا هڅه وشـوه چې په تذکره کې د مور نوم د ليکلو په پلمه داخل شـوې موضـوع يو ځل بيا پر يو بل ډول متنازع کړي، مور چې د کوم جنجال اټکل کاوه، هغه نن په ولســـي جرګه کې د همدې يو شمېر هويت ضد اشخاصو له خوا څرګند شو. خو د لوی خدای ج فضـــل دی، د غله پر ړېره خلی وي او د درغلګر په اوړو کې شګه. د شيطان کار له ببرې سره مل وي، د تېر په څېر يې يو ځل بيا له ببرې او درغلۍ څخه کار واخيســت، نو ځکه يې دا کوږ بار تر منزله نه رســـېږي. طرحه يې وړاندې کړه، خو نيمګړې او د قانون خلاف. دلته غواړم د همدې طرحې پر نوعيت، ناقانونيت او د هغې پر راتلونکي احتمالي برخليک لنډه رڼا واچوم:

۱–د ولسي جرګې يو شمېر غړي کولای شي ((د جرګې د غړو طرحه)) په نامه يوه طرحه وړاندې کړي، خو دا طرحه به هغه وخت د يوې طرحې په توګـه د بحث وړ ګرځي، چې د جرګې

(c) ketabton.com: The Digital Library

عمومي غونډې ته يې ځرنګوالی قرات کړي، عمومي غونډه يې د رد او تاييد واک لري.

۲–د نفوسو د احوالو د ثبت په اړه د ولسي جرګې نننۍ طرحه په داسې حال کې ولسي جرګې ته د رايې اخيستنې لپاره وړاندې شوه چې عمومي غونډه يې پر محتوا اصلاً خبره نه وه.پر جعل، تقلب، عجلې او ناخبرۍ بانـدې د يوې طرحې تېرول خپله يو قانون ضد عمل دی.

۳–طرحه قانون نه دی، يو نظر دی، دا به هغه وخت د يوې مصوبې بڼه خپلوي چې د ولسي جرګې اکثريت کمېسيونونه يې تاييد او تر هغه وروسته يې د عمومي غونډې اکثريت غړي هم تاييد کړي ،نو بيا د يوې مصوبې بڼه خپلوي او د قانون په توګه بيا هغه وخت منل کېږي، چې مشرانو جرګه هم همدا مصوبه تاييد، جمهور رييس يې لاسليک کړي او په رسمي جريده کې چاپ شي .

٤ –له پورته پړاوونو پرته د ولسي جرګې د ځينو غړو هره طرحه او ان تاييدي مصوبه، نه قانون دی او نه قانوني التزام لري.مشرانو جرګه او بيا جمهور رييس د هغو د رد او تاييد پوره پوره صلاحيت لري.

(c) ketabton.com: The Digital Library

۵-د ولسي جرګې د یو شمېر غړو ننۍ طرحه سر له همدا اوسه د ولســـي جرګې د نورو غړو له خوا رد شـــوې او په دې اړه ګڼ شـمېر لاسـلیکونه راټول شـوي، که چېرې کمېسـیونونو ته حتمي طرحې ځي، نو دوه طرحې به ځي، خو که په کمېســـیونونو او عمومي غونډه کې د هرې طرحې رد یا تایید وشـــي، بیا هم د قانون او په تېره بیا د قانون د انفاذ په مانا نه دی.

٦-زیـات احتمـال دی چې د ولســـي جرګې د ځینو غړو ننۍ طرحه په اکثریت کمیســـییونونو کې رد شـــي، یا یې مقابله طرحه ومنل شي.

٧ -تر ټولو مهم ټکی دا دی، کله چې یوه مسوده د ولسي جرګې له خوا پاس شوې وي، مشرانو جرګې هم تایید کړې وي او یا یې د مشـــترک کمېســـیون لـه خوا پـاس کړې وي، جمهور رییس لاسـلیک کړې وي، رسـمي جریده کې چاپ او د نافذ قانون بڼه یې خپله کړې وي، ولســـي جرګه د دوه ثلثو رایو په کارولو ســـره کولای شي هغه قانون بدل کړي او دا اوسنۍ ولسي جرګه په هېڅ ډول د دې توان نه لري چې د نفوســو د احوالو د ثبت د اوســني قانون خلاف دوه ثلثه رایې راټولې کړي.

٨- نتیجه دا ده چې د برېښـــنایي تذکرو وېش به همداســـې روان وي، مخالفین کولای شي خپل قهر پر دې سوړ کړي چې هېڅکله

(c) ketabton.com: The Digital Library

دا تذکره وانخلي، د افغانســـتان تذکره یو ویاړ او پرتم دی، نو د دې هویت مخالفین باید پر دې ویاړ ویاړمن نه شي او تر هغه باید دا تذکره ور نه کړای شي، چې توبه یې نه وي ایستلې. خو د دې تذکرې پلویان باید د تذکرو اخیســـتلو ته کش ورکړي، د کورنۍ هر غړي په تېره بیا ښـــځینه قشـــر ته تر ټولو لومړۍ دا ویاړمنه تذکره واخلي.

اوس د عمل وخت دی د اندېښـــنې او مبارزې پړاو مو تېر کړی دی. ټول د برېښنایي تذکرې د اخیستو پر لوري.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د دعاګانو مستحق

دا لیکنه د ۲۰۲۰ م کال د اکتوبر میاشـــتې پر (۲۹) مه، چې د ۱۳۹۹ ل کال د لړم میاشتې له (۸) مې نېټې سره سمون خوري، نشر شوې ده.

تېره جمعه له حاجي صـیب خان محمد باز منګل او د افغانسـتان د سـوداګرو خونې له یو شـمېر غړو سـره، چې د هېواد د بېلابېلو سیمو استازولي یې کوله او مخور شخصیتونه وو، د ننګرهار دره نور ولسـوالۍ ته لاړو، ولسـوال صـیب ډاکتر هجرت ګردیوال او نـورو قـدرمـنـو مشـــرانـو زمـوږ ډېـر عـزت وکـړ. بـیـا مـې

مېلمانه په ښېوې ولسوالۍ کې (ناکامورا پارک) ته دعوت کړل، هلته په دې پارک کې اوس د ناکامورا نوی یادګاري څلی جوړ شـــوی دی. له زړه مو ورته دعاګانې وکړې. دا زرغون پارک د

(c) ketabton.com: The Digital Library

هغه د زیار او خولو په برکت جوړ شـــوی، اوس د هغه یادګاري ځلی هم دلته ودان شـــوی دی. چا چې ناکامورا ژوندی لیدلی و او اوس د دې یادګاري ځلي په لیدو د هغه د ژوند او مرګ دواړه تصـــویرونه

له ذهنه تېر کړي، نو پر خپـل ولس بــه ډېـــر خواشـــینی شـــي. زه د خواشـــینۍ تـر ځنـګ ځان تـه یو څـه ډاډ پـه دې ورکوم چـــې پـــه همدې ډګر کې مې له خپلو ملګرو سره یو ځای د ده په ژوند کې د دې رښـــتینې اتل د قدرونې او ســـتاینې لپاره یوه درنه غونډه جوړه کړې وه، هغه وخت چې ناکامورا د خلکو مینه ولیده، نو له

(c) ketabton.com: The Digital Library

ډېرې خوښۍ يې له سترګو اوښکې راغلې. که پر هغه مهال مې هغه کار نه وای کړی، نو اوس به لا ډېر خواشيني وم. اوس نو د بل هر هېوادوال په شان له مور سره له دعاګانو پرته بل څه نه

شته، الله ج ډېر مهربان دی. خدای دې ورته مغفرت نصيب کړي. خو د دې تر څنګ پخوانيو او اوسنيو فيسبوکي چارواکو ته هم لږ شرم په کار دی چې د نړدې يو کال په بهير کې يې د دې ستر انسان د قاتل او قاتلانو څرک و نه شو لګولی. نه پلټنه وشوه، نه څېړنه او که شوې هم وي د مافيايي کړيو او نورو مضرو مصلحتونو له ډاره له ولس سره څه نه دي شريک شوي. دوی لا اوس هم په مجازي نړۍ کې مصروف دي او د خپل ولس د ترخه ژوندانه ترخو واقعيتونو ته نه دي راکوز شوي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

دوی سره يې اوس گز کړه!

دا ليکنه د ۲۰۲۰ م کال د نومبر مياشــتې پر (۷) مه، چې د ۱۳۹۹ ل کال د لړم مياشتې له (۱۷) مې نېټې سره سمون خوري، نشر شوې ده.

نه مې غوښتل چې د درې کسيزو او پنځه کسيزو ډلو ډلو ټپلو په باب خپل غبرگون څرگند کړم، خو ددې لپاره چې له يو شـــمېر ناخبره هېوادوالو سره پوښتنې پيدا نه شي، د يو څو ټکو ليکلو ته اړ شوم:

پر کابل پوهنتون خونړی بريد وشــو، د دې بريد تر شـــا خونړي لاســـونه وو، پر حکومت د واکمنې اصـــلي اســـتخباراتي کړی (نظارشـورا) له خوا طالبانو ته گوته ونيول شـوه، طالبانو په پېښـه کې لاس رد کړل، داعش ته منســـوبې يوې ټولنيزې رســـنۍ، دا

(c) ketabton.com: The Digital Library

غمیزه د (پنجشیري)او (خراساني) په نوم د خپلو دوو غړو کار وباله، خو طالب ضد واکمنو ډلو هر څه پر طالبانو واړول. دا چې دا کار هر چا کړی، یو رزیلانه کار ګڼل کیږي او بشـــري ضـــد جنایت دی. خو مخکې تر دې چې اصـلي دښـمن معلوم شـي تر هغه پورې ټول مســـولیت د حکومت پر غاړه دی. خو کوم څه چې د دې برید په اړه شـکونه پیدا کوي هغه خپله په حکومت کې د جنګي جنایتکارو ډلو له خوا د جنایت د اصـــلي مجري پل غلطول دي: ایا دا حمله انتحاري وه؟ انفجاري وه؟ که په هدفي ډول د لاسـي وسـلو په وسـیله د محصـلینو په نښـه کول وو؟ که انتحاري وه د هغوی مړي او اثار څه شول؟ که بریدګر د حکومتي سـرتېرو له خوا ووژل شـول، جسـدونه یې څه شـول ؟څوک وو؟ داعش وو کـه طـالبـان؟ کـه طـالبـان وو د کوم ځـای وو؟ او کـه داعشیان وو د کوم ځای وو؟ دا چې دا خلک چا او څنګه تر دې ځایه را ورسـول؟ دا څوک وو؟ تر پېښـې وروسـته څنګه ژر هغه شعارونه پر دېوالونو وځړول شول چې د حکومتي چارواکو او په تېره بیا د امرالله صـالح له خوا پخوا هم زمزمه کېدل؟ ایا د شـهید شـویو معصـومو محصـلینو کورنۍ او یا نور دردېدلي محصـلین په دې ستر غم کې د دې جوګه وو چې د خپلو شهیدانو د جنازو تر خښولو وړاندې؛ ماښام ناوخته او یا هم پر شنه سهار، سیاسي او داسې شعارونه، چې د معلومو واکخوښو فاسدو حکومتي کړیو د قدرتغوښـتنې بوی ترې راځي، چاپ او د پوهنتون پر دېوالونو یې

(c) ketabton.com: The Digital Library

را وځړوي؟ دا او دېته ورته نورې ډېرې پوښتنې شته چې په دې پېښه کې د یوې بلې حکومتي تروروستي ډلې لاس لرل هم له شکه نه لرې کوي. دا تروروستي ډله د جمعیت او نظار شورا هغه ډله ده چې اساس یې پر توطیه، دسیسه او وژنه ولاړ دی. دا ډله اوس په امنیتي سکتور کې پراخ نفوذ لري او د طالب دښمنۍ تر چتر لاندې یې د مفکر صیب د واکپالنې د غریزې پر اوږده توپک ایښی، افغانوژنې او په تېره بیا پښتون وژنې ته ادامه ورکوي. جمعیت او نظار شورا بیا د پل غلطولو او له مسولیته د تېښتې لپاره ځینې واړه موتلفین او په اصطلاح ځینې مدني فعالان هم لري چې د ملي او سیاسي شخصیتونو د توهین لپاره له هغوی څخه کار اخلي، (راوا) سازمان او یا د (همسبتگۍ)ډله له همدغو موتلفینو څخه ده؛ پښتون ضد انگېزه د دې ډلو مشترک ټکي دي. اوس نو د دې لپاره چې د پوهنتون له غمیزې څخه د خلکو پام بلې خوا ته واړوي، باینرونه یې چاپ کړي او د ځینو نورو استادانو تر څنگ یې زما او د ډاکټر ځلاند انځورونه هم په کې را وړي دي. د دې کار اصلي علت دا دی چې موږ سوله غواړو او د سولې په راتگ سره بیا د دغسو جنایتکارو ډلو د جنایتپېټونې لپاره هېڅ مجال نه پیداکېږي. موږ تېر کال ځکه طالبانو سره د خبرو لپاره قطر ته لاړو، چې طالبانو ته دا ووایو چې د تاسو د جنگ دوام ټول افغانستان او په تېره بیا پښتنو ته اوږدې غمیزې زېږوي، ستاسو له جنگه جمعیت او نورې ډلې

(c) ketabton.com: The Digital Library

ناوړه ګټه پورته کوي، هم د نړیوالو په مرســـته خپل واک غځوي او هم ټولوژنې او افغانوژنې ته دوام ورکوي.نو په هر ترتیب چې وي تاسې باید هم سـوله وکړئ او هم د نظام اډانه خوندي کړئ. زموږ له دې ژور او هدفمن سفر څخه، نو نظار شورا او یو شمېر فیسـبوکي مفکرینو د طالب تاییدونې مفهوم واخیسـت او موږ یې د طالبانو د پلویانو په تور تورن کړلو. که چېرې طالبانو ســـره خبرې اترې کوم جرم وي، نو بیا خو احمدشــاه مسـعود او ډاکټر غني تر ټولو غټ مجرمین دي چې تر هر چا وړاندې یې د خپل قدرت د تر لاسه کولو لپاره له طالبانو سره پټې خبرې کړې وې، موږ د قدرت لپاره نه، بلکې د سـولې لپاره مو ورته لمن غوړولې وه.د پوهنتون پر هغه استاد دې لعنت شي چې په خوب، خیال او ذهن کې یې د داسې ناوړه پېښې تصـور پیداکېږي. زه یو عاطفي شـــخص یم ان پر خپلو ســـرســـختو مخالفینو مې هم مرګ نه لورېږي، مســـعود، رباني، مزاري او نور، چې د زرګونو افغانانو قاتلین وو، بیا مې هم پرې مرګ نه لورېده، ما ویل خدای ورته پر هغې دنیا خپله سزا ورکوي، نو څنګه دې ممکنه شي چې د داسې یوې غمیزې تصـــور دې وکړم. کـابـل پوهنتون مې کور دی او خواږه محصـــلین زما خپل اولادونه، زما لور (هیله) له همدغه ټولګي او همدغه پوهنځي څخه دوه کاله وړاندې فارغه شـــوه، چې همداګلالي محصلین په کې شهیدان شول. دېرش کاله مې په خپل دې کور کې تدریس کړی او هېڅکله مې په تدریسـي سـاحه

(c) ketabton.com: The Digital Library

کې سیاسي خبره نه ده کړې. نو دښمن دومره مکار دی چې هم دې وژني، هم دې جنازې ته درځي، هم دې پر ژوند سیاسي تجارت کوي او هم دې پر وینو. ای ساده زړو هېوادوالو! یو څوک چې زما په باب، چې په ټول عمر کې مې یوه مرغۍ نه ده حلاله کړې، داسې قضاوت او داسې دروغجن تبلیغات کوي، نو هغه به سولې ته څنګه لېوال شي؟ ګورئ! د سولې او هېواد اصلي دښمنان همدغه دي چې د نظام له غېږې د نظام لمنې ته اور اچوي، له نظامه بهر مخالفین لا له نظامه ډېر لرې دي، که غواړئ چې هم سوله راشي او هم نظام خوندي شي، نو د حکومت او نظام په اډانه کې د شمالټلوالې او د هغوی د اړوندو موتلیفو لنډغرو مخه ډب کړئ، اصلي نسخه او کاري نسخه همدا ده او بس.

(c) ketabton.com: The Digital Library

په سیاست کې ټولنیز اخلاق

دا لیکنه د ۲۰۲۰ م کال د ډسمبر میاشتې پر (۲) یمه، چې د ۱۳۹۹ ل کال د لیندۍ میاشتې له (۱۲) مې نېټې سره سمون خوري، نشر شوې ده.

سیاست یو ټولنیز علم او هنر دی، خوشال بابا سیاست ((جهانداري)) بللې ده. څوک چې ټولنیز اخلاق نه لري او یا ټولنیزو ارزښتونو ته درناوی و نه لري، نو چې سیاسي ډګر ته را دانګي، که په خپله علمي برخه کې هر څومره بریالی وي، خو په سیاسي ډګر کې به نه وي. غوره مثال یې خپله همدا اوسنی

جمهور رییس (اشرف غني) دی. د ډاکتر غني فکر، لیدلوری او ان احساس د ډاکټر عبدالله او په ټوله کې د شمالټلوالې تر بل هر مشره څو ځله ښه او د دې وطن په ګټه دی. خو په مقابل کې بیا

(c) ketabton.com: The Digital Library

عبدالله او د ټلوالې ځینو نورو مشـــرانو د خپلو پلویانو او ټولنیزو مناسباتو په پاللو کې تر غني څو ځله زیاته خپله لوړتیا ښودلې ده. غني د ملاریا ګولۍ او یا هم هغه چمبړخیال ته ورته دی، چې ډېر تریخ او بد خوند لري او ترسـتوني په ډېرې سـختۍ تېرېږي، خو په ګېډه او بدن کې دننه یو شمېر پټ مرضونه په ښه ډول تداوي کولای شي، په مقابل کې بیا ټلواله او د هغې مشران د زهرو هغې ګولۍ ته ورته دي چې په شاتو کې تاوه شوې؛ خوړل یې اسانه او خوندور دي، خو په بدن کې په لســګونه ډوله ناروغۍ راپیدا کوي. زموږ په ټولنه کې د ګوتو په شـــمار خلک پر دغه نزاکت پوهېږي. هغوی چې مفکر صیب ته غوړه مالي نه کوي او ټلوالې سره په لوټ او تالان کې د ایتلاف لمن نه نیسي، هغوی له دواړو لورو څخه تر ګواښ لاندې دي. اوس نو غني ته یوازې هغه غوړه مالان او ټامیان ورپاتې چې د دې وطن له ارزښـــتونو څخه ډېر لرې دي او د غني د خوشالۍ په خاطر د سرکوزۍ هغه وروستي حد ته رسېدلي دي. غني بیا د ځانپالنې او ځانخوښونې پر داسې یو ناعلاجه ناروغۍ اخته دی، چې له غوړه مالۍ پرته یې پر بل هېڅ شي ګوزاره نه کېږي. رښتیا ویل ورته داسې دي، لکه د توپ مرمۍ چې پرې ور خوشـې کوې. هغه غوړه مالانو داســې تلقین کړی چې فکر کوي ټول ملت ورڅخه خوشـــاله دی، په وطن،

(c) ketabton.com: The Digital Library

سیمه او نړۍ کې هېڅ بدیل نه لري، خو پر دې لا نه دی خبر چې د رومانیې د جمهور رییس (نیکولای چایسسکو) په شان یې ان تر ستېج لاندې خلک هم مخالف دي. اوس نو امرالله خان صالح هم د ده د کمزورۍ همدا ټکی ښه تشخیص کړی دی؛د ده مبالغه ییزو توصیفونو ته یې کار ویلی، لاس کوي او ګوړې راباسي. بله خوا بیا جمعیت او نظار شورا د مخالف او موافق په دوو رولونو کې په نوې بڼه د پخوانیو امتیازونو پر خوندیتوب سربېره نوي نوي امتیازات تر لاسه کوي. د نظار شورا لنډغر بیا هغه ماران دي چې څومره ګرمېږي خطر یې زیاتېږي. دوی نه یوازې خپل غړي پالي او خپلې ریښې ځغلوي، بلکې د ملي یووالي د تصنعي تمثیل پوره قابلیت او مهارت هم لري او یو شمېر پښتانه سیاستوال د ملي یووالي د سمبولونو په توګه هم کارولی شي. د تمثیل دا څپه بیا هغه وخت لا پسې ګرمه شي چې یو شمېر فیسبوکي سیاستوال او نوي غوړځني ځوانان هم ورسره د دې کاذب ملي وحدت د تمثیل او اتڼ انتره تاوه کړي.د غني په مشرۍ اوسنۍ کابینې ته د ولسي جرګې د رایې اچونې بهیر د غني د برخې د حکومتي ټیم بې کفایتي او د ولسي جرګې د یو شمېر پښتنو او ملتپالو وکیلانو کمسوادي یو ځل بیا په ډاګه کړه.له مجهول الهویته (اجمل احمدي) پرته چې باید ناکام شوی

(c) ketabton.com: The Digital Library

وای، غني ته منسوب نور درې نوماند وزیران هم ناکام شول. په حقیقت کې د غني د حکومتي برخې له لوري یوازې دوه وزیران بریالي شــوي دي، هغه نور چې د غني په نوم معرفي شــوي، هغه هم د غني د ایتلافي ټکټ برخه وو، چې ریښتـــه یې بیا هم په یو ځای کې ټلوالې ته رســي.عبدالله ته د منســـوبو وزیرانو له خوا د جګو رایو اخیســـتل که څه هم په ولســـي جرګه کې د پښـــتنو او ملتپالو وکیلانو د تر ایســـتنې او له هغو ســـره د ژمنې ماتونې له لارې تر سـره شـوي، خو بیا هم غني او ټول ملت ته ډېر تریخ او بد پیغام لري : غني ته یې بد پیغام دا دی چې ((د ملت په کور)) کې تر غني د عبدالله تاثیر او منښـــت زیات دی او که دا خبره رښـــتیا همداســـې وي، نو بیا خو دوی د جمهوري ریاســـت ټېرو ټاکنو ته هم نغوته کولای شـــي او ملت ته یې بیا تریخ پیغام دا دی چې ولسـواکي او د فسـاد پر ضـد مبارزه یو تش شـعار دی، اوس هم اساسي واک جنګسالارانو او فسادګرو سره دی؛ چا چې ډېر خیانت کړی هغه تر هر چا د زیاتو رایو د خپلولو وس لري. غني ته خو د شــرم خبره دا ده چې د ده په ټکټ کې مخابراتو وزارت ته نوماندە وزیره (خاوري) چې اصـــلاً د (حاجي محقق) ســـهم دی او د (ســرور دانش)له چینله پر مفکر صـیب تحمیل شـوې، هغه په جګو رایو بریالۍ کېږي، خو (رنګینه او ساپۍ)چې د ډاکتر

(c) ketabton.com: The Digital Library

غني مستقيم سهم و او په هيڅ وجه تر (خاوري)په سواد کې کمې نه دي، نه بريالی کېږي، نو دې کې دې غني خپل ګرېوان ته سر لږ ور کښته کړي. که غني په ولسي جرګه کې په ناقانونه ډول د غزني په استازی (يوولس)ايرانپالي وکيلان نه وای کېنولي، نو د غني د ټکټ يو نوماند وزير به هم نه و ناکام شوی.خبرې ډېرې دي، ليکنه اوږدېږي. خو خدای دې د دې ملت مل شي. شعوري ملتپالو افغانانو ته که څه هم شمېر يې کم دی، په کار ده چې سره منسجم شي او دا وطن د مفکر او ټاميانو له وچ تکبر او لېونتوبه او د شمالټلوالې د واک له حرص او لندغرتوبه وژغوري.په سپين لباس کې د تيارو پلويان لا بل جنجال دی، چې تر دې دوو واکمنو فاسدو ډلو وروسته د هغوی پر وړاندې هم جلا مبارزه په کار ده.

(c) ketabton.com: The Digital Library

که نظام ړنګ شي!؟

دا لیکنه د ۲۰۲۰ م کال د ډسمبر میاشتې پر (۳) یمه، چې د ۱۳۹۹ ل کال د لیندۍ میاشتې له (۱۳) مې نېټې سره سمون خوري، نشر شوې ده.

دا منو چې د دولت مشرتوب له نورمال ټولنيز چلند څخه برخمن نه دی.

دا منو چې سیاسي مشرتوب د اضدادو له یو مجموعې څخه رغېدلی.

دا منو چې دیني او ملي ارزښتونو څخه لرې او متضاد اشخاص د دولت پر حساسو رګونو واکمن دي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

دا منو چې اداري فساد، لوټ او تالان خپل اوج ته رسېدلي.
دا منو چې د ملت او دولت تر خواخوږو زيات، ملت دښـــمنه، دولت دښمنه او هېواددښمنه عناصر پر حکومت واکمن دي.
دا منو چې د ولس او حکومت تر منځ زيات واټن او ان تضـــاد رامنځته شوی دی.
خو له دې ټولو ناخوالو، ستونزو او بدرنګيو سره سره ايا اوس د دې وخت دی چې ربړ نور هم کش کړو؟ هر څومره چې دا ربړ کشوو د خوشې کېدو پر مهال يې فشار او خطر لاپسې زياتېږي.
نو حل لاره څه ده!؟

يو نظام او حکومت شته، ښه نه دی، خو تر نشت څخه ښه دی.
موږ د بې نظامۍ تجربه کتلې، هغو نســـلونو چې د بې نظامۍ او ګډوډۍ درد ليدلی هغوی پر دې نزاکت ښه پوهېږي، چې نظام او

(c) ketabton.com: The Digital Library

دولت د يوې ټولنې لپاره د نوش دارو حيثيت لري. اوس موږ د نيوکې لپاره يو ادرس او مخاطب لرو، که څه هم دا ادرس مو يو څه تت او مخاطب مو هم پر غوږو يو څه درونند او بې تفاوته دی، خو بيا هم يو ادرس دی، نو په هر ترتيب چې وي بايد بې ادرسه او بې هويته نه شو.

موږ په شـــلمه پېړۍ کې دوه ځله د نظام ړنګونې او نظام پاشـــنې تجربـه ليـدلي، چې هېواد يې پـه پېړيو پېړيو د نړۍ د تمـدن لـه کاروانه شـــاته کړ. البته هم نظام، هم دولـت او هم حکومـت فوق العاده تغير او بدلانه ته اړتيا لري، تغير او بدلون د نظام د پاشنې او ړنګونې مفهوم نه لري او نه هم هر تغير او بدلون مثبت پيغام او عواقيب لري. بلکې هر تغير بايد د نظام د فزيکي اډانې د خونديتوب د تضـمين په شـرط رامنځته شـي. اوس وېره دا ده چې که چېرې د طالبانو او حکومت تر منځ خبرې ناکامې شي، نو د نظام د ړنګېدو خطر او احتمال به زيات شـــي.دلته مشـــکل دا دی چې د اوســـني حکومت چلونکي تر يوه بريده د نظام چلونې ظرفيت او مهارت لري، خو د نظام ســـاتنې لپاره د قربانۍ وس، احســاس او جذبه نه لري، خو طالبان بيا د نظام ســاتنې ځواک او ولولـه لري، خو د نظـام چلونې او پرمخبيونې پوره مهـارتونـه نـه لري، نو د حـل منځنۍ لاره همـدا ده چې لـه دې دوو ځواکونو څخه پر خپل ځای ګټه پورته شـــي او د روغې جوړې لاره خپله

(c) ketabton.com: The Digital Library

شــي. د ټکر او اوســني حالت د تداوم او یا هم انقطا ع په حالت کې د یوه لوري هم خیر نه شته، نه د دې حکومت ګډوله ترکیب (غربپلوي ټامیان+ تنظیمي لنډغر) او نه هم طالبان له دې حالت څخه تر پایه اساسي ګټه پورته کولای شي. داسې وخت به راشي چې اوسني واکمن به ټوله ګټلې پانګه بایلي او طالبان به څلوېښتو هېوادونو سره د ګټلي جنګ شهرت، دوی به هم د مجاهدینو پر برخلیک اخته شــي. ملت به هم یو ځل بیا خپل اوســنی نیمګړی ادرس هم له لاســه ورکړي، بیا به ګډوډي، غمونه او دردونه وي او د ملامت او سلامت د معلومونې بحثونه .

افغـانـان پـه خپـل منځ کې د روغې جوړې، پخلاینې او زغم پوره

تحربه لري، خو په دې منځ کې چې کومې دوه مضــرې حشــرې کارکوي، هغه د ایران او پاکســتان اســتخباراتي ادارې دي، چې دوی غوارړي افغانســـتان یو ځل بیا د جهاد او الحاد په نامه د اویایمو کلونو حالت ته ستون کړي. زمونږ دا ((بې ابه)) ګاونډیان

(c) ketabton.com: The Digital Library

د اوبو له سخت کمښت سره مخ دي، هر کال د (۵۳) ملیارده ډالرو په ارزښت د افغانستان اوبه په وړیا ډول دې مضرو ګاونډیو ته تویېږي، اوس چې د هېواد په بېلابېلو سیمو کې د اوبو او برېښنا بندونه جوړېږي، نو د دوی پر زړه لمبې بلېږي. د سلما، کمال خان، پاشدان، کجکي، فراه، بدخشان، شاه عروس، شاتوت، کونړ، لغمان او نورو سیمو بندونه او اوبه خور سستمونه که جوړ او بشپړ شي، نو په صنعت او کرنې دواړو کې به ډېر پرمختګ وشي. اوس که څه هم په دولت او حکومت کې ډېرې زیاتې نیمګړتیاوې شه، خو یو څه ټک وپک کار هم روان دی.که له تدبیر څخه کار وانخستل شي او هر یو د خپل کاذب او د نورو له خوا د ورکړل شوي زور پر اس سپاره وي، نو وېره دا ده چې تېر تریخ تاریخ یو ځل بیا تکرار شي. اوس د ټولنې دریم او اساسي قشر یانې د ولس خبیرو اشخاصو ته هم په کار ده چې د بې تفاوتۍ او مضر احتیاط له دایرې را ووځي او پر ښکېلو لورو غږ وکړي چې موږ هم موجود یو، دین، ملت او دولت باید نور د یادو ډلو له انحصاره خلاص شي او د یوې سالمې ټولنې جوړېدو ته لاره اواره شي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

معلوم مقتولین او نا معلوم قاتلین

دا لیکنه د ۲۰۲۰ م کال د ډسمبر میاشتې پر (۲۳) مه، چې د ۱۳۹۹ل کال د مرغومي میاشتې له (۳) مې نېټې سره سمون خوري، نشر شوې ده.

په هېوادکې د وینو رود روان دی، هېڅوک د پوښتنې نه شته؛ حکومت هم د خواشینۍ پیغامونه نشروي او پېښې غندي او ولس هم. یوه ورځ فیسبوکی ماتم وي

تېر شي او هېر شي، بیا بله دردوونکې پېښه وشي، پخوانۍ هغه هماغسې تر څېړنې لاندې ناڅېړلې پاتې شي. خلک له مرګ سره عادي شول، هر سهار چاودنه او ترور د ښار دکلتور یوه برخه شوه، خو واکمن لا هم د واک او شهرت د لایتناهي هوسونو په ډنډکې ډوب دي، اوس

(c) ketabton.com: The Digital Library

هم ورته ځان تر هر چا غوره برېښـــي، ولس تباه شـــو، خو دوی اوس هم ځانونه ولسمشر او مرستیال ولسمشران ګڼي، درباري غوړه مالان اوکرایي فیســـبوکیان یې لا هم د بې کفایتۍ د پټونې لپاره سل دلایل لټوي، ضمیر مړو لیکوالانو لا هم د مضر احتیاط له امله چوپه خوله غوره ګڼلې، که نه خو هر څه معلوم دي، تر هغه چې نامعلوم قاتل پسې ګرځو راځئ د معلوم مسول ګرېوان ته لاس ور واچوو. تر هغه چې اجرتي نـامعلوم قـاتلان معلومېږي، جمهورریيس، د هغه مرستیالان او د امنیتي سکتور لومړۍ درجه مسولین د دې ډول وژنو اصلي مسولین ګڼل کیږي. بل چا پسې مه ځئ د دوی ګرېوان تـه لاس ور وړئ، کـه لاس نـه شـــئ ور ورلای، په ښېراوو کې یې له یاده و نه وباسئ!

(c) ketabton.com: The Digital Library

دا هوايي دهلېز بيا څه مانا؟؟

دا ليکنه د ۲۰۲۱ م کال د جنورۍ مياشـــتې پر (۵) مه، چې د ۱۳۹۹ ل کال د مرغومي مياشـتې له (۱٦) مې نېټې سـره سـمون خوري، نشر شوې ده.

دهلېز د انګرېزي ژبې د (corridor) ژبـاړه ده چې د دالان يـا همدې دهلېز مانا ورکوي.یانې د دوو دېوالونو يا موانعو تر منځ پرتې سـيمې ته دهلېز يا کوريدور وايي. له اصـطلاحي پلوه له پيل

يا ابتدا څخه بيا تر مقصـــده پورې د لارې هغه مسـير دی چې تر ډېره بريده د ســـوداګريزو مقصـــدونو لپاره کارول کېږي.دا ډول لارې يا دهلېزونه هم د هېواد په داخل کې وي، هم د هېوادونو

(c) ketabton.com: The Digital Library

تر منځ او هم په نړیواله کچه. غوره مثال یې د وریښــمو لویه لار وه چې ګڼې ســیمې او هېوادونه یې ســره نښــلول.دې ډول کوریــدورو کې عــام ســړکونــه، لویې لارې، اورګاډي او نورې مواصلاتي لارې ټولې شاملېږي.

د کوریدور اصــطلاح معمولاً د ځمکې پر مخ د فزیکي موانعو تر منځ د یو فاصــل خط لپاره کارول کېږي، خو د فضــا، خلا یا هوا لپاره ځکه منطقي نه برېښــي چې هلته داســې فزیکي موانع یا

دېوالونه نه شــته، چې یوه حایله ســیمه دې رامنځته کړي.البته هر هېواد خپل هوايي حریمونه لري چې حدود یې معلوم دي اود امنیتي دلایلو له کبله د نورو هېوادونو الوتکو ته د یو مشـــخص مســـیر له لارې د تک راتګ اجازه ورکوي، د هوايي لیکې یا کرښې اصطلاح څه نا څه معمول ده، مانا دا چې په یوه مشخصه هوايي لیکه یا خط یو هېواد بل ته الوتنې کوي، خو د هوايي

(c) ketabton.com: The Digital Library

دهلېزونو اوسنۍ اصطلاح ځکه ډېره معقوله نه برېښي چې دا اصطلاح دلته له سياسي دروغو سره تړلې ده. د ساري په توګه چين ته د هوايي دهلېزو له لارې جلغوزي ولېږدول شول، ترکيې او اروپا سره نوي هوايي دهلېزونه پرانيستل شول!! ايا ترکيې، هند، چين، روسيې، اروپا او نورو هېوادونو سره مو پخوا د هوايي ترانسپورت له لارې صادرات نه درلودل؟؟ ايا د افغانستان وچه مېوه، غالۍ او نور توليدات د هوايي ترانسپورت يا هوايي ليکې له لارې هلته نه صادرېدل؟ هغه وخت کې د هوايي دهلېز اصطلاح چېرته وه؟ همدا الوتکې وې او همدا هوا او فضا وه، او اوس هم ده، نو دا هوايي دهلېز بيا په کې له کومه شو؟ که څوک ووايي چې چين ته د هوايي ترانسپورت يا هوايي ليکې له لارې افغاني مېوه ولېږدول شوه او يا که ووايي چې د هوايي دهلېز له لارې مېوه ولېږدول شوه، نو په مېوه، الوتکه، هوا او فضا کې به څه توپير رامنځته شي؟؟ خبره دا ده چې دلته کاذب سياستوال غواړي د دروغجنو الفاظو له لارې يوې ثابتې محتوا ته يو بل رنګ ورکړي او په دې ډول د خلکو ذهن مصروف کړي. درباري غوړه مالان او کرايي ليکوالان بيا څو موده ولس پر دې بوخت وساتي چې دغه دی له خيره سره بنده فضا خلاصه شوه او اوس به نو وطن له خيره سره شړشم شي!

(c) ketabton.com: The Digital Library

څوک شـــته چې له دوی څخه وپوښـــتي چې دهلېز خو ســـړی بندولای هم شي، خو دا هوايي دهلېز به څنګه بندېږي؟

نو تر څو چې دا ســـاده او ســـپين زړی ولس وي، نو همداســـې چالاکه او کاذب ســياســتوال به يې تېرباســـي، هغوی به دوی ته د ســـاده ګانو او دوی به هغوی ته د هوښـــيارانو په نظر ګوري او حالات به همداسې روان وي...

(c) ketabton.com: The Digital Library

يرغمل شوی جمهوريت

دا ليکنه د ۲۰۲۱ م کال د جنورۍ مياشــتې پر (۲۶) مه، چې د ۱۳۹۹ ل کال د ســلواغې مياشــتې له (۷) مې نېټې ســره ســمون خوري، نشر شوې ده.

د شـــورويانو د يرغل او د جهاد پر مهال به چې کله مجاهدينو د خلکو لـه کليو او کورونو او ان جومـاتونو څخـه پر حکومتي او

بهرنيو ځواکونو ډزې کولې، نو حکومتي ځواکونه به له ســـختو ننګونو سـره مخ وو، که کلي يې ويشـتل، کورونو او ولسـي خلکو

(c) ketabton.com: The Digital Library

ته زیان رسېده او که نه یې ویشتل د مخالفینو تر یرغل لاندې راتلل او زیات زیان ورته رسېده. مجاهدینو به تر یو څو هدفي او بې هدفه ډزو وروسته له کلیو پښې سپکې کړې، خو حکومتي ځواکونو به کلي پر بل مخ واړول. اوس مهال بیا د شوریانو ځای امریکایانو ونیو، د ډاکتر نجیب د حکومت ځای د ډاکټر غني حکومت ونیو او د مجاهدینو میراث بیا طالبانو ته پاتې شو، خو ملت، د هغه جغرافیه، د جنګ د اصلي خواوو عملونه او ملت ته یې متوجه زیانونه پر هماغه بڼه او کیفیت پاتې دي. اوس لا په

کې د جمهوریت په نامه یو بله مصنوعي او اومغلنه ډله بله هم زیاته شوې، چې د نظام او جمهوریت په نامه د جمهوریت له ادرسه پر خلکو ډزې کوي، دوی لکه د چریکي جنګیالیو په څېر چې کلي به یې یرغمل کول، دوی اوس ټول نظام، ولس او

(c) ketabton.com: The Digital Library

جمهوريت يرغمل کړی دی. د جمهوريت تر شا پټ دي، له هغه ځايه د جمهوريت او ولس پر ضد ډزې کوي، هر با شعوره افغان چې د دې مفسـدې ډلې پر ضـد غږ پورته کړي، نو د حکومتي امکاناتو په ناوړه کارونې سـره په ټوليزو رسـنيو کې پلورل شـوي غږونـه راپورتـه کړي، چې هلئ نظـام پـه خطر کې دی، هلئ جمهوريت په خطر کې دی، ولې جمهوريت تخريبوئ؟ ولې نظام ړنګوئ ؟؟ دوی همـاغـه جمهوريـت يـادوي چې محقق پـه کې د مفکر مشاور وي، دوستم په کې د نړۍ د دويم مفکر په لاسليک مـارشـــال وي، قومنـدان عطا او نور نـازولي پـه کې د قـدرت د شـرکت ونډوال وي. نظار شـورا او د هغوی لنډغر په کې د واک محور وي، يو څو ټاميان يې د ولســواکۍ ممثلين وي، بې بې ګل او څو نور لبنانپالي يې بې دليله، بې بديله او بې مسـوليته واکمنان وي، خو چا چې ځلوېښـت کاله د ولس پر هر درد اوښـکې تويې کړي وي، هغه دې د ملتپالنې په تور له تومتونو او کړاوونو ســره مخ وي. هغه جمهوريت چې فسـاد، دروغ، هوايي ژمنې او لوټ او تالان يې اسـاسـي ځانګړنې وي، هغه به د څه شـي جمهوريت وي؟ بـده خو يې لا دا ده چې د همـداســې يو جمهوريـت او همداســې يو مبتذل حالت له ادرســـه بيا پر ولس او د هغوی پر ارزښــتو ډزې هم کېږي او په ډېره بې شـرمۍ سـره بيا ولس ته د

(c) ketabton.com: The Digital Library

ملامتۍ ګوتـه هم نیول کیږي. اوس نو غمځپلي ملـت او د هغو رښـتینو اسـتازو ته خورا ګرانه ده چې دلته په سـپینو شـیدو کې دا ګډې شـوې اوبه سـره جلا کړي، منافقین له صـادقو وګړو بېل او مفسـدین هم په ډېر مهارت سـره ایل کړي. په دې منځ کې بیا بل خطرناکه ویروس هغه غوړه مالان دي چې له منطقي دلیل پرته د مفسـدو او پردیپالو چارواکو هرې اشـتباه، خطا او ناروا کړنې ته دلایل لټوي، د غوړه مالانو افراط کله تر دې بریده ورسـېږي چې اصـلي مدعي له خپلې خبرې او دعوې تېر شـي؛ خپله اشـتباه او خطا هم ومني، خو دوی به بیا هم د هغوی سـپیناوي ته ملا تړلې وي، نو مورږ په دغسې یوه پلیته زمانه کې ژوندکوو، نو راتلونکی نسـل دې له مورږه ډېره ګیله نه کوي چې مورږ هغوی ته لاره صـفا نه کړه او ډېر اغزي مو ورته له لارې ټول نه کړای شول.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د کابينې په غونډو کې څه تېرېږي؟؟

دا ليکنه د ۲۰۲۱ م کال د جنورۍ مياشتې پر (۲۶) مه، چې د ۱۳۹۹ ل کال د سلواغې مياشتې له (۷) مې نېټې سره سمون خوري، نشر شوې ده.

خلک به په بهر کې داسې فکر کوي، چې افغانستان کې يو حکومت دی، يو جمهوريت دی، دلته به د وزيرانو شورا يا کابينه وي، غونډې به د تعقل او پراخنظرۍ پر اساس وي، نظر به اوربدل کېږي او بيا به په ګډه د معقوليت او اکثريت پر بنسټ

پرېکړه کېږي، خو کـه څوک د دې جمهوريت عملي بڼې تـه وګوري، نو ربښه يې ان د فرعونيت د کور تر وره پورې رسېږي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

جمهور رییس په خپلو خبرو ســره غونډه پیل کړي، وزیران، سرپرستان او مرستیال وزیران قلمونه او پنسلونه راواخلي، ځان د جمهور رییس د مهمو خبرو پر لیکلو مصروف کړي، هېڅوک پورته نه ګوري، نه له کاغذه سر پورته کوي او نه د جمهور رییس خواته ګوري. ځینې هســې مخې ته پر پرتو کاغذونو خطونه او نقشې کاږي او ځانونه مصروفوي، د جمهور رییس لیکچر کله یو

ســاعت، کله یو نیم ســاعت او کله هم دوه ګړۍ دوام وکړي، پر ټولو مســایلو تکراري او مبتذل بحث وشــي او په دې ډول د کابینې د نن ورځې غونډه پای ته ورسېږي. نه څوک د پوښــنې حق لري، نه د شــننې، نه د ګروېږنې او نه هم د ارزونې، دا ټول کارونه خپله جمهور رییس تر ســره کوي. پوښــتنه کول، د وضاحت غوښتل او انګوته پورته کول دا ټول د دندې د اختتام

(c) ketabton.com: The Digital Library

په مانا دي، نو ځکه خو اکثرو وزيرانو او ګډوونوالو خپل ســـرتيتی د مقام تر اختتامه غوره ګڼلی دی. دا سرونه چې په ارګ کې د يو بل سر پر وړاندې ټيټ دي، بهر کې د ولس پر وړاندې ډېر جګ جګ کېږي، هر يو د ولسواکۍ او سرلوړۍ مرغلرې هم دوړوي، خو له هغه حالته يې ولس نه دی خبر چې هلته د يو ســـر پر وړاندې څومره ســـرونه ټيټ دي او هغه يو ســـر چې بيا دلته لوړ ښـــکاره کېږي هغه بيا په يوه ټيلېفون هغه بل لوړســـري ته څومره سرټيټی وي. د ارګ د ټيټسروکيسه زموږ په ټولنه کې د فرعون د دربار د کيسې يو ژوندی تمثيل دی؛ د فرعون د دربار ډاکټر او مشاور (ډاکټر سينوهه) کيسه کوي: ((هغه سرونه چې د خلکو په منځ کې خلکو ته ډېر لوړ ښـــکارېدل، هغه به د فرعون په دربار کې ډېر ســـر ټيټي وو، کله چې به دربار ته رانوتل، نو د فرعون پر لاسونو او پښـو به پرېوتل، د هغه لاسونه به يې ښـکل کړل او بيا به ســـرټيټي څوګامه پر شـــا روان شـــول، ځينو به ما ته هم ډېره مخلصـانه او عاجزانه غوړه مالي شـروع کړه چې په غياب کې يې فرعون ته د بهادرۍ او وفادارۍ کيسې وکړم...))

درې زره کاله وروسته هم د انسـان د قدرت خوښـونې په غريزه کې کوم خاص توپير نه دی راغلی؛ اوس هم د واکمنو په سر کې د فرعونيت نشـــه په څپو ده او اوس هم ډېر ســـرټيټي په دربار کې

(c) ketabton.com: The Digital Library

هماغه دنده تر سره کوي؛ هغه وخت هم يو فرعون په خپل دربار کې خپل يو ځانګړى ډاکټر او مشـــاور درلود او د خلکو په منځ کې به ظاهراً ډېر جګسري په دربار کې ډېر ټيټسري وو، اوس هم په دربار کې يو ډاکټر او مشـــاور شـــته او هم يو فرعوني کرکټر او هم د هغه په سر کې د واک د نشې د خړوب لپاره پوره سرټيټي غوړه مالان او د واک معتادان .

د وزيرانو شـــورا په غونډه کې د وزيرانو لپاره د خوښـــۍ شـــېبې هماغه وي چې غونډه د پای شـــېبو ته نږدې شـــي او په دې ټول بهير کې جمهور رييس پر کوم وزير قهرجن غږ او نيوکـه و نـه کړي. پـه دې ډول غونـډه د ملـک د خير، فلاح او عملي پروګرامونو په هيله پايته ورسېږي !!. کله کله غونډه دومره اوږده شـي چې په اجنداکې دکوم وزارت له خوا نيول شـوې موضـوع اصولاً له کوم بحث پرته تصويب شي او چا ته پرې د خبرو بحث او مجال پيدا نه شي.

يو وزير راته کيســـه کوله چې موږ خو دکابينې غونډې ته نه ځو، موږ خو ټولګي کې ناسـت يو، معلم صـيب راشـي له کومې وقفې پرته يو ســـاعت يو نيم ســـاعت درس راکړي او موږ په کې نه د پوښـتنې او نه هم د تفريح حق لرو، ټولګی رخصـت شـي او موږ بېرته له خپلو دوسيو سره دفتر ته راشو، جالبه خو لا دا ده چې د

(c) ketabton.com: The Digital Library

غونډې په پای کې کله کله جمهور رييس پر موږه په موسـکۍ بڼه غږ وکړي چې ګورئ تاسې داسې فکر و نه کړئ چې زه دلته معلم يم او تاسو شاګردان، چې زه يوازې ليکچر درکوم او بس، خو څه وکړو دلته ځينې داسې مسايل شته چې په واضح ډول بايد پرې يوې نتيجې ته ورسېږو او بيا پرې د يوې اجماع په شکل تصميم ونيسو منتها تصميم بايد دسته جمعي وي .

دا زموږ د حکومت د لوړې مرجعې دکاري غونډې د يوې برخې تصـــوير و، داســـې نور رنګين انځورونه بلا ډېر دي چې پر خپل وخت به يې تر خپله وسه انځورنه وشي!!

(c) ketabton.com: The Digital Library

جمهوریت که بربریت ؟

دا لیکنه د ۲۰۲۱ م کال د جنورۍ میاشـــتې پر (۲۹) مه، چې د ۱۳۹۹ ل کال د سـلواغې میاشـتې له (۱۰) مې نېټې سـره سـمون خوري، نشر شوې ده.

جمهوریت د خلکو له خوا د خلکو په رایه د حکومت ټاکل دي، دا حکومت خلکو ته د خدمت او ځواب ورکولو مسولیت لري. جمهوریت د بیان ازادي ده، جمهوریت د اتباعو تر منځ د حقوقو تســـاوي ده، جـمـهـوریـت د قـانـون حـاکـمـیـت دی،

جمهوریـت غلا نـه ده، جمهوریـت لوټ او تـالان نـه دی، جمهوریت د څو محدودو هلکانو په لاس د واک انحصـــار نه

(c) ketabton.com: The Digital Library

دی، جمهوریت کې دروغ نه شته، جمهوریت کې خیالي ژمنې او هوايي دهلېزونه نه شته، جمهوریت کې د ولس تېرایستل نه شته، جمهوریت د هر ابهام لپاره د ســـپیناوي لاره ده، جمهوریت د خپـل واک د بقـا لپـاره پر جنګســـالارانو ډډه لګول نـه دي، جمهوریت پر ګاونډیو د خاورې پلورل او له هغوی ســـره پټې معاملې نه دي، جمهوریت د غوړه مالۍ او کنځلماری ترویج نه دی، جمهوریـت د خپـل کلتور تر پښـــو لانـدې کول نـه دي، جمهوریـت کې د جمهور رییس مېرمن لـه جمهور رییس ســـره موازي او نامســـولیته صـلاحیتونه نه لري، جمهوریت کې د هېواد د عزت او هویت دښـمنان د هېواد پر حسـاسـو رګونو واکمن نه

وي، لنډه دا چې جمهوریت سرېتوب او سوکالۍ ته در سېدو یوه غوره لاره ده. خو راځو دې خپل جمهوریت ته چې دا پر کومو عملي معیارونو ولاړ دی؟ دلته خو چې تر ټولو مظلوم واقع شوی

(c) ketabton.com: The Digital Library

هغه همدا بېچاره جمهوریت او د هغه همدا اساسي قانون دی او تر ټولو زیات چې توهین شوی او تر پښو لاندې شوی، هغه خپله پر همدې قانون د قسم خوړلي جمهور رییس له خوا شوی دی، دویم د خلکو رایه ده چې کمه وه که زیاته خو دواړه ځله یې د باد بنیکه کړه، درېیم ژمنې او دروغ دي چې له شـــرعي او ټولنیز پلوه هېڅ جواز نه لري، خو دلته د دولتمشر له خوا داسې کارول کېږي، لکه د ډوډۍ خوراک، نو هغه جمهوریت چې غلا، فساد،

دروغ، ناامني، جګړه او د مقام د ساتنې لپاره غوړه مالي په کې د

(c) ketabton.com: The Digital Library

سیاسي کلتور یوه برخه وي، هغه به جمهوریت وي که انارشي؟ هغه جمهوریت چې شلکلن غله او دېرشکلن جنګسالاران يې د بدن اساسي غړي وي، ((مسعود شناسي او مزاري شناسي)) يې د بقا او وحدت محتوا وي، له پنجاب سره يې د قدرت دبقا په خاطر پر خپله خاوره د اغزن تار پر تېرولو رضا وي، دوستم غوندې جنګسالار يې د دولتمشر په لاسلیک مارشال وي، محقق غوندې مېخکوب يې امنیتي سلاکار وي، علیپور، شجاعي او قیصاري غوندې جګړه ماران يې بیا سیمه ییز اتلان وي، د طالبانو استادان؛ د جهادي تنظیمونو اکثره مشران يې د واک شریکان او مفتیان وي، د جګړه مارو تنظیمونو اصلي مهم لوبغاړي يې د دولت مرستیالان وي، نو دا به جمهوریت وي که کوم بربریت؟ دا خپله د بربریت یو ډول دی، کېدی شي یوازې د نظام فزیکي اډانه يې، چې هغه هم د بهرنیانو، په تېره بیا د امریکایانو په پوځي زور راتپنګه ده، د جمهوریت شکلي بڼه ولري، نور نو دا جمهوریت په دې روان حالت له بربریت او انارشۍ، لوټ او تالان نه پرته بل څه نه دي.

د دولت درېګونې ارګانونه چې پر یو بل د غلا تور پورې کوي، نور نو بل کوم ثبوت ته اړتیا ده؟ پارلمان وایي چې جمهور رییس، ارګ او واکمن ټیم يې غلا کوي او له هېواده پیسې او پانګه

(c) ketabton.com: The Digital Library

وباسي، حکومت وايي چې د پارلمان غړي کمېشنکاري کوي، په غلا او فساد کې شريک دي، پر عدلي او قضايي ارګانونو هم د فساد او رشورت تورونه لګېږي، ولس خو له درېواړو تر پوزې راغلی، نو بيا دا څوک پاتې شول چې ولس پر هغو ډډه ولګوي؟ اوس د نتيجې په توګه ويلای شو چې همدغو دروغجنو او فسادګرو هم جمهوريت بدنام کړ او هم يې د بربريت تر پولو رساوه. دوی ظاهراً د جمهوريت چغې وهي، خو په حقيقت کې د مدنيت په لباس کې مافيايي بربريان دي، د هدغو پرديپالو غلو او زورواکو د واکمنۍ تداوم دی چې د طالبانو غوندې د يو سخت دريځه حرکت بيا راټوکېدو ته يې بستر برابر کړ. يو ځل مخکې هم د همدې شر او فساد د اعمالو په نتيجه کې دې تحريک سر را پورته کړی و او اوس يو ځل بيا دې شکلن شر او فساد ورته د بيا ظهور لاره اواره کړه. د يادونې وړ ده چې کرزي او غني په تېرو شکلونو کې، کرزي تر ډېره او غني تر يوه حده د واک سمبوليک رول لرلی دی، نور نو د واک اساسي بدنه هم پخوا او هم اوس د جنګي تنظيمونو او فسادګرو په واک ده، که طالبان نه وای هم، يو بل ملي حرکت به ضرور د جمهوريت په نامه د دې روان وحشت پر وړاندې را پورته کېده، خو اوس د ملت بدمرغي دا ده چې يوه بې شرمه تفريط يو سخت دريځه

(c) ketabton.com: The Digital Library

حرکت وزېږاوه، که چېرې له کوم سیاسي تدبیر پرته په انقلابي ډول یو افراط د بل تفریط ځای ونیسي، نو تېر تاوجن تاریخ او ناورین به یو ځل بیا تکرار شي. د ملت ویښو روانډو ته خو په کار وه چې د دې افراط او تفریط تر منځ یې پر یوې درېیمې ملي او معتدلې لارې فکر کړی وای، خو په خواشینۍ سره چې دا قشر هم سره وېشلی او پاشلی دی او یو پامونړ شمېر یې د دې کاذب جمهوریت، د ډاکتر غني پر افراطي ستاینه او د خپلو څوکیو پر ساتنه مصروف دي. اوس دې نو دا مظلوم ملت یوازې د خدای مهربانۍ او د زمانې د کوم چانس ترحم ته انتظار کاږي او بس.

(c) ketabton.com: The Digital Library

کنځلماري او زورواکي

دا لیکنه د ۲۰۲۱ م کال د جنورۍ میاشـــتې پر (۳۰) مه، چې د ۱۳۹۹ ل کال د سـلواغې میاشـتې له (۱۱) مې نېټې سـره سـمون خوري، نشر شوې ده.

(څوک یې چې اوسېله نه لري دا لیکنه دې نه لولي)

هر کله چې د چا منطق کمزورى شـــي، نو ژبه یې کنځلو ته اړم شي.

یوه یوه نیمه لسیزه مخکې خلکو داسې فکر کاوه چې شر، فساد او زوراکۍ پـه حکومـت کې ریښـــې ځغلولي، نو دا کـار هم د اصـلاحاتو مخه نیسـي او هم په اوږده موده کې د حکومت او ان د نظام د ړنګېدو سـبب ګرځي، خو له تېرو اوو کلونو راهیسـې د کنځلمارۍ په نوم یو بل مکروب هم له تېرو ناخوالو سره ملګرى شـو، اوس له یو شـمېر سـپانسـرشـویو کنځلمارانو سـره یو شـمېر نوي اومغلن احسـاسـاتي کنځلماران هم ملګري شـوي او غواړي له ډېرو شـــعوري او ملتپالو افغانانو څخه د حقیقتونو د بیان حق واخلي، دا کنځلماران په واقعیت کې ډېر نه دي، خو د مســـتعارو

(c) ketabton.com: The Digital Library

ايډيانو له لارې غواړي مجازي فضـــا ګرمه کړي او پر حقيقتونو خاورې واړوي، زموږ يو شـمېر کارپوه خلک هم د خپل عزت او هم د خپل شـخصـي حريم د خونديتابه لپاره د ډېرو واقعيتونو له بيان څخه ډه ډه کوي او په دې ډول د نن ورځې ترخه واقعيتونه د راتلونکي تاريخ له حافظې څخه فنا کېږي.د کنځلمارانو منطق به هغه وخت در معلوم شـي چې سـتا د ليکنې د يوې برخې ان د

يوې جملې لپاره هم د رد دلايل و نه ليکي، ان ليکنه په معکوس ډول تعبير کړي، خو بس د خور، مور، مېرمنې او اولادونو کنځلو ته به يې ژبه اړم کړي وي.دوی فکر کوي چې بس نو دا مبارزه

(c) ketabton.com: The Digital Library

شـوه او پر دې به پاني پت فتح کړي، دې کې بيا داسې اشـخاص هم شامل دي چې عادي املا او انشاً يې هم سمه نه ده. خو خير په هر ترتيب دا اوس زمونږ د ټولنې د واکمنو سايستوالو توليدات دي، بايد دسمون لپاره يې هڅه وشي د تخريب پر وړاندې يې له پوره زغم او مقاومت څخه کار واخيستل شي. زمونږ يو شمېر مطرح هېوادوال دکنځلو له داسې بهير سره مخامخ شوي او زه هم څو ځله له دې ډول يو حالت سره مخامخ شوی يم او بيا يې هم احتمال شته چې له دې ورته حالاتو سره مخ شم. خو زه خپلو هېوادمينو هېوادوالو ته ډاډ ورکوم، چې هېڅکله به د حقيقت له بيان څخه ډډه و نه کړم .

څو ساعته وړاندې مې د (جمهوريت که بربريت ؟) په نوم يو لينکه خپره کړه، نو سملاسي ورسره دکنځلو باران پيل شو، د ليکنې اصلي محتوا دا ده : داکوم کسان چې اوس د جمهوريت ډېرې چغې وهي دا جمهوريت ته ډېر ژمن نه دي، د همدې جمهوريت تر نامه لاندې غلا، لوټ او تالان روان دی، دا فساد او تفريط به ددې سبب شي چې د طالبانو په نامه د يو سخت دريځه حرکت واک ته لاره اواره کړي، په ليکنه کې په ډېر دقت سره ويل شوي چې د جمهوريت په نامه د خور شوي فساد اوسنی تفريطي حالت او بيا يې په انقلابي ډول يو افراطي حالت

(c) ketabton.com: The Digital Library

ته ځای پرېښـودل، نه د جمهوریت، نه د نظام او نه دولس په ګټه دي. نو ځکه یې باید پر ځای یوه ملي او معتدله لاره خپله شـــي، چې هېواد یو ځل بیا تېر ناورین ته ستون نه شي.

هېڅ کنځلمار لیکنه نه په دقیق ډول لوســـتې او نه یې د رد لپاره منطقي ځواب ور کړی دی. لـه دې کنځلو ځخـه څو مســـایـل څرګندېږي چې دلته ورته په لنډ ډول نغوته په کار ده:

۱–په حکومت کې خاصې کړۍ شته چې د ښکنځلو لپاره یې یو شـــمېر اشـــخاص ګومارلي او په دې ډول هڅه کوي د شـــعوري افغانانو له خوا د حقیقت د غږ مخه ډب کړي.

۲ –هر مخالف ناوسلوال سیاستوال او قلموال باید دومره توهین شـي او ناموسـي کنځلې ورته وشـي چې بل قلموال بیا د حقیقت بیان ته زړه ښه کړي.

۳–له خلکو څخه باید لاره ورکه شي، د هېواد غدار او خدمتګار باید و نه پېژندل شي.

٤ –حکومت کې جاري فسـاد باید پټ پاتې شـي، خلکو څخه د نظام او مفسدو چارواکو نفکیک ورک شي، نظام مانا غني، نظام مانا دوسـتم، محقق، صـالح او د حکومت نور فاسـد چارواکي او جنګسـالاران.که د دوی نوم دې واخیست مانا نظام دې تخریب کړ.

(c) ketabton.com: The Digital Library

۵–اصـــلي وطن پلوري، ډيورند خرڅي، معاله ګر، پنجابپالي هم باید خلکو ته د پاکستان ضد څېرو په توګه معرفي شي او رښتينې هېوادپالي او پنجاب ضد څېرې باید په معکوس ډول معرفي شي، یانې د غله پر ځای د کورخاوند د غله په توګه معرفي شي.

٦ –د اساسي قانون او د جمهوریت له اصـولو سرغړاوي څخه باید د خلکو پام بلې خواته واړول شي.

۷– خپله هره نیمګړتیا پر مخالف لوري بار شي.

۸ –غلا، فســاد او بې مســوليتی ته پر همدې ډول ادامه ورکړل شــي او دېته ورته نور رزالتونه د دې پالیيســـی یوه برخه ده او دا ټول د نومورکو، نومبدلو او بې هویته کنځلمارو په خولې تر سـره کیږي، نو که دا خبره نه وي زما په تېره لینکه کې څه وو؟ چې کنځلمارو د کنځلو خولې خلاصې کړې ؟؟ هر څوک حق لري دا لیکنه ردکړي، خو چې کنځلو ته اړم یې مانا منطق نه لري.

انتقاد خپله د جمهوریت یو اصــل دی، نو دلته عجب جمهوریت غوښتونکي دي، د نورو د مودب انتقاد حق ته هم د دکتاتوری او کنځلمـاری پـه ژبـه ځواب ورکوي او بیـا دا نومېتي کنځلمـاران څوک دي چې لـه مـا څخـه جمهوریـت ګټي ؟؟، مـا چې کلـه د جمهوریت لپاره مبارزه کوله هغه وخت اشــرف غني احمدزي له ډاره سـوئ هم نه شـو کولای او دغه کنځلماران کیدی شـي اکثره

(c) ketabton.com: The Digital Library

يې دنيا ته راغلي هم نه وو.زما د ليکنې په مقابل کې داکنځلی خو دا مانا لري:حکومت کې فســـاد نه شـــته او عمري عدالت چالان دی، دوســـتم، جنرال مالک ډېر ښـــه خلک دي؛ هېڅ جنايت يې نه دی کړی، نظار شـــورا او نور جنګي تنظيمونه او رنګارنګ فســـادګر په حکومت کې هېڅ ونډه نه لري، ټول له مخې ښه خلک په حکومت کې راټول شوي؟ پر ډېورندکرښه او اغزن تار حکومت معامله نه ده کړې او پر ضـــد يې بغاوت کړی، محقق، خليلي او نور ايرانپپالي د اوســـني حکومت ونډوال نه دي؟ حکومت کې هېڅ فســـادګر او رشـــوتخور ځای نه لري؟ هر ځای کې امن وامان دی او حکومتي چارواکو له ځانه ســـيميټي ديوالونه نه دي راتاو کړي؟ دولتي څوکۍ بولۍ ته نه وړاندې کېږي؟ او داســـې نورې ســـواليې؟ که دا ټولې نيمګړتياوې په حکومت کې نه وي، نو بيا خو هر څه ګلي ګلزار دي، نو د همدغو کنځلمارو وارخطاينه بيا په څه ده؟ بيا خو له کنځلو پرته هم خلکو ته همدا عمري عدالت ځواب ويلای شي.

اوس راځم لږ شـخصـي بحث ته، د ښـاغلي داکتر اشـرف غني او خپل ځان پرتلنې ته :

زه د ښـاغلي شـخصـيت ته درناوی لرم او پر (٢٠١٤ م)کال ما او زما ملګرو د هغه په برياليتوب کې اساسي نقش لرلی دی، هغه

(c) ketabton.com: The Digital Library

د نړۍ په کچه یو غټ عالم دی او زه د هېواد یو عادي کملوستی او کمسـواده وګړی، خو دا خبره هم په ډاکه او په زغرده کوم چې زه پر دې وطن څومره دردېږم او کړېږم او څومره مې پرې ژړلي، د غني ټول احسـاس زما د درد او احسـاس زرمې برخې ته هم نه رسـي. زه دا اعتراف هم کوم چې تر څلوېښـتو کلونو، زده کړو، تدريس او تجربې وروســـته پر دې پوهېږم چې پر هېڅ شــــي نه پوهېږم، خو غني صــــيب تـه لا هم نور منزل پـاتې دی چې دې مرحلې ته ورســېږي او يا دی پرې اعتراف وکړي. ما هغه وخت د جنګســـــالارانو پر ضـــــد مبـارزه کولـه چې غني لا د همـدې جنګســـالارانو، چې همدا اوس د ده په واکمنۍ کې مزي کوي، له وېرې وطن ته نشــــو راتللی. ما د زورواکو د حاکميت پر مهال د هغوی پر وړانـدې بغـاوت کړی و، خو غني د خپـل حـاکميت پر مهال هم له هغوی سـره د ايتلاف لمن ونيوه. ما د اسـاسـي قانون پـه لويـه جرګـه کې د قـانون جوړونې او جمهوريـت لپـاره مبـارزه کولـه، خو غني او ده تـه ورتـه نورو وزيرانو، چې هغـه وخـت د انتقالي اداري غړي وو، د خپل ځان لپاره تېشـه وهله. هغه وخت يې چې له دوستم سره د اساسي قانون د ځينو مادو د تعديل لپاره معامله کوله، ما او ځينو نورو هېوادوالو يې مخه ونيوله.تر اوســـه مې د خدای په فضـل هېڅ سره کړې ژمنه تر پښو لاندې کړې نه

(c) ketabton.com: The Digital Library

ده او ضرور مې عملي کړې ده او غني بيا داسې شخص دی چې زما په شمول يې ګڼو افغانانو سره خپلې ژمنې څو څو ځله تر پښو لاندې کړي، دا چې ځينې وايي دا کار دې د غني له برکته په نصـــيب شـــوی؛ تلوېزيون دې د غني له برکته جوړ کړی، مېرمن دې د غني له برکته پارلمان کې ناسته ده او داسې نور.. او ساده مخلوقه! غني زموږ له برکته جمهور رييس دی، همدا ژوندون تلوېزيون و چې پر (۲۰۱٤ م) کال يې د غني په بريا کې اساسي نقش ولوباوه، درې ځله د غني د کمپاين په تور جريمه شـــو، زما مېرمن د غني تر واکمنۍ وړاندې دوه دورې د ننګرهار د خلکو منتخبه وکيله وه، غني چې څومره موږ ته په خپله واکمنۍ کې زيان اړولی، هېڅ هم دومره نه يو کړولي، خو موږ بيا هم ځان ځکه غلی نيولی و، چې تر ځينو جنګســـالارانو بيا هم ښـــه دی، موږ فکر کاوه چې د غني افراطي مخالفت به د نظام د کمزورۍ او د زورواکۍ د بيا غوړېدو سبب شـي، موږ زورواکي او د نظام خلا تجربه کړې وه، هغه درد چې موږ حس کړی دی، هغه نه غني او نه يې کورنۍ احســـاس کړی دی. دا منم چې د غني نړۍ پېژندنه به تر ما غوندې خلکو څو ځله زياته وي، خو دا به هم بې انصـــافي وي چې څوک دې داســـې فکر وکړي چې د هېواد پر کورنيو او نړيوالو تعاملاتو کې دې دی تر موږ زيات ژور پوهېږي

(c) ketabton.com: The Digital Library

او یا دې زیات دردېږي. دا د قدرت د وخت ملېمانه دي، هوايي مرغان دي چېرته یې ښه او هلته یې شپه، خو زه د خپل وطن درد هېڅکله نه شم هېرولی.
زه د ټولنې یو عادي انسان یم، ما او زما په شان هېڅ بل څوک له هېڅ واکمن جمهور رییس سره مه پرتله کوئ، تاسې کولی شئ د واک تر مودې وړاندې هغه وخت چې اشــرف غني احمدزی په داخل او خارج کې د پوهنتون اســتاد و او زه یون چې د پوهنتون استاد یم، موږ سره پرتله کړئ؛ افغانستان ته مو کړي کارونه سره پرتله کړئ، دا ډېره ســتوغه خبره ده چې یو ســړی دې په خپله ځان بل چا سـره پرتله کړي او خپل ځان دې خپله وسـتايي، دا به یوه تـاریخي قضـــاوت او نـاپیبلې پرتلنې تـه پرېږدو، خو د هغو کنځلمارو پر حال هم افســوس په کار دی چې یو چا څلوېښـــت کاله د دې وطن پر هر درد او ټپ ژړلي وي او بیا یوازې د څو ورځو واکمن ته د غوړه مالۍ په خاطر هغه وښکنځل شي، له دې څخه د پښـتانه قوم د لوسـتو او نیملوسـتي قشـر د سـیاسـي او اجتماعي شعور کچه او د منطق ضعف هم ښه معلومېږي، چا چې نن مـاتـه کنځلې کړي، ډېر ژر بـه یې ځـان تـه هم وکړي. خبرې ډېرې دي خو دلته یې نورې را غوټه کوم، زه داسې افغان پښـتون یم چې د چا پـه څو ســپوره خبرو او کنځلو لـه خپلـه هوډه نـه

(c) ketabton.com: The Digital Library

تېرېږم، له حقيقته ستركې نه پټوم، ما چې هغو ترخو جنګسالارانو سره ډېزولې، نو داکنځلماران يې لا د چا زامن دي؟ زه داسې پښتون هم يم چې چا ته خپل غچ پرېږدم، په تلو تلوکې دا خبره کوم چې هر چا چې ما ته هر ډول ترخې خبرې او کنځلې ډالۍ کړې وي، د بودا په خبره دا ډالۍ ما قبوله نه کړه او نه مې د ځان لپاره مناسبه وبلله، نو ستاسو دا ډالۍ بېرته تاسې ته ډالۍ شوه، خوښه مو چې خپل ځان ته يې ډالۍ کوئ، که د خپلې کورنۍ غړو؛ مور او پلار ته او يا هم که خپل بابا ته مو، خو که د کورنۍ غړو ته يې ډالۍ نه کړئ، ښه به وي، ځکه کېدی شي هغه درانه خلک وي او قبوله يې نه کړي، نو تاسو يې خپل ځان او خپل بابا ته خوښه کړئ او که ځان او بابا ته مو هم مناسبه نه ګڼئ، نو بيا يې هېچاته مه ډالۍ کوئ ځکه چې دا ډالۍ بيا پر ډالۍ نه ارزي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

فاطميون د ارګ تر څنډو

دا ليکنه د ۲۰۲۱م کال د جنورۍ مياشـــتې پر (۳۱) مه، چې د ۱۳۹۹ل کال د سـلواغې مياشـتې له (۱۲) مې نېټې سـره سـمون خوري، نشر شوې ده.

کېدی شي يو شـمېر هېوادوالو ته لا تر دې دمه د فاطميونو ريښـه او انګېزه پوره معلومه نه وي، نو ځکه غواړم دلته يو څو لنډې څرګندونې وکړم:

د پنځېدو انګېزه :

د ايران د سـپاه پاسـداران ډله تر ايرانه بهر د پوځي فعاليتونو لپاره

(c) ketabton.com: The Digital Library

د ((سپاه قدس)) په نامه یوه پوځي او تروروستي ډله لري. دا ډله په لبنان، یمن، عراق، سوریې او یو شمېر نورو عربي هېوادو کې فعالیت لري، قاسم سلېماني د دې ډلې مشر و. دا پوځي ډله بیا د ((مدافعین حرم)) او ((دفاع حرم اهل بیت)) په نوم نورې ډلې لري، چې یوه ډله یې همدا (فاطمیون) یا (لشکر فاطمیون) ده.

د جوړېدو نېټه:

د فاطمیون لښکر د (۱۳۹۰ او ۱۳۹۲ ل) کلونو په بهیر کې د همدې قاسم سلېماني له خوا جوړه شوه، لومړنۍ مشر یې (علي رضا توسلي) و چې پر (ابو حامد) هم مشور و، نوموړی بیا پر (۱۳۹۳ل) کال ووژل شو .

د جلب او جذب سرچینې :

د فاطمیونو لښکر اکثره غړي هغه افغان شیعه ګان دي چې په ایران کې اوسي، خو له کابل، بلخ، بامیانو او ځینو نورو شیعه مېشتو سیمو څخه هم ورته دلته د ایران پلوه سیاسي ډلو په وسیله افراد ور جذبېږي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

امتیازات :

د دې ډلې غړو ته د ایران حکومت له خوا، ایرانۍ تذکره، اقامه، میاشــتنی معاش او تقاعد ورکول کېږي، د وژل شــويو کســانو د تدفین مراســم او د کورنیو د غړو پالنه او ځینې نور ســهولتونه هم په دې امتیازانو کې شامل دي.

د فعالیت ساحه :

د دې ډلې عسکر په عراق، یمن، سوریې، لبنان او ځینو نورو عربي هېوادو کې جنګېدلي، خو افغانستان کې یې هم د طالبانو پر ضد جګړه کې برخه اخیستې ده، خو په تېرو شپږو اوو کلونو کې یې د جګړې زیات تمرکز په ســوریه کې د حکومت مخالفو ځواکونو پرضد پر جګړه راټول و.

شمېر:

دا یوه لویه عسکري لوا ده چې ثابت تشکیل یې اتلس (۱۸) زره پوځیان دي، خو ویل کېږي چې (۳۷) زرو کسانو ته یې هم شمېر پورته شــوی او که ټول کاربدونکي او کارول شــوي اشــخاص یې محاســبه شــي، نو شــمېر یې تر پنځوس (۵۰) زرو کســانو هم اوړي، چې له دې جملې څخه یې په سوریه کې تر لس (۱۰) زرو

(c) ketabton.com: The Digital Library

تنو زیات وژل شوي او تر دې زیات نوریې ټپیان شوي دي.یانې کلني تلفات یې څه کم دوه زرو تنو ته رسېږي.

لګښت:

د دې لښــکر د هر غړي میاشــتنی معاش تر دوه نیم ملیونه تومنه رســیږي یانې د شــپږ ســوه او پنځوس (٦٥٠)امریکایي ډالرو

شـاوخوا کې. د دې لوا د فعالو عسـکرو مجموعي کلنی لګښـت تر (دوو ملیـاردو ډالرو) زیـات دی.یـانې زموږ د کورنیو چـارو وزارت تر ټول کلني لګښته هم څو ځله زیات.

اوس راځو دېته چې دا لښــــکر افغانســــتان کې څه کوي؟ څه به کاندي؟ او هېواد ته به یې خطر ترکومې کچې وي؟

(c) ketabton.com: The Digital Library

پوځي خطر:

دا لښــکر همدا اوس په میدان وردګو او نورو ســیمو کې عملاً له یو شــمېر ځایي خلکو، کوچیانو او حکومتي عســکرو ســره پر جګړه بوخت دی، حکومت یې لا تر دې دمه په مهار او بې وســلې کولو کې پاتې راغلی او دا ډله لا حکومت او ارګ ته اخطارونه رالېږي.

د فاطیمونو سیاسي ملاتړي :

افغانستان کې د فاطمیونو خطر ځکه زیات انګېرل کېدی شي چې د حکومت په داخل کې له ســیاســي، قومي، مذهبي او ان پوځي ملاتړه برخمن دي. دې ډلې دلته د سیمه ییزو حکومتي پولیسو او پاځونوالو په توګه له حکومته د رســمي یونیفورم، لباس او وســلې جواز تر لاســه کړی، له معاشــه هم برخمن دي او ان له عدلي او قضــایي ارګانونو د معافیت وس او وســایل هم لري.

ســرور دانش د جمهور رییس دویم مرســتیال او اوســنی امنیتي ســلاکار (محقق) په ښــکاره ډول د دې ډلې ملاتړي دي، یوازې توپیر په دې کې دی چې دوی علیپور او نور وســلوال جګړه مار د فاطمیونو په نوم نه یادوي، نوره محتوا خو هماغه ده.

نه یوازې یادکسان، بلکې د خلیلي او محقق په مشرۍ د وحدت حزب دواړه ډلې، د هغوی اړوند حکومتي منســوبین، په پارلمان

(c) ketabton.com: The Digital Library

کې ناســـت د غزني يوولس ناقانونه وکيلان او نور اکثريت هزاره وکيلان په مستقيم او نامستقيم ډول د فاطميونو د لښکر ملاتړي دي. څرنګه چې محقق او دانش دواړه په ارګ کې د امنيت شورا په غونډو کې حضــور لري، نو ځکه خو ويلی شــو چې فاطميون اوس عملاً ارګ ته داخل شـــوي او يا لږ تر لږه دارګ څنډو ته رسېدلي دي.

راتلونکی پلان او ګواښ:

ښـــاغلی غني فکر کوي چې هزاره توکمو مشـــرانو ته به د زياتو دولتي امتيازاتو او د هغوی د همدې مليشه يي او قومي ځواک په وسيله پر طالبانو او امريکايانو فشار راوړي چې ګنې غني د خپل واک د تداوم لپاره نور بديلونه هم لري، خو د ده ســـر لا هم تر دې دمه د دې جنګېدلي ډلې پر ســـياســـي مهارتونو او چلونو خلاص نه دی. دا ډله د امتياز لپاره هرې بېشـــرمۍ ته تياره ده، چې وخت يې راشي د نوک پر ځای سوک منډي، له ايران سره ځانته لاره لري له امريکې ســره ځانته. محقق پر خپل او د دانش پر امتيازاتو ســـربېره د کورنيو چارو، دفاع، ماليه وزارتو ترڅنګ په نورو وزارتو کې هم يو يو معينيت او ځينو کې مهم رياســـتونه غواړي. دا به هم خوندي کړي، په پوځي تشکيلاتو کې به د قومي مشـــارکت له امله همدا ملېشـــې هم ځای پر ځای کړي او بيا کله

(c) ketabton.com: The Digital Library

چې پر غني فشار زيات شو له خوړې ګوتې به يې ونيسي او نور امتياز به هم ترې واخلي او که د غني د ګوښه کېدو حالت محسوس شو، هغه به د فاشيست په نوم پر سپين ميدان يوازې پرېږدي او دوی به په حکومت کې او له حکومت څخه بهر د يو قوت په توګه پاتې شي؛ بيا به دنيا، طالب او يا کوم بل قوت سره د اينده حکومت په باب د يو جهت په توګه مطرح وي. داسې احتمال هم شته چې د ايران له خوا په قصدي ډول د داعش په نامه د تېر په څېر د شيعه ګانو پر څو مرکزونو بريدونه وشي او غني دې ته اړ کړي چې د هغو سيمو د ساتنې لپاره د پخوا په څېر سيمه ييزې شيعه ملېشې منظورې کړي او همدا د فاطميونو ملېشې به بيا د ايران د بهرنيو چارو د وزير په اصطلاح حکومت سره د سيمه ييز امنيت په تامين کې مرسته وکړي !؟

حللاره هم شته که نه شته؟

حل لاره شته، اوس هم لا ناوخته نه دی، غني او په حکومت کې د هغه اړونده برخه دې د فاطميونو د ملېشو، چې اوس يې د شجاعي، عليپور او نورو په وجود کې تصوير ښکاره کېږي، پر وړاندې غوڅ اقدام وکړي، بې وسلې دې کړي او د قانون منګولو ته دې وسپاري. محقق او نور تنظيمي جګړه ماران دې بېرته پر کور کېنوي، د هزاره قوم د راضي کولو ټول مسووليت دې د

(c) ketabton.com: The Digital Library

همدې بې رایو معاونیت په امتیاز، ســـرور دانش ته وســـپاري. له طالبانو سره دې د سولې خبرې رښتیني مسیر ته ورسمې کړي، پر هیت دې له سره غور وکړي، د دوستم د جنبش، نظار شورا او وحدت ډلې پر ملېشو دې ډډه نه لګوي، د مسعود شناسۍ او مزاري شناسۍ شعارونه، چې اصلاً د فساد لوټ او بربادۍ محتوا ګنل کېږي، دا ټول دې یوې خوا تـه پرېږدي، د افغـانیـت او اســلامیت لاره دې خلاصــه کړي، پوځ دې ژر تر ژره له تنظیمي مکروبونو پاک کړي، که داسې نه وي، نو دی خپله د فاطمیونو د لښکر یو اصلي پالونکی او زمینه برابروونکی ګڼل کېږي او ملت ته د زیان تر څنګ به یې ده ته هم زیان ورســـي، خبره به د ډاکتر نجیب برخلیک ته ورته یو حالت ته ورسېږي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

له سمو عنوانونو ناسمه ګټه اخیستنه

دا لیکنه د ۲۰۲۱ م کال د جنورۍ میاشـــتې پر (۳۱) مه، چې د ۱۳۹۹ ل کال د سـلواغې میاشـتې له (۱۲) مې نېټې سـره سـمون خوري، نشر شوې ده.

یوه کلیواله او نالوستې سیمه کې یو سړی اوسېده، نوم یې (اسلام) و. د سړي نوم که څه هم ډېر ښکلی و، خو ده کې یې د نوم هېڅ ډول خصـــوصـــیات موجود نه وو، د خلکو ځمکې یې په زوره نیولې، خلک یې ټکول، له هر چا سره به یې دعوه وه، ان چا چې

به کوژده او واده کول، ده به له طرفینو خپل قلنګ اخیســـت، کمیس او بدن، ورون او پرتوګ به یې په جنګ اچول، زامن او وربرونه یې هم ټول بدماشان وو، چې چا به سوڼ وکړ، نو اسلام به خپل کورني لښکر ته امر وکړ، سړي به څو ځان خوځاوه، مخ او څټ به یې د اسلام لښکرو سره یو کړی او بیا به یې په کنځلو

(c) ketabton.com: The Digital Library

کنځلو د کور پر وره ور دننه کړی و. که چا به کله هم دې کې د اسلام نوم لړ په بده یادکړ چې اسلام داسې دی او یا هسې، نو دې کې به د اسلام زامنو او وریرونو هغه سړی له ستوني را ونیو چې اسلام ته توهین کوې، ته دخدای دین ته کنځلې کوې، ته مطلق کافر شوې، سړي چې به څو خوله منطق ته جوړوله چې نه ورورو د خدای دین (اسلام) نه ښیم، دغه بل اسلام یادوم، نو دوی به ترې د بوسو خوسی جوړ کړی و. د اسلام له اعمالو ټول کلی تر پوزې راغی، خو چا سوځ نه شو کولی، اسلام چې کلیوال

ښه وځپل، نو تر هغه وروسته یې ورور سره شخړه راغله، ورور یې هم تر پوزې راوست، ټوله ځمکه او جایداد یې ترې ونیول، ورور یې هم مجبور شو، له زامنو سره یې تر مصلحت وروسته اسلام له اوجرتي قاتلانو سره اجاره کړ، کله چې اسلام د کلي په مسجدکې د ماسخوتن تر لمانځه وروسته د کور پر لوري روان و، قاتلانو په تبرګیو ټوټې ټوټې کړ او په یوه بوجۍ کې واچوه، کله

(c) ketabton.com: The Digital Library

چې اسلام مړ شو کلیوال زړه کې ډېر خوشاله شول او کلي کې خلکو ایله د ارامۍ تنفس وکړ. اوس نو دلته یو شمېر خلکو او خپله مفکر صیب د جمهوریت له ښکلي نامه څخه همداسې یوه وسیله جوړه کړې ده : غلا، لوټ، تالان، بې عزتي، شر او فساد، ناامني، زورواکي او لاقانونیت خپل اوج ته رسېدلي دي ،بربریت، وحشت، فقر او تنګلاسي په څپو دي، چې ورته ووایې وه وروره دا خو جمهوریت ضد عمل دی، دې یوه کار ته خو هم په جمهوریت کې اجازه نه شته، نو یو دم یې کنځلمار بړیڅي کنځلو ته اړم شي چې هلئ دوی خو امارت غواړي، دوی خو موقت حکومت غواړي، هلئ چې دا د پنجاب خبره ده، هلئ چې دا دایران خبره ده او دوه زره سپېروني به سره یو ځای کړي، وه ورره د ایران او پاکستان تالیځتي خو همدا اوس تاسو په حکومت کې کېنولي، پټې او ښکاره معاملې خو تا ورسره روانې کړي، اغزن او زهرجن تار خو یې ستا په واکمنۍ کې زموږ دملت پر سینه تېر کړ، خو چاته یې وایې؟

دا خپله د جمهوریت نسخه ده چې موږ یې یادونه کوو، موږ د همدې نسخې عملي کېدل غواړو، همدا درمل د مفکر د ناقانونه کارونو، نا مشروعو ایتلافونو، د بیت المال په پیسو د جنګسالارانو د پاللو، د بې ځایه ګومارنې او شر او فساد د ځالو د ړنګونې تر ټولو ښه درمل دی. امارت، خلافت او نور چې څوک غواړي هغه خپل مدعیان لري هغه کې خو به د کلي د

(c) ketabton.com: The Digital Library

اسلام په شان ته غیر له هغې هم نه یې، خو موږ خو د جمهوریت په چوکاټ کې د عدالت تامین غواړو. عجیبه بې خونده زمانه ده؛ اوس موږ کښو، افغانیت له بي بي ګلې، اجمل احمدي او نورو ټامیانو څخه زده کړو، معیاري ژبه او د شعر ښه خوږه دکلمه له ښاغلي غني څخه زده کړو، انساني معیارونه له دوستم، محقق، علیپور ،قیصاري، شجاعي، نظار شورا، وحدت، جنبش او نورو واکمنو تنظیمونو څخه زده کړو، د وطني اخلاقو د پاللو لپاره د مسعود شناسۍ او مزاري شناسۍ کورسونه ونیسو، بیا به نو موږ په اساسي مانا د جمهوریت پالونکي یو او کنه اوس خو د جمهوریت مخالفین یو او دوی یې نو سرسخت پلویان !؟

اصلي خبره دا ده چې که غواړئ جمهوریت دوام پیدا کړي، نو دا پورته یاد تولیدات او مکروبونه یې باید له رګونو لرې شي او یا یې درملنه وشي، چې هم جمهوریت ټینګښت ومومي او هم د خلکو غوښتنو ته ځواب ووايي، نو که د جمهوریت په نامه لوټ او تالان همداسې روان وي، نو بیا خو ورو ورو خبره خپله وحشت او بربریت ته برابرېږي، لکه څنګه چې برابره ده.

(c) ketabton.com: The Digital Library

په نوبت نوبت روان دي کاروانونه

دا لیکنه د ۲۰۲۱ م کال د فبرورۍ میاشـــتې پر (۲) یمه، چې د ۱۳۹۹ ل کال د سـلواغې میاشـتې له (۱٤) مې نېټې سـره سـمون خوري، نشر شوې ده.

د جمعیت اصــلاح تنظیم پر جوړښـــت او د ځینو غړو پر فکري محتوا يې زه هم د ځينو نورو افغانانو په څېر خپل ملاحظات لرم، خو دا فکري توپيرونه هېڅکله هم دومره متضـاد او د اهميت وړ

نه دي، چې مورږ دې پرې له انسـاني او اسـلامي ارزښـتو تېر شـو، انســـان د تعميل، ترميم، تغير او بدلون وړ دی، هېڅوک حق نه

(c) ketabton.com: The Digital Library

لري چې د چا د فکري مسـیر په خاطر د هغه د ژوند پر رګونو د مرګ چـاړه راکـاږي. دوکتور محمـد عـاطف د هېواد یوه لویـه علمي ستږه وه، شهادت یې ټول ولس ته یوه لویه علمي ضایعه ده، د داسې انسانانو پر قدر هغه وخت سړی پوهېږي چې دی نه وي او خلا یې هم څوک ډکولای نه شـي. اسـتاده، دوکتوره، عالمه او د دین داعي عاطفه! د نوي سفر لاره دې روښـانه .. کله چې دې هلته له خپل رب سـره ملاقات وشـو، نو د خپل ځورېدلي او پر دین مین ولس ربښتینی تصویر دې ورته وړاندې کړه.

(c) ketabton.com: The Digital Library

و ناروغه یاره الله دې روغ کړه!

دا لیکنه د ۲۰۲۱ م کال د فبرورۍ میاشـــتې پر (۲) یمه، چې د ۱۳۹۹ل کال د سـلواغې میاشـتې له (۱٤) مې نېټې سـره سـمون خوري، نشر شوې ده.

د لر اوبر افغان وطن د سـوي بڼ خوږژبی بلبل (مطیع الله تراب) د ناروغۍ پر بســـتر پروت دی، لوی خدای ج ډېر مهرباته دی، تراب ته به خدای ج روغتیا ورکړي او ژر به یې روغ کړي. بیا

به د وطن ترانې و وایي، بیا به ژوندون کې د ژوند او د لر او بر وطن د پیوسـتون شـعرونه زمزمه کړي، بیا به د خلکو زړونه باغ باغ کړي، نو څکه خو ټول ولس دعاګانې کوي چې تراب یې ژر روغ شي، د تراب رغېدا نه یوازې د ټول ولس د زړه ارمان دی،

(c) ketabton.com: The Digital Library

بلکې د هغوی تنګنظرو او پردیپالو غوږه مالو پښتنو، کرایي لیکوالو پر مخ به هم یوه کلکه څپېړه شي، چې بیا به ضرور د پښتنو د یو شعوري مرکز د تخریب لپاره خولې وازوي چې تراب که یون سره ملګرتیا نه لرلای او ژوندون کې یې بار بار شعرونه نه وای ویلي، نو دی به نه مړ کېده، نو همدوی یې د

مرګ سبب شول !؟ نو تراب دې روغ رمټ وي، تراب دې ژوندی وي او که موږ ژوندي وو او لږ مجال هم و، نو نوي کال کې به له خیره سره تراب د ژوندون پر ستېج د لر او بر وطن د پیوستون لپار د مینې ترانې زمزمه کړي.د همدې ورځې په هیله.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د یو ژوندي مړي وصیت

دا لیکنه د ۲۰۲۱ م کال د فبرورۍ میاشـــتې پر (۲) یمه، چې د ۱۳۹۹ ل کال د سـلواغې میاشـتې له (۱٤) مې نېټې سـره سـمون خوري، نشر شوې ده.

خپل وصـیت ولیکئ، خپلې مېرمنې سـره یې پټ خوندي کړئ، د ماشـــومانو د زده کړې او کورني میراث حق مو په لیکلې بڼه ثبت او په کمپیوټر کې یې خوندي کړئ، هغوی ته ووایئ چې تر مرګ

وروســـته لیک پرانیزي، د خپـل قبر لپـاره ځمکـه مخکې تر مخکې تثبیت او بیـه یـې پـرې کـړئ، د قبرکېـدونکي او تـابوت جوړوونکي او د جنـازې لپاره د ملا حق مخکې تر مخکې ادا کړئ، کـه د چا پور دربـاندې وي، پوروـنه یـې خـلاص کـړئ، هغـوی چې پر ژوندني یې بنـه ډېر بنـــکنځلی یې، هغوی تـه

(c) ketabton.com: The Digital Library

ووايي چې تر مرګ وروسته دې اتل نه کړي، ورته ووايي چې زه هماغه شخص وم چې تر مرګ دمخه تا يادولم، زه نه يم بدل شوی، ته هم خپل قضاوت مه بدلوه، د يتيمانو او بېوزلو لپاره تر خپله وسه يو روزنځای او پالنځی جوړ کړئ، چې کله لوی او ستر شي په دعاکانو کې دې هېر نه کړي، مرګ ته پوره تياری ونيسئ، خپل ټول يادښتونه او د زمانې د ظلمونو جريانونه راټول او راتلونکي نسل ته يې په خوندي ډول انتقال کړئ، د نن خبره سبا مازيګر ته مه پرېږدئ، د ژوند پر يوې شېبې هم باور نه شته، خپلو خپلوانو او ملګرو ته مو ووایاست چې په جنازه او فاتحه کې مو ګډون ونه کړي، ځکه د دې احتمال شته چې يوه جنازه په لسګونو نورې جنازې وزېږوي. خلکو ته ووايئ چې نه غواړم تر مرګ وروسته هم د چا دتکليف سبب شم، عامه ځايونه په خپلو قبرونو مه په تنګوئ، سر له همدې شېبو له ټولو پاتې ژونديو څخه خدای پاماني واخلئ، وصيت څکه وليکئ چې وصيت پر ژوندي د مړي حق دی، موږ خو لا پخوا مړه شوي يو، خو هسې په ژونديو کې حساب يو، موږ د ژوند حق نه لرو، موږ ژوندي مړي يو، هسې د ژونديو برخه خورو، نو ځکه خو د يو ژوندي مړي په توګه دا حق لرو چې خپل وصيت وليکو او راتلونکي ژوندي نسل ته يې انتقال کړو او دوی ته ووايو چې پر ژوندني مړه وګړي وو، خو د ژونديو په نومونو يادېدلو....

(c) ketabton.com: The Digital Library

د کمال خان بند، یو ښه زېری او راتلونکې هیلې

دا لیکنه د ۲۰۲۱ م کال د فبرورۍ میاشـــتې پر (۳) یمه، چې د ۱۳۹۹ل کال د سـلواغې میاشـتې له (۱۵) مې نېټې سـره سـمون خوري، نشر شوې ده.

هر څوک چې ویښ ضـــمیر ولري، نو د هېواد د هرې لوېشـــتې خاورې پر ابادۍ خوشـــالېږي، دکمال خان بند جوړېدنه ټول هېواد مینو افغانانو ته یو ښـه زېری دی. موږ به نور هم د خوښـیو داسـې زیري ولرو چې که هر یو خپل مسـوولیت ته پاملرنه وکړو، موږ د دریاب تر غاړې تږی ولس یو، خو نور باید د ژونـد هنر زده کړو، پر خزانه ناست یو، خو لا هم غریب او فقیر یو .

خوړې اوبه زموږ داسـې یوه شـتمني او داسـې یوه خزانه ده چې لوی خدای ج یوازې په استثنایي ډول موږ ته راکړې ده او نور کم خلـک؛ عرب او عجم ترې برخمن دي. د دې لپـاره چې دا

(c) ketabton.com: The Digital Library

شــــتمني وپېژنو، ژونــد پرې وکړو، خونــد ترې واخلو، ګرانو هېوادوالو سره به دغه لنډ معلومات شریک کړو:

د نړۍ د اوبو حجم:

د ځکمې د مخ اویا(۷۰) سلنه پر اوبو پوښل شوې، چې د ټولې ځمکې د مجموعي حجم (زرمه) برخه جوړوي. په دې کې اوه نوي (۹۷) سلنه تروې او یوازې درې(۳) سلنه اوبه خوږې دي. نړیوال بانک وایي چې یوازې دوه نیم (۲،۵) ســـلنه اوبه خوږې دي او ملکري ملتونــه بیــا وایي چې اوس پــه نړۍ کې یو

اعشــاریه دوه (۲،۱) ملیارده وګړي، چې د ځمکې دکرې اتلس (۱۸) سلنه خلک جوړوي، همدا اوس خوږو اوبو ته لاسرسی نه لري.

د افغانستان د اوبو حوزې او سرچینې :

افغانســـنان د اوبو پنځه لویې حوزې لري، چې د شـــمال، امو، هلمنـد، هریرود او کـابـل د حوزو پـه نومونو یـادېږي، یوازې د

(c) ketabton.com: The Digital Library

هلمند د حوزې په باب له ایران سره د حقابې یو تړون شته، نورو ګاونډیو سره په دې هکله کوم تړون نه شته.نورې وړې حوزې هم شته، خو په ټوله کې په همدې نومونو کې رالنډېږي. د اوبو د سرچینو له مخې افغانستان په سربندکې دی، یانې زیاتره سرچینې یې خپلې دي، نو له حقوقي، قانوني او د حقابې د حقوقو له مخې په قوي دریځ کې دی.

د افغانستان د اوبو حجم :

افغانســـتان په کال کې پنځه اویا (۷۵) ملیارده متره معکبه اوبه لري، چې له هغې جملې څخه یې اوه پنځوس (۵۷) ملیارده

متره معکبه اوبه د ځمکې پر سر او نورې اته لس (۱۸) ملیارده یې تر ځمکې لاندې اوبه دي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

له نېکه مرغه چې داوبو ډېر زیاته برخه، یانې تر نوي (۹۰) سلنې پورته ټولې یې خوړېږې اوبه دي، د خوړو اوبو د مقدار له پلوه کیدی شي افغانستان په نړۍ کې ساری و نه لري. خو په خواشینۍ سره باید ووایو چې زموږ د ځمکې د سطحې له ټولو اوبو څخه یوازې شل ملیارده (۲۰) ملیارده متره معکبه اویو څخه په هېواد کې ګټه پورته کېږي او نورې اوه دېرش (۳۷) ملیارده متره معکبه اوبه په وړیا ډول د ګاونډیو هېوادونو ځمکې او هوسونه خړوبوي.

د افغانستان د اوبو کلنی قېمت:

د هغې مینې له امله، چې د خپل هېواد او د هغه له خوږو اوبو سره مې لرله، په ژوندون ټلویزیون کې مې نږدې پنځه کاله وړاندې ((افغانستان د خپلو اوبو په لمبو کې)) تر سرلیک لاندې

یو علمي او ګټور سیمینار جوړ کړ، دا په دې باب تر دمه په خپل ډول کې یو بې جوړې سیمینار و. په سیمینار کې د همدې برخې

(c) ketabton.com: The Digital Library

متخصصینو دهېواد د اوبو د کلني قېمت، د ایران او پاکستان له خوا په هېواد کې د بندونو او اوبه خور سستمونو پر وړاندې د توطیو او نورو مسایلو په باب هر اړخیزه رڼا واچوله.دوی دا هم وویل چې ګاونډیو هېوادونو ته د هېواد د روانو وړیا اوبو ارزانه قېمت هر کال تر دوه پنځوس (۵۲) ملیاردو ډالرو پورته کېږي، دوی زیاته کړه چې د اوسني مقیاس له مخې دا د افغانستان د (اوو کلونو) عادي او پرمختیایي بودجه ده. که موږ یوازې خپلې اوبه مهار کړو او نور هېڅ هم ونه کړو همدا هم زموږ لپاره د کیمیا بوټي په شان ارزښت لري.دوی د هېواد او په تېره بیا مرکز کابل کې هم د اوبو پر ناتدبیره استعمال اندېښنه وښوده، دوی وویل : اوس په کابل کې د اوبو د کاروني کلنی ضرورت دوه دېرش (۳۲) ملیونه متره معکبه دی، خو پر (۲۰۳۰م) کال به دا اړتیا دوه شپېته (۶۲) ملیونه مترو معکبو اوبو ته پورته شي، نو ځکه سر له همدا اوسه ورته تدبیر په کار دی.

د کمال خان بند او نور بندونه:

په تېرو لس دولسو کلونو کې په هېواد کې پر یوسلو شلو(۱۲۰) زیاتو لویو او وړو بندونو کار شوی او همدارنکه د اوبه خور سستمونه جوړ شوي دي، اوس هم په هېواد کې تر یولسو (۱۱) زیات لوی او په لسګونو واړه بندونه تر کار لاندې دي، پر (بخش اباد او مچلغو) بندونو کارونه روان دي، په هرات کې د

(c) ketabton.com: The Digital Library

(پاشدان) بند چې د یوسلو اتلس (۱۱۸) ملیونه ډالرو په لګښت یې کار پیل شــوی و، تر پنځوس (۵۰) متره لوړه ارتفاع لري، نوي (۹۰) ســلنه کار یې بشــپړ شــوی، ډېر ژر به هلته هم اوبه زېرمه شـــي، دا بند هم نږدې پنځوس (۵۰) ملیو نه متره معکبه اوبه زېرمه کوي او په لسګونو زره هکتاره ځمکه خړوبوي. خپله دکمال خان بند چې د اته اویا (۷۸) ملیونه ډالرو په ارزښــــت د شـــپاړس متره په ارتفاع جوړ شـــوی، دوه پنځوس (۵۲) ملیونه متره معکبه اوبه زېرمه کوي، د ټولو برخو تر بشپړېدو وروسته یو ســـلو څلور اتیا (۱۸٤) زره هکتاره، یانې د ننګرهار دکانال نږدې اوه برابره ځمکه خړوبوي او نهه (۹) میګاواټه برېښـــنا هم تولیدوي.ټولو هېوادوالو ته یو ښه زېری دی.

ګاونډیان اندېښنې او تدبیرونه:

طبیعي خبره ده چې دا ډول پرمختګونه زموږ دکم ابه ګاونډیو، په تېره بیا د ایران او پاکستان پر زړه نه اوارېږي، دوی له لسګونو کلونو راهیســـې د دې ډول ملي او پرمختیایي پروژو پر وړاندې توطیې جوړې کړي او بیا به هم خنډونه جوړوي، نو له اوســــنیو حکومتي چارواکو، طالبانو او ټولو مخالفو او موافقو ســیاســتوالو څخه هیله کوو چې د داسې ملي پرژو په باب باید مشترک دریځ او ملي اجماع ولري، په نورو مسایلو کې که هم اختلافات نه وي ښــه کار دی، هغه خو به یو ایډیال حالت وي، چې اوس شــونی نه برېښـــي. خو په دې ملي رغاونیزو پروژو کې اتفاق ټولو ته په ګټه

(c) ketabton.com: The Digital Library

دی، طالبان وورونه هم باید په دې پوه شي چې د ایران او پاکستان زور ورسي، نو قسم دی چې که د اوداسه اوبو ته مو هم پرېږي. ټول عمر به پر تیمم ګوزاره کوئ، نو ځکه باید له حکومت سره د یو ګډ میکانیزم له لارې د داسې ملي پروژو امنیت ونیسئ، له حکومتي چاروکو څخه هم په ټینګه هیله کوو چې د کمال خان، سلما، پاشدان او څو نورو مثبتو پروژو څخه د خپلو نورو بې کفایتیو او غلاوو د پټونې لپاره ناوړه سیاسي ګټه مه پورته کوئ، هر څه خپل طبیعي مسیر ته پرېږدئ او د ملت خوشالي بیا پر سیاسي ناندریو مه اړوئ .ټول باید د مضرو ګاونډیو مضرو حشراتو او حرکاتو ته متوجه اوسو، تر څو چې داکم ابه ګاونډیان تږي او بې ابه نه شي دوی نه اصلاح کېږي. په تلو تلوکې د هېواد هغو سرتېرو او ساتندویانو ته د دعا لاسونه پورته کوم چې د دغسې ملي پروژو د ساتنې لپاره یې ځانونه شهیدان کړل. له حکومته جدي غوښتنه کوم چې د کمال خان او نورو بندونو د پرانیستې پر مهال د دې نومورکو اتلانو یاد تازه کړي، څلي دې پرې جوړ کړي او د کورنیو پر پاتې غړو دې ورته د مینې او مهربانۍ لاس راکاږي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

فاطمیون څنګه مهارېدلی شي؟

دا لیکنه د ۲۰۲۱ م کال د فبرورۍ میاشـــتې پر (۵) مه، چې د ۱۳۹۹ل کال د سلواغې میاشتې له (۱۷) مې نېټې سره سمون خوري، نشر شوې ده.

دې کې هېڅ شک نه شته چې د فاطمیونو اصلي سرچینه د ایران اخونـدي رژیم دی، انګېزه یې هم بهرنۍ ده، لیـدلوری یې هم بهرنی دی، خو کورنۍ انګېزې او د ملاتړ ســـرچینې هم لري.

ځینې مهمې دولتي او سیاسي کړۍ یې د ملاتړ څرګندې سرچینې دي. د جمهور رییس دویم مرستیال ســـرور دانش، د هغه ټول حکومتي بانـډ، د خلیلي، محقق، مدبر، اکبري، انوري، او نورو هزاره مشرانو اکثره سیاسي ډلې چې د امتیاز لپاره سره وېشـل

(c) ketabton.com: The Digital Library

شوي او د هدف پر مهال ټول سره متحد دي، دا ټول په حقیقت کې فاطمیون دي،. علیپور یو لنډغر دی چې دوی د خپلو اهدافو لپاره وړاندې کړی، یو وخت عبدالعلي مزاري د (شـفیع دېوانه) په وســیله د خلکو په ســرو کې مېخونه ټکوهل، اوس دانش او خلیلي د علیپور په وســیله د خلکو عزت او دولتي حاکمیت ته ګواښ متوجه کوي.

که حکومت وغواړي علیپور او ده ته ورته نور لنډغر مهار کړي، نو د کنټرول لپاره یې نورې ډېرې لارې شـــته، خو یوه لنډه او اســـانه لاره یې دا هم ده چې حکومت په حکومت کې د دې

ډلو د یو شمېر سیاسي لنډغرو او مافیایي کړیو ناقانونه امتیازات ختم کړي. د ســاري پـه توګـه کریم خلیلي تـه دې د(۱۳۵) ساتونکو د ورکړې امتیاز ختم کړي، یوازې دوه ساتونکي یې بس

(c) ketabton.com: The Digital Library

دي، د محقق او دې ته ورته د نور جګړه مارانو امتيازات دې پايته ورسوي. يوازې د محقق، خليلي او څو تنو نورو اشخاصو د ساتونکو په معاش نه يوازې په بهسودو ولسوالۍ، بلکې د ميدان وردګو ولايت په زياتو برخو کې امنيت ټينګېدی شي، بيا به نه عليپور وي او نه به يې داکابل مېشتي سياسي مافيا او دولتي فاطميون.

يوه بله خبيشه کړی چې دا دولس ديارلس کاله کېږي د غزني د خلکو په استازی په ولسي جرګه کې ناقانونه غړيتوب لري او تر عليپور او نورو فاطميونو هم د ايرانګټو ته زياته ژمنه ده، د دې کړی لرې کول خو يوازې د جمهور رييس يوې اشارې او د ټاکنو د کمېسيون يوه عادي مکتوب ته اړتيا لري، که افغانستان کې سترې محکمې، د اساسي قانون پر تطبيق د څار کمېسيون، ټاکنيزو کمېسيونونو او يا هم د همدې برخو کومې اړوندې متخصصې ادارې وويل چې له ټانکو پرته د غزني د يوولسو هزاره وکيلانو د کار امتداد

(c) ketabton.com: The Digital Library

قانوني دی، نو موږ به وو ایو چې بېشکه دوی وکیلان دي، چې په یو ځل ټاکنو ان نږدې پنځه لس کاله هم خپل کار ته دوام ورکولای شي. دا وکیلان که له هزاره توکمه نه وای، نو دوه دوه ورځې به یې هم کاري موده نه وای غځول شوې، خو کله چې په سیاسي واکمنو کړیو کې سیاسي رزالت داسې یو پړاو ته رسېدلی وي، سړی به ګیله له چا وکړي؟

که جمهور رییس غني غواړي د ایران فاطمیونو ته د

اوبو د مهار تر څنګ بله اساسي څپېړه ورکړي، نو یوه لاره یې همدا ده چې دولتي فاطمیون له دولتي مقامه او دولتي امتیازه راګوزار کړي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

ملي پوځ : هم ملاتړ او هم سمون

دا لیکنه د ۲۰۲۱ م کال د فبرورۍ میاشـــتې پر (۲٦) مه، چې د ۱۳۹۹ ل کال د کب میاشتې له (۵) مې نېټې سره سمون خوري، نشر شوې ده.

چا چې په هېواد کې د نظام او پوځ د نشـــتوالي خلا لیدلې وي، هغه د دې دوو مهمو او حیاتي ضـــرورتونو پر اهمیت تر هر چا بـــه پوهېږي. نو ځکه خو د نظام او پوځ د ړنګونې تجربه باید

هېڅکله بیا تکرار نه شـــي او هېچا ته باید د دې مجال او اجازه ور نه کړای شـــي چې د خپلو او پردیو د ســـیاســـي غرضـــونو او مرضونو لپاره تېره ترخه تجربه یو ځل بیا تکرار کړي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

په تېرو شلو کلونو کې د ګاونډیانو او کورنیو مغرضو عناصرو له مداخلو سره سره ملي پوځ تر یوه حده غوړېدلی، له شکلي پلوه یې پاموړ پرمختک کړی، ملي انګېزه او سلیقه یې هم ورو ورو تر ګاونډیو ښه کېږي، خو د وسلې او مهماتو له پلوه لا هم نور او پر ځان بسیا مزله ته اړتیا لري.د بن تر کنفرانس وروسته پاکستان په متواتر ډول له امریکایانو او نړیوالو دا غوښتنه کوله

چې د افغانستان پوځ باید تر هغه حده پیاوړی نه شي چې په سیمه کې د پاکستان د سیالۍ جوګه شي او یا د دوی برلاسی وننګوي، نو په همدې خاطر یې له امریکا سره خپله همکاري په دې پورې وتړله چې افغانستان ته به عصري جنګي الوتکې، درانه توپونه او ټانکونه نه ورکوي. افغان واکمن چارواکي چې دا مهال تر ډېره کچه له تنظیمي عناصرو او مفسدینو جوړ وو، د دې جوګه نه شول چې نړۍ ته قناعت ورکړي او خپل پوځ غښتلی

(c) ketabton.com: The Digital Library

کړي، دوی د پوځ د ځواکمنۍ پر ځای د پوځ د کمزورتیا سبب شول؛ د جهاد او مقاومت په نامه یې پوځ ته نوي مکروبونه ور داخل کړل؛ چا د پوځ تېل غلا کړل، چا البسه، چا وسله او چا هم د پوځ د سرتېرو ډوډۍ په بده ووهله، د پوځ مشرتابه د جهاد او مقاومت په نامه تر ډېره بریده د جمعیت او نظار شورا تر انحصار لاندې راغی.د ډاکتر غني له واکمنۍ سره سم په پوځ

کې یو څه سمون راغی، خو لا هم ډېر نور سمون ته اړتیا ده، اوس لا هم د ملي پوځ پر موټرو د تنظیمي لنډغرو مشرانو تصویرونه راځوړند دي، دا انځورونه به ځینو غوره مالانو ته عادي خبره ښکاري، خو دا سرسري موضوع نه ده، دا په پوځ کې د همدغو عناصرو د اغېز ښکارندويي کوي. اوس د هېواد پوځ نه یوازې له طالبانو او نورو دولت مخالفو ځواکونو سره مخ

(c) ketabton.com: The Digital Library

دی، بلکې په داخل کې له یو داسې سیاسي سرطان سره هم مخ دی، چې تر هغه بهرني مخالفه څو ځله خطرناک دی.
اوس نو که څوک رښتیا هم د هېواد پر پوځ دردېږي، د دې پوځ د بقا او هېواد ته یې د درملنې او اړتیا تر ټولو غوره لاره دا ده چې پوځ باید په بشپړ ډول له سیاسي مکروبونو وژغورل شي، پوځ کې نه د جمعیت، نه د وحدت، نه د اتحاد، نه د حزب، نه د خلق او پرچم، نه د طالب او نه هم د نورو تنظیمونو لېوالو عناصرو ته اړتیا شته او نه هم د هغوی افکارو ته. لکه څنګه چې ځینو ته د پوځ پر موټرو د حکمتیار، ملا عمر، حقاني او نور تنظیمي مشرانو د عکسونو لګول یوه لویه ګناه او خطا ښکاري، همداسې بیا د مسعود، رباني، مزاري او دوستم پالنه او د ملي پوځ پر وسایطو د هغو د تصویرونو نصب هم لویه ګناه او خطا ده. اوس خو دردوونکی حالت دا دی چې یو شمېر پخوانیو جنګسالارانو د همدې ملي پوځ د بې دریغه قربانیو پر اوږه

توپک ایښي او خپلو سیاسي مخالفینو سره د حساب تصفیه کول غواړي. دا پوځ به هغه وخت د خلکو باور او ملاتړ راخپل کړي لکه څنګه چې د نظام مخالف؛ طالب پسې الوتکې پورته کوي او تر وروستي حده قهریه قوه کاروي، دغسې د نظام د نورو نظام خورو مخالفانو، جمعیتي،

(c) ketabton.com: The Digital Library

جنبشــي او وحدتي عناصــرو، عطا، قيصــاري،، دوســتم، محقق، عليپور، شــجاعي او نورو پر ضـــد هم ورته قهريه قوه وکاروي. ځينې به دا پلمه وکړي چې دوی خو ګنې د نظام مخالف نه دي. زه فکر کوم چې د نظام تر ټولو اساسـي مخالفين همدغه عناصـر دي؛ هم نظام خوري او هم نظام تخريبوي او يوه ورځ هم چې د حکومت له امتيازه بې برخې شـــي تر طالبه زيات د وســـلوال بغاوت ګواښ کوي.

ښه لاره همدا ده چې د هېواد ملي پوځ په بشپړ ډول ملي شي، له تنظيمي اسـارته او مرضـونو وژغورل شـي، قرباني يې د سـياسـي جوارګرو او معامله ګرو خورجين ته لاړې نه شـــي او يو ځل بيا تېره ترخه تجربه تکرار نه شي.

ملي عناصـــرو ته په کار دي چې د پوځ د قربانۍ د قدردانۍ تر څنګ په دې لاره کې هم هڅه وکړي چې زموږ ملي پوځ د کلمې په اساسـي او بشـړه مانا ملي، غښتلی او پياوړی شي. ملي پوځ د هېواد د ځمکنۍ بشـبړتيا اسـاسـي ضـامن دی، سـياسـتوال د اوبو ځګ دی، د ســترګو په رپ کې پيدا او فناه دي، نو راځئ د اوبو ځګ لپاره خپله نوش دارو له لاسه مه ورکوئ، ملي پوځ يو ملت او هېواد ته د ورپېښــو مرضــونو او خطرونو لپاره ســپر او درمل دی، د هېواد د ملي پوځ د لا پياړوتيا، ســمون او پرمختيون په هيله.

(c) ketabton.com: The Digital Library

وايي بديل نه لري!؟

دا ليکنه د ۲۰۲۱ م کال د فبرورۍ مياشــتې پر (۲۸) مه، چې د ۱۳۹۹ل کال د کب مياشتې له (۷) مې نېټې سره سمون خوري، نشر شوې ده.

د ډاکتر غني په حکومت کې چې پر هر بې کفايته شــخص نيوکې وشي، نو د افراطي غوړه مالانو له خولې يو دم انګولا خوره شي، چې دا خو نو بديل نه لري، څوک يې پر ځای راشــي !؟ خبره پر مخـالف طـالـب، ملا او نـورو ور حـوالـه کـړي او خـپلـې

خبرې ته يوه بې منطقه او بې احساسه قرينه برابره کړي. اوس نو هېوادپال افغانان مجبور دي د هرې ادارې لپاره بديل هم مخکې تر مخکې د بېلګې په توګه وړاندې کړي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

حقیقت دا دی چې دلته څوکۍ بې بدیله دي نه اشـــخاص، که د اجمل احمدي په نوم یو شـخص او یا دې ورته نورو اشـخاصو پر دولتي مقامونو کار نه کولای، نو چا به یې په عمر کې نوم هم نه و اورېدلی .

پر اشـــخاصــو بحث که څه هم ډېر زیات معقولیت نه لري، ځکه چې انساني نفس د دې سبب ګرځي چې له اشخاصو څخه وخت پر وخت ښـویېدنې او تېروتنې وشـي، نو ځکه خو ښـه خبره دا ده چې سستمونه محکم ورغول شي، خو که اشخاص بې کفایته وي جوړ ســـــــــتمونه هم له کاره غورځولی شـــي. نو دلته ســـړی مجبورېږي د شخص لپاره د شخص او د سستم لپاره د سستم پر بدیل غور وکړي.دلته غوارم د ځینو په اصــــطلاح د همدې بې بدیله اشخاصو له جملې څخه یوازې د یوې بېلګې یا یو بې بـدیلـه بـدیـل پـه بـاب بـحـث وکړم:

۱–بې بدیله شــــخص؛ اجمل احمدي :

نه یې نسـب معلوم دی، نه یې ځای او ځایګی، نه یې هوجره معلومه ده او نه هدیره، نه یې کلی معلوم دی او نه هم ولس، نه یې هویت معلوم دی او نه یې ملت،

(c) ketabton.com: The Digital Library

لس کاله وړاندې يې نه د دې هېواد تذکره لرله او نه پاســـپورټ، يوازې پر يوې بهرنۍ ژبې؛ انګرېزي پوهېږي، احتمـالاً پر عربۍ هم. پښـتو، دري او نورو هېوادنيو ژبو ســره نه لېوالتيا لري او نه اشـــنايي.نه د دې هېواد له کلتوره خبر دی او نه يې له دســـتوره، يوازې کېدی شي په اقتصادي برخه کې يو څه تخصصي زده کړې ولري، نور نو نـه خـاص کمـال لري او نـه خـاص جمال نه لري، خو کمال يې پـه دې کـې دی چـې لـه جمهور رييس غني ســـره رابطه لري، د هغه خوښېږي او ويل کېږي چې د خپلوۍ رګ يې د هغه تر کوره هم ور رسېږي. اوس نو که ټول

ملت يوې خوا ته وي او اجمل احمدي بلې خواته، ښـــاغلي غني ته بيا د احمدي تله درنه ده او دا هم د جمهوريت په رنګينه او قانوني فضـا کې!! **۲ –وطني بديل؛ خان افضل هډه وال** : دې بله خوا کې بيا وطني بديل پر کور ناست دی، دی هم افضل دی، هم خان او هم هډوال، هم ښـــاري دی هم کليوال، هم يې هوجره معلومـه ده او هم يې د پلار نيکـه هـديره، هم ولس لري او هم تاريخ، هم د ملت پر ژبه پوهېږي او هم د حکومت، هم د دين پر

(c) ketabton.com: The Digital Library

اصــولو پوهېږي او هم د دنيا، هم يې انګليســـي ژبه زده ده، هم اردو او عربي، هم يې بانکوالۍ کې کار کړی او هم د پانګوالو له ستونزو خبر دی او هم په اړونده څانګه کې لوړې او تخصصـي زده کړې لري، ښـــه نو د ده ګناه څه ده؟ ګناه يې دا ده چې نه غوړه مال دی او نه ټوپکوال، نه لبنانۍ ريښه لري او نه امريکايي، نه د ټلوالې خپل دی او نه يې هم د غني د غوړه مالۍ لمن نيولې، نو ځکه خو د نورو لسګونو وطني کدرونو په شان پر کورناست دی.

د افغانسنان بانک لپاره خان افضل هډه وال يوازينی بديل نه دی، ښاغلی ګل مقصود ثابت، عبدلعزيز بابکرخېل، جاوېد وفا او نور په لسـګونو وطني کدرونه چې هم وطني ريښــه لري او هم کاري تجربه او هم يې په کور دننه او بهر په دې برخه کې تخصصي زده کړې کړي، ټول ښه ښه بديلونه ګڼل کېدی شي.

ما نه غوښــتل چې د دې ليکنې محور پر اشــخاصــو را وڅرخي، خو د تاريخي مجبوريت له مخې مې د شخص پر ځای د شخص بديل وړاندې کړ، درې کاله وروسته چې کله د جمهوري رياست احمتالي ټاکنې را رسي، وبه ګورو هغه اشخاص چې وايي : ډاکټر غني بديل نه لري! د څومره بديلونو پر شاوخوا را چورلي؟؟

(c) ketabton.com: The Digital Library

جګړه، انقطاع او که د نظام تداوم ؟؟؟

دا ليکنه د ۲۰۲۱ م کال د مارچ مياشـــتې پر (۵) مه، چې د ۱۳۹۹ل کال د کب مياشـــتې له (۱۵) مې نېټې ســـره ســـمون خوري، نشر شوې ده.

افغانســـتان د خپل تاريخ له يوه پېچلي او خطرناک حالت څخه تېرېږي. که نړيوال او کورني سياستوال له دقت او سړيتوب څخه کار وانخلي، هېواد کې به داســې يو بشــري ناورين رامنځته شــي چې نړۍ به يې تر اوســه ســارى نه وي ليدلى. دا چې اوس په کوم پړاو کې يو؟ چېرته روان يو؟ او چېرته بايد لاړ شو؟ غواړم دلته په لنډيز سره پر دغو دريو پوښتنو لنډه تبصره وکړم:

۱ –جګړه :

هېواد کې بې رحمــه جګړه روانــه ده، د جګړې دواړو غــاړو؛ حکومتي او طالـب لوري ته درنه زيانونه اوړي : حکومـت هره ورځ لږ تر لږه سل تنه پوځيان تلفات لري، تر سلو زيات ټپيان او همدا رنګه همدې ته نږدې شمېر کې پوځيان خپلې دندې خوشې کوي، د طالبانو تلفات او ضـايعات هم تر دې کم نه دي او د دې تر څنګ د دواړو لوريو له خوا په لســکونو ولســي وګړي هم د ژوند له حقه محرومېږي. په ټوله کې دا ټول افغانان دي چې د جګړې تر دومره دردوونکي بـار لانـدې ژونـد تېروي. پـه ټوليز

(c) ketabton.com: The Digital Library

ډول، جګړه هره ورځ درې ســـوه تنو افغانانو ژوند اخلي. هر څوک چې د جګړې د ګټلو او تودولو شعارورکوي، پر سیاسي جنون او د قدرت پر نشې اخته دي، نه یې د وروستي بري چانس شته او نه هم له پښېمانۍ پرته کومه نتیجه لري.

۲–انقطاع:

په داسې حال کې چې ګرمه جګړه روانه ده د سولې سړې او بې نتیجې خبرې هم روانې دي، دواړه غاړې لا دې ته تیارې نه دي چې یو نرم، معقول او معتدل حالت ته وړاندې شـــي. ډاکټر غني

د جمهوریت له نوم څخه اسماني وحې جوړه کړې چې یوازې پر ده نازله شوې او له ده پرته نور هېڅوک د جمهوریت د بقا سبب نه شي ګرځېدلی !؟ زړه کې ټول پوهېږي چې په تېرو شپږو کلونو کې چې ده د ســـولې د تخریب او د خپل قدرت د دوام لپاره

(c) ketabton.com: The Digital Library

ځومره پټې او ښکاره هلې ځلې کړي، په تاریخ کې کم مثاله دي؛ د سولې او طالبانو پر ضد یې ان هغو جنګسالارانو ته هم پناه یوړه چې تر طالبانو زر ځله دې ولس او هېواد ته مضر وو او طالبان پرې سل ځله شرف لري، په واقعیت کې د شر او فساد همدا عناصر وو چې لومړی ځل هم د طالبانو د ظهور او یو ځل بیا هم د طالبانو د قوت او مشروعیت سبب شول. د جګړې د تداوم تر څنګ اوس د موقت، مشارکتي او یا هم د انتقالي

حکومت پر طرحو هم بحث روان دی. تر ټولو باریکه او خطرناکه خبره همدا ده چې ټول باید ورته متوجه شي؛ هم طالبان، هم هېوادپال افغانان او هم ملتپال سیاستوال. په دې ټولو طرحو کې د قدرت د خلا او انقطاع خطر شته او دا داسې یو

(c) ketabton.com: The Digital Library

خطر دی چې یو ځل مخکې تجربه شــوی او دا ملت یې د بیا تجربې د جبران وس نه لري. طالبان، ځینې نړیوال او یو شــمېر نور سـیاسـیون د غني پر لرې کېدو ټینګار کوي او غني د واک پر دوام. ډاکټر غني اوس د دولـت پـه راس کې دی، د یو عنوان حیثیت لري، د دولت اصــلي متن اوس هم د دې وطن د اصــلي دښــمنانو؛ شــمالټلوالې په لاس کې دی، هغوی طالـب، غني، حکمتیار او یون ته په زړه او عمل کې په یو نظر ګوري، خو زمان

او مکان کله کله توپیر کوي، یو شـمېر نور هېوادپال افغانان هم په دولت کې شــته، خو ډېری یې په حاشــیه کې دي او په ســیاســي پرېکړو کې یې اغېز خوراکم دی، اوس نو یوازې غني دی چې د عنوان په توګه یې په حکومت کې له ټلوالې ســره، که له یوې خوا د جوال خوله نیولې، نو له بلې خوا یې ورســره د ځواک او واک انډول او تناســـب هم تر یوه بریده برابر کړی دی. که د غني

(c) ketabton.com: The Digital Library

احساساتي پرېکړې او يا هم د غچ اخيستنې په نتيجه کې تر بل منتخب او مشروع حالت وړاندې له واکه لرې شي، نو هر څه به ټلوالې ته پاتې شي، يوه خوا به ټلواله شي او بله خو به طالبان، د خوار او ځپل شوي پښتون برخه به لا نوره هم خواره شي؛ د پښتون برخه به ملا او طالب ته حواله شي او دا نور خو خپل شعوري هېواد ضد مشران هم لري او افغان ضد ستميان هم. ټلواله خو بيا د اقليتونو د حقوقو د خونديتابه، له ګاونډيو سره د پټو او ښکاره اړيکو او نورو نړيوالو روابطو له لارې د دې مهارت او سپين سترګي هم لري چې جګړې ته نوې نوې پلمې ولټوي، هغه وخت به يو لوری ټلواله او بل لوری طالبان وي، بيا به نو جګړه نورې نوې انګېزې او پلمې وزېږوي، نو ځکه خو وايو چې جګړه او انقطاع دواړه هغه بد حالتونه دي چې په هر ترتيب وي، مخه يې بايد ونيول شي. نو حل لاره څه ده؟

۳ –د نظام تداوم:

زموږ په نظر تر ټولو ښه حل لاره همدا ده چې نظام تداوم وکړي، د نظام تدوام د اشخاصو د واک تدوام نه دی.اوس ملت له سخت بد حالت سره مخ دی. يو بد حالت همدا په خپله د غني د واک موضوع ده، اوس که په يو ناڅاپي ډول غني له واکه لرې کېږي، سياسي انقطاع رامنځته کېږي او دې سره د يو بل سياسي ناورين د پېښېدو اټکل لا پسې زياتېږي او پاتې کېدل يې هم ملت

(c) ketabton.com: The Digital Library

ته د نري رنځ او ناسور زخم مانا لري. نو ځکه خو باید د غني د واک په باب له ډېر زغم او احتیاط څخه کار واخیستل شي. که پر چا رښتیا هم افغانستان ګران وي او د احساس او سیاسي تدبیر تر منځ بیلانس برابرولی شي، نو غني دې د یوې ترخې دوا په

څېر یو څه موده نور هم وزغمي، غني اوس د یو چمبرخیال په شان دی چې بوی یې ډېر بد دی ،خو د ګېډې د پټو ناروغیو لپاره یو جبري درمل ګڼل کېدی شي .زغمل یې هم لکه د سنګتیا په شان دي او بې وخته لرې کول یې هم د سوچه زهرو غوندې دي چې د دولت رنځور حالت د مرګ ترکومې رسولی شي. په تېرو شپږو کلونو کې به هېڅا هم زما په شان د غني پر سیاستونو

(c) ketabton.com: The Digital Library

پر وخت او په زغرده نیوکې نه وي کړې، خو څرنګه چې پر ما باندې افغانستان ډېر ګران دی، نو زه چې غني د چمبړخیال د یو ګوټ په شـــان زغمم، نور هم بایـد دا زغم ولري. نو اوس یوه غوره لاره دا ده چې غني تر بل منتخب یا توافقي حکومت پورې د واک په راس کې پاتې شـــي، په دې منځ کې چې طالبان او نور ســـیاســـیون د اینده حکومت او نظام په باب هر ډول توافق ته ورســـېدل، غني باید په ســـوله ییز ډول واک همغه حکومت ته ولېږدوي. یوه غوره لاره همدا ده چې د نظام محتوا چې هر ډول وي، خو واک ته د رسـېدو لاره باید سـوله ییزه او انتخابي وي، دې هدف ته د رســـېدو لپاره یو غوره لاره دا ده چې د طالبانو د پوځي او ســـیاســـي وزن په تناســـب د هغوی او نورو اغېزناکو شـخصـیتونو په ګډون دې د دولت یوه عالي شورا جوړه شي، دا شـورا باید د پرېکړو صـلاحیت ولري، دوی باید معقولې طرحې او پرېکړې وکړي او جمهور رییس غني یې عملي کړي، د ساري په توګه په ټاکلې موده کې دې پوځ، ټاکنیز کمېســـیونونه، عدلي او قضایي ارګانونه او ځینې نور ملي بنسټونه په بشپړ ډول ناپییلي او ملي شي، د اساسي قانون د سمون کمېسیون دې جوړ شي، د نوي قـانون د تصـــویـب لپـاره دې د عنعنوي لویې جرګې او د اساسي قانون لویې جرګې یو ګډ ترکیب راوبلل شي، د نوي قانون په رڼا کې دې ټاکنې تر ســـره شـــي او یا دې هم کوم بل میکانیزم چې قـانون پـه ګوتـه کړی وي، پر هغـه دې عمـل وشـــي، نو یو

(c) ketabton.com: The Digital Library

مشـــروع او یا هم منتخب حکومت به رامنځته شـــي، طالبان او نورې وسلوالې ډلې باید بیا همغه باوري حکومت ته خپلې وسلې ور تسلیم کړي. د دولت د عالي شورا له جوړېدو سره سم چې طالبان یې باید اساسي برخه وي، ډاکټر غني باید د ټاکنو او طالبان د اوربند نېټه اعلان کړي او د دې تر څنګ دې ډاکټر غني د دې اعلان هم وکړي چې دی په راتلونکو ټاکنو کې د نوماندۍ حق نه لري او همدارنګه ټول هغه دولتي مامورین چې غواړي اینده کې هر ډول ټاکنو ته نوماندان شـي، سـر له اوسـه باید دولتي څوکۍ خوشې کړي او کنه هغه وخت د نوماندۍ حق نه لري.په دې ډول به هم د جګړې او هم د سـیاسـي انقطاع مخه ونیول شـي او د نظام تداوم ته به هم لاره اواره شي. البته نور وړاندیزونه هم شته، خو دلته مې دا څو د بېلګې په توګه یاد کړل. کېدی شـــي نورو هېوادوالو ســـره تر دې زیاتې ګټورې حل لارې وي، خو څرنګه چې ما تر اشــرف غني زیاته د قدرت خلا او ســیاســي انقطاع محســـوس کړې او زیات یې دردولی یم، نو ځکه مې د حالاتو د نزاکت په درک سره دا څو کرښې تورې کړې.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د یو ملت تر ټولو بدمرغه حالت

دا لیکنه د ۲۰۲۱ م کال د مارچ میاشتې پر (۷) مه، چې د ۱۳۹۹ ل کال د کب میاشتې له (۱۷) مې نېټې سره سمون خوري، نشر شوې ده.

د یو ملت بدمرغي یوازې دا نه ده چې له فقر، کملوستی او جګړې سره مخ دی، دا اکثره مشکلات به یو وخت ختم شي، خو غټه بدمرغي دا ده چې یو ملت خپل ارزښتونه و نه پېژني؛ د

خپل خدمتګار او خاین، ظالم او مظلوم تر منځ توپیر ترې ورک شي او چارواکي یې دومره ذلیل شي چې د څو ورځني واک د بقا په خاطر پر سترو هېوادنیو ارزښتونو پښې کېږدي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

په مړو پسې خبرې کول له شرعي پلوه سم کار نه دی، خو هغه مړي چې ژوندیو ته ضرر نه رسوي .

جنرال نبي عظیمي د افغانستان د پوځ یو داسې افسر و، چې د همدې ملت او پوځ په پیسو وروزل شو او بېرته یې د همدې ملت او سولې بهیر پر ضد کودتاه وکړه او په هېواد کې د دوه سوه کلن پوځ د متلاشي کېدو سبب شو؛ چې ژوندی و هم ملت

ته یې زیان اړوه او اوس یې مړی هم د ملت پر ټپونو مالګې دوړوي.عجیب دردوونکی حالت دی؛ چا چې ملي پوځ ړنګ کړ اوس یې د نوي راټوکېدلي پوځ افسران د مړي درناوي ته ولاړ دي او دا هم د ملي پوځ تر عنوان لاندې. که د افغانستان د ملي پوځ ټوله روحیه، شعور او محتوا همدا شان وي، نو بیا خو ښه ده چې ملت د یو بل ملي پوځ د جوړېدو په لټه کې شي. هغه پوځ ته چې نبي عظیمي، دوستم، سید کیان، محقق، مزاري،

(c) ketabton.com: The Digital Library

مســـعود، رباني او نور د خاينانو په توګه مطرح نه وي او ټوله پاملرنه يې يوازې د حکمتيار د اســـلامي حزب پر مخالفت او طالبانو ســره د جګړې پر محور راڅرخي، پر دې پوه شــه چې دا ملي بنســټ لا هم د جمعيت او ســتم په منګولو کې راګير دی. د ملي دفاع هغه وزارت چې همدې نبي عظيمي رنګ کړ اوس يې همدا وزارت لاس په نامه درناوي ته ولاړ دی. په بنګله دېش کې درې څلور لسيزې وروسته هم خلک له هېواد سره د خيانت په تور محاکمه کېږي، خو دلته بيا درې لسـيزې وروســته هم د پوځ يو غدار د همغه پوځ له خوا ســـتايل کېږي، عجيب حالت او عجيب مضر مصلحت!؟

موږ دا نه وايو چې د نبي عظيمي مړی دې د هغه د خپلو تنظيمي او فکري ملګرو لـه خوا د درنـاوي وړ نـه ګرځي، هغوی چې ورســره په خيانت کې شــريک وو، په ســتاينه کې دې هم ورســره برخوال وي، خو د يو ملي بنسټ له ادرسه د يو ملي خاين ستاينه د دې ملت پر ټپونو د مالګې دوړول دي.

دې اوسني حالت زموږ د ملي بنسټونو يو رښتينی تصوير خلکو ته په ډاګه کړ؛ لکه څنګه چې دوړې بادېږي زموږ امنيتي ســکتور لا تر اوســـه پوره ملي شـــوی نه دی، لا هم ډېر تنظيمي، قومي، ژبني مکربونه لري، چې ژر يې بايد اعلاج وشـــي که نه بيا هم د

(c) ketabton.com: The Digital Library

دې احتمال شته چې د ډاکټر نجیب احمدزي کیسه پر ډاکټر غني احمدزي هم تکرار شـــي. په تلو تلو کې ډاکټر غني ته هم د دې خبرې یادول په کار دي چې دا پاچاهي پر دومره ســـرټیټۍ او بې غیرتۍ نه ارزي، چې ته ورته د ((مسعودشناسۍ)) او ((مزاري شناسۍ)) کورسونه پرانیزې، له نبي عظیمي خدمتګار جوړ کړې، دوستم پر مارشالۍ ونازوې، له نظار شورا سره ایتلافي حکومتونه جوړ کړې او نور ورته کارونه تر ســـره کړې. که دې کار نتیجه ورکولای، نو ډاکټر نجیب به هغه ته له ور پېښ دردوونکي حالت ســـره نه مخامخېده. ډاکټر غني باید پر دې پوه شـــي چې د ده پاچاهي د امریکایي عســـکرو پر ښـــکر ولاړه ده، تر څو چې یو امریکایي عســـکر هم دلته وي، پر غني څوک کودتاه نه شـــي کولای او کله چې هغوی ووتل، نه بیا دا ناصـــرخان شـــته او نه یې دا سره سره اوښان، نه بیا دوستم ستا واک را ټینګولای شي او نه هم فنا او ګدا او نه یې غواړي، نو راشـــه د دې مظلوم ملت په خاطر دا امنیتي ســـکتور د تنظیمونو له مکروبه وژغوره، نه دې د حزب، نه دې دجمعیت، نه دې د طالب او نه دې د نور تنیظیمونو نفوذي افرادو ته د پوځ په لیکو کې ځای وي. که سر له سبا دې داسې یو فرمان صادر کړ چې د مسعود، رباني، مزاري، حکمتیار، دوستم او نورو تنظیمي مشرانو په ګډون د هر سیاسېخیل مشر

(c) ketabton.com: The Digital Library

انځور د امنيتي سکتورو په ليکوکې په بشپړ ډول منع دی، نو بيا دې منم چې ربښتيا هم اعلی سر قومندان يې اوکه داکار نه شي کولای، نو د خدای په خاطر طالب مالب او بل سياسي مخالف ته د دوړو کربښې مه راکشوه...

(c) ketabton.com: The Digital Library

سپين سترگي هم يو حد لري!!

دا ليکنه د ۲۰۲۱ م کال د مارچ مياشـــتې پر (۸) مه، چې د ۱۳۹۹ل کال د کب مياشـــتې له (۱۸) مې نېټې ســـره ســـمون خوري، نشر شوې ده.

پخوا يو متل و چې پلانی دومر سپين سترگی دی چې کاليو سره دې په سترګو کې راننوزي. موږ ته به دا خبره ناشونې ښکاره کېدله، خو اوس چې د يو شمېر سياستوالو، وطن پلورو او پرديپالو چالاکی او سپين سترګی ته ګورو پر پخواني متل شکر کاږو؛ اوس داسې سپينسترګي پيدا شوي چې جامې خو څه کړې، له خپلې ټولې غلامۍ، دوسۍ، بې ضميرۍ، وطن پلورنې، تيرپلورنې، غر پلورنې او تن پلورنې سره دې په سترګو کې راننوزي. تر ټولو بده يې لا دا ده چې د خپلې ګناه او خطا مسووليت هم پر مقابل طرف حواله کوي .

(c) ketabton.com: The Digital Library

کارمل روسان راوستل، امین یې پرې و واژه، د اسلام د کلمې پر ځای یې د افغان شـــوروي د دوســـتۍ کلمه زمزمه کوله او دا یې یوازې خپل ویاړ ګڼله، خو کله چې د ملیونونو افغانانو په قربانۍ د روسـانو ماتې یقیني شـوه، نو ده بیا ملامتي پر امین بار کړله؛ چې دا خو امین راوســـتي وو، او ظالمه د خدای! امین پرې ځان واژه چې راوستي یې وو ؟! د روسانو راتګ د امین د مرګ او د کارمل د واک سبب شول، خو تر ننه یې امین د رابللو له توره خلاص نه دی. کله چې روسـانو د کارمل د لرې کولو پرېکړه وکړه او ډاکټر نجیب یې پر ځای غوره وګڼه، نو کارمل د کابل پر خلکو غږ وکړ چې :((بر خیزید که ازادی تان در خطر است، استقلال تانرا حفظ نماید..))

د جهاد په بهیر کې بیا د جهاد زیات بار اســـلامي حزب او نورو اکثریت پښـــتنو جهادي تنظیمونو اوچت کړ، جمعیت له روســانو

ســـره د پټو پروتوکولونو او اوربنـد لاره ونیوه، خو کلـه چې د جهادي ډلو د حکومت خبره مطرح شــوه، په لاهور پنډۍ کې د

(c) ketabton.com: The Digital Library

پاکستان استخباراتو د حکمیتار پر ځای رباني د خپلو ستراتیژیکو ګټو لپاره غوره وباله. واک رباني او مسعود ته انتقال شو، خو د پاکستان پالنې پېغور حکمتیار ته پاتې شو. په داسې حال کې چې حکمتیار، رباني او مسعود د داودخان د مشروع نظام پر مهال پاکستان ته تللي وو، د نصیرالله بابر په وینا چې د احمدشاه

مسعود او حکمتیار تر منځ هغه وخت اختلاف پیدا شو، چې مسعود له موږه وغوښتل چې میاشتینی معاش یې باید پنځوس کلدارې ور زیات کړو، چې له حکمتیار سره برابر شي. د رباني په نامه په ارباب روډ کې یوه کوځه هم نومول شوې چې اوس هم شته، د مسعود په نوم خو لا اوس په اسلام اباد کې بل مهم ځای هم نومول کېږي، د پلار مقبره یې د پاکستان تر کنترول لاندې د پښتنو لوی ښار؛ پښېور کې ده. رباني د خپل نیمواکه واکمنۍ په

(c) ketabton.com: The Digital Library

پیل کې د(ای ایس ای) مشـــر (جنرال حمیدګل) ته بلنه ورکړه چې د افغانستان د پوځ په جوړونه! کې دې دده ستر سلاکار شي، خو بیا هم په رسنیو کې رباني او مسعود سپینې کوترې دي او له حکمتیار څخه یې تور کارغه جوړ کړی دی. دا خبرې د حکمتیار د تبریې لپاره نه دي او نه زه د هغه له سیاسـي تکلارې سـره څه لېوالتیا لرم، خبره د واقعي پرتلنې ده چې د یوه لوښي یاران څنګه

پر دوو متضادو نومونو و نومول شي!؟یو د کابل قصاب! او بل د هېواد د اتل! په تصـــنعي نومونو یاد شـــي. په جهادیانو او نا جهادیانو کې داسـې نر څوک شـته چې د دولتي سـتېج پر سـر د دغو دواړو په باب منصفانه او عادلانه قضاوت وکړي؟؟

(c) ketabton.com: The Digital Library

طالبان راغلل روس پلوه يې د روســـيې پر لور، ايران پلوه يې د ايران او نور يې پر نورو لوريو وځغلول، د مســـعود او د هغه د ډلې سر له کولابه رابهر شو، د روسي عسکرو تر عينکو لاندې يې بيا کار پيل کړ، هر کال روســانو تر پنځوس مليونو ډالرو زيات ورکول، له ايران، هندوســـتان، فرانســـې او نورو ځايونو هم ورته پيســـې او وســـلې راتللې، خو بيا هم دوی مجاهدين !! وو او د پرديو د يرغل مخالف.له روسانو سره يې په ګډه د طالبانو پر ضد جهاد! کاوه او اعظم مفتي سياف هم د دې جهاد! برخوال و.

روس ملاتړي جهادي تنظيمونه د مرګ پر کندې ولاړ وو، چې د بخت ببدۍ يې ميره شـــوه، د امريکا د غرور برجونه ونړېدل، امريکايانو په دوو مياشتو کې په شنه زور د طالبانو رژيم ختم کړ، امريکا له هوا څخه درانه بمونه اورول، خو مشـر مجاهد! اسـتاد رباني به ورته ويل چې ((نور هم غت غت واچوئ دا واله دي تاثير نه کوي)). ســـياف هم تر شـــرعي ږيرې لاندې د اســـلامي شرعيت د تطبيق! دا ننداره کوله، د (سي ای اې)د مامور له خوا د ورکړل شويو ډالرو اندازه يې د خپل شرعي حق په تله کې تلله او پر شـوندو يې نرۍ موسـکا تېروله.امريکانو کابل د ناره تکبير! پـه انګـازو فتح کړ، يو لښـــکر مجاهـدين د بي دوه پنځوس تر وزرونو لاندې کابل ته داخل شـــول، د جهاد او مقاومت انګازې

(c) ketabton.com: The Digital Library

او د ډیموکراسۍ ترانې سر شوې، هر چا ځان څخه مومن خان جوړ کړ، زړې او خیرنې ږیرې یا رنګ شوې او یا هم لنډې او بو نډۍ شوې، پخوانیو اصلي مجاهدینو ته د پیغور تمبې اړم شوې، د اسلامي حزب او طالب پلویان سور کفر وګڼل شول، خو دوی نور ټول مجاهدین شول. یونس قانوني، فهیم او عبدالله د همدې ډول مجاهدینو! په استازۍ له ناټو او امریکا سره د پوځي عملیاتو داسې یو تړون لاسلیک کړ چې د هغه له مخې په پښتون میشتو سیموکې د هر ډول خپلسرو عملیاتو، وژنو، تړنو او سپکاوي واک هغوی ته ورکړل شوی و، د طالب او اسلامي حزب په نامه د پښتنو د ځینې، حذفونې او ډله ییزې وژنې (جینوسایډ) یو سستماتیک پلان جوړ او عملي شو، شل کاله د جهاد او مقاومت په نامه دا لوبه روانه وه، وړو وړو ماشومانو او ان جنرال دوستم ته هم د جهاد د وراثت ثمر ور په برخه شو. دا زاړه او بګلیل شوي په اصطلاح مجامدین دومره سپین سترګي وو، چې د امریکایي پوځیانو او الوتکو تر سیوري لاندې یې بیا هم ځان ته مجاهدین ویل. کله چې امریکایان او نور بهرنیان پر دې پوه شول چې د شر او فساد یوه کتله یې دلته واکمنه کړې او نور دا جنګ په هیڅ وجه د کنترول، توجیه او ګټنې وړ نه دی. نو د متبذلو ټاکنو له لارې یې د غرب پلو ټامیانو، روسپلوه

(c) ketabton.com: The Digital Library

مجاهدینو او یو شمېر نورو فسادګرو یو ګډ ترکیب رامنځته کړ او دې تــه یې د ((ملي وحــدت)) د حکومــت نوم ورکړ. د دې حکومت مشر اشرف غني بیا خپل واک ته دومره تږی و، چې له کوم دقت او ځنډ پرته یې له امریکا سره امنیتي تړون لاسلیک کړ

او له پاکســـتان ســـره یې د ډیورند پر کرښـــه معامله وکړه، جنګ دوام پیدا کړ او په لکونو افغانان په کې ووژل شـــول. اوس جالبه سپین سترګي همدا ده چې دا یو مزخرف او مزدور ترکیب هم د اســـتقلال شـــعارونه ورکوي، دوی ځان د پاکســـتان او امریکا مخالفین ګڼي او هغه څوک چې هم د امریکا او هم د پاکســـتان

(c) ketabton.com: The Digital Library

واقعي مخالفين دي پر هغوی لا د پردیپالنې تورونه پورې کوي. حقیقت خو دا دی چې که د روسي عسکرو یرغل نه وای، نو کارمل به په عمر کې هم د افغانستان د تخت مزه نه وای څکلې او که چېرې د امریکایي عسکرو یرغل نه وای، نو حامدکرزي او اشرف غني به دا پاچاهي په خوب او خیال کې هم نه وای لیدلې او نه به هم صالح، محقق، دوستم او نور دلته د پردیو شرابو پر نشې داسې مست وای. دامریکا تر چتر لاندې د هغوی اوسني زېږنده واکمن چې د امریکا خلاف د مصنوعي ازادۍ او خپلواکۍ خبره کوي دا د دې مانا ورکوي چې چې کارمل او ډله یې؛ پرچمیان وو ایي چې مور مستقل وو او د شوروي مخالف هم وو، نو که صالح، غني او نور د امریکا خلاف چغې وهي، نو دا یو سوچه سپین سترګي او د عوامو په اصطلاح نمک حرامي ده، غلي کېنئ، همدا غوړې مړۍ هضم کړئ همدا مو بس دي، د امریکا د مخالفت حق ښه دی که بد هغوی ته پرېږدئ چې په دې مخالفت کې یې زیان لیدلی دی، نه دا چې هم د امریکا د مرمیو په زور د واک مزې څکئ او هم د مصنوعي مخالفت چغې وهئ او غواړئ راتلونکی تاریخ تېرباسئ زه خو کله کله وېرېږم چې کله امریکایان او نور بهرنیان له افغانستانه وځي، دا خلک پر دې وروستۍ ورځ د کابل په بني حصار، قلاچه او ارغندې کې یو څو

(c) ketabton.com: The Digital Library

ډزې وکړي چې دغه دی امریکان موږ و وایستل، لکه څنګه چې

یې د روسانو د ایستلو امتیاز واخیست او هغوی چې تر دې دمه د امریکایانو خلاف مبارزه کړې ده، هغوی په ډاګ پاتې شـــي، دوی یو ځل بیا بل هېواد تـه د راتـګ بلنـه ور کړي، اوســـني مخالفین بیا د تروریســـت او نورو تورونو په تور تورن کړي او پخوانی داســـتان یو ځل بیا د همدې ډول وطن پلورو او ضـــمیر پلورو اشخاصو له خوا تکرار شي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

ايا د افشارو قاتل معلوم نه دی !؟

دا ليکنه د ۲۰۲۱ م کال د مارچ مياشـــتې پر (۸) مه، چې د ۱۳۹۹ل کال د کب مياشـــتې له (۱۸) مې نېټې ســـره ســـمون خوري، نشر شوې ده.

زه چې هره ليکنه کوم، نو د متعصــبينو له خوا پرې ژر د تعصــب ټاپه ووهل شــي، ان که دې وويل چې خلکو ته دې روغتيايي اوبه ورسېږي، نو هم دوی به چغه کړي، چې تعصب ته لمن مه وهئ، تعصب ښــه کار نه دی. د تعصــب دا ټاپه دوی د حق ځپنې لپاره يوه پخه وســيله ګرځولې ده. پر پښــتنو باندې د هر ډول ظلم

پر وړاندې غبرګون خو دوی د تعصــب معادل کار ګڼلی دی، خو

(c) ketabton.com: The Digital Library

راځو اوس دې بل اړخ ته، چې که په دې بله خواکې زموږ پر نورو افغانانو يو نه يو ډول ظلم شــوی وي، که پر دوی باندې له شـوي ظلم څخه پرده پورته شي، غبرګون به څه وي؟ موږ خو د افغان ملت ټول توکمونه، که پښتـــون دی، که تاجک دی، که هزاره، که ازبک او که دا نور، ټول د يو واحد افغان وجود غړي

ګڼو؛ ټول افغانان دي او ټول مســلمانان او له فردي پلوه پر يو بل هيڅ لوړاوی نـه لري، خو اوس راځو د همـدې بېلابېلو قومونو سياستوالو ته چې د همدې قومونو پر نومونو سياست او تجارت کوي، دوی ته هم ټول افغانان يو شـــان حيثيت لري کنه؟ او يا تر دې اخوا د خپلو قومونو حقونو، پـه تېره بيـا د ژونـد حق تـه، رښـتيني دي کنه؟ يوازې يوه بېلګه او يوه پوښـتنه به وړاندې کړم:

(c) ketabton.com: The Digital Library

د (۱۳۷۱ ل) کال د دلوې میاشتې په وروستیو کې د کابل ښار د افشارو په سیمه کې د نظار شورا او وحدت حزب تر منځ سخته جګړه وشوه، د احمدشاه مسعود په امر او قومندې د هغه اړوندو جګړه مارو په یاده سیمه کې زموږ په سلګونو هېوادوال ووژل، په دوی کې اکثره ملکي وګړي او په دې کې بیا اکثره زموږ هزاره ورونه وو. دې ملکي هزاره ګانو نوره ګناه نه لرله، ګناه یې دا وه چې دوی له توکمیز پلوه هزاره ګان او له مذهبي پلوه شیعه مذهبي وو، احمدشاه مسعود د عبدالعلي مزاري، چې دا مهال مسعود د ایران جاسوس باله او له ده سره د واک پر سر پر جګړه بوخت و، غچ له دې بېوزله او بې وسلې هزاره ګانو واخیست. دلته

اکثره خلک داسې مهال وژل شوي چې سیمه د جمعیت تنظیم لاسته ورغلې وه، د وحدت حزب ملېشې نورې نه وې، ملکي وګړو سره د جنګي اسیرانو په توګه جلند شوی او بیا په ډله ییز ډول وژل شوي دي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

اوس پوښتنه دا ده چې که د سیاسي رشوت او رزالت خبره نه وي، نو په دې شلوکلونو کې ولې یو ځل هم یو هزاره سیاسي مشر، وکیل او په اصطلاح روشنفکر د دې ظلم په باب غږ اوچت نه کړ؟ ایا قاتل یې معلوم نه و؟ ایا کابل کې دوی په حکومت کې شریک نه وو؟ دا په داسې حال کې ده چې نړدې اولس کاله د بشر د حقوقو خپلواک کمېسیون هم د یوې هزاره توکمې توکمپالې مېرمنې

(سیما سمر) په لاس کې و او د انتقالي عدالت ډولونه هم وهل کېدل. له انتقالي عدالت څخه په دې ټوله موده کې هدف یوازې طالب، حکمتیار، زرداد او داسې نور ادرسونه وو، نه سیاف، رباني، مسعود، محقق، ګدا، فنا، شفیع دېوانه او نور..

په دې تېرو شلوکلونو کې چې چېرې څوک له خپلې مېرمنې سره په بستره کې او یا هم په مړه تبه مړ شوی، نو محقق، خلیلي، سرور دانش او نورو یې د لویې جرګې په کېږدۍ کې یاد تازه کړی او داسې خبرې یې ورپورې تړلې چې د ژوند پر مهال به په خپله د هغه په خیال کې هم نه وي ګرځېدلې. محقق خو ان د خپل

(c) ketabton.com: The Digital Library

زوی تلینغوندہ هم د لویې جرګې خېمې ته ورســوله، ته به وایې چې په کربلا او یا هم د پاني پت په جنګ کې شهید شوی، خو د افشــارو د غمیزې په باب د هېڅ هزاره مشــر له خولې تر اوســه سونې هم نه دی پورته شوی. ولې دا انسانان نه وو ؟، هزاره ګان نه وو؟ مســـلمانان نه وو؟ او که له هوا رالوېدلي وو؟ خو څرنګه چې دا د دوی د ایتلافي قهرمان له خوا وژل شـــوي وو او د هغه جلاده ډلــه اوس هم پــه واک کې ده، نو ځکــه خو ټول هزاره مشــران، وکیلان او نور په اصــطلاح روښــنفکران یې تر برېــتنې لاندې هم نه شي یادولی، تلینغوندې او یاد غونډې خو څه کوې. ما چې د کومو هزاره توکمو مشــرانو تصــویرونه دلته خپاره کړي دي، له دوی څخه جدي هیله لرم چې په ژوندکې خو یو ځل په نره د خپلو دغو مظلومو او قرباني شویو خلکو د تلین درناوی وکړئ او په ډاګه، لکه څنګه چې په هره موضـــوع کې د طالبانو له خوا د وژنو یادونه کوئ، د دغې غمیزې د قاتل یادونه هم وکړئ! بیا مو منم چې سیاسي او قومي جوارګر

او معامله ګر نه یاســت. که تاسې ما سره په غونډه کې د ګډون

(c) ketabton.com: The Digital Library

ژمنه وکړئ، زه د یو افغان په توګه حاضـــر یم چې د دې قربانیانو تلینغونده جوړه کړم. بیا که نورو هزاره ورونو ته د طالب او یا بل جهت له خوا هم بې سببه زیان ور رسېدلي وي، په هغو کې به هم ګډون کوو او تاســو به هم د نور افغان ولس د قربانیانو په غم کې ځان شـریکوئ او په دې ډول به د ملي وحدت د ټینګښـت لپاره ګامونه پورته کوو.

(c) ketabton.com: The Digital Library

خبره ورو ورو سپینیږي

دا لیکنه د ۲۰۲۱ م کال د مارچ میاشتې پر (۱۳) مه نېټه چې د ۱۳۹۹ ل کال د کب میاشتې له (۲۳) مې نېټې سره سمون خوري، نشر شوې ده.

په افغانستان کې له ډېر پخوا څخه د نفوسو او سرشمېرنې په باب د نظر اختلافات موجود و، د هېڅ قوم د حقوقو مدعیانو پر خپل ښودل شوي شمېر، رضایت نه ښود.

که څه هم په دې برخه کې یو شمېر پردیپالو د انتقاد

ګوته تر ډېره بریده پښتنو واکمنو او یو شمېر هېوادپالو افغانانو ته نیوله، خو حقیقت دا و چې په ډېرو کورنیو او بهرنیو سرشمېرنو

(c) ketabton.com: The Digital Library

کې تر ټولو زيات زيان خپله اکثريت پښتنو او يو شمېر نورو وړو قومونو زغملی و.

د اسلامي او بشري قوانينو له مخې يو انسان پر بل انسان هېڅ ډول لوړاوی نه لري او نه د يو هېواد وګړي پر يو بل کوم لوړاوی لري. افغانستان د بېلابېلو ژبو د ټوکېدو بستر او د ګڼو قومونو ګډکور دی. ټولو قومونه د افغان ملت د وجود رغوونکي غړي دي. له بده مرغه بايد ووايو چې يو شمېر پرديپالو د قومونو له ترمينالوژۍ څخه يو حساسه سياسي موضوع جوړه کړې وه. تر ټولو به همغو ډلو د زيات مظلوميت چغې وهلې، چې تر ټولو زيات د نورو قومونو د هويت د له منځه تلو سبب شوي وو : يو زيات شمېر پښتنو، پشه يانو، ازبيکو، ساداتو، پاميري قومونو، ايماقو، قزلباشو، ترکتبارانو او نورو ته په کاغذي تذکره کې (تاجک) ليکل شوی او په يوه کمه کچه يو شمېر ساداتو او ځينو نورو وړو قومونو ته (هزاره) هم ليکل شوی او په دې ډول د ځينو قومونو د هويت تحريف رامنځته شوی دی، خو د حقيقت د پټونې لپاره بيا د همدې قومونو د حقوقو کاذبو پلويانو تر هر چا زيات د مظلوميت شعار ورکاوه.

کله چې د الکترونيکي تذکرو د وېش موضوع رامنځته شوه، نو همدې ډول سکتاريستي او واکمنو ستمي کړيو هڅه وکړه، چې د

(c) ketabton.com: The Digital Library

هېواد د ملي او ديني هويت د مســـخې لپاره لاره اواره کړي، يو شـــمېر بهرنۍ کړۍ هم ور ســـره په دې کار کې مرســـتندوی او ملاتړې وې، هغه وخت به يې شعار ورکاوه چې ((درج کلمه قوم خط سرخ ماست)) او له دې څخه تېرېدونکي نه يو .هغه وخت هېوادپالو او ملتپالو افغانانو پر دې ټينګار کاوه چې په بربېښـــنايي تذکره کې يوازې د (ملت) او (دين) ستون ليکل ضرور دي او د ملي وحدت د استحکام په خاطر د تذکرې پر مخ د قوم ليکلو ته اړتيا نه شته او هغه پرته له هغې هم په ډېټابيس کې خوندي کېږي،

خو کله چې ملتپالو افغانانو د ستمي او سکتاريستي عناصرو هغه وروستی افراطي رزالت وليد، نو ويې ويل چې دوی پر دې خبره ډېر ټينګار کوي، نو د (ملت)، (دين) او (قوم) درېواړه ستونونه دې راوړل شي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

تر ډېر لاریونونو او جنجالونو وروسته، جمهور رییس غني دې ته مجبور شــو چې په قانون کې تعدیل راوړي او ملي شــورا هم له اساسي قانون سره سم تعدیل شوې بڼه تصویب کړي. د قانون تر انفاذ وروســـته بیا هم دوی د دې قانون پر وړاندې دکورنیو او بهرنیو سرچینو په مرسته خنډونه جوړ کړل، خو د لوی خدای ج په فضل یو پر بل پسې خنثی شول.
د قضـــیې اصـــلي نفس په څه کې دی؟ اصـــلي خبره دا ده چې

ستمي، جمعیتي او یو شــمېر پرچمي سکتارېســتان چې د تاجک قوم په نوم یې ځان واک و ځواک ته رســـولی و او دی، د نورو

(c) ketabton.com: The Digital Library

قومونو او يو شـــمېر پښـــتنو د هويت په حذف ســـره يې کاذبې احصـايې جوړې کړې وې، د بريښـنايي تذکرو په وېش او په هغو کې د هر قوم د هويت په ليکلو سره به د لسيزو لسيزو جعلکاري په ډاګه او د قومي سياست او تجارت مخه به ډب شي. اوس چې سترې محکمې د اساسي قانون د تفسير له مخې تر اوياوو زياتو قومونو ته په تذکره کې د خپل قوم د نوم د ليکلو حق جايز ګڼلی، دا رښتيتا هم يو ښه او پر ځای قانوني کار دی. اوس به نو پاميري قومونـه خپـل حق لري چې تـذکره کې د خپـل قوم نوم وليکي، ترکتباران خپل، پشـــه يي، ايماق، قزلباش خپل او همدا رنګه نور قومونه خپل. اوس به نو په طبيعي ډول هغه خلک ډېر وارخطا وي، چې د دې قومونو د هويـت مخنيوی يې کړی او لا يې هم کوي. اوس به نو ســـرور دانش ځکه چغې وهي چې اوړو کې يې شـــګه ده، يو شـــمېر قومونه يې د خپل قومي هويت په دايره کې محاسبه کړي وو، لږ وروسته به د عطا محمد نور په شمول د يو شمېر نورو جمعيتي او ستمي سکتارستانو چغې هم ووځي او دا چغې به هغه وخت لاپســـې زياتې شـــي چې په دې تذکره کې د قومي هويت د جعل مخه هم ونيول شـي او د پښـــتنو په شـــمول ټول افغانان د دې جوګه شـــي چې فرد فرد يې بريښـــنايي تذکره واخلي

(c) ketabton.com: The Digital Library

د دې خبرې يادول هم ضــرور ده چې اوس د کفيت زمانه ده، نه د کميت، که پښتانه تر تذکرې اخستلو وروسته لس سلنه هم شي او حقيقت ولري مور دا حقيقت په ورين تندي منو، خو ښـه به دا وي چې ټولو هېوادوالو ته دا تذکرې و رسول شي چې حقيقت په رښتيا معلوم شي .

د برېښنايي تذکرو د وېش په وروستي بهير کې د دولت او په تېره بيا د جمهوري رياست د چارو د ادارې هڅې د ځانګړې يادونې او قدرونې وړ دي. نو که غواړو اينده کې د هر ډول جعل، تزوير او بشـري جنايتونو مخه ونيسو او هر هېوادوال په اسانه د دولتي او ملي خدمتونو مستحق وګڼل شي، نو راځئ چې ټول په تېره بيا خوينـدې، مينـدې او د کورنۍ ټولو غړي د برېښــــاني تـذکرو خاوندان کړو او اخيستل يې د فرض لمانځه په شان پر ځان فرض وګڼو او دې کار ته د ملي او هېوادني جهاد په سترګه وګورو.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د تاریخي حماقتونو تکرار

دا لیکنه د ۲۰۲۱ م کال د مارچ میاشــتې پر (۱۳) مه، چې د ۱۳۹۹ ل کال د کب میاشــتې له (۲۳) مې نېټې ســره ســمون خوري، نشر شوې ده.

افغانستان داسې یو هېواد دی چې تر شا یې یو پیاوړی او عقیدمن ملت ولاړ دی. دا ملت مظلوم دی، غریب دی، خو ډارن او بې ارادې نه دی.د نړۍ غټې زبرځواکونه د دې ملت په تشخیص کې سهوه شوي، نو ځکه خو د ځان د زوال سبب شوي دي:

سکندر له ډېر غرور سره راغی، خو ډېر ستړی او ستومانه ووت.

عربان راغلل، خپل زور یې وازمایه، خو چې لاس یې بر نه شــو، نو بیا یې دخدای دین او خپلولي وړاندې کړل.

چنګېز له ډېرو لښکرو سره راغی، کلي او ښارونه یې وران کړل، کله منارونه یې جوړ کړل، خو د خلکو په زړونو او فکرونو کې یې د ازادۍ روحیه مړه نه کړای شوه.

ګوډ تېمور او هلاکو راغلـل، د خپـل نیکـه یـادونـه، ظلمونـه او دردونه یې تازه کړل، خو ګوډ و مات شول او له سلو سرګردانیو پرته نور څه ور په برخه نه شول.

(c) ketabton.com: The Digital Library

صفویانو د کورګین په واسطه کندهار ته لاس را اوړد کړ، په نتیجه کې یې اصفهان له لاسه ورکړ .

مرهټه وو له احمدشـــاه بابا څخه د خپل نه یرغل بیه د کابل او پېښور ترلاسه کول وټاکل، خو په پای کې یې ډیلی هم له لاسه ور کړ.

انګرېزان چې په ډېر غرور سره په نړۍ کې هسکه غړۍ ګرځېدل او لمر یې د واکمنۍ په غېږ کې نه ډوبېده، له دې ملت ســـره د

ټکر له امله په درې څلورو ټاپوګانو کې را حصار شو .

(c) ketabton.com: The Digital Library

شوروي اتحاد چې نړۍ کې لومړی سیاسي ځواک و او سره پوځ ته یې د فیل پښــه ویله چې جګول یې ناشــوني ګڼل کېدل، دلته پر ناسنجول شوي یرغل سره د ځان د تباهۍ سبب شو.

امریکایان، ناټو او د علي بابا څلوېښت نور ملګري هېوادونه چې د دې هېواد کلتور او تاریخ ته یې په کمه سترګه وکتل او یوازې د یو څو غلو ملګرتیا یې خپله کړه، نن یوازې د ټولنې د یوې برخې د مخالفت له امله له ماتې، شرم او پېښېمانۍ پرته بل برخلیک نه لري.

دا چې یو هېواد ته د امپراتوریو قبرســتان وایي، دا عادي خبره نه ده. دا د یوې ډېرې لویې قربانۍ نتیجه ده، هغه قرباني چې موږ ته هم په ډېره لوړه بیه او د فقر، بېوزلۍ او تنګلاســـۍ په قیمت پرېوتې ده.

اوس د روسیې د رسنیو په قول، یوه نقشــه په ډله ییزو رسنیو کې کښــــته او پورته کېږي، دا ډول نقشــــې که حقیقت ولري که و نه لري، خو د دې تر شــا تر دې زیات مضــر نېتونه او هدفونه شــته، په تېره بیا دا چې د اســـــلام په رنګ کې رنګ شــــوی یو مکار دښمن؛ پاکستان هم په کې ښکېل وي.

زه د یو هېوادپال افغان په توګه د نامسلمو او لادینو لرې او نږدې دښمنانو د ښمینو ته د دومره زیات خطر په سترګه نه ګورم، ځکه

(c) ketabton.com: The Digital Library

چې تاريخ دا ثابته کړې ده چې افغانانو هېڅکله هغه جګړه نه ده بايللې چې د نامسـلـم پر وړاندې يې کړې ده، نو که روسـان، امريکايان، ناټو او نور نامسلمان قوتونه هر ډول نقشې خپروي، ملت د هغو پر وړاندې ودرېږي او اسلام د يو دفاعي سپر په توګه د ټول ملت د يووالي او مقاومت سبب ګرځي. په دې برخه کې د پرديو له خوا د تاريخ بيا تکرار له حماقت پرته بله مانا او نتيجه نه لري. خو که کله هم افغانانو له مسلمان رقيب او دښمن سره جګړه کړې، دا ډول کمې جګړې يې ګټلې دي. اوس د افغانانو اصلي دښمن د پنجاب تر رياست لاندې د پاکستان موجوده اداره ده، دوی اسلام تر سيوري لاندې افغانانو سره خپله دښمني پالي، افغانان بايد تر هر چا زيات همدې سپين لباسي شيطان ته متوجه شي. اوس هغه منبر او مسجد چې افغانانو د هغو لپاره بې شانه قرباني ورکړې، له سياسي پلوه بېرته د افغانانو پر ضد کارول کېږي. افغانان که له پوهې او تعمق څخه کار واخلي، نو لومړی کار بايد دا وکړي چې د مسجد او منبر واک راخپل کړي؛ داسې يو حالت ته ځان ورسوي چې د جهاد فتوا له کابله صادره شي، نه له اسلام اباده. په کوم نامه يې چې دا څلوېښت کاله افغانستان کې جنګ جاري ساتلی، پر همدغه نامه دې پاکستان کې هم جهاد شروع او د شريعت د تطبيق لپاره دې مبارزه وشي. که موږ يو

(c) ketabton.com: The Digital Library

ځل د انګرېز د دغه ځایناستي له شرارته بېغمه شو، بیا نو د پښتوا په څېر هر لرې او نږدې مخالف نامســـلم زبرځواک ته ځواب ویلی شو.

اوســمهال چې تر ډېرو تاریخي تجربو وروســته بیا هم ځینې لرې او نږدې هېوادونه د افغانستان د تجزیې نقشې جوړوي او یا ورته خوبونه ګوري نو دا د تاریخي حماقت له تکرار پرته بله مانا نه لري.

(c) ketabton.com: The Digital Library

چې دا خلک ولې وارخطا دي !؟

دا لیکنه د ۲۰۲۱ م کال د مارچ میاشـــتې پر (۱۵) مه،چې د ۱۳۹۹ل کال دکب میاشـــتې له (۱۵) مې نېټې ســـره ســـمون خوري، نشر شوې ده.

په افغانستان کې هر تنظیم، هرې ډلې او اکثرو سیاسي اشخاصو د هېواد په تباهۍ کې خپله خپله ونډه لرلې ده، ځینو یې د خپلو اعمالو ســزا هم کتلې او ځینو نورو ته لا دا ســزا ســترګې پر لاره ده. خو یو څو نازولي تنظیمونه او د هغوی یو څو نازولي مشران شته، چې لکه فرښتې له ګناه او خطا پاک دي!

جمعیت، وحدت او جنبش تنظیمونه، په تېره بیا جمعیت، نه کابل

(c) ketabton.com: The Digital Library

وران کړی، نه يې روس سره پروتوکول کړی، نه يې پاکستان کې کمپونه درلودل، نه يې د ملګرو ملتو د سولې پلان شنډ کړی، نه يې امريکايانو سره د هر ډول خپلسرو پوځي عملياتو تړون لاسليک کړی، نه يې قومي تعصباتو نه لمن وهلې!!؟ نو ځکه د دوی يو قوماندان بايد د ملي اتل! بل يې د سولې د شهيد! بل يې د ملي وحدت د شهيد او

دوه نور يې د مارشالانو په لقبونو او رتبو وويارل شي !! عجيب متضاد حرکت او عجيب مانيز پارادوکس.

څوک چې د ټول ملت د سر قاتل او د ملي وحدت مخالف و، هغه ته ملي اتل وايي، چا چې ټول عمر په جنګ او د پرديو په لمن کې تېر کړ او پر خپلو مخالفينو يې د ((غتو غتو)) بمونو د اورولو غوښتنه کوله، هغه د سولې شهيد شو!چا چې د خلکو په سرو کې د قوميت پر بنسټ مېخونه ټکوهل، هغه د ملي وحدت شهيد! وګڼل شو او د چا په دعوت سره چې پرديو پر دې وطن يرغل وکړ، هغه په کې مارشال شو او دا بل چې پنځوو طالبانو تر انقرې پورې ځغلولی و، ده هم د مومن خان په وژل شوي ښامار

(c) ketabton.com: The Digital Library

کې کې توره ســـره کړه، دی هم په کې د مارشـــالۍ په بهادرۍ وویاړل شو .

دلته نه غواړو تکراري تکراري خبرې وکړو، خو تکراري خبرې د منفورو تکراري عملونو په نتیجه کې رامنځته کېږي. اوس نو پورتنيو ډلو باندې نیوکه د یو ډېر ســـخت مجبوریت له وجې کېږي، که نه نو دې ډلو ته باید ســـړی د لیکنو پر ځای یوازې لاړې تو کړي او بس.

پوره شـل کاله شـول چې دا ډلې هم په حاکمیت کې دي او هم په مخالفت کې، د کرزي صـــیب په څوارلس کلنه واکمنۍ کې یې اتیا سلنه واک درلود، خو بیا به یې هم له مخالفته لاس نه اخیست، د غني صـــیب په حکومت کې یې هم غوښـــنه برخه غنیمت پـه لاس کې دی، بیـا هم د مخالفت نارې خپل حق ګڼي.

کرزي چې د فاشیستۍ د تور له ډاره د پښـــتنو ډېره او غني چې هم د پښـــتنو د حق یوه پاموړ برخه پر دوی وخوړه، بیا هم د فاشیزم له توره خلاص نه شول .

دا نو داســې فرښـتې دي چې نیم عمر یې په جهاد کې تېر شـوی، یوه برخه عمر یې په مقاومت کې، څه یې په دیموکراســـۍ کې او

(c) ketabton.com: The Digital Library

څه یې په حاکمیت، خدمت او عبادت کې! خیانت ته یې اصـــلاً وخت نه دی پیدا کړی!؟

کله چې د برېښـنایي تذکرو د وېش موضـوع راغله، نو دا ډلې او اشـخاص د اسـاسـي قانون او د ملي وحدت د مخالفت لپاره را پورته شول؛ هغه وخت یې د افغان هویت مخالفت پیل کړ او ویې ویل چې په تذکره کې دې د قوم نوم ولیکل شي او دا د دوی سره کرښه ده. کله چې دا مشکل حل شو، اوس وایي چې زموږ قومونه پر نورو قومونو وېشل کېږي !؟

اوس چې تر کاسـې لاندې نیم کاسـه راوځي او د هر چا کمیت او شـمېر معلومېږي، نو بیا یې د ملي وحدت! تر چتر لاندې یو ځل بیا د نورو قومونو د هویت د غصـب هلې ځلې پیـل کړې؛ هلـه چې قومونه یې وېشـــلي !؟، هله چې

ملي وحدت ته زیان رسـوي!؟ هله چې دا کوي او هغه، خو ګورئ! د هېڅ قوم نوم نه اخلي او نه یې اخیسـتلای شـي، چې خلک پوه شـي چې کوم قوم له کوم قوم څخه جلا شـوی. دوی اوس وایي د قومونو لپاره باید علمي تعریف! رامنځته شي او هغه

(c) ketabton.com: The Digital Library

تعریف دي هم د تېر په څېر د جمعیت او وحدت ډلو له مزاج سره برابر وي. و وروره دا ستاسو قومونه چې د کوم علمي پرنیسپ له مخې تعریف شوي، خو همدا تعریف پر ټولو تطبیق کړه! نو وارخطا ولې یې؟ ځینې بیا د پښتنو قبیلو او خېلونو یو اوږد لېست خپور کړي، چې دا ولې د پښتون په نوم یادېږي؟ نو هغه خو دي پښتانه، خیر چې هغوی پښتانه نه وي، نو بیا دا پښتانه څوک دي ؟؟ دوی دومره له عقله پلي شوي چې د کورنۍ، خېل، قبیلي او قوم تر منځ توپیر نه شي کولای. پخوا به یې پښتنو ته پېغور ورکاوه چې دوی پر بېلابېلو خېلونو وېشل شوي، خو اوس چې خپله پښتانه خېلونه د پښتون قوم په اډانه کې د قانون مطابق د خپل ځان تثبیت غواړي، نو دوی وایي چې دوی ولې ځان ته پښتون لیکي؟ او د خدای بدمرغو! هغوی خو قوم پښتون لیکي، تخلص یې که د هر خېل او قبیلې وي، هغه یې هم خپل حق دی، خو قانون ورته د قوم دلیکلو حق هم ور کړی دی. نو اوس چې بارکزی، احمدزی، تنی او نور د قوم په ستون کې ځان ته پښتون ونه لیکي، څه ولیکي؟ او پښتون او یا دا نور

(c) ketabton.com: The Digital Library

قومونه اوس دومره ذلیل شـول چې هر څه به دا پنځه فاشـیسـتان وايي، دوی به يې په پټو سترګو مني !؟ د دې څو لړکیو په استازی چې دا څو ستمي فکره چارواکي او مارواکي هر وخت د دې ملي پروسـې پر ضـد خبرې کوي، ودې وايي چې د سـترې محکمې تفسـیر د دغه قوم په باب سـم نه

دی؛ دا لـه اتنیکي پلوه تـاجـک یا هزاره دي او هغـه قوم دې هم و ووايي چې رښـتیا هم مورِ د دې قومونو یوه پښـه یو، ځانګړی قوم نـه یو، نو بیـا خو هېڅ اعتراض نـه شته. د ساري په توګه که ایماق، قزلباش، ترک، ګوجر، پشـه یان، عرب، پامیري قومونه، نورسـتاني، ګوار او نور قومونه په اتفاق او یوه خولـه ووايي چې مورِ تـاجـک یـا هزاره یو، نو بیـا بـه څوک اعتراض وکړي ؟؟ اعتراض خو د همـدغو قومونو لـه خوا و چې ویل یې دوی ته باید خپل حق ورکړل شـــي. نو دا نور بیا د چا زامن دي چې د نورو هویتونه تر خپل نامه لاندې ختموي.

زه د یو پښـتون افغان په توګه د هر افغان د قومي هویت پلوی یم او د شـمېر له مخې د پښـتنو کمیت ته هېڅ ډول تشـویش ځکه نه

(c) ketabton.com: The Digital Library

لرم، چې په فقر او جګړه ییز حالت کې هم د دوی د نسل د تولید قابلیت تر نورمال حالته پورته دی، مونږ باید د پښتنو او ټولو افغانانو د ژوند کیفیت ته پاملرنه وکړو. دا ډول لیکنې راباندې په جبري ډول تحمیلیږي او هغه هم په دې خاطر چې یو شمیر کړی غواړي پر واقعیتونو خاورې واړوي، مقابل کې یې اکثرو لیکوالو پر ځان د ځانساتنې، ورځچاری او مضر احتیاط څادر غوړولی، نو ځکه زه مجبور شم دې ډول سپینسترګو ته پر وخت ځواب ورکړم.

(c) ketabton.com: The Digital Library

تر وخت وړاندې او تر وخت وروسته سیاستوال

دا لیکنه د ۲۰۲۱ م کال د مارچ میاشــتې پر (۱۷) مه،چې د ۱۳۹۹ل کال د کب میاشــتې له (۱۷) مې نېټې ســره ســمون خوري، نشر شوې ده.

–غازي امان الله خان د هېواد خپلواکي وګټله او یو ښکلی مترقي حکومت یې جوړ کړ، خو اصــلاحات یې دومره ګړندي او بېړني وو، چې ارتجاعي او مذهبي عناصــرو و نه شــول زغملای. نظام تر وخت ډېر ګړندی روان و، نو ځکه خو ټول نظام او پرمختګ د ارتجاعي عناصرو قرباني شو.

–داوخان یو هېوادپال او مترقي شــخصــیت و، خو له افغانســتان څخه یې ســـرپوښ لرې کړ، پر خپلې کورنۍ یې کودتاه وکړه، تر وخت وړاندې یې جمهوریت اعلان کړ، غوړه مالان پرې راټاو شـــول، کله چې یې خپلو مخالفینو ته پام کېده، هغوی پرې ځان دمخه کړ، ان دوه ورځې وړاندې هم، که له تدبیره کار اخیســـتل شـــوی وای، د ده د ســـقوط احتمال له منځه ته. څومره کار او خدمت چې داودخان د خپل صـــدارت په موده کې کړی، د جمهوریت په پړاو کې ورته دومره فرصت نه دی برابر شوی.

–حفیظ الله امین هم تر وخت وړاندې بې ضــرورته کودتاه وکړه او هم یې ډېر ناوخته د ژوند پر وروستۍ شپه د روسانو مقابلې ته

(c) ketabton.com: The Digital Library

راودانګل. د شورويانو مقابله هغه وخت په کار وه چې د روسيې سفير (پوزانوف) يې د افغانستان په چارو کې د مداخلې په نوم، په څپېړه وواهه. که امين د جدي تر شپږمې درې يا څلور ورځې وړاندې هم د شوروي د يرغل پر ضد د بغاوت اعلان کړی وای، پر دې برخليک نه اخته کېده.

–ډاکټر نجيب الله هم هوښيار سياستوال و، کله چې د شوروي پوځيانو د وتلو خبره، شوروي مشر (ګرباچوف) له کارمل او ډاکټر نجيب سره مطرح کړه، نو کارمل يې سخت مخالفت او نجيب يې ملاتړ وکړ. همدا کار د ډاکټر نجيب د واکمنۍ او د کارمل د زوال سبب شول. کله چې ډاکټر نجيب د ملي پخلاينې پروګرام پيل کړ، په کار وه چې له خپل اصلي مخالف (حکمتيار) سره ژر يوې نتيجې ته رسېدلی وای، د حکمتيار او ډاکټر نجيب غټه اشتباه همدا وه چې دواړه پر دې بريالي نه شول، چې د خپلمنځي تفاهم بهير تر سياسي معاملو دمخه کړي. په نتيجه کې کورنيو او بهرنيو کړيو د نجيب د حکومت په دننه کې دومره کار وکړ چې نجيب يې عملاً له سياسي او نظامي پلوه بېواکه کړ او ان له هېواده وتو ته يې هم پرېنښود.

–په تېرو څلوېښتو کلونو کې د حکمتيار اشتباوې بيا همدا دي چې کله زور او طاقت لري هغه وخت کې مصلحت او روغه

(c) ketabton.com: The Digital Library

جوړه نه کوي، خو کله چې کمزوری شــي بیا همغو خلکو ســره تفاهم کوي چې ده یې په مخالفت کې ډېره انرژي لګولې وي.که حکمتیـار پر خپـل وخـت داودخـان، امین، ډاکټر نجیـب او نورو ســـره تفاهم کړی وای، دا وروســـتۍ وروســـتۍ ناخوالې بیا نه رامنځتـه کېـدې. کـه پر خپـل وخـت یې لـه امریکـا او یـا هم د شـــوروپانو د وتلو پر مهال له هغوی ســـره د یو څه تفاهم لاره نیولې وای، نو نن به دېرش کاله وروســـته روســـیې ته په داســـې کمزوري دریځ کې نه وای روان.

اســتاد رباني او احمدشــاه مســعود چې په کم جهاد او کم زحمت یې ډېر امتیـازات تر لاســـه کړل، د هغو علت دا و چې دوی د وخت پر نزاکتونو ډېر ښــه پوهېدل، هغوی د ســولې او ســازش پر مهال تفاهم کوه او چې لاس به یې لږ بر شـــو، نو بیا به یې جګړه کوله. که څه هم دا کارونه د هېواد د ملي ګټو لپاره په ګټه نه وو، خو د دوی د قومي نظریـاتو او تمـایلاتو د عملي کېـدو ســـبب ګرځېدل. مســـعود او رباني پر خپل وخت له روســـانو ســـره پروتوکول او داخل کې له وحدت او جنبش ډلو سره ایتلاف وکړ، د نجیب حکومت یې رنګ کړ او ځانونه یې واک ته ورسول، خو حکمتیار هم له همدې ډلو ســـره ایتلاف وکړ، خو ناوخته و او د ده د واکمنۍ سبب نه شول.

(c) ketabton.com: The Digital Library

هغه وخت چې امریکا لنګه غوا وه د رباني او شـــمالټلوالې ټولو لویو او وړو شریکبانو ترې ښې پې وځښلې، ځانونه یې پرې ښه و پړســـول، دا وخت یې حکمتیار پر مخالفت مصـــروف و، خو اوس چې پر وتو دي ټلواله یې ان د دښـــمنۍ ویاړ هم ځان ته منسوبوي.

–دې منځ کې د ښاغلي کرزي او استاد سیاف په شان سیاستوال هم شـــته، چې هم د وخت پر نزاکت پوهېږي او هم پر ســـیاســـي مصـــلحت او معاملو، دا معاملې که څه هم د دوی د ذاتي ګټو د

تضـــمین ســـبب شـــوي، خو د پښـــتنو پر وړاندې د یوې اوږدې تراژیدۍ برخه هم ګرځېدلي دي، دوی تـل د هغـه ایتلاف لمن نیولې چې د پښتنو د قومي او سیاسي تصفیي او ان د افغانستان د امحا فکرونه لري.

(c) ketabton.com: The Digital Library

–اوس راځو اشـــرف غني او طالبانو ته چې که دوی هم له دې اوږدې تجربې عبرت وانخلي، نو هېواد کې بـه نـه یوازې تېرې غمیزې تکرار شـــي، بلکې تر هغو نور ډېر خطرناک حالت بـه رامنځته شي.

طالبانو د خپل حاکمیت پر مهال دا تېروتنه وکړه چې له ســـترو ځواکونو سـره یې د ټکر مخه و نه شـوه نیولای او ژر یې تفاهم و نه کړای شـو، داکار د دوی د حاکمیت د زوال سـبب شـو. خو کوم غوره کار یې چې وکړ هغه دا و چې له امریکایانو سره د خپل هېواد او جګړې د یو اصلي طرف په توګه کېناستل، که څه هم یو څه ناوخته و، خو له امریکا سـره یې د سـولې تړون وکړ او خپل کورني مخالفین یې، چې دا نولس کاله نړیوالو پړســـولي وو، له سیاسي پلوه ډېر پیکه او د پردیو د لاسپوڅو په توګه تمثیل کړل. خو د جګړې په ډګر کې برې په سیاسـي ډګر کې د برې په مانا نه دی. طالبان باید اوس د دې ظرفیت ولري چې له دې فرصـــته په هېواد کې د سـولې د ټیګښــت لپاره پر ځای ګټه پورته کړي او په وړو جزیـاتو د ســـولې بهیر ټکنی نـه کړي. لـه بلې خوا اکثره هېوادوال پر دې پوهېږي چې ډاکټر غني هم لـه واک او هم لـه شـهرت سـره لېونی مینه لري، نه د ځان په سـتاینه مړېږي او نه د

(c) ketabton.com: The Digital Library

واک پر دوام؛ د ســـولې پر وړاندې ډول ډول خنډونه او پلمې جوړوي، د سولې لپاره طلايي فرصتونه ضـايع کوي او بده يې لا دا چې د ده پر اوږه همغو کســانو توپک ايښــي وي او د ســولې مخالفت کوي، چې پرون د ده د تره د زوی؛ نجيب احمدزي د واک د ړنګېدو سبب شول.

ښاغلي غني ته بايد ورېل شي چې که عبدالحميد محتاط، دوستم، کشمند، وکيل او نور د نجيب د واک د دوام سبب شوي وي، نو صالح، دانش، دوستم او نور به هم ستا د واک د دوام سبب شي او که نه وي، نو هماغه تجربه مه تکراروه؛ تر وخت شاته مه پاتې کېږه. زما په نظر خو د افغانســتان شـعوري مخالفانو؛ ســتميانو،

مېخکوبيانو، لنډغرو، فرصت طلبو او نورو مضرو حشراتو ته تر سرتيتي او سازشه طالبانو سره روغه جوړه درته زر ځله ښه ده. طالبان به دې د قدرت مخالف وي، خو د عزت مخالفت به دې

(c) ketabton.com: The Digital Library

و نه کړي، خو اوس چې دې کومو خلکو ته د دوستۍ غېږه خلاصه کړې دا دې هم د قدرت مخالفین دي او هم دې د عزت او پر دې سربیره د ټول هېواد د عزت مخالفین هم دي .نو راشه د سولې په باب لکچر مه ورکوه، خپل یاسین مه پخوه، عمل وکړه، فرصت له لاسه مه ورکوه. د هر شي لپاره طرحې طرحې یادوې، راشه د سولې اصلي او عملي طرحه وړاندې کړه. د سولې طرحه همدا ده چې د نظام اډانه باید روغه پاتې شي او د دې تضمین تر لاسه شي، که هره محتوا په کې پرته وي. نظام باید د کوم مفکر او کوم جاهل د شخصي غوښتنو قرباني نه شي. د سولې لپاره اوس ښه فرصت دی، راځئ چې نه ترې مخکې لاړشو او نه د تېر په څېر ترې شاته پاتې شو.

ستا عزت، زما عزت او د ټول ملت سوکالي او عزت په سوله کې دی.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د مضر مصلحت وروستی حد

دا لیکنه د ۲۰۲۱ م کال د مارچ میاشـــتې پر (۱۹) مه، چې د ۱۳۹۹ ل کال د کب میاشتې د (۲۹) مې نېټې سره سمون خوري، نشر شوې ده.

هغوی چې د جمهوریت چغې وهي، تر ټولو زیات د جمهوریت مخالف او د جمهوریت ســوداګر دي. جمهوریت خو د قانون حاکمیت دی، جمهوریت خو د خلکو د ســر او مال خوندیتوب دی، جمهوریت خو پرمختګ او سرېتوب دی .

هر څوک چې د قانون حاکمیت نه غواړي او د جمهوریت چغې وهي، د هغه په جهالت او منافقت کې شک مه کوئ!

چغې شي، چکچکې شي، نارې شي؛ اساسي قانون مې سره کړېښه ده، پر اســاسـي قانون معامله نه کوم، پر اســاســي قانون معامله د اولاد پر سر معامله ده، خو تر سبې لاندې نه ګوري چې د اساسي قانون اکثره مخالفین او نقضـوونکي ورته ناست دي او چکچکې هم ورته وهي، مانا دا چې موږ خو لا هېڅکله هم له اســاســي قانونه سرغړوای نه دی کړی !؟

اوس به د دفاع وزارت د دې شــهیدانو موضــوع یوه ورځ دوه ګرمه وي، هیت به وټاکل شــي، څېړنې به پیل شــي، نتیجه به

(c) ketabton.com: The Digital Library

وځنډول شـــي، بیا به په هېوادکې نورې دردوونکې حـادثې رامنځته شـــي، پر دې حادثې به ســیوری خپور شـــي، ځای به یې نورې حادثې ونیســـي او په دې ډول به د تېر په څېر یوه حادثه د بلې حادثې په ګردو غبارکې ورکه شي.

اوس نو د دې حادثې څېړنې ته هم اړتیا شـــته !؟ خو هغه دی د سرور دانش ملېشه خپله وایي چې داکار موږ کړی، هر څه معلوم دي، خو دفـاع وزارت او د ارګ چـارواکـي بیـا وایـي چـې

نه هر چا چې داکار کړی پرېږدو یې نه، خو لا یې هم له ډاره نوم نه شـــي اخیســتلای. اوس پوښــتنه دا ده چې دا ((هر چا)) څوک دی؟ چې دوی یې معلوموي او بیا ســـزا ورکوي؟ (هر چا) خو معلوم دی. ســرور دانش دی، علیپور دی او همداســې پســې څه سر یې اصفهان ته رسي .

(c) ketabton.com: The Digital Library

تېرو تجربو ته په کتو سره وېره دا ده چې قاتلینو ته د سزا پر ځای نور امتیاز ور نه کړای شـي. هیت به و ټاکل شـي، ترکیب یې هم باید ملي وي! د سـرور دانش غوراوی به په کې شـامل وي، موضـوع به سـره شي، بیا به د هیت د کار او زحمت نتیجه ارګ ته راوړل شـي، سـرور دانش، محقق او نور قانونپالي! به ناسـت وي، هیت بـه ووایي چې زموږ څېړنې او مونـدنې دا ښـیي چې الوتکه د تخنیکي سـتونزو له امله غورځېدلې او په سـیمه کې دښمن د دې توان نه لري، چې زموږ الوتکه وولي.

که طالب په سیمه کې موجود وای، نو په اسـانۍ سـره پرې لاس پاکېدلای شـو، خو اوس تخنیکي سـتونزه تر ټولو اسـانه پلمه ده. محلي چارواکي چې پر علیپور یې د دې حادثې تور پورې کړی، د ناسـم راپور او د ملي وحدت! د مخالفت په تور به، یا پر کور

(c) ketabton.com: The Digital Library

کېنول شي، یا به څارنوالۍ ته معرفي شي او یا به له خپلو موقفونو تغیر او تبدیل شـــي، علیپور او نور علیپوریان به نور هم زرور او وناوزل شي، دانش به په خپل وړاندیز له جمهور رییس غني څخه د ســـیمې د امنیت د لا ټینګښـــت! په پلمه د محلي پولیســـو او ولســـي پاڅونوالو په نوم نور تشـــکیلات واخلي او په دې ډول به جمهوریت! لاپسې و غځول شي او د قانون حاکمیت! ته به لاره اواره شي.په همدې جمهوریت او همدې اساسي قانون کې چې د نږدې نهو لســـوکلونو په بهیر کې په غزني کې د ولســـي جرګې ټاکنې و نه شـــوې، نو د علیپور، شـــجاعي او نور قاتلینو نیول هم همداسې در بوله.

که جمهور رییس غني یو ســـلنه هم دې جمهوریت او اســـاســـي قانون ته ژمن وي، همدا شېبه دې سرور دانش د دفاع وزارت د شـــهیدانو په قضـــیه کې، د جرم د شـــریک او د قاتل د متضـــمن په

(c) ketabton.com: The Digital Library

توګه د محاکمې مېز ته راکاږي، علیپور به خپله محکمې ته حاضر شي، نه څېړنې ته اړتیا شته، نه هم نورو تلفاتو او د وخت ضایع ته. نو که غني داکار نه شي کولی د خدای په خاطر دې نه نور پر جمهوریت ملنډې وهي، نه دې پر ځان، نه پر ملت او نه هم پر اساسي قانون...

(c) ketabton.com: The Digital Library

تر وخت شاته پاتې ولس

دا لیکنه د ۲۰۲۱ م کال د مارچ میاشــتې پر (۲۰) مه، چې د ۱۳۹۹ل کال د کب میاشــتې له (۳۰) مې نېټې ســره ســمون خوري، نشر شوې ده.

نن د دې لېږدیز لمریز کال او د دې لمریزې پېړۍ وروستۍ ورځ ده، ســبا به نوی کال او نوې پېړۍ وي، معمول خو دا ده چې خلک یو بل ته د نوي کال مبارکۍ ورکوي، خو زما خوله مبارکۍ ته نه جوړېږي؛ مور ته یې ویلي چې دا دنیا د غم پر ورځ پیدا ده

او د غم پر ورځ فناه ده؛ دا دنیا یوازې د عبادت لپاره پیدا ده، د ژوند لپاره نه ده! نو ما ســره به تل دا پوښــتنه وه چې ســړی باید

(c) ketabton.com: The Digital Library

ژوندی وي چې د خپل خالق عبادت وکړي، نو مړي خو غير له هغې هم عبادت نه شي کولای؟ خو موږ دومره ځورول شوي او کړول شـــوي يو چې د ژونـد او عبـادت دواړه حقونـه راځخـه اخيستل شوي دي.

که د زمانې څرخ د زورواکو په لاس کې وای، نو اوس بـه نـه دا نوی کال و او نـه دا نوې پېړی؛ هر څه بـه پر تپـه ولاړ وو، لکـه زموږ د ژوند څرخ چې اوس اوس هم د منځنيو پېړيو پر ژونددود راڅرخي.

تر موږه طبيعت هم منظم او ښـــکلی دی، هر کـال خپـل لبـاس بدلوي، هر کال نوی توليد لري، خو زموږ فکر او ژوند لا هم د زاړه فکر پر توليد راڅرخي. موږه نـه دلتـه د ژونـد ګلبڼ جوړ کړ او نه مو هغې بلې دنيا ته کومه ښـــه توښـــه برابره کړه، موږ د هغې نړۍ د باغچو په هيله د دې وطن باغچې وســـېزلې، نو که هلته راځخه وپوښتي چې تاسې هلته چېرته روغ باغونه پرېښودل چې اوس لا دلته د باغونو هيله لرئ، ووځئ د نه ســـړي زامنو! اوس غواړئ چې جنت هم پر کنډواله بدل کړئ! نو بيا بـه ورتـه څـه ووايو؟ کوم ملا او مفتي پســـې به ګرځو چې راشـــه اوس موږ ترې خلاص کړه! هغه به ووايي، ما ته نه ګورئ؟ زه يې خپله په څومره زنځيرو تړلی يم؟ نو بيا به څه کوو ؟

(c) ketabton.com: The Digital Library

تېر کال او ان ټوله تېره پېړۍ مو په غمونو، دردونو، جګړو، تا ویلو، ما ویلو او ډول ډول ناخوالو تېره کړه، که نور مو مات کړل، نو ځان مو هم ټوټې ټوټې کړ، ډېر داسې کارونه مو وکړل

چې باید نه مو وای کړي او ډېر داسې کارونه مو و نه کړل چې باید تر سره کړي مو وای. اوس د حساب او کتاب زمانه ده، اوس دلته دم او قدم دواړه په حساب دي، زموږ ملایان یوازې پر هغې دنیا د ټول حساب او کتاب حواله ورکوي، خو ساینس او ټکنالوجي پر دې نړۍ عملاً د هر څه حساب او کتاب غواړي :
د ټول ملت په کچه څومره علمي کادرونه لرې؟ کلنی فکري تولید دې څومره دی؟ کلني لګښتونه او عواید دې څومره دي؟

(c) ketabton.com: The Digital Library

څومره خورې او څومره کتې؟ د نن، سبا او بل سبا پلان دې څه دی؟ د رياضت او عبادت يا د دې او هغې نړۍ انډول دې څنګه دی؟ توليد دې څومره دی، لګښت او ضرورت دی څومره دی؟ خپل توليد لرې او که اسمان ته په طمع ناست يې؟ دا د دې نړۍ او عصر پوښتنې او غوښتنې دي، که دې ساده پوښتنو ته دې ځواب وويلی شو، نو د هغې بلې نړۍ پېچلې پوښتنې به هم

ځواب کړای شې، که نه نو تر دې حالته به هلته لا بدتر يې، ځان به نه سره تېرباسو.

نو که غواړو چې په ژوندکې مو مثبت بدلون راشي، د طبيعت له رازونو بايد ځان خبر کړو، د هغه له پيغامه الهام واخلو، هم خپل ځان کې تغير راوړو، هم محتواکې، هم خپله بڼه بدله کړو او هم خپل فکر بدل کړو ، په زړو فکرونو نوې زمانې ته داخلېدل له وخت سره د ټکر په مانا دي، ته د زمانې د ګردښت څرخ نه شې

(c) ketabton.com: The Digital Library

ودرولی، نو ښــه دا ده چې تر وخت شــاته پاتې نه شــې، دلته ډېر خلک د تېر وخت ارمان کوي، سبا به بیا د نن ارمان کوي، د دې مانا دا ده چې زموږ ژوند تر پرونه نن خراب دی او له وخته مو ســمه ګټه نه ده اخیســتې. تللی وخت بېرته نه راګرځي؛ مړی چا دی ژوندی کړی په ژړا؟ نو ښــه دا ده چې تر وخت شــاته پاتې نه شـــو او د پـخـوا پـه شـــان د تـېـرې زمـانـې ارمـان و نه کړو او نه هم د تېر په څېر تر زمانې شـــاته پاتې ولس وګڼل شو...

Get more e-books from www.ketabton.com
Ketabton.com: The Digital Library